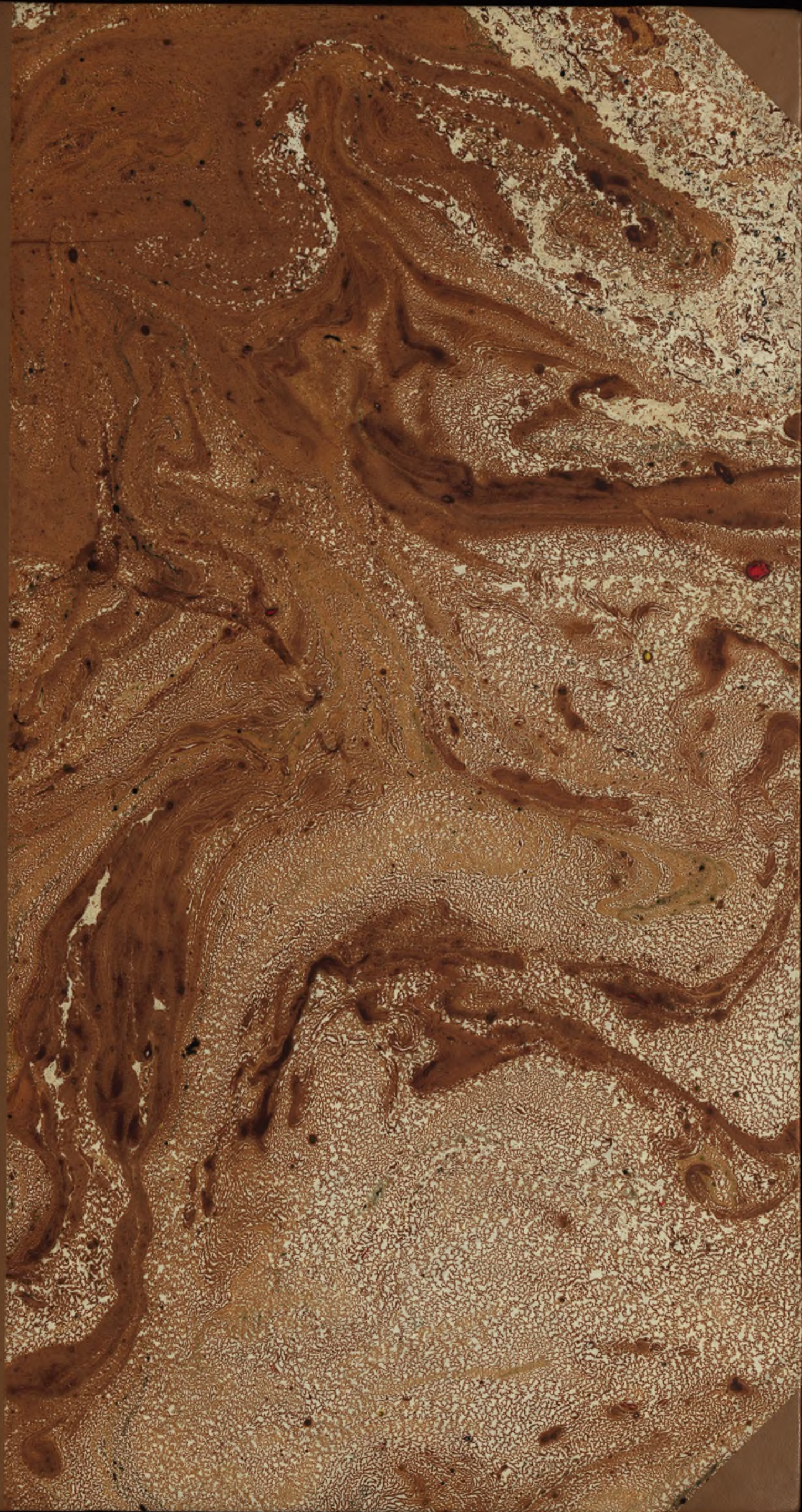
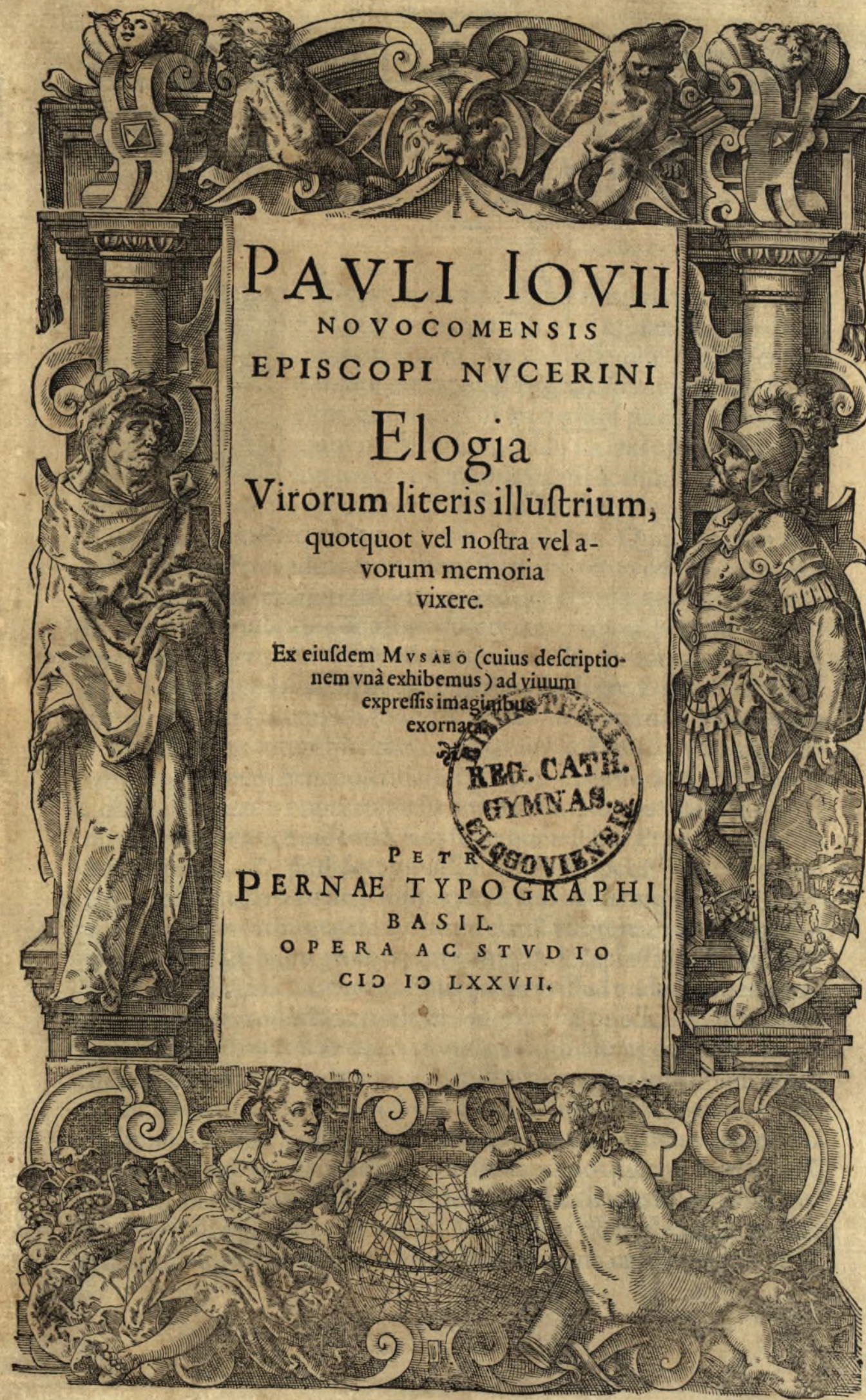

127.

Königliche Bibliothek, Leipzig
Lithographie von G. H. G. G. G.

.13!

PAVLI IOVII
NOVOCOMENSIS
EPISCOPI NVCKERINI

Elogia
Virorum literis illustrium,
quotquot vel nostra vel a-
vorum memoria
vixere.

Ex eiusdem MVSÆO (cuius descriptio-
nem vnâ exhibemus) ad viuum
expressis imaginibus
exornata

PETR
PERNAE TYPOGRAPHI
BASIL
OPERA AC STUDIO
CIO IO LXXVII.

ILLVSTRISSIMO PRIN- CIP IVLIO BRVNSVI- CENSIVM ET LVNEBVRGEN.

*sum Duci, Domino suo Clemen-
tissimo.*

AD Deorum immortalium aras, vel exorandi vel de-
precandi ergo accessuri, qui munera non habent,
mentem saltem deuotam afferunt: qui habent, nō
nisi cum mente pura eadem offerre possunt. Ego i-
gitur, qui omnes in vniuersum principes ob hoc i-
psū, quod dii sunt, & filij excelsi omnes, summi il-
lius rerū moderatoris vicarij & administri, veneror
& suspicio; tum verò eos cum primis, in quibus præter communes illas,
& vulgares, heroicæ quædam virtutes elucescunt. Quorum cum nul-
lum vnquam ferax admodum fuerit seculum, tum verò hocce nostro
senescentis penè mundi tempore quanto pauciores, qui cum priscis il-
lis virtute & eruditione conferri queant, reperiuntur principes, tanto
ampliore gloria ij, qui vt sese ad dei immortalis ideam, quantum qui-
dem mortalibus datur, componerent, seriò studuere. De Illustriss. C. T.
erga Ecclesiam & Rempub. studio & amore, cum æterna nominis tui fa-
ma historiarum monumenta olim testabuntur. Eiusdem verò erga lite-
ratorum ordinem beneuolentiam cum pari magnificentia coniunctā
nobilis illa tua, tuis nuper auspicijs, animo sumptuque verè regio insti-
tuta, confirmataq; Academia, satis superque testatur. Ergo quum ditio-
nem, quam C. T. possidet amplissimam, viuis doctissimorum virorū
statuis plusquam dædaleis animatam sciam: eidem quoque has lo-
uiani Musæi in omni genere literarum clariss. virorum mutas quidem i-
magines, sed ad ipsum prototypon summa fide expressas, ex suburbano
illo Nouocomense, non minoribus quàm in illud traductæ fuere sum-
ptibus denuo productas, omnibus omnium vel publicis vel priuatis Bi-
bliothecis communicandas, neutiquam displicituras confido. Etsi e-
nim Epietetus Stoicorum princeps nullā sui corporis imaginem extare
voluit, quòd indignum facinus esse duceret, corporis formæ, cum ani-
mi sepulcrum esset, posteros inhærere, quin potius ad animi immorta-
lis excellentiam recolendam animos traducendos putaret: fuerit tamē
illi vel ad inanis gloriolæ fucum eluendum suus hac in re sensus: sit no-
bis econtrā magni illius Alexandri Macedonis exemplo, etiam noster:
vt quorum ingenij monumentis Respub. literaria cum nominis æter-

P R A E F A T I O.

mitate grato fruitur animo, eorundem quoque imaginibus oculi ipsi delectentur: praesertim cum non verba modo & voces, sed etiam solum aspectum virorum magnorum, ad virtutem plurimum habere momenti, quotidiana doceant exempla. De operis instituto nihil hic dici potest, quod non ex ipsius met Iouij Praefatione rectius intelligatur. De meo vero studio hoc vnum profiteor, qui maioribus prope, quam res mea familiaris pateretur, impensis a nobiliss. pictore Iouianas imagines exprimendas curavi: si illustriss. C. T. conatum huncce meum probari intellexero, cum neque exemplum, neque satis magna iam, & quidem luculenta desit materia, me Elogijs simul & Imaginibus, multo instructiorem deinceps editionem daturum. Hasce igitur deuotae obseruantiae, tate & tam illustri virtuti debitas, neque, ut opinor, ingratas primitias, a C. T. serena & benigna fronte excipi, meque inter clientes tuos vel extremos suscipi, vnicuique cupio atque opto. Deus summus Imperator

Illustriss. D. T. & vitam & incolumitatem in multos proroget annos. Basileae, Idibus Martij, anno Christiano M. D. LXXVII.

Illustr. C. T.

dedisti.

Petrus Perma Typographus.

ELENCHVS DOCTORVM VIRORVM QVO-

RVM ELOGIA HOC IN OPERE DESCRIBUNTUR.

A	Egidius Cardinalis	159	Copus Basiliensis Medicus	221
	Aetius Syncerus	149	Cornelius Sceparus	224
	Albertus Magnus episc. Ratisspon. 7		Cosmus Pactus Florentinus	220
	Albertus Crantz	221		
	Albertus Pighius Campensis	182	D	
	Albertus Pius Corporum princeps	154	Dantes Aldigerius	10
	Alexander Achillinus	112	Descriptio Musae	3
	Ambrosius Camaldulensis	22	Donatus Acciaiolus	29
	Andreas Maro	135	Domitius Calderinus	37
	Andreas Matthaeus Aquaninus	137	Demetrius Calchondyles.	55
	Andreas Nangerius	145		
	Angelus Politianus	73	E	
	Antiochus Tiberius Casenae	100	Elisius Calentius	91
	Antonius Campanus	39	Emanuel Chrysoloras	41
	Antonius Galathaeus	202	Erasmus Roterodamus	176
	Antonius Nebrissensis	121		
	Antonius Panhormita	23	F	
	Antonius Tibaldus	174	Flavius Blondus Foroliviensis	27
	Antonius Tilestus Cosentinus	204	Franciscus Arsilus	179
	Antonius Perrenotus Arrebatensis Antistes	224	Franciscus Marius Grapaldus	118
	Augustinus Iustinianus Genuensis	210	Franciscus Petrarcha	12
	Augustinus Niphus Sueffanus	171	Franciscus Philolophus	30
	Aurelius Augurellus.	130	Franciscus Vatablus.	225
B			G	
Baldus Perusinus	17		Abriel Altilius	206
Balthassar Castellio	143		Gaguinus Gallus	213
Baptista Mantuanus Carmelita	117		Galeottus Marius Narniensis	99
Baptista pius	187		Garcias Lassus	225
Bartholomaeus Cocles	106		Gaspar Contarenius Cardinalis	184
Bartholomaeus Facius	197		Gaspar Vrsinus Vindelicus	221
Bartholus à Saxoferato I. C.	15		Georgius Logus	224
Beatus Rhenanus	221		Georgius Merula	71
Benedictus Iouius Nouocomensis	194		Georgius Sauromanus Germanus	208
Bernardinus Corius Mediolanensis	113		Georgius Trapezantius	46
Bernardus Bibiennae	125		Georgius Valla Placentinus	199
Bernardus Iustinianus Venetus	200		Germanica nationis Elogium	221
Bessarion Nicenus Cardinalis	43		Germanus Brixius	215
Bilibaldus Pirckheimerus Nuremberg.	221		Georgius Tiphernas	201
Boccacius	13		Guarinus Veronensis	197
			Guido Posthumus Pisarenensis	131
C			Gulielmus Budeus	179
Callimachus Philippus	80		Gulielmus Pellicerus.	225
Camillus Ghilinus Mediolanensis	216			
Camillus Quernus Archipoeta	156		H	
Christophorus Longolius	127		Hector Boethus	212
Christophorus Persona Romanus	201		Henricus Cornelius Agrippa	186
Celius Calcagninus	209		Hercules Strozza	103
Conradus Goclenius	221		Hermolaus Barbarus	69
			Hieronymus Aleander	181
			Hieronymus Donatus	214

I N D E X.

<i>Hieronimus Sauonarola.</i>	82	<i>Marfilius Ficinus</i>	84
I acobus Angelus Florentinus		<i>Martinus Cromerus</i>	223
<i>Iacobus Bracelii Ligur</i>	212	<i>Martinus Silicau episcopus Cartag.</i>	226
<i>Iacobus Cardinalis Papiensis</i>	199	<i>Matthaeus Palmerius Florentinus</i>	211
<i>Iacobus Faber Stapulensis</i>	35	<i>Michael Marullus Tarchaniota.</i>	53
<i>Iacobus Sanaazarius</i>	203	<i>Michael Syluius Cardinalis</i>	226
<i>Iacobus Zieglerus</i>	149	<i>Musaei descriptio.</i>	3
<i>Iacobus Tufanus</i>	214		
<i>Iannus Parrhasius</i>	225	N icolaus Leonicensis Medicus	132
<i>Iason Maynus</i>	268	<i>Nicolaus Borbonius</i>	223
<i>Imaginum ordines</i>	125	<i>Nicolaus Copernicus</i>	221
<i>Ioachimus Camerarius</i>	5	<i>Nicolaus Machiauellus.</i>	162
<i>Ioachimus Perionius</i>	221	<i>Nicolaus Perostus</i>	32
<i>Ioachimus Vadianus ex S. Gallo</i>	225	<i>Nicolaus Tegrinus.</i>	215
<i>Ioannes Pannonius</i>	221		
<i>Ioannes Argyropylus</i>	224	O rdines imaginum	5
<i>Ioannes Cotta</i>	50	<i>Otho Truchses Cardinalis.</i>	223
<i>Ioannes Cuspinianus Viennensis</i>	107		
<i>Ioannes Dantsius Varmiensis episcopus</i>	221	P	
<i>Ioannes Franciscus Picus Mirandula</i>	223	<i>Pandolphus Collenucius</i>	92
<i>Ioannes Lascars</i>	160	<i>Paulus Aemilius Veronensis</i>	215
<i>Ioannes Manardus Ferrariensis Medicus</i>	59	<i>Petrus Alcyonius</i>	205
<i>Ioannes Marius Cataneus</i>	125	<i>Petrus Candidus December</i>	28
<i>Ioannes Picus Mirandula</i>	147	<i>Petrus Crinitus</i>	108
<i>Ioannes Regiomontanus</i>	76	<i>Petrus Grauiua.</i>	138
<i>Ioannes Reuclius Germanus</i>	218	<i>Petrus Leonius</i>	67
<i>Ioannes Ruellius Sueffoniensis Medicus</i>	217	<i>Petrus Martyr Angleria</i>	206
<i>Ioannes Scotus</i>	173	<i>Petrus Nannius Alcmarianus</i>	224
<i>Ioannes Sepulveda Cordubensis</i>	9	<i>Petrus Paulus Vergerius</i>	195
<i>Ioannes Simoneta</i>	225	<i>Petrus Pomponatius</i>	134
<i>Ioannes Tortelius</i>	209	<i>Philippus Beroaldus</i>	102
<i>Ioannes Bellaius</i>	196	<i>Philippus Decius</i>	164
<i>Ioianus Pontanus</i>	225	<i>Philippus Moreus</i>	224
<i>Ioannes Oecolampadius.</i>	94	<i>Platina</i>	34
	221	<i>Pogius Florentinus</i>	21
L		<i>Polydorus Virgilius</i>	213
<i>Lampridius</i>	182	<i>Pomponius Gauricus</i>	149
<i>Lancinus Curtius</i>	116	<i>Pomponius Latus.</i>	72
<i>Lazarus Baiphius</i>	225		
<i>Laurentius Laurentianus</i>	99	R	
<i>Laurentius Medices</i>	65	<i>Raphael Volaterranus</i>	202
<i>Laurentius Valla</i>	25	<i>Robertus Valsurius</i>	211
<i>Leo Baptista Albertus</i>	63	<i>Rodolphus Agricola Frisius</i>	61
<i>Leonardus Aretinus</i>	19	<i>Roffensis Cardinalis</i>	168
<i>Leonicus Tomaus</i>	170	<i>Rutilius.</i>	178
<i>Ludonicus Ariostus</i>	157		
<i>Ludonicus Calus Rhodiginus</i>	203	S	
<i>Ludonicus Viues Valentinus.</i>	218	<i>Salmonius Macrinus.</i>	225
M		T	
<i>Maphaus Veginus Laudensis</i>	196	<i>Theodorus Gaza</i>	48
<i>Marcellus Virgilius Florentinus</i>	207	<i>Thomas Aquinas</i>	8
<i>Marcus Antonius Casanova</i>	143	<i>Thomas Linacrus Britannus.</i>	119
<i>Marcus Antonius Coccius Sabellicus</i>	98	<i>Thomas Morus Britannus</i>	166
<i>Marcus Antonius Turrianus Veronensis</i>	114	<i>Thomas Nadastus</i>	224
<i>Marcus Musurus Cretensis</i>	57	<i>Tranquillus Andronicus.</i>	224
<i>Marinus Becichemus Scodrensis</i>	214		
<i>Marius Molsa</i>	191	<i>Vdalicus Zasius.</i>	221
		Z	
		<i>Zuinglius</i>	221

F I N I S.

HONORATI FASITELLI.

NAE debent Iouio viri eleganteis
Bonis artibus omnibus politii:
Nae debent Iouio elegantiarum
Parenti, artibus omnibus polito,
Quantum vix animus capeſſat vllus:
Nec viui modo, qui vident, amantq;
Vrbani ſenis & ſalem, & lepōres:
Sed quos lumine adempto anarus Orcus,
Quis ſcit, quo cohibet loco miſellos?
Nam facit Iouius ſuis tabellis
Excultis lepido ſuo labore
Leti funera non timere viuos,
Vitam viuere mortuos perennem.

IN EFFIGIEM PAVLI IOVII.

Cuius ope æternum vultusq; animusq; virorum
Doctorem superest, talis erat IOVIVS.

B. V. B.

IN ICONES ET ELOGIA DO- ctorum virorum.

Humanis oculis cerni virtutis imago
Si posset, miro illa sui inflammaret amore
Pectora: nunc, homines animis quorum illa resedit
Mirandos orbi vt cælestia numina reddit.

Sæpe sed illorum vultus spacia ampla locorum
Eripiunt oculis, aut mors fluxo eximit æuo.

At virtutis amans simul & virtutis amantum

Huius in his viuam effigiem, ipsorumq; tueri

Dat IOVIVS tabulis expressa fidelibus ora

Et coram & quocumq; loco, haud obnoxia morti.

Quid maius præstari humana possit ab arte?

Quis IOVIVM certare loui non dixerit ipsi?

BONAVENTURÆ VULCANII BRUGENSIS.

MVSAEI IOVIANI DESCRIPTIO.

PUBLICATIS ac in Museo tanquam augusto Virtutis templo
dedicatis clarorum virorum tabulis, illæ ipse veluti spirantes imagines
æquisimo iure deponunt, vt Museum quoque sua sacra sedes eodem
conditoris stylo describatur: sed id vetat ingenuus pudor, qui tamen eru-
ditis subrusticus videtur. Quis enim vanitate ingenij non præclare stul-
tus & ineptus est, qui quum sua miretur, ea demum plura æstimet quàm
aliena? At is hercle multo stolidior euaserit, qui seuerè parceq; narrando, consilij atque ope-
ris sui dignitatem eleuet, vt modestia laudem ferat: ille porro insanus poterit videri, qui dum
sibi tenerius blandiendum existimat, certos veritatis fines ambitiosis excessibus perturbet.
Sed ego, si Musis hospitibus placet, aurea mediocritatis modum tenebo, vt has suburbani, lite-
ratiq; ocy delicias ita exprimam, vt inuidiam eorum iudicio, qui hæc viderint, facile deuic-
indeq; mihi securior ac vberior voluptas obueniat: quando & hæc omnia Domius Etruscus
vates miscellaneo opere edito, ac ob id incolumi pudore meo disertissime decantauit. Neque e-
nim cum nihil maius, & supra fortunam meam luculentius exprimi velim, vel adulantibus
adeo verecunde subirascor, vt dispudeat lata fronte confiteri, id esse Museum, quod elegantes,
clariq; hospites sapius inuisunt, perpetuo ciues frequentant, ipseq; ante alios Alfonso Dana-
lus viranque lauream meritis, & præclarus inchoati absolutiq; operis adiutor, omnibus æ-
stius secessibus anteposit. Villa est in conspectu vrbis peninsula modo in subiectum circum-
fusi Lary pelagus exporrecta: nam ad septentrionem quadrata fronte, directusq; lateribus in
altum excurrit, arenoso puroque in littore, ob idq; maxime salubri, in ipsis Pliniana villa
vestigis excitata. hoc enim præclaro religiose vetustatis testimonio plurimum augetur adif-
ficy decus, ac plena gloria, ac admirationis autoritas paratur. Iuuat hercle longo obrutam si-
tu, & penitus iacentem in patria clarissimi ciuis memoriam, non ignobili studio, & digna pie-
tate suscitasse. Manet adhuc stabili natura munere latissima loci facies, ac æterna præcel-
lentis structurae fundamenta extant: quanquam absolutis operibus, & tempus edax, & La-
rius ipse, vel subitis incrementis admirabilis, potius quàm sauius, dum perpetuo allidit, & stu-
etibus pulsat, vehementer inuiderint. Visuntur in profundo vado, quum lacus molli & vi-
treo aquore stratus, & liquidus conquiescit, quadrata marmora, ingentes columnarum trun-
ci, deuorataq; pyramides, quibus ante portum lunatae molis fauces ornabantur. Ab Oriente
enim totius adificij obiectu, & producta in cubitum lapidea mole aduersus Aquilones tran-
quillus portus efficitur, duplici quidem, & decenti podio coronatus: alterum è cauedy porta
effusos spectant esq; marmoreis sedibus excipit, quum applicantes ab vrbe amicorum nauticu-
la salutantur: alterum ob longam areæ marginem, quæ portui imminet, pectore tenus exor-
nat. In hoc siquidem lata areæ desinit, binis inclusa viridarijs, murisq; pinnatis, quæ hippodro-
mi, speciem præbet. Ad dextram medio lacu insula exurgit, firmissimo pariete circumse-
pta, iucundaq; eminentibus pomiferis arboribus: hæc austri flatus arcet, & portum obducto
latere protegit: à continente dirimitur Euripo, quem Plinius viridem & gemmeum, nihil a-
dulatione mentitus, appellabat. Hunc præalto ponte, vt nauigia inclinatis malis permeent,
iungere cogitamus, si parta pace miseriarum, finis ostendatur, vt si lubet, vel inuito Neptuno,
ad institutam piscinam transire liceat. Illi enim ab alto lasciue prouecti pisces, ac in insulam
per oblata, & cæcis anfractibus insidiosa foramina penetrantes, erepto reditu tanquam latis
carceribus asseruantur, vt duris tempestatibus exclusa piscatio nihil expetiturum dubijs men-

sis eripiat. Ab ipso quoque insula aduerso latere, illa immortalis virgo abdita intus, quae Dorica vocatur Echo, excitantibus quum lato clamore salutatur, celeri liberalique obsequio semper respondet: eam duplicatas reddit voces, ac hisdem accentibus recantat, & tum quidem ex hoc inani, sed dulci loco blandissima capitur voluptas, cum circumuehimur cymbis, natantibusque pueros ad certamen adhortamur argenteolosq; nummos audacia praemia urinantibus in alto dispergimus. Altera porro ad occasum area, minor quidem, sed liberiore caeli facie, & multa oculis occurrentium montium varietate incundior, quam nominis vestri merito Farnesiam vocamus, matutinis opaca umbris ita patescit, ut sub podio tutam ab Euris stationem relinquat, sinuososq; Larij recessus, ac oppida apricis promontorijs imposita, innumerabiles item villas, & veliferas commeantium classes longissime prospectet. At hi à laeva dextraq; diuersi portus, quod opportune decenterq; euenit, toto interiacentis Isthmi spacio coniunguntur: sic ut non absurda bimaris Corinthi similitudine, dum iocamur, huc tanquam ab Aegeo Cenchraeum illum à Ionio Lechaëum vocitemus: nam quae terrestris aditus ad villam patet, Isthmus binis ingentibus munitus portis, oblongo tractu totius aedificij frontem aequatè complet, & exornat, dignumq; prorsus primaria ianua & per picto atrio vestibulum praebeat. hinc alia atq; alia ex opposito aperiuntur valuae, quae rectissimo transitu, & valde grata introspectantibus serie per concamerates topiario opere Iulianas vites, ad hortos & syluos montes ducunt. Ab his per fictiles tubulos salientes aqua perennem & limpidissimum fontem duximus in Doricam porticum, magno quidem labore, & reluctante saepe Nympha, quod ea tanquam ex Orcadibus egregie sylvestris, opaci & silentis oculi cupida, hac tecta frequentia, occursumq; hominum timidissime deuiteret, nunc effecta blandior sponte ascendit in statuam Dea naturae erectam, & per papillas erumpit, ut in marmoreum labrum effundatur. Hoc vno pulcherrimo fonte mire gaudet Aesculapum: inde enim ad summum apicem florentis elegantiae peruenit: nam interiora conclauia porticus, diatras, aestiua hybernaq; cubicula instaurasse multo luculentius, eximisque picturis nobiliter exornasse, quibus alius opibus, ingenioq; validior facile potuit: nos autem loci genium secuti, ardenti quidem studio, sed dubia spe absolueri operis, ita per partes aedificauimus, ut saepe sera poenitentia de Fortuna liberalitate desperasse videamur. Sed qui villas à beatioribus & Regulis, ac ideo supra ciuili fortuna censum, magnifice aedificatas non viderunt, aut benigniore iudicio non insulsi operis elegantiam, parum eruditis sumptibus anteponunt: facile mirantur primam porticum ab hilari atrio statim occurrentem, quam à pictura argumento Personatam vocamus, quod prisco more hiantes Comædorum personas per intercolumnia volitantibus suspensas strophis: dum oculos moratur & detinet, intrantibus ostendat: nam inaurata persona elegantioris vitae praecepta, Laconica breuitatis effundere videntur. Hanc hyeme tepor eximius commendat: nam totam collectis radijs plurimus Sol implet: quum ad meridiem pertendens, aestiuam (quam Doricam diximus) adeo celeriter relinquat, ut prandere simul, ac cenare propter fontem spumoso strepitu sonantem opacissimo loco possis, nisi te Apollo vates, nouemque sorores in illud spaciosum perillustreq; conclauis, à quo tota illa villa Aesculapii nomen accepit, blandientes alliciant. Hoc enim pluribus undique fenestris ac ianuis circumuectum Solem, exortasque eodem cursu perennes auras, aut admittit, aut quum lubet, obductis valuis excludit. In medio enim omnibus horis aequata spirant aura, adeo moderato & salubri spiritu, ut Syrium in caelo ardere non sentias, ob idq; damnatos menses, tanquam verna temperie mitigatos, nondum venisse, aut certe silenter effluxisse, quum nec aestues, nec planè sitias, prorsus existimes. Tota enim villa ante meridiem, quum ex alto Sol vrget, obortis Aetesiis blandissime ventilatur. In fronte quoque solium ab insigni proiectura clatris ferreis circumseptum, in subiectas undas prominet, quo nihil ad prospectum incundius excogitari potest. Inde enim ad proiectam escam allectos

piscis

piscis hamata linea extrahere iuuat, & cum singulari voluptate innumeras natantium acies intueri. Nam Larius ipse argenteo nitore translucens, dum colores & species piscium ad oculos transmittit, spectantibus arridet. Introrsus autem Apollo citharædus, & Aesculapii suis instructa organis, cenantibus applaudunt. Inuitat exinde loci mutatione gaudentes in proximum cubiculum suum Aemilia, ubi priscorum ciuium simulachra visuntur, veriusque ante alios Plinij, antiquiorisq; Ciceronis & Rustici Canini poetarum, Attilij item grammatici & Fabij, Neronis odio insignis. Aemilia autem iuncta est bibliotheca, parua quidem, sed lectissimis referta libris, à depicta imagine Mercurio dicata. Ab hoc demum itur ad Sirenas, id est cubiculum aliquanto retractius, tanquam honesta tributum voluptati, ac inde ad armamentarium, quod iuxta atrium, iure ipso, inuicti Caesaris Caroli augusta insignia tuerentur. Caterum maximo conclauis adiuncta est nobilis illa cenatio tribus Cratij merito consecrata, quae florido laqueari, minoribusq; septem Doricis columnis, & facitissimo picturae genere mirabiliter adornatur, quum peritus optices pictor peristylj fugientis recessus, ex obliquo deceptis oculis expresse. Hinc quoque vrbs ipsa pene tota conspicitur, & Larius per amoenas meandris ad Germaniam reflexus, frequentiq; olea & lauro virentia litora, vitiferi colles, & nemorosa aut leta pascuis nascentium Alpium iuga, nec plaustris quidem ardua despectantur, quocumque te veteris, noua atque hilaris loci facies occurrer, quae oculos reficiat, nec unquam exatiet. Sed tum opima pleniorq; voluptas ostenditur, quum ad piscantes, extremaq; trahentes retia nauiculis aduolamus, ac incerta sortis iactum mercari lubet, & captura piscium intentis manibus & oculis interesse percipimus. Quid dicam de superioribus caenaculis, in quibus de nomine virtutis, ac honoris argumenta lepidissimis inscriptionibus ostenduntur? His hyeme nihil apricius, luminosius, atq; tepidius experiri, videreq; contingit, quum toto fere ambitu per varias fenestras, vitreis specularibus admittant soles, & sine face diem: et Larius ipse, utpote qui nusquam gelaescit, maritimi litoris naturam emulatus, mirum temporem praebeat, duriciemq; hyemis suauiter frangit. Interior autem villa, quod magnopere Aesculapio expetitur, strepitu vacua, & alti plena silentij, nitidaq; munditjs ad secretiora studia, vel festiuis lusibus occupatum comiter inuitant. Nam (ut diximus) dirimente Isthmo, tanquam in aliam minorem domum, & equilia hippodromo coniuncta, & penuarias cellas, & culinae totiusq; familiae tumultum penitus excludit, aurea profecto quietis beata sedes, ac exoptata potius quam concessa libertatis tranquillitas & salubris portus, ita ut haec nobis Alexander frater tuus, idem maximus Cardinalis, & gratissimus Aesculapius, in aestuosa Roma publicis muneribus occupatus, inuidere possit.

ORDINES IMAGINVM.

Imagines veros clarorum virorum vultus in tabulis pictis exprimentes, quas pertinaci multorum annorum studio, sumptuosaq; ac ob id prope insana curiositate, toto fere terrarum orbe perquisitas in Aesculapio dedicaui, quatuor omnino classibus distinguuntur.

Prima eorum est qui fato functi, quum ingenij fecunditate floruerint, feliciū operum monumenta posteris reliquerunt. Horum elogia primus hic liber, Octauij Farnesij, nomini tuo dicatus continet, eo quidem ordine diligenter seruato, ut ad exactam temporis rationem qui primò vita excefferint, subsequentes antecedant. Nulla enim alia ordinis nobilitas quaeretur, nisi quae fatali vita exitu praescribetur. Hac enim saluberrima lege totam litteram, quae de loco dignitateq; ambitione & turbulenter excitari possit, pacatis omnibus sustulimus.

Secunda classis horum erit, qui hodie viuunt, & publicatis ingenij dotibus, illustri fama, tanquam certissimo vigiliarum fructu perfruuntur. Sed horum Elogia accuratiore demum studio proferemus, quum mollioris ocy locus parato & cupienti benigna seculi sorte concedetur. Religiosa enim grauioris censuræ trutina viuentium laus expendenda videtur, ne amicitia, quæ mihi cum literis integerrima semper fuit, & hic ipse, quo semper latissime viximus perspicua voluntatis candor, recti iudicij elidat nervos, laudandiq; pariter, & notandi libertatem eripiat. Quis enim summa felicitatis ingenia satis laudauerit, aut non insulse notauerit, quum iam prouisa nominis æternitate, omnem inuidiam superarint? & quod non dispu-deat ad eliminandum æquisimus locus diligentia relinquatur. In his recitandis, ab ætatis honore series ducetur, quum iuniores æquisimo iure, natu maioribus honestissimum locum con-ce-lant.

Tertia porrò classis præcellentium operum artifices excipiet. Hac periucundo libello explicabitur, quum præter picturæ, calaturæq; decus, ex certis nobilium artificum monumentis demonstratum, facietissimorum etiam hominum, qui dictis aut scriptis excitato risu, agrorum animorum curas alleuarint, memoria renouetur.

Quarta erit maximorum Pontificum, Regum & Ducum, qui pace & bello gloriam consecuti, præclara ingentium facinorum exempla imitanda, aut vitanda posteris tradiderunt.

Harum imaginum populus stupenda varietate mirabilis, tum maxime incredibilis spectantibus offeret voluptatem, quum per Elogia sigillatim arguta breuitate describetur.

FINIS.

ALBER

Albertus Magnus.

SIT hoc tibi, quanquam breue Elogiorum omnium merito luculentissimum Alberte Sueue, Artobrigensium sanctissime antistes, postquam docendo scribendoque Theologiæ philosophiæque totius locos omnes miris celsissimi ingenij tui luminib. illustrati, vt illud in literis nemini adhuc concessum, et quod viuo rara felicitate contigit, Magni cognomen assequerere. Vixisti quippe ceteris aliquanto beatius, hoc est, alterum & octogesimum ætatis annum: scilicet, vt immortalitati tuæ iusta gloria plenus interesses, accumulatoque fecundissimi ingenij merito, clarioris tituli munere dignus censerere. Deferebat enim Maximi cognomentum Gymnasiorum omnium consensus, nisi publico voto, Christiana verecundia restitisses. Sed quid tibi maius Dii immortales dare potuerunt, quam vt diu in terris viuis & incolumis, inusitate, nec vnquam, nisi post fata obuenientis gloriæ fructum perciperes?

Ferdinandi Balamij.

Magna parens alrixque virum Germania alumni
Incedit merito laude superba sui.
Naturæ ac rerum vires, causasque latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias secundi pectoris artes,
Dictus es, at longum nunc ope maior eris.

Iani Vitalis.

Natura has violas, ratio hæc tibi lilia passim
Ad tumultum spargunt, Theutone magne tuum,
Purpureis quarum tribulos auellis ab hortis,
Et pulchris violis lilia mista seris,
Aniaque abstruse pandis penetralia cause,
Verè igitur Magni nomine dignus eras.

Latom.

Quantum erat, hoc quondam cognomen, Magne, tulisse
Quum solide doctus nullus in orbe foret?
Esto: vetustatis factum laudatque probatque,
Et tibi posteritas sancit, habetque ratum.

Thomas Aquinas.

IVI Thomæ Aquinatis hæc erat facies, cum in primis studiorum honoribus decoræ iuuentutis hilaris versaretur. Nondum enim ut postea inflexu ætatis euenit, illa subtristis ac omnia alia ferè durior parcissimæ mensuræ disciplina, iugesque demum lucubrationum vigilæ, nobile, ac ideo tenerum corpus afflixerant. Hic enim planè adolescens, abdicata antiquæ stirpis præclara nobilitate, ad quam hodie Alphonus Daualus inter Cæsaris duces longè clarissimus, maternum genus refert, & spreto demum omni patrimonio, neque familiæ dignitati, neque valetudini vnquam pepercit, ut post edita diuini ingenij monumenta in cælum, vnde venerat, vitæ integer euolaret. Idcirco defunctum in Volsis ad Amasenum amnem, quum supra naturæ potestatem multa miracula operum ab eo edita renuntiarentur, Ioannes Romanus Pontifex, ex Senatusconsulto non dubitauit, quin eum solenni cærimonia inter diuos referret. Obijt non planè senex, quum eum humanæ gloriæ, quæ ei ex studijs maxima obuenerat, satietas cepisset, scilicet ut alteram, quæ absoluta pietate promerebat, cælum suspiciens, certiore voto sequeretur.

Incerti.

Hic Thomæ cineres positi: cui Fata dedere
Ingenium terris viuere, cælo animam.

Latom.

Doctior, an dicam vixisti purior? atqui
Vixisti quo non tempore debueras.

Ingentium

Ingenium, sterili quod tunc defloruit æuo,
Hoc natum cælo si meliore foret,
Fallor, vel poterat parafangis vincere multis,
Quotquot ab exculta pectoris arte vigent.

Ioannes Scotus.

EMO eorum qui non infano Christianæ pietatis amore flagrant, vltro sese cœnobijs in seruitutem addixerint, Ioanne Scoto in grauissimis studijs, aut acrior, aut subtilior fuit, quum admirandis commentationum voluminibus editis, nouam de nomine suo sectam conderet, & in Aquinatis scripta non dissimulante inueheretur. Natus est in vltima Britannia, ad Calydoniam syluam, ut minus mirum sit, Anacharsin summæ sapientiæ philosophum apud vecordissimos Scythas, crasso, atque ingenijs excolendis importuno cælo patriam habuisse. Verum hic proteruo, captiosoque differendi genere Christianis dogmatibus illuisse videtur, quum pascim inducta quæstione dubitabundus, sacrarum rerum fidem, nequaquam tenui figmentorum caligine confudisset. Sequit enim ideo lites immortales, quando eius placita, vel grauiter ab aduersæ sectæ professoribus oppugnata, ex aduerso ab eius discipulis acerrimè defendantur. Sed qui aliquot præclara eius ordinis ingenia, ad optimam frugem nata, distorto scilicet ad veritatem itinere suspendisse, perdidisseque videtur, manifesti, aut certè occulti alicuius criminis apoplexia correptus, poenas persoluit: ita quidem, ut nimis festinato funere pro mortuo tumultatus, quum redeunte vita, serò morbi impetum natura discuteret, frustra ad petendam opem miserabili mugitu edito, pulsatoque diu sepulchri lapide, eliso tandem capite perierit. & de alio quoque Ioanne Scoto, quod ex Gallicis Annalibus Crinitus recitat, verum esse crediderim, eum à coniuratis discipulis, diui Calsiani exemplo, graphijs confossum, inulta morte concidisse.

Iani Vitalis.

Quod nulli vnquam hominum accidit, Viator,
Hic Scotus iaceo semel sepultus,
Et bis mortuus, omnibus sophistis
Argutus magis, atque captiosus.

Latom.

Quæcunque humani fuerant, iurisque sacratæ,
In dubium veniunt cuncta, vocante Scoto.
Quid? quod in dubium illius sit vita vocata,
Morte illum simili ludificante strophæ?
Quum non ante virum vita iugularit adempta,
Quam viuus tumulo conditus ille foret.

Danthes.

P R I M V S Itatorum Danthes Aldigerius, non instituto vetustatis ordine tantum, sed præcellenti grauis ingenij fecunditate primum locum inter imagines meritis, optimo iure conspicitur. Hunc Florentia, factiosa eo seculo ciuitas protulit, ab altaq; mentis indole cognitum Octouirali supremæ potestatis Magistratu insignem fecit: vt mox fatali conuersa turbine & summum ciuem, & Etruscæ linguæ conditorem, tanquam sæua & ingrata patria proscriberet. Sed exilium, vel toto Etruriæ principatu ei maius, & gloriosius fuit, quū illam sub amara cogitatione excitatam, occulti, diuiniq; ingenij vim exacuerit, & inflammavit. Enata siquidem est in exilio comœdia triplex Platonice eruditio- nis lumine perillustris, vt abdicata patria totius Italiæ ciuitate donaretur. Plenus ideo gloria perenni, quum eam quæ pijs mortalibus expetitur, cœlestis auræ felicitatem tanto ore, tantoque spiritu decantatam contemplaretur, nulla

ad:

sequeretur. Sed debeamus plurimum ingenuo sudore semper æstuanti, dum literas à multo æuo miserè sepultas è Gothicis sepulchris excitaret, modò eum tanquam Italicæ linguæ conditorem & principem, ab incomparabili diuini ingenij virtute veneremur. Concessit naturæ planè senex ad Arquatum Patuini agri vicum, vbi tumulus carmine ab se composito nobilis conspicitur.

*Frigida Francisci lapis hic tegit ossa Petrarchæ,
Suscipe Virgo parens animam, sate Virgine parce,
Fessaque iam terris, cœli requiescat in arce.*

Latomi.

*Qui tanta Etrusci carminis dulcedine,
Tamque æstuosus vexeris præconijs
Tuam puellam, vt nemo te non crederet
Flagrare, quantis nec vel Æthna incendijs,
Atqui idem amoris frigidus neglexeris,
Quem spectat omnis amans, vel in tenebris scopum:
Amasse Lauram, an Lauream te dixerim?*

Boccacius.

B O C C A C I V S, eodem felicifeculo quo renatæ literæ Latine existimantur, Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedestris eloquentiæ partem primus inchoauit, & absoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ comœdiæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha verò Latina oratione delectatus tanquam ignobilem reliquerat, vt discipulo qui amore ei frater fuit, quota sua pars, tanquam ex patrimonio nouæ laudis, legitimo nomine hereditatis obueniret. Non defuere tamen qui censerent, neque Boccacium versu, neque Petrarcham soluta oratione valuisse, tantorum ingeniorum sortes alternate Fortuna, ideoq; ambos acri iudicio in id munus intendisse nervos, ad quod pronior, atque liquidior styli vena perflueret. Sed non dispari Fato, & hic ipse in studijs opinione deceptus est, quum præcipuo, ingentique labore, vt certum sibi decus pararet, penè frustra defudarit. Obsolescunt enim & ægrè quidem vitæ spiritum retinent libri de Genealogia deorum, varietateque Fortunæ, & de fontibus accuratè potius quàm feliciter elaborati, quando iam illæ decem dierum fabulæ, Milesiarum imitatione in gratiam oblectandi ocij admirabili iucunditate compositæ, in omnium nationum linguas adoptentur, & sine vlla suspitione interitus, applaudente populo, cunctorum operum gratiam antecendant. Excessit è vita sexagesimo secundo ætatis anno. Sepulchrum eius cum marmorea effigie insculptis his carminibus in templo maximo Certaldi conspicitur.

*Hæc sub mole iacent cineres, ac ossa Ioannis,
Mens sedet ante Deum, meritis ornata laborum.
Mortalis vitæ genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum, studium fuit alma poesis.*

b

Myrtei

Si quæram cineres tuos Boccaci,
 Hic iacent: si animam, petiuit astra:
 Si qua gloria sit tuis libellis
 Maior, non ego, Lydiusue lingue
 Cultor patriæ, & æmulus Latine:
 Sed iudex erit, aut iocis Cupido,
 Aut gaudens facili Venus loquela:
 Aut, quem dicere malo, totus orbis,
 Cui viuunt Veneres, Cupidinesque:
 Quibus cultior est tuus libellus,
 Elegantior omnibus libellis.

Latomi.

Inter Auernaleis animam dum cogeret umbras
 Cyllenius Bocacj:
 Ergo, ait, hæc nostris spes est præclara laboris,
 Vestræque gratitudinis?
 Antea qui nulla vixistis lege dirempti,
 Nisi nothi cum gnesys,
 In certam primus stirpem, classeisque redegi,
 Secans minorum gentium
 Maiorumque tribus, vt sit cognoscere promptum
 Suos cuique posteros.
 Immo, ait ille, arde dum nos facis ipse sedere,
 Totamque farris curiam
 Patribus, astra tibi quis te magis inuidet ipso?
 Nam plena sunt subsellia.

B A R

Bartholus.

BARTHOLVS Sentini in Vmbria natus, magno acumine per-
 spicacis ingenij ius ciuile professus, in omnibus Italiae gymna-
 sijs exacte doctrinae documenta reliquit. Eum aduersus studio-
 rum labores indomitum extitisse ferunt, consueuisseque vti in
 pertenui mensa certis cibi potusque mensuris ad tuendam vale-
 tudinem, vt quum saepe memoria laberetur, obliuionis incommoda assidua
 commentatione refarciret. Ob id voluptates omnes adeo seuerè reiecerat, vt ne
 horula quidem extra naturæ necessitatem studijs subtraheretur. Sed eandem
 quoque seueritatem supra æquum in torquendis necandisque noxijs exercu-
 se visus est: quum rerum capitalium iudicijs pregressus, adeo vt reum furti, nec ri-
 tē confessum, & in fontem, præcipiti sententia supplicio affecerit. Ex ea acerb-
 itate, quum inuidiam populari voce conflata subisset, conspectum hominum

pudore vitabundus in arcanum ruris ocium euoluendis libris se abdidit, è qua
 demum studiorum intentione audacter egressus, æquales suos doctrinæ firmi
 tate, & mira iudicij constantia superauit. Donatus est virtutis causa à Carolo
 Quarto Imperatore gentilitijs Bohemiæ regum insignibus, quibus purpurei
 leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda salientis exprimitur. Perusiæ
 autem supremam in gymnasio claritatem consecutus fortunas suas collocauit:
 duxitque vxorem, sed irrita spe masculæ prolis. Verùm infinitos propè disci-
 pulos, amore filijs pares, præcellentis doctrinæ reliquit hæredes. Defuit ei La-
 tinæ eloquentiæ facultas, ne summæ gloriæ fastigiū teneret. & tamen est quod
 maximè miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot & tanta
 volumina perscribere potuisse, quum quadragesimo sexto ætatis anno fato ce-
 reptus, iustum de inchoatis summa felicitate, necdum perfectis operibus desi-
 derium posteris reliquerit. Sepultus est ad aram maximam in templo diui
 Francisci.

Myrtei.

*Hic est Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator hic est,
Quem mors ante diem abstulit maligna.
Heu mors inuida, & euo iniqua nostro,
Quae leges iterum iacere cogis.*

Latom.

*Vnquam si poterunt perire leges,
Cum ipsis Barthole legibus peribis?
Ast si harum steterit perenne nomen,
Non est quod timeas mori perennis.)*

B A L

Baldus

BALDVS honesta Vbaldorum gente Perusie natus, Bartholomi
præceptorē subtilitate ingenij & varietate doctrinæ superauit:
nam à patre medico celebri, priusquàm ius ciuile attingeret,
dialecticæ atque philosophiæ præceptis haud mediocriter
imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio penè puer non ad o-
ptimam modò frugem, sed rarissimo etiam naturæ dono, ad longam senectutē

b 3

peruenit. Verum præalto ingenio multa conuoluenti, inuertentique stabilis scientiæ constantia deerat: quoniam subtilissime disputando, atque enarrando, non humani modo, sed diuini quoque iuris intelligentia summus: refrigerato demum iudicio, post altercationes à Bartholo doctrinæ robore vincere: tur. Eum eximia laude florentem, Ioannes Galeacius Vicecomes, potentia & gloria maximis regibus æquatus, cum Ticini gymnasium conderet, magnis præmijs euocauit. Ibi nunquam senescere nominis fama, nunquam in publico munere defessis viribus ad septuagesimum sextum peruenit annum: fatoque functus est paulo antequam ille Princeps externarum gentium victor, prope- rante fato moreretur. Ferunt Baldum diui Francisci habitum, quum expiraret, induisse. Tumulus in eius diui æde cum hac rudi inscriptione conspicitur.

*Conditur hic Baldus, Francisci tegmine fultus,
Doctorem princeps, Perusina conditus arce.*

Latomi.

*Qui Baldum iuri negat accendisse lucernam,
Ille potest medio Sole negare diem.
Nam dudum extinctam hæc meliora secula lucis
Opprimerent: radijs sed micat illa suis:
Illa suo authori tanto speciosior, orbis
Fulgida quod medijs luxerit in tenebris.*

LEO

ALDVS HONORIS Vnde Baldus, Francisci tegmine fultus,
Doctorem princeps, Perusina conditus arce.
Qui Baldum iuri negat accendisse lucernam,
Ille potest medio Sole negare diem.
Nam dudum extinctam hæc meliora secula lucis
Opprimerent: radijs sed micat illa suis:
Illa suo authori tanto speciosior, orbis
Fulgida quod medijs luxerit in tenebris.

Leonardus Aretinus.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretij natus, Græcarum literarum decus à multis seculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atque restituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Aristotelis libros optima fide traductos legimus. Historiæ quoque ab eo eleganter conscriptæ, in manibus habentur. Hac ingenij fecunditate florentem, Innocentius septimus quanquam planè iuuenem, grauissimo muneri parem, epistolarum Magistrum fecit: ita demum eruditè, atque integrè officio functus, ut succedentibus quatuor pontificibus amplificata dignitate operam præstiterit. Senescenti opes creuerunt cū aliena liberalitate, tū sua tristi parsimonia cumulata, adeo ut Arlottus, mordaci sale perurbanus in Fabellis eius geniū relicto corpore in fuga sitientē rideriter expresserit. Mortuus, quod ei nullo pudore fuit, furti damnatus est, quod

Gothicam historiam suppresso Procopij nomine publicasset, accusante Christophoro Persona, qui aliud exemplar nactus, & Gothicam, & Persicam simul atque Vandalicam, & Græci authoris titulum ingenuè profitendo transtulerit. Nouissimè reuocatus in Etruriam populi Florentini res gestas perscripsit, nec multo post senex, diuitijs, & gloria plenus Florentiæ vita functus est, dignus utique hoc sepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde sanctæ Crucis spectatur.

Caroli Aretini.

Postquam Leonardus è vita migravit,
Historia luget, eloquentia muta est:
Ferturque Musas tum Græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuisse.

Latomi.

Si quis bene unquam meritus est de litteris,
Is Leonardus erit.
Qui fluctuanteis litteras Pelasgicas,
Exilioque vagas
Iam iam futuras: scilicet Bizantijs
Sceptra premente Deo,
Latè excitatis Barbaris: Quiritum
Primus ad arua vocans,
Septena duxit Urbis ad palatia.
Vnde statim Italiam
Missus per omnem plurimis colonijs,
Tam bene nunc habitant,
Solo ut nequirent in patrio opulentius.
Proin Leonarde tuo
Fruere merito, gens Latina litteras
Dum colat Argolicas.

POGIUS

POGIUS è Terranova Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli optimis literis ingenium ita expoliuit, ut Pontificijs scrinijs sub Eugenio & Nicolao præficeretur, æquatus scilicet honore summis viris, qui in eo munere fidelis, eruditique ingenij operam prestitissent. In his fuere Leonardus Aret. Mathematicus Vegius, et Ioan. Aurispa. Erat cōsilio grauis, & quū luberet, facetiarū sale perurbanus: ita ut mira, & sepe subita varietate ad ciendum risum modò prætex-
tatis verbis vteretur, modò grauibz & malignis scommatibus alieng fame no-
men perstringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab
eodem pessimè audiendo cumularas maledicētię sue pœnas luit. quū Valla suo
lelle turgidus, & Facium, et Panormitā, et Raudensem probrosis voluminibus

Pogius.

POGIUS è Terranova Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli optimis literis ingenium ita expoliuit, ut Pontificijs scrinijs sub Eugenio & Nicolao præficeretur, æquatus scilicet honore summis viris, qui in eo munere fidelis, eruditique ingenij operam prestitissent. In his fuere Leonardus Aret. Mathematicus Vegius, et Ioan. Aurispa. Erat cōsilio grauis, & quū luberet, facetiarū sale perurbanus: ita ut mira, & sepe subita varietate ad ciendum risum modò prætex-
tatis verbis vteretur, modò grauibz & malignis scommatibus alieng fame no-
men perstringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab
eodem pessimè audiendo cumularas maledicētię sue pœnas luit. quū Valla suo
lelle turgidus, & Facium, et Panormitā, et Raudensem probrosis voluminibus

iugulasset. Erat quoque Pogius adeo intemperans obiurgator, ut qui in Theatro Pompei, loco & die celebri, ubi bullatorum diplomatum censura habebatur, Georgio Trapezuntio malediceret, ab eo acriter duplici colapho caderetur. Transiit demum in Græco Diodorū Siculum: sed et nobiles aliquot libellos de infelicitate Principum, varietateque Fortunæ, & de auaritiæ peste, orationes item plures composuit tanta ingenij fecunditate, ut facietas etiam ad excitandam hilaritatem ægris animis expetendas conscriberet. Sed quod gratum & utile posteris fuit, Ciceronis libros de Finibus, & de Legibus a se in Germania descriptos, in Italiam primus attulit: ita ut & ei quoque Quintilianum in falsamentarij taberna repertum debere fateamur. Nouissimè ex multa peregrinatione, Romanaque aula exactæ ætatis senex Florentiam reuersus, consummato oratore, ac optimo ciue dignam patriæ operam præstitit, conscripta Latine historia populi Florentini, quæ a Iacobo demum filio in Etruscum sermonem versa legitur. Hic iam defuncto patre ex Pactiano scelere strangulatus, in prætorij fenestra cum cæteris pependit.

Myrtei.

Olim Pierides, olim Florentia mater,
 Viuente risit Pogio.
 Nunc tumulum hunc adit, & donū pro carmine flores
 Fert, proque risu lachrymas:
 Quæ nisi pro vera sint pietate, rogabit
 Arnus ministret ut suas.

Actij Synceri.

Dum patriam laudat, damnat dum Poggius hostem
 Nec malus est ciuis, nec bonus historicus.

Latomi.

A grauibz potui studijs qui clarus haberi,
 Corrupti ingenium plus satis ipse meum.
 Conuertere ad rixas animum, nugasque facetas,
 Sed Cato quas nolit, quasque Sabina legi.
 Hac ego quæsiui vitam male sanus in herba,
 Heu facit ad vitam sed nihil ista seges.
 Vixi tamen: sed non aliter quam Herostatus ille,
 Quæsitæ, & parta est crimine vita meo.
 Vos moneo, ingenio quicumque & ab arte valetis,
 A solidis vitæ querite rebus opem.

Ambrosius Monachus.

AMBROSIVS Monachus ex ordine Camaldulensium, qui supra Florentiam in opacis Apennini iugis dicatam cœnobio vitam seuerè ducunt, doctrinæ grauitate ac ingenij præstantia æquales suos antecessit. Græcè enim atque latinè doctissimus, compectente Cosmo, & mox Eugenio, & Nicolao admirantibus, summum eius ordinis honorem, qui Generalis præfecturæ hodie dicitur, ita ade-

adeptus est, ut eum constanti iudicio Patres purpuræ destinarent. Dionysium enim Arcopagitam de Cœlesti Hierarchia, diuino spiritu proloquētem singulari eloquentiæ puritate Latinis expresserat, atque item Diogenem Laertium, verum non eadem cura, lima que perpolitum. Sed & sacris operibus bibliothecam, quæ ad Angelos spectatur, cumulatè referat: quibus existimari potest, nequaquam ei vires & facultates, sed animum omnino defuisse, ut ad Romanæ facundiæ fastigium perueniret: abstractus enim in altitudinem Christianæ contemplationis, uti pium sacratumque virum decebat, totius vitæ ocium in diuinis literis consumpsit. Fuit hic vir, quod raro euenit, sine oris tristitia sanctus, semper utique suauis, atque serenus: ita procul à liuore, contentioneque, ut cum Vallæ Pogium reconciliare conaretur, eos neque planè literatos, neque item Christianos videri diceret, qui inducta simultate sacrosanctum literarum decus probrosis libellis importunè defœdarent. Excelsit è vita planè senex, tumulatusque est ad Angelos, ubi hoc carmen pius Vates affixit.

Spinelli.

Attica mella sapit, redolet quoque nectâr vbi que,
 Tu qui diuino numine, nomen habes:
 Quod nisi dulce canis referens mysteria diuinum,
 Dulcius hoc certè est nectâr, & ambrosia.

Myrtei.

Viximus ambrosia, sed enim concessimus Orco,
 Nunc iterum cœlo redditur ambrosia.

Latomi.

Qui legis hunc tumulum, legeres si scripta sepulti,
 Possentque hic oculis nuda patere tuis:
 Quàm fluit eloquio, quàm dulciter afficit, ut que
 Nil nisi nectâr eum quolibet ore sapit:
 Diuinus fieres, nec quamlibet ante scisses,
 Irrares dictum protinus Ambrosium.

Antonius Panhormita.

ANTONIUS Panhormita Siculus, Bononiæ equestri familia natus, qui à Pontano alumnus Elegantiarum pater appellatur, elatè genus suum ab ultimis Britannis, Becadellaque familia Bononiæ celebri repetebat, præclaro genti insignium argumento, quod ipsi dem militari in scuto, depictis alatis viperis vteretur. Sed maiorem profecto sibi ex laude optimorum studiorum nobilitatem comparasse videri potest. Moribus enim ac literis præstantibus exornatus, quum Philippo Mediolanensium Principi fertilis ingenij industriam obtulisset, tanta liberalitate susceptus est, ut Principem noscendæ historiæ cupidū, familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegatioris literas profiteretur. Hic est ille Philippus, qui summū clementiæ fructū generosis exoptatum Regibus

gloriosissime decerpit, quum Alfonso Regem nauali praelio captum, non e-
miserit modo, sed auctum copiis, ac opibus in regnum restituerit. Verum eo
grauissimis bellis occupato, Panhormita Alfonso adhæsit, secretioris scrinii
magister, & studiorum, expeditionumque omnium terra marique perpetuus
comes. Scripsit Epistolas candidiore stylo, sed maxime iucundo victoris Regis
triumphum, & de factis dictisque optimi eius Regis aureum libellum, quem
Pius Pontifex exemplis paribus intertextis, nobiliorem reddisse videtur. Sed
cum Valla demum ad exercendum maledicentiae dentem, naturae acerbitate
paratissimo, simultatem concepit: eo quidem euentu, ut mutuis veluti confixi
telis, foedè admodum inimicis risum excitarent. Senex uxorem duxit Arcellam
sibi magnoperè dilectam, liberosque suscepit, quorum honesta soboles Nea-
poli visitur. Postremo æger, vitæque diffidens, in supremo morbo hoc carmen
composuit, quod tumulo inscriberetur.

*Querite Pierides alium qui ploret amores,
Querite qui Regum sortia facta canat.
Me pater ille ingens hominum sator, atque redemptor
Euocat, & sedes donat adire piar.*

Pontani.

*Siste hospes, fas est cantus audire Dearum:
Grata mora est: Musæ nam loca sacra tenent.
Antoni monumenta vides: hinc templa frequentant:
Ille fuit sacra maxima cura chori.
Illum sepe suis medium statuere choreis,
Duxit compositos arte decente choros.
Sepe lyram cessit Clio, cessere sorores,
Concinnuit teneros voce manuque sonos.
Extinctum fleuitque Aon, fleuitque Aganippe
Sebethus miseros egit in amne modos.
Sirenes quoque de scopulis miserabile carmen
Ingeminant, planctu littora pulsa sonant.
Pierides tristem ad tumultum fudere querelas,
Pierides passis post sua terga comis.
Hinc creuit desiderium, nec cura recessit
Vatis, at extincto vate remansit amor.
Conueniunt nunc ad tumultum, celebrantque choreas,
Et memorant lusus magne Poeta tuos.
En audis sonet ut lenis concentibus aura?
Ut sonet appulsu concita terra pedum?
Hec vati memores Musæ post fata rependunt:
Carminis hoc meritum est: num satis? hospes abi.*

Elisij Calentij.

*Qui molles elegos, & Regum gesta canebat,
Sacra Panhormitæ contigit ossa lapis.*

Iani

Iani Vitalis.

*Has tibi dat violas, immortalesque amarantos
Ingeniorum alitrix, & Martis alumna Panhormos:
Non quia torpenti Musas excire veterino,
Aut Regum immensas potuisti assumere curas,
Verum quod Crassos inter, dicesque Lucullos,
Integer Antoni voluisti viuere Codrus.*

Latomi.

*Cum Valla, fateor, mihi non conuenit, ob id ne
Et salis, & Veneris laus mihi tota perit?
Et vixi comis, & (credite) semper amaui,
Qui iuuenem duxi iam satis ipse senex,
Dein colui Musas, quæ Valla, quia omnia spreuit,
Dico illum humanum non tenuisse modum.*

Laurentius Valla.

AVRENTIVS Valla Romanus à Gothicis temporibus vs-
que ad patrum nostrorum memoriam præalto sepultos somno
ciues suos ad nobilium literarum studium excitauit. Indigna-
tus enim tandiu corrupti seculum leguleorum & sophistarum
immani conspiratione, optimasque artes inculta sermonis bar-
barie defœdari, Elegantiarum libros edidit, traditis Romanæ elocutionis præ-
ceptis ex accurata veterum scriptorum obseruatione, quibus iuuentus æmulan-
di studio ad detergendas corruptarum literarum sordes accenderetur. Eam
quoque illustrati patrij sermonis laudem Græcæ literæ cumularunt, quum
Thucydides, & Herodotus historiæ parentes, ipsius liberali labore à Græcia
in Latium transierint. Fuit Valla ingenio maxime libero, ob idque mordaci,
contentiosoque, utpote qui aliena satyrico dente facile perfringeret, & lites in
literis, quasi id opus esset, aduersus ignorantes acerrimas fereret. Extant enim
Inuectiuarum, & Recriminationum aliquot libri, eruditè falsæque perscripti:
quibus dum læsi nominis famam tueretur, Facium Ligurem, Panhormitam,
Pogium & Raudensem iugulasse videri potest. Flagellatis quoque regionum
Iudæ magistris, uti multa bile redundans, quod nihil in aula Pontificis sibi pla-
ceret, Neapolim ad Alfonso Regem se contulit, apud quem de auitis bellis in
Hispania, atque Sicilia gestis historia perscripta est: sed eo styli caractere, ut
eius minime videri possit, qui cæteris elegantiarum præcepta tradiderit. Edi-
dit etiam opus de falsa Donatione Constantini, pio, & sacerdotis nomen pro-
fesso criminofum atque nefarium, ut pontificij Imperij authoritatem Græco-
rum scriptorum ad stipulationem confirmatam conuellere niteretur. Sed mox
eadem inconstantia Regem deseruit, vel improbante Philelpho, ut nec planè
senex in patria moreretur. Sepulchrum cælato ex marmore, cum effigie, ac elo-
gio, Catharina mater pietissimo filio posuit, quod in Laterano (eius enim tem-

pli flamen erat) introeuntium ad dextram spectatur. Obijt anno Christianæ salutis, M. CCCC. LVII. Calendis Augusti.

Franchini Cosentini.

*Laurens Valla iacet, Romanæ gloria linguae:
Primus enim docuit, qua decet arte loqui.*

Latomi.

*Barbaries Gothicis inuicta ferociter armis,
Constiterat solido per Latium omne gradu,
Seque clientelis quum iam munisset & armis,
Inque hostem blattas mitteret & timeas:
Indignans patriam tam fædè Valla iacere,
Armauit subitam, conseruitque manum:
Illa supercilio sperans rem posse teneri,
Debacchata quidem, sed propè fracta fuit:
Et, nisi per mortem, cecidisset tota profectò,
Interea vinci qua valet arte liquet.
Queis tibi pro meritis (si grata est, Roma probabit)
Ponimus hæc tumulo carmina Valla tuo.
Romulus est Urbis, Valla est idiomatis author.
Hic reparat primus, primus vtille struit.*

FLA

Flavius Blondus

FROLIVII viæ Aemiliæ nota vrbe Flavius Blondus prodijt, rudi adhuc veteris elegantiae seculo. Is magno ausu, singularique industria, nec infelici euentu, multorum annorum intermorientes res gestas è tenebris excitare orsus, Decadas conscripsit, quibus ab inclinante Romano imperio funesta tempora, ac ideo veritatis lumine orbata, in lucem proferuntur. De vetustate quoque collapsæ Urbis, ac eius demum resurgentis dignitate, erudito operosoque volumine publicato, quantam nec ambitiosè quasitam exoptarit, in literis auctoritatem adeptus est: vnde ei honestæ opes fauore Pontificum accesserè. Liberis operâ dare, quàm sacris initiari maluit: suscepitq; Gasparem filium, quem vxor Margania Romani sanguinis, nobilitasse visa est: sed posterì, quanquam adauctis fortunis, conditori familiæ minimè responderunt. Fato functus est septuagenarius, tumulatusque in Capitolio extra limen templi deiparæ Vir-

ELOGIA
ginis (id enim Iouis Tonantis olim fuisse putamus) quod non secus ac antiqui-
tatis, auctore Tacito, centum gradibus adeatur.

Iani Vitalis.

*Eruiis è tenebris Romam dum, Blonde, sepultam,
Es nouus ingenio Romulus atque Remus:
Illi urbem struxere rudem, celeberrima surgit
Hæc eadem studiis ingeniosè tuis:
Barbarus illam hostis ruituram evertit, at isti
Nulla vnquam poterunt tempora obesse tuæ.
Iure triumphalis tibi facta est Roma sepulchrum,
Illi vt tu viuas, viuat vt illa tibi.*

Latomi.

*Dum stetit augusto Romanum limite regnum,
Termine, Dijs magnus equiparandus eras.
Cedebant illi venturo ex arce Tonanti:
Custodi imperij mansit, vt ante, locus.
Cur nunc mortali cedis, dic Termine Blondo?
Pondus habet meriti num Iouis, atque tui?*

Petrus Candidus December.

ANDIDVS December è Viglebano vrbe, quæ est inter Padū
& Ticinum, Laurentij Vallæ testimonio exactissimæ censuræ
grammaticus, Mediolani Græcè, Latineque docuit, præstanti
eruditionis ac eloquentiæ fama. Eius extat Appianus Alexan-
drinus è Græco in latinum versus, id expetente Alfonso Rege,
qui studiosissimum quemque eius ætatis, vt ad locupletandam Latinam lin-
guam, occultos Græciæ thesauros proferrent, liberaliter inuitarat. Sed manci-
passimque corrupti exemplaris Græci vitio, vel laboriosus interpres in eo ope-
re sese candidum præstare non potuit, quum alia multo felicius perscripserit.
In vita enim Philippi Vicecomitis, quæ circumfertur, Suetonium Lepidè admo-
dum æmulatus, ita quod proposuerat expresse, vt aliquanto inuerecundius,
quàm scriptorem odio vacuum deceret, stylum exercuisse iudicetur, quum vi-
tia hominis occulta, nec vlli magis, quàm ipsius pudori nocentia, ob idque ve-
landa prorsus, cupidè nimis, maligneque detexerit, in eo præsertim Principe,
in quo singularis illa, diuinæque simillima clementiæ laus, cum probro multo-
rum regum gloriose refulset. Fato functus est octogenarius senex Mediolani,
non mediocribus fortune à Francisco Sfortia decenter honestatus, meruitq;
marmoreum sepulchrū, cum effigie è suggestu iuuentutem docentis, quod in
vestibulo Ambrosianæ basilicæ ad læuā introeuntib. occurrit, hoc rudi carmine
inscripto, quod responderet rhythmo, nō minus ineptè, q̃p̃ ridiculè clauditur.

*Scandere sidereas virtus si nouit ad oras,
Candidus astra tenet, in templo numen adorans:
Pontifici summo, Regi, populoque, Duci que
Hic Ligurum secreta dedit laudatus vbi que:
Miles eloquio clarus, Graysque Camænis
Instructus, Latium studiis ornavit amænis,*

Mun-

*Mundanis fessus curis, & in æthere pulchro
Elatus, gelido linquit sua membra sepulchro.
Latomi.*

*Quis iacet hic multa formosus mense December?
Ingenium æstiuæ fertilitatis habet.
Quid non talis ager hac tempestate tulisset,
Ingenia autumnus quando fouente calent?*

Donatus Acciaiolus.

ONATVS Acciaiolus antiquæ stirpis Florentinus, quum e-
xortis florentibus ingenijs de doctrinæ laude certaretur, in v-
traque lingua generosè admodum sese exercuit, vt ex Morali-
bus Aristotelis luculenter apparet, quibus erudita & perelegan-
ti commentatione magnum lumen attulisse iudicatur, explosis
scilicet sophistarum interpretum ineptijs, quum Eustratijs Græci placita secu-
tus, certiore vtique vestigio niteretur. Vertit etiam in Latinum è Plutarcho cla-
rorum aliquor vitas longè omnium elegantissimè: verum aliquanto nobilior
euasit, quum Carolum cognomento Magnum, tanquam alterum Florentiæ
patriæ conditorem Latino libro celebrasset. Sed vir consilio grauis, ac ob id o-
beundis Reipublice muneribus occupatus, neque satis ocij ad studia literarum
furari, neque etatem, quod tenuissima valetudine vteretur, longissimè profer-
re potuit. Fato enim functus est Mediolani, quum legatus in Galliam vltimo-
rem iter haberet: vt inde, implorata ope, ciuitatem Pontificijs armis vexatam,
periculo liberaret. Nihil enim remisso odio, Xystus, post vindicatum Pactia-
næ coniurationis facinus, Laurentium Medicem, ex ea iniuria firmiore domi-
nato potitum, vehementissimè persequabatur. Donati ossa, ad vetustum gen-
tis sepulchrum Florentiam relata: id Carthusiano in templo, hoc epigramma-
te in scripto legentibus indicatur.

Politiani.

*Donatus nomen, patria est Florentia, gens mi
Acciaiola domus, clarus eram eloquio.
Francorum ad Regem patriæ dum orator abirem,
In ducis anguigeri mœnibus occubui.
Sic vitam impendi patriæ, quæ me inde relatum
Inter maiorum nunc cineres sepelit.*

Latomi.

*Quam vitam impartis alijs, abs te accipis ipse,
Et fruieris meritis Acciaiole tuis.
Dignus, quem docti simili pietate Nepotes
Exornent: atqui sufficis ipse tibi.
Nec patria ingrata est, pro qua vel Fata subiisti.
Quæ tibi dat tumulum, quantum habet imperium.*

c 3

Fr. Philelphus.

TO LENTINATES in publica Decurionum domo Francisci Philelphi cuius effigiem, cum equestris ordinis baltheo laureatam peregrinis hospitibus ostendunt, adseruantque etiam regij diplomatis membranam, ad collatæ dignitatis argumentum. Is Græcarum literarum amore flagranter incensus, ut de Cabalino fonte potaret, Parnasum montem petiuit, in Athenarumque ruinis immortalium philosophorum vestigia pedibus calcavit. Porro inde Byzantium profectus, Emanuelis Chrysoloræ filiam uxorem duxit, quæ Græcæ elocutionis magistra, quotidiano vsu Atticorum accentuum, inepto, sed docili coniugis ori dulcedinem instillaret. Reuersum inde, & Græcæ pariter, ac latine passim orantem, Italiæ principes admiranter exceperunt. Suscepto enim legationis munere, Palæologi Imperatoris Constantinopoli, Turcarum infesta arma

agre

aggre sustententis preces afferens, opem implorabat. Fauere ei ante alios Eugenius Pontifex, Rex Alfonso, & qui singulare iustitig, & bellicæ virtutis coronâ eo seculo promeruit Franciscus Sfortia, ab eo heroico poemate celebratus. Ingenio enim in studijs æstuantē, vario; ambizioso, quum neminem sibi exæquari literaria laude pateretur, plura quàm quisquam alius, in omni dicendi genere volumina publicauit, profitendoq; singulis in vrbibus eruditæ iuuentutis academias excitauit, nullam spem nobilioris gloriæ Latinis æmulis de Romana facundia: nullam denique de Græca, vel ipsis Græcis relicturus, nisi tantus eloquentiæ fluuius, uti nullis moderati iudicij ripis castigatus, nimis late exundans, & mutato saepe alueo, turbulentus & incertus, dum sese diducit, & abscedit in paludes, perspicui profluentis dignitatem amisisset. Inter Græca opera latinitate donata, Xenophontis Pædia Cyri, & ex Plutarcho aliquot heroum vitæ, & demum Hippocrates, non ita probantur à Græcis, quàm à Latinis perleguntur. Vixit ad exactam ætatem nonagenario proximus, perijtque Bononiæ adeo dissipatis rei domesticæ copijs, ut ad efferendum funus & cubiculi & coquina instrumenta venierint: & Marius filius egregiè doctus, paternæ potius virtutis, quàm multæ substantiæ hæres relinqueretur. Sed in familia eruditæ victoriæ trophæum permansit, nobili exceptum risu, quum Timotheo Græculo, de vi syllabæ contendenti, victoque, barbam ex pactatione inexorabili superbia derasisset, uti lepidè Myrteus his carminibus expressit.

Myrtei.

Nunquid sat tibi non fuit Philelphe,
Linguae gloria nobilis Latina?
Ni Græcas quoque peruagatus vrbes,
Dignus coniuge, nuptijsque Græcis
Ferres Timothei nouum triumphum?
Cui, dum vna semper ille dictione
Tecum pignore certat, atque barbam
Abradi sibi ferre pollicetur,
Victus: aut positam pecuniam abs te
Victor auferat. Abnegasti eadem
Barbam posse pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluisti:
Iam nunc non Itale Philelphe, sed sis
Græca gloria nobilis palestra.

Latomi.

Lis super accentus Græci ratione, Philelphum
Thimotheumque inter (Græculus ille fuit)
Orta est: dissidium placet hoc sopire periclo,
Græculus es, barbam victor ut ille ferat.
Dy bene, Romanus superauit: & ille coactus
E pacti barbam tradere lege fuit.
Exultas spolio, Græcæque uxore superbis:
Non est ingenio laus minor ista tuo.

Nicolaus Perottus.

SENTINVM Vmbriæ oppidum, cui hodie Saxoferrato nomen est, Bartholo iureconsulto nobile, secundam à Nicolao Perotto claritatem accepit. Huic, quum deessent opes, corporis vires mācipali frugalitate, atque duritia constitutæ, perpetuis lucubrationum vigilijs minimè defuerunt. Iuuenis in ludo pueros honestos docuit tanto cursu, vt mox Latinæ linguæ rudimenta, vtili compendio ad normam digesta, ob idque faciliè pueris perdiscenda publicarit. Exinde Romæ Græcas literas pertinaci studio consecratus, fretusque Bessarione generoso Meccenate, adeo exactè, feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauiſſimus historiæ scriptor, latinitati donaretur. Non defuere tamen ex æmulis, qui eius auctoris traductionem antiquissimam fuisse, furtoque surreptam existimarent, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum, clarissimo ingeniorum certamine conuersos, vnus Polybius egregia fide Latinus, æquabili,

bili, & prædulci Romani sermonis puritate prorsus antecedit. Composuit quoque volumen commentarij nomine in Martialem, Cornucopiæ, vsurpato veteri Græco lemmate nuncupatum, perutile quidem, ac ob id fortasse sempiternum: sed austero pudore suppressit editionem, quod humili, & parum pudico opere quæſita laus dignitati minimè responderet. partis enim opibus, Archiepiscopatum Sipontinum adsecutus, seipso maior, Perusiam Vmbriamque regebat. Excessit è vita senex apud Sentinum, in villa viridarijs & fontibus peramœna, quam à pingui ocio Fugicuram appellauit.

Myrtei.

In villa Fugicura obit Perottus,
O villam nimis, & nimis beatam,
Quæ viuentis heri leuare curas
Posset, nunc cineres tenet sepulti:
O Villam domino beatiorem,
Cui curas moriens reliquit omnes.

Latom.

Cornu nobile copię Perotti
Non quale Oleniæ puer Capellæ
Sanxit Iuppiter, intulit Cælo:
At quale Herculeæ manu reuulsum,
Ætoli fluuij perenne vulnus,
Thymo & baccare Naiades replerunt:
At doctum, variumque, multiplexque,
Et cunctis opibus, cupedysque,
Quas Musæ Oenotrides amant, refertum.
Hic est ille liber, ille Martialis
Interpres, Latine illa lingua linguæ
Cornu nobile copię Perotti.

Platina.

SACRATI præsertim ordinis, bonique mortales plurimum Platinæ manibus debent, quando eius ingenuo labore, ad exoptatam obscuri seculi, nec ideo perituram lucem, Pontificij principatus actionum incorrupta veritas nunciatur: quæ procul eloquentiæ illecebris, uti pura & incompta fidem præfert, & cæteris elaboratis operibus auget dignitatem. Neque enim vel dialogi de Vero bono, veraque nobilitate, & de Optimo ciue grauitè conscripti: vel honestæ voluptatis documenta scite tradita diu superessent, nisi viuacis historiæ lateribus adfixa, felici societate succederent, & communi (quanquam impari) perennis vitæ spiritu fruerentur. Is planè egens, & obscurus, vnoque tantum ingenio nobilis, Cremona Calixto Pontifice in urbem venit. Cognitum Pius atque Bessarion, ex audito iudicio sacerdotijs minoribus exornarunt. Paulus ve-

Ius verò Pontifex periniquè maligneque delatum immaniter torfit: Xystus demum conditæ ab se in Vaticano bibliothecæ præfecit, quum eo munere longè dignissimus haberetur. In ea nobili custodia iam senex fato functus est, Quirinalem domum cum Laureto ad coronandos poetas Pomponio relinquens. Funus in Exquilias ad Mariæ maioris templum vsque perductum est, flebili carmine celebrantibus poetis: sepulchro autem, quod à læua ad tertiam columnam conspicitur, hoc epitaphium ab alumno Demetrio inscribi iussit, quum & hæc quoque carmina amici lugentes affixissent:

Quisquis es (si pius) Platinam

Et suos ne vexes, angustè

Iacent, & soli volunt esse.

Actij Synceri.

Ingenia, & mores, vitasque obitusque notasse

Pontificum arguta lex fuit historiæ.

Tu tamen hinc laute tractas pulmenta culinae,

Hoc, Platina, est ipsos pascere Pontifices.

Prosperi Spiriti.

Qui res Pontificum sacras, & gesta piorum,

Quique ducum vitas nobile fecit opus:

Quique modum docuit, quo laudet honesta voluptas,

Et quo ne iuuenes torqueat acer amor:

Plura, quæ longum est, properans censere, Viator,

Omnia fidere & pignora mentis erant.

Vixit adhuc Platina: et quâquam concesserit Orco:

Nil tamen in vatem Parca seuera potest.

Latomi.

Dum res Pontificum strueret, propè fractus ab alto

Collapsus est fastigio.

Romulus auspicio est, quia sacra conditor Urbis

Nec non Remus periculo.

Iacobus Cardinalis Papien.

IUXTA hic vir inter sacri ordinis Senatores, pari virtutis atque Fortunæ munere lectissimus. Erat enim cum optimarum literarum studio, & vigilantis ingenij fertilitate, tum animi iudicio, styloque, & perspicuis moribus Pio secundo per similes: à quo adoptatus in familiæ nomen, & ad purpuræ decus euectus est. Extant Commentarij grauissimarum actionum, atque epistolæ: quibus senatoriæ prudentiæ potius, & Christianæ seueritatis nomen, quàm perfectæ orationis laudem petisse videri potest: quod in cursu honorum maximis obeundis muneribus occupatus, splendidum illud antea conceptum illustre eloquentiæ lumen, festinato & penè præcipiti, uti necessitas ferebat, scribendi genere vehementer infuscarit. Verum ea rudis adhuc seculi ingenia facile summa, ac

admiranda censebantur, quæ hodie tanquam expergefactis censoribus, vix in infimis literarij theatri gradibus sedem inveniunt. Sed fortasse populari commendatione contentus, eam absolute scribendi gloriam, vti leuem, & a doctissimis tantum, ideoque paucissimis intellectam, spreuit, vt ingenio ad sacrarum literarum studia reuocato, illam quam dii superi dederant personæ dignitatem religiosè tueretur. His enim moribus sibi iter sternebat ad ipsum rerum fastigium, sed illudente Fortuna in summo ferè deceptus hæsit, quum Fata potiore ei viam ad cælum permunirent. Perijt enim non adhuc senex in secessu ad cryptas Laurentianas Vulsiniensis lacus, à circumforaneo medico miserabiliter enecatus, quum vir in omni negotio, præterquam in tuendæ sanitatis ratione prudentissimus, vt quartanæ febris tædium discuteret, immite verarum stulta propinatum manu, fato coactus ebibisset. Scripserat antea ingenuæ piæque liberalitatis testamentum, sed id Xystus Pontifex irritum fecit, quod pecunia satis grandis apud mensarios occultè deposita, tanquam frugi atque opes contemnentis censu, amplior æstimatione publica videretur. Epigramma tamen ex eodem testamento in fiscum non venit, hæredibus vtique relictum, vt hoc modo marmoreæ sepulchri tabulæ inscriberetur.

Luca ortu, Sena lege fuit mihi patria, nomen
Dum vixi Iacobus, mens bona pro genere:
Papa Pius sedem Papiensem detulit, idem
Cardineo ornauit munere, gente, domo:
Quem colui viuens, non linquo mortuus: hic sum,
Et propè sancta patris filius ossa cubo.
Viuite qui legitis, cælestia querite, nostra hæc
In cineres tandem gloria tota redit.

Latomi.

Hic ille cardo, & alpha litterariæ
Gloriæ, Iacobus Papiensis accubat
Pio parenti, homuncioni Syluio.
Vterque quorum literis euectus est,
Ille ad triaræ triplicis fastigium,
Hic ad rubentis purpuræ: in qua substitit
Patri hoc libenter deferens, honoribus
Vt præstet ipsi, cæteris ac dotibus:
Pio parenti filius gratissimus.

D O M I

Maiestatem, scitè, & grauius repræsentatam admirentur. Transtulit etiam Problemata Aristotelis, & Hippocratis Aphorismos, vt præstantissimis authoribus ac perspicuam fidem, nec obscure ad salutem humani generis sua dignitas redderetur. His vigilijs sacerdotium in Magna Græcia commendante Bessarione promeruit, quod certè satis esset moderato, frugique homini, & aduersus omnis luxuriæ voluptates inuictò, nisi neglecta ratione totius redditus rapacibus Græculis & Brutis rei familiaris curam demandasset. Nouissimè quum nobilissimas lucubrationes in membranis accuratè perscriptas, Xysto Pontifici detulisset, nec pecunia, vel ipsius librarij præmio digna redderetur, indignatus subagreste iudicium, Effugere hinc lubet, inquit, postquam optinæ segetes in olfactu præpinguibus asinis sordescunt, atque ita in Brutios ad sacerdotij sacram sedem contendit. Nec multo post planè senex fato functus est, nec iniqua quidem sorte, quum in Græcia natus, & educatus in Italia, tanquam de vtraque lingua bene meritis in Magna Græcia tumularetur.

Pontani.

Sume lyram, dic Musa modos, dum cōdimus vmbra:
Et puer & coluit numina vestra senex.
Indignus tellure, Deos Theodore petisti,
Sera quidem, tamen est longa parata quies:
Virtute, ingenijque bonis hoc ipse parasti,
Vt cæli aspiceres aurea tecta senex.
Nos artus terra tegimus, tu caste sacerdos
Da requiem, æternum iam Theodore vale.

Michaelis Marulli.

Hic Gaze iacet, & Gaze Sophia addita mater:
Alterutrum quoniam mors rapere haud potuit.

Politiani.

Heu sacrum caput occubuit Theodorus, et hora
Vna obiere omnes reliquæ generis.
Nec tamen hoc querimur, nimis est potuisse videri,
Non erat hic nostro tempore dignus honos.
Hoc dolet heu, quod neutra patri est nunc lingua superstes,
Quæ mittat iustas Manibus inferias.

Eiusdem.

Cum terram hinc nosset Theodorus, et aera, et vndas:
Iam restant, inquit, sidera: terra, vale.

Pierij Valeriani.

Roma olim abstulerat Graiæ decus omne Minervæ,
Sive opus ingenio, siue opus arte foret.
Gaza autem, Argina clarissima gloria gentis,
Reddiderat patriæ nunc spolia illa suæ.
Dumque pari Ausoniæ conatu consulit, & dum
Musarum & Lingue dux vtriusque viget,
Sublatus fato traxit secum omnia, & vno hoc
Spes Italium, & Graiùm, fama cadente, cadunt.

Latomi.

*Ille Deum manus (ferthus, & liba Sacerdos)**Atque adeo hic lingua Gaza vtriusque, iacet.**Græcia quem genuit, suscepit Roma: sepultum**Communi titulo Græcia magna fouet.*

Argyropylus.

I O A N N E S Argropylos Byzantius eodem Turcarum impetu Græcia eiectus, apud Cosmum Medicem gloriosa liberalitatis fauentem in honore fuit, tanta nominis existimatione, ut Petro filio, nepotique Laurentio præceptor datus, loco parentis haberetur, publicæ verò Florentinæ iuuentuti Græcos authores enarraret. Grati idcirco animi erga Medicæ gentis proceres vigiliarum præclara extant monumenta, consecrata in ea domo altrice veræ virtutis. Aristotelis enim Naturalia atque Moralia generose transtulit: ita applaudente Gaza

te Gaza veteris sodali: qui diuerfas Aristotelis partes vertendo desumpserat, ut quædam ab se pariter translata combureret, ne amicissimi hominis crescenti famæ officerent, si ad æmulationem odiosa comparatione certaretur. Latina enim vbertate facundior, & Græcorum modestissimus hoc facile dabat elate ambitioso, & amplioris Fortunæ percipiendo, quod ipse omnis semper lucri, & presentis tanquam euanidæ laudis contemptor extitisset. Argropyli autem sermones, cum fastidiosi, tum graues eruditæ auribus essent, & tum maxime, quæ Ciceronem Græcas ignorasse literas illoto ore prædicaret. Pestilentia demum Etruriam euastante, Romam venit, profitendoque Græcæ Aristotelem, ita optimis stipendijs vitam traduxit, ut tota substantia quotidianis sumptibus æquaretur, & in extremo vitæ actu iocatus, ditiores amicos, æris alieni, condito testamento hæredes relinqueret. Vini & cibi æquæ audus & capax, & multo abdomine ventricosus, immodico melopeponum esu, autumnalem accersit febrem, atque ita septuagesimo ætatis anno ereptus est. Ioannes autem Lascaris eundem ciuem & magistrum hoc Græco carmine laudauit, quod Maioranus Lascaris discipulus sic vertit.

*Hoc Argropylos, patriaprocul alta sophiæ
Dogmata qui coluit, conditur in tumulo.
Dat patria huic nomē, sacrum dat Roma sepulchrum,
Nescio quæ potior huic fuerit patria:
Illa genus, nomenque dedit, verum inclita Roma
Nutriuit, coluit, perpetuoque tenet.*

Latomi.

*Hæc Argropyli teguntur vrna
Ambusti cineres, & ossa tantum,
In qua nec cineres, nec ossa tandem
Ætas inueniet: sed ampla nunquam
Fama desituet locum sepulti:
Quæ per docta hominum volabit ora,
Totumque afficiet stupore mundum,
Donec Græcia Turcicos triumphos
Indigno stomacho feret coquetque.*

e 2

Marullus Tarchaniota.

MARULLVS Tarchaniota Græcus, inter alarios equites descriptus, Nicolao Ralla Spartano duce in Italia militauit: ita labore ac studio duri Martis cum tenerrimis Musis per interualla feliciter adæquato, vt non Græco tantum, sed Latino carmine admirandus euaderet. Nam Theodori ac Argyropyli decora vetustigia sublecutus, nihil iam Græcè doctum esse satis ad laudem putabat, nisi tota patrij sermonis facultas Romanæ facundiæ iungeretur: propterea Florentiæ Alexandram eruditi ingenij puellam vxorem duxit, Bartholomæi Scalæ vexilliferatus honore conspicui filiam. Hic est qui paulo ante Græcorum nomini fauens, cum Politiano eius gentis ingenij infesto, maledicentissimis epistolis lites extenderat. Verum Marullus inquieto ingenio nullibi sedem stabilem nactus, in cursu studiorum ac itinerum semper fuit; transferendi que munus tanta

con ten-

contentione, famaq; ab alijs susceptum semper contempsit, quasi minimè par, aut certè nobilis gloria periculoso opere peteretur, grauiora idcirco meditantes post editos Epigrammatum libellos, quibus Apollo pereleganter arriserat, in Volaterrano Cecina amnis solito inflator, fallente equum cæco vado, violenter abripuit, eo die quo Ludouicus Sfortia captus, vt ferrato in carcere miser expiraret, in vltiorem Galliam est perductus. Luxere eum pari moestitia Græci Latinique.

Pontani.

Hoc vacuum tibi Pierides statuere sepulchrum.
Et Graia, & Latia clare Marulle lyra.
Ipse etenim Aonia in silua, atque Heliconis in antris
Latus agens, illic ocia grata teris.
Illic formosæ ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi responsant syluæ, Peneiaque antra,
Plaudit & Ogygio roseida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo, per opacæ vagaris
Culta per Elysium doctæ Marulle nemus:
Hinc tibi se ad cantum adiungit formosa Corinna,
Cantat & ad calamos Delia culta tuos.
Illic compositos exercet Cynthia saltus,
Exercet raros Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit, Musæ rapuere Marullum,
Armidi ne fieret grata rapina Deæ.
Sis felix igitur Musis comes, & tua Musæ
Ambrosio foueant membra adamata sinu.

Andræ Dactij.

Ingenio Phæbo, belli par munere Marti,
Graia domus Cecina busta Marullus habet.

Eiusdem.

Euasit toties hostilia tela Marullus,
Vt Cecina tumidis obrueretur aquis.

Pierij Valeriani.

Cur adeò fluctus contra conaris? in vndis
Oppetisse horres cur Helicone satus?
Igneus vt gelido vigor extinguatur in amne
Fortè times? atqui, sæpe fit ignis, aqua.
Non hoc, inquis, habet male me: quod miles & acer
Sim, doleo: sub aquis militem obire pudet.

e 3

Ab, ne indigneris, miles licet impiger, is. ra
 Hac peruulgata fortibus ire via.
 Hac pius Aeneas, & bello magnus & armis,
 Hac Romæ fertur Romulus isse pater,
 Sfortia summus honos belli, inuictusq; Robertus,
 Hac quâ tu ad superos transfiliere polos.
 Debentur cælo fortes, cælo ignis & aer,
 Vndaque supposita est: infima terra tenet,
 Scandenti à terra ad cælum stat limes in vndis,
 Primus, age hac cælum scande Marulle via.

Tibaldei.

Hic situs est celebris cithara gladioq; Marullus,
 Qui Thusco (heu facinus) liquit in anne animam,
 Neptune immitis: meruit si mergier ille,
 Mergier Aonio flumine debuerat.

Latom.

Est aliquid lenisse fer as, fluuiosq; stetitisse,
 Inque opus arguta saxa animasse lyra.
 Plus est imbelleis traxisse in castra Camænas,
 Ille sit Amphion: iste Marullus erit.

D E M E.

Demetrius Chalcondyles.

DE METRIVS CHALCONDYLES diligens gram-
 maticus, & supra Græcorum mores, cum nihil in eo fallacia-
 rum aut fuci notaretur, vir utique lenis & probus, scholam
 Florentiæ instaurauit, desertam ab Argyropylo, & à Politia-
 no deficientibus Græcis occupatam: sed ambitioso peracri-
 que amulo multis bonis malisque artibus suggestus locum & nomen de-
 fendendi Demetrius celsit, Latina præsertim facundia inferior, & ob id ra-
 rescende auditorio à iuuentute destitutus, quandoquidem vel apprimè doctus,
 facile ieiunus & hebes, lasciuus & delicatis auribus videri poterat: quibus Po-
 litiani decantantis, & varios spargentis flores, iucunda argutaque vox & falsa
 comitas mira dulcedine placuisset. Sed mansit Demetrio honestus gratiæ lo-
 cus apud Laurentium, vel infesto, & oblique semper incessente Politiano,

qui cum neminem è Latinis sibi parem pateretur, Græcis ipsis eruditior existimari volebat. Diuinit idcirco munera Laurentius, ut æmulationis lites dirimeret: & filij præceptorum contentione ad discendum accenderentur. Sed eo principe virtutis eximie morte sublato, Demetrius Mediolanum à Ludouico Sfortia accitus est, abducta secum vxore Florentia, è qua iam liberos susceperat. Nec multo post proficundo perscriptoque vtili volumine, rudimenta Grammaticæ publicauit, quod Theodori, quanquam insignis liber de arte eadem, vti prouectis & doctis scriptus, durior videretur. Vxor virili industria familiam regibat, ipso sene & literarum studiis occupato: sed ea libertas in mirè fecunda vxore dubiam pudicitiae famam fecit: quanquam tres filij ipsam veri patris effigiem ore Græco penitus referrent. Theophilus natu maximus iuuenis turbulentus, cum Ticini Homerum profiteretur, nocturno, & petulanti certamine confossus interijt: & Basilius mira ingenij indole, euocante Leone, ut in gymnasio Romano iuuentutem doceret, paucis mensibus ex lenta febre contabuit. Seleucus verò natu minimus ad pubertatem non accessit. Cæterum Demetrius octogenario maior, non planè miser, quod nihil de obitu Theophili occultante matre didicisset, Mediolani fato functus est, paulo antè quàm Galli Iulij pontificis & Venetorum armis Italia pellerentur.

Incerti.

*Viuens corona nobilis iuuentutis
Circundabaris vnde quaque Demetri,
Dum ostenderes iter per Atticos campos.
Certè beatus, si obtigisset morienti
Doctam videre tibi supersitem prolem:
Oculumque claudi languidum à tuis natis,
Aut hoc sepulchrum lachryma illorum spargi.*

Michaelis Marulli.

*Dum ver Hymettium diu.
Ne quicquam apis quærit vaga,
In os sacrum Chalcondyli,
Et labra suauiflua incidens:
Heus, inquit, æquales bonæ
Huc huc adeste sedulae,
Matrem videtis Attida:*

Latomi.

*Quid est quod vsquam sit satis mortalibus,
Sui nec vlla parte cor quod torqueat?
Senex, nec absque litterarum gloria
Vixit: at malorum hoc est catena longior:
Duriæque emuntur litteræ laboribus:
Et sanè iniquis efferuntur præmijs.
Fecunda coniunx, & domi per strenua,
Sui pudoris proximum est periculum.
Iam bis miser, quod quid sit educatio,
Simulque scirem, quid mali sit orbitas.*

Quare

*Quare referta cum malis sint omnia,
Vitam ut citò obeas leuissimis, pete
Quo tunc beatus, hic quod haud vales, agas,
Ito, & precare mutuum Demetrio.*

Marcus Musurus.

MARCUS Musurus genere Cretensis, exactæ diligentiae graticus, & raræ felicitatis poeta, in gymnasio Patauino aliquandiu Græcos authores interpretatus, secunda perspicacis ingenij fama ad integram doctrinæ maturitatem peruenit: sed sæua coniuratione externarum gentium afflictis bello Venetis inde exturbatus, ita tranquillum otium quæsiuit, ut Græco carmine diui Platonis laudes elegantissimè decantaret. Extat id poema, & in limine operum Platonis legitur, commendatione publica cum antiquis elegantia comparan-

dum. Leone autem ingenij illustribus præclara præmia proponente, Romam venit. Nec multo post Manilio Ralla eruditi iudicij viro Græco morte sublato, Archiepiscopus Epidaurensis effectus est. Eam autem secundæ Fortunæ celeritatem, quasi ab occultis fatis maiora præmia monstrarentur, immoderato animo tulit, sic ut insana vehementique ambitione percitus, nouum illum sacratæ mitræ honorem nequaquam ingenij merito parem duceret, nulloque pudore præproperus ad purpuram aspiraret, quum sæpe quereretur, Græci generis neminem quasi probro gentis lectum fuisse, quando Princeps in donanda purpura maximè liberalis, vno comitali die supra triginta nationum omnium electa capita galero purpureo perornasset. Ab hac intempestiua siti corabuit corpus adeo celeriter, ut obrepente morbo intercute, vix ostentatis mitræ insignibus expiraret. In templo Pacis tumulatus est. Amiterninus autem Antonius sepulchro hoc distichon inscripsit.

*Musure mansure parum, properata tulisti
Præmia: namque citò tradita, rapta citò.*

Latomi.

*Arma Pelasgicas quaterent dum Turcica terras,
Inueherent culto barbariemque solo:
Quid facerent Musæ? fugere Helicone relicto,
Phocin & Ascræum deseruere nemus.
Regna Latina petunt: & erat Musurus in illis:
Hospitio vtuntur hospitis antè sui.
Nunc etiam bustum, grata pietate, sepulchri
Officij quavis sedulitate colunt.
Thespiacas frondeis circum, & Permessida laurum,
Et sacro spargunt ex Helicone thymum:
Castalias lymphas alia. & cape munera dicunt,
Musure, Aonijs factus Apollo chori.*

I O A N

Ioannes Lascars.

IOANNES Lascars Græcorum ferè omnium, qui Othomannicis armis patria pulsi in Italiam confugerunt, nobilissimus atque doctissimus fuit. Stirpem enim sanguinis incorrupti ad Imperatoris Constantinopolitani decus generosis moribus referebat, utpote qui ab ingenua educatione optimas literas imbibisset. Naufragum exceperit Laurentius Medices, cui nihil antiquius vnquam fuit, quam ingenia liberali beneficio deuinxisse. Is tum absoluendæ Bibliothecæ studio tenebatur. Ob id Lascarem ad conquirenda volumina Byzantium cum legatione ad Baiazerem bis misit: nec defuit honesta petenti usquam Barbarus imperator: quippe qui erat totius philosophiæ studiosus, Auerroisq; sectator eximius: & de Laurentio priuatim tanquam de illustri cultore virtutis optimè sentiret, cum paulo antè

Bandinum percussorem fratris fuga in Asiam elapsus in catenis ad supplicium tradidisset, singulari quidem religionis, atque iustitiae exemplo, quod ille immane scelus in templo ausus, merita poena plectendus censeretur. Itaque Lascaris tuto abdita Graeciae perscrutatus, cum patriae opus victoribus celsissent, nobiliora diuitijs antiquae dignitatis volumina collegit, ut in Italia seruarentur. Transiit demum in Galliam, legatumque Ludouici regis apud Venetos egit: nec multo post Leone veteris amicitiae nomine liberaliter eum attollente, nobiles Graeciae pueros adduxit instituto ludo in Quirinali, ne Graecae linguae scite loquentium soboles interiret. Valebat Latina facundia, ita ut versus qui extant perscriberet, sed adeo contumaci sterilitate desidiosus erat, ut in vertendo Graeca vix Polybii Castrametationem efflagitantibus amicis expresserit, quod id studium recto an maligno iudicio, incertum, penitus damnaret. Verum egregia cum laude praestitit, ut Latini haberent emendatiora, quae minore ipsorum labore verterentur. Honestae facultates non certo rixae reditu, sed aliena liberalitate quaesitae, vel in rem negligenti & sumptuose viuenti nunquam defuerunt, ut nonagenarius fere senex articulari morbo deformatus, Romae moreretur. Sepultus est in eade Gothicorum diuinae Agathae supra Suburram, fecitque sibi Graecum Epitaphium, quod Maiorani sic vertit.

*Lascaris in terra est aliena terra sepultus,
Nec nimis externam quod querebatur erat.
Quam placidam, o hospes reperit, sed deflet Acheis
Libera quod nec adhuc patria fundat humum.
Tibaldei.*

*Lascaris hic Graecum specimen: ne crede cadaver
Illius esse sub hoc marmore, sed statuum.
Altera quippe fuit Niobe dolor impius illam
Natorum, hunc podagrae transtulit in lapidem.*

*Latomi.
Lascarus hic Graecae doctrinae & nominis haeres,
Ultimus ex illa gente domoque iacet.
Cum quo lugemus florem perisse Pelasgum,
Helladaque ingenij obfuisse bonis.*

*Damna tollenda nimis, sed quae maiora futura,
Huius ni pietas aduigilasset, erant.*

*Qui non contentus priscos conquirere libros,
Italiam & tantis accumulasse bonis:*

Semine Mygdoniae pubis repleuit eandem,

Quos natua penes linguaque voxque foret.

*Quis tibi pro meritis Latium sese obligat, illa
Dempturum patriae barbara vincula tua.*

RODVL

Rodolphus Agricola.

QUis non te Rodulphe Agricola inusitato, & plane portento-
so conspirantium syderum concursu natum esse fateretur, si vim
coelestis tam varie radiosi luminis, non secus ac in astris cursum
certior disciplina deprehenderet? Hauisti enim Hebraicas
Graecasque literas usque adeo stupenda celeritate, ut nequaquam
Gruningiae in vltima Frisia, sed Hierosolymis Athenisque natus ac educatus a
doctissimis credere. Latinas porro tanta felicitate didicisti, docuisti, ut ex-
acta puritas, ac illa nobilis vbertas Romanae eloquentiae, nostro cum pudore in
squalenti asperoque Oceani littore quaerenda videatur. Viuent profecto in
admirantium manibus tua illa, quae auidè leguntur in Dialecticis Rhetoricis-
que praecepta, & diuini ingenij carmina, quibus vel illustribus poetis nume-
ros excusisti. Nos vero in magno vitae tuae desiderio, aut numinum, aut certe sy

derum inconstantiam indignanter vsquequaque mirabimur, quæ tantis cumulatæ muneribus terris tantum ostenderint, grauiore quidem iniuria humani generis, cum ille cœlesti aura fortasse dignior, in secundis cœlestis cursu raperetur. Defunctum Heidelbergæ Germaniæ vrbe gymnasio clara, decuriones sepulchri honore perornarunt. Hermolaus autem Barbarus apud Cæsarem legatus, inscripto epigrammate supremum amicitiae munus exoluit.

Hermol. Barbarus

*Inuida clauserunt hoc marmore fata Rodulphum
Agricolam, Frisysspemq; decusq; soli.
Scilicet hoc vno meruit Germania, quicquid
Laudis habet Latium, Græcia quicquid habet.*

Latomi.

*Qui putat ingenijs patriam conferre, Rodulphum
Agricolam, Latij dixerit esse soli.
Aut extra Italiam nasci minus esse beatum,
Hunc ipsum Frisium, qui putat, esse sciat.*

LEO

Leo Baptista Albertus.

LEON Baptistæ ex Albertorum familia Florentiæ clara, Politi-
anus, audita eius morte, nobile encomiū cecinit: nos autem
eius ingenij acumen, & styli felicitatem in confragosa materia
plurimum admiramur. Nouum enim opus edificatorię faculta-
tis, et propter lingvę inopiã valde impeditum, nec satis eloquē-
tiæ capax, aggressus est, tanta facundia, vt imperitos obscuro rudiq; eius secu-
lo, & certa disciplinæ luce carentes architectos in semitam rectissimæ rationis
deduxerit, cum Vitruuij præcepta densissimis obfessa tenebris illustraret, ac
inspectis antiquorum ædificiorum reliquijs, atque inde accurata dimetiendi
ratione initiorum & finium ordinem deprehendisset, ita vt inopem & corru-
ptis artibus incultam ætatem nostram admirabili abditarum rerum copia locu-
pletasse existimetur. Scripsit etiam in pictura de Recessibus & vmbreis, lineisq;

ex optices disciplina, quibus rerum imagines in eodem sitas plano, tanquam remotas & extantes, erudita manus exprimere consuevit. Ex speculo quoque reflexis redijs: nam ipsius effigiem arguto penicillo pereleganter est affecutus, quam apud Pallantem Oricellarium in hortis vidimus. Extat etiam Apologorum urbana gravitatis libellus, quo vel Æsopum inventionis amœnitate superasse iudicatur, & Momus summe gratiæ dialogus, ac ideo cum antiquis operibus multorum sententia comparandus.

Iani Vitalis.

*Albertus iacet hic Leo, Leonem
Quem Florentia iure nuncupavit,
Quod princeps fuit eruditionum,
Princeps ut leo solus est ferarum.*

Latomî.

*Quisquis Barbarus es, rudisq; Phœbi,
Hoc saxum pedibus caue profanes,
Quod sanè eximium tegit Leonem,
Peius angue tuum genus perosum.
Nam Musis sacer est, easque secum
Vel hic in tumultu moratur oris
Docti blanditijs, vel ipse cum illis
Indagat Clarios comes recessus.
Doctis multijugam referre prædam
Non raro vnde solet, stupente Apelle,
Atque Vitruvio sagacitatem.
Sed quid te dubium morer? Leonem
Albertum satis ij loquuntur vngues.*

L A V.

Non i Baptila ex Albertorum familia Florentina claret, Poll.
tratus, sed eius morte, nobile encephalum cecidit: nos autem
civis ingens accendit, & huius felicitatem in contraria marcia
placuit aditu amur. Nominum enim opus exhiat, & facit
as, et propere huiusmodi vale impedire, necesse est
ne sapientia est, tanta facundia, ut impetores obsequio iudicet
io, & contra huiusmodi luce carere, ac huiusmodi rationis
deducit, cum Vitruvii præceptis de huiusmodi obsequio illustrat, ac
in huiusmodi adhibendum, & huiusmodi, ac huiusmodi, ac huiusmodi
ratione huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi
pne huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi
pne huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi, & huiusmodi

Laurentius Medices.

SALVE heros optime, maxime ingeniorum liberalis educator, artiumque omnium & elegantiarum pater, ac vnicus veræ virtutis æstimator. Salve iterum immortale præconium merite: cum te vigilanter excubante, non Etruria modò tua, sed omnis quoque Italia opulenta pace floruerit: scilicet ut mox orbata te custode & vindice, intestina fatalique insania, & externa immanitate vastata concideret. Sed salve itidem, qui luculenter & fouisti Musas, & feliciter exercuisti. Præclarus utique Vatum hospes & æmulus, ideoque cœlesti munere no-
mini tuo debita virenti laurea dignissime: nisi hæc fortuna tua putetur inferior, quando Cosmum auum eruditi seculi decus gloria superasse summè arduum videri poterit: nisi Leonem decimum, ad ornandam virtutem cœlo datum, felici prole genuisses.

f 3

Iani Vitalis.

Nil mortale vnquam vita tibi contigit omni
 O Patriæ pater & decus immortale tuorum
 Laurenti, nisi cum te mors immitis ademit.
 Illa quidem non te vitali lumine cassum
 Extinxit, verum quicquid sancti boni
 Orbis habet, tecum simul abstulit: aurea quando
 Secula sedauit scabra rubigine ferri,
 Non tamen vlla vnquam viderunt tempora dignum
 Te magis, & titulis & maiestate decoro,
 Cui magnus Cosmus auus, & cui filius altum
 Maximus ille Leo princeps Romanus honorum
 Atque æternarum laudum erexere theatrum.

Myrtei.

Occidit ut fatis Medices Laurentius, ora
 Conuertens in sollicitas Florentia Musas
 Dixit, Abite, aliud nunc vobis querite tectum.
 Cui Musæ: Nos hospitium sanè perdimus vsquam
 Querendum: Sed tu Medice Florentia raptò,
 Amissum inuenies nusquam: quin desinis ipsa
 Esse illud decus & Latij Florentia lumen.
 Nos erimus Musæ, tum si quid nostra parente
 A Ioue dat pietas sperare, videbimus vllò
 Tempore post heroa Deorum in sede suprema
 Immortalem alti nutu Iouis astra regentem.

Latomì.

De te nil dicam: sed enim si dixerò, quantum est
 Vel de Dijs genitum, vel genuisse Deos?
 Vtibus Ausonij mandatum hoc muneris esto:
 Carpere nam laudes est violare tuas.

PETRVS

Petrus Leonius.

PETRVS Leonius Spoleti natus, multo acumine perspicacis ingenij, eruditaque facundia, inter medicos primus fere prolatò Galeno, verum medicinæ limen aperuit, quum in clarissimis Italiae gymnasijs profitendo, exercendoque artem summa nominis autoritate, non ex sæculentis Arabum lacunis: sed ex purissimis Græcorum fontibus haurienda præcepta artis, atque remedia docuisset. Is erat validis disciplinarum omnium præsidij instructus, ita ut Astrologiæ & veteris item Magiæ peritissimus haberetur: quod de euentu grauissimarum rerum diuina prædictione iudicare consueuisset. Constat enim eum amicis sæpe dixisse, sibi subitæ mortis periculum in aqua portendi: vnde flumina crebrasque nauigationes formidaret, quam ob causam, quum alia omnia ad quæstum, & decus secunda retineret, e Patauio, Venetijsque in Vmbriam &

Spoletum emigravit, ut mutata sede, navigationum occasiones effugeret. Sed Fata ubique viam inveniunt. Inde enim Laurentio Medice suprema valetudine tentato, Florentiam accitus, adeo inani, aut certe fatali spe concepta de salute decumbentis, occultans atrocis morbi impetum contempsit, ut oblata ab alijs ex arte remedia rejiceret, & insurgentis naturæ viribus nihil verendam morbi vim, facile cessuram polliceretur. Verum non diu post ab ea cunctatione, detecta malignitate pituitæ, ægroq; sensim deficienti, superuenit Lazarus Placentinus illustris medicus, à Ludouico Sfortia Ticino missus, sera quidem afferens remedia: sed oblique Leonium iam toti familiæ inuisum perstringens, quod neglectis morbi initijs, facillimæ curationis occasiones temerè contemnentis imprudentia deperissent. Per hunc modum expirante Laurentio, Leonius ex infamiæ dolore commota mēte, exitialem insaniam, lugentiumq; familiariū lethale odium contraxit, ita, ut in proximæ Caregio villæ puteum, sponte, an illata vi incertum, præceps datus mergeretur. Fuere qui Petri Medicis feruida ira mortem patris more barbaro vindicantis, id scelus admissum crederent, vti Actius Syncerus Etrusco carmine deplorauit. Sed nullum omnino præclarius patræ necis argumentum exortam inde suspicionem fouet, quam ipsius authoris, par sceleri ad iustam pœnam interitus, quum ille à clade Gallorum ad Lyrin aufugiens, in ostio fluctibus naue obruta, scēdē perierit.

Iani Vitalis.

*Dum timet astrologus sua Fata Leonius vndas,
Et fugit è ripis magne Timaue tuis:
Illa eadem frustra fugientem aduersa sequuntur,
Quarapitur tacita nobilis Arnus aqua:
Hic tu florentem medicis Florentia curis
Præruptum, ô facinus, corripis in puteum:
Astra repræsentat sic funera, dum fugit ille,
Tutius hunc poterant quàm latuisse poli.*

Latomi.

*Pallet, conspectis ubicunque Leonius vndis,
Et velut à certo protinus hoste timet.
Scilicet has tacite didicit monstrantibus astris,
Moliri vitæ Fata suprema suæ.
Cur sed ubique timet? cur omneis denique, semper?
Astra cauendi etiam cur tacuere viam?
Annon terra suos gignit, licet arida, fonteis?
Et cælum pluuia non quoque seruat aquas?
Forſitan has aliquo in puteo tibi Fata reponunt:
Nec poteris clare cum Phaetonte mori.
Sed fugis Euganeos, Padumq; & aquosa Timaui:
Stulte, fuge, & longum dedecorare metum.*

H E R

Hermolaus Barbarus.

N VLLA hercle cuiusquam defuncti insignis effigies, maiore merito, quàm tua in Musæo spectatur Hermolæ eruditorum omnium, omnibus numeris longè doctissime. Nouocomensis enim C. Plinium Secundum ciuem suum, ab imperitis inuidiosè surreptum, erudita, præclaraque sententia reddidisti, eumque e ductum tenebris, & multo squalentem situ, immenso radiantis ingenij tui lumine penitus illustrasti: scilicet, ut recepta antiqua dignitate sibi permilis in lucem prodiret, ac ea omnino quæ in foro à Comensibus erecta est, dignus marmorea statua spectaretur. Sed tibi publico nomine debemus omnes, quod Themistium tenebrosis Aristotelis operibus viuido splendore lucem afferentem, Latino sermone donaueris, ut quantus esses in Physicis, Dialecticis, atque Rhetoricis, tot nobiles exuberantis ingenij forturæ testarentur:

nec satis fuerit impeditissimam illam Geographiæ syluam, inaccessam multis nullique penitus exploratam, glorioso labore penetrasse, nisi ex ipso telluris, & naturæ germinantis gremio singulas salutare, & noxias herbas, traducto, ac explorato Dioscoride, egris mortalibus demonstrasses. Sed qui linguarum & disciplinarum omnium difficultates euasisse videris, longè maximo etiam inuicti animi præconio, infestam virtuti tuæ inuidiam generosè superasti, quum te speciosis honoribus perfunctum, & tum supremam idcircoque grauissimam legationem Romæ agentem, Innocentius Octauus, admiratione virtutis, Aquileiensem Patriarcham renuntiasset, vel non probante Senatu Veneto, qui nihil, vel inusitata virtuti, extra leges tribuendum censuerat. Tulisti quippe æquo animo suffragiorum seueritatem, quum ex eo tamen pari merito tibi purpura pararetur. Sed mors ante diem irrepit, & pestilenti quidem morbo properata, adeo vt quod à Pico, Politianoque Florentia laboranti per dispositos equos mittebatur miræ potestatis antidotum, veneni celeritate præuenterit, scilicet, vt nimis seuera patria optimi ciuis ossa non haberet, quæ sub colle hortorum ad Flumentanam portam sepulchro condita è Campo Martio, ab erudita Romana iuuentute saluantur.

*Barbariem, Hermoleos Latio qui depulit omnem.
Barbarus hic situs est, vtraque lingua gemit.
Vrbs Venetum vitam, mortem dedit inclyta Roma,
Non potuit nasci, nobiliusue mori.*

Pierij Valeriani.

*Peregrine ciuis, nate in vrbe, & aduena,
Quicumque adoras templa Musarum sacra:
Huc in beatæ, & si occupatus, Vrsule
Diuerte, cultum hinc à sinistra suspice
Inter sacros hinc & inde Præsules,
In purpurata veste nobilem virum.
Quid fronte prima iam ominaris maximum?
Vina hæc imago est Hermolai Barbari,
Aciem sacraſti, ne profana videris,
Candente felix ære lumen excute.*

Latomi.

*Quid ſtas, & titulum ſtupes, Viator.
Hoc ſub ſaxo aliquem ratus ſepultum
Gallum, Theutonicum, Scotum, vel Anglum,
Genteis quas modò Barbaras vocamus?
Erras. Barbarus Hermolaus ille,
Ille Barbarus, vtriusque linguæ
Venus, delitiæ, lepor, voluptas,
Quo nemo melius tenebat omneis*

Germanæ.

*Germanæ numeros locutionis:
Hoc ſub marmore, nunc cinis, recumbit:
At non mortuus: immò mortis ipſo
Victurus ſcelere vſque, & vſque, & vſque:
Rumpatur Venetus licet Senatus.
At ſi te nouitas moratur huius
Vocabuli, ratione ſcito factum,
Qua ſuos Domini ſolent Quirites
Inſignire Duces, vt Africanos,
Cimbros, Pannonicos, Iſauricosque:
Victarum puta gentium trophæis.
Sic & barbarie per hunc Latinis
Pulſa finibus, & iugum ſubacta,
Iure Barbarus optimo vocatur.*

Georgius Merula.

IN Georgio Merula ab aquis Statiellis Alexadrino, ingenium subagreste, atque ideo ad lucubrationum labores maximè validum, nullisq; obiter voluptatum illecebris laceſſitum emicuit, paſſim florentibus Græcarum literarum ſtudijs, quarum felici ſocietate antiqui decoris ornamenta Latinæ facultati tradebantur. Ob id variegationis laude celebratus, quadraginta amplius annos, cum Venetijs, tum Mediolani iuuentutem docuit: in alienos sæpe libros acerbius cenſuram exercens, quum sæpe Calderini, Galeotti, & Politiani errata, vel certè prætermiſſa notare contenderet, publicatis Annotationum libellis, quibus latè nomini fama apud ſtupentes grammaticos quæreretur. Edidit etiã translationem Dionis de Traiani geſtis: ſed petenti Ludouico Sfortiæ hiftoriam perſcripſit, Vicecomitum principum origines & bella continentem, ſobrio quidem ſtylo, ac ex omni parte Latino, ſed in quo lectores minus auſteri peramœna diuertacula paſſim requirant. Cæterum poſtremi eius hiftorię libri meo iudicio iucundiores, æternum dormituri, denegata luce in abditis ſcrinijs iacēt, quum nemo è generoſa ſtirpe Vicecomitum omnino prodeat, qui ſepultum familiæ patriæque decus, in lucem aſſerere velit: quandoquidem nemo ferè ſit ex ea gente, qui non ſpreto veræ virtutis nomine, ab incondito luxu decoxiſſe videatur. Perijt exactæ ætatis ſenex, conſillis fauces occupantibus, Politiano obiter vehementi metu liberato, cum in Miſcellaneam eius centuriam, cohortes, & alas, quæ impetu obruerent, emiſſurus eſſe diceretur. Ludouicus princeps optimè de literis merito, iuſtum funeris honorem perſoluit, elatusque eſt ad ædem Euſtorgianam: & hoc carmen ſepulchro Lancinus inſcripſit.

*Vixi alijs inter ſpinas, mundi que pocellas,
Nunc hoſpes celi Merula, vino mihi.*

biè erepta laude, qui id generis munus ante susceperant, quanquam emuli eam translationem, uti nos a Leone pōtifice accepimus, Gregorij Tiphernatis fuisse dicerent, quod passim inducto fūco, & falsis neuorum coloribus interlita, alieni styli habitum mentiretur. Sed eadē præcellenti studiorum omnium vbertate florentem, post editam Miscellaneorum centuriam: publicataque Latina poemata, immatura mors oppressit. Erat distortis sæpē moribus uti facie nequaquam ingenua, & liberali, ab enormi præsertim naso, subluscoque oculo per absurda, ingenio autem astuto, aculeato, occulteque liuido, quum aliena semper irrideret, nec sua, vel nō iniquo iudicio expungi pateretur. Ferunt eum ingenui adolescentis infano amore percitum, facile in lethalem morbum incidisse. Correpta enim cithara, quum eo incendio, & rapida febre torreretur, supremi furoris carmina decantauit: ita, ut mox delirantem, vox ipsa, & digitorum nerui, & vitalis denique spiritus, inuerecunda urgente morte, desererent: quum maturando iudicio integræ, statæque ætatis anni, non sine graui Musarum iniuria, doloreque seculi, festinante fato eriperentur. Vix enim quadragessimum quartum ætatis annum attigerat, sed eo præpropere vitæ exitu profectò felix fuit, quod imminens conuulsæ Medicæ domus ruinam effugerit. Tumulo autem hoc carmen Crinitus discipulus affixit.

Hic, hic Viator paululum gradum siste,
Patem potentis spiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum spirans,
Ac summa queque, & alta consequi suctus.
Is ille ego Angelus Politianus sum.
Fouit benigno me sinu Flora, & illic
In Fata cessi, Parthenopæos Reges,
Cum Gallica arma irruerent mimabunda.
Tu vale, & hoc sis meriti memor nostri.

Eiusdem

Siren relicto Daunio
Querebat ubi consisteret:
Diuque vagula deuolans
Accessit anniem lassula
Arni fluentis leniter:

Et commorata satis, iter

Parabat inceptum sequi.

Sed ecce dum vaga subuolat,

Audi repentem nouam,

Nouosque numeros, & noua

Carmina canentis Angeli.

Itaque statim in labra conuolat

Dulci lepore perlita:

Et, inquit, hic libet agere,

Hic, hic morabor sedulo:

Vbi Gratia, Decor, & Venus

Tam blanditer simul canunt:

Carmenque

Carmenque fundunt aureum:

Tu nunc valebis Daunie.

Petri Bembi.

Duceret extincto quum mors Laurente triumphum,

Lataque pullatis inueheretur equis:

Respicit infano ferientem pollice chordas,

Viscera singultu concutiente virum.

Mirata est, tenuitque iugum: furit ipse, pioque

Laurentem cunctos flagitat ore Deos.

Miscebat precibus lachrymas, lachrymisque dolorem:

Verba ministrabat liberiora dolor.

Risit, & antiquæ non immemor illa querelæ,

Orphi Tartaræ quum patuere viæ.

Hic etiam infernas tentat rescindere leges:

Fertque suas, dixit, in mea iura manus.

Protinus & flentem percussit dura poetam:

Rupit & in medio pectora docta sono.

Heus sic turaptus, sic te mala Fata tulerunt,

Arbiter Ausoniæ Politiane lyre.

Incerti.

Politianus in hoc tumulto iacet Angelus, unum

Qui caput, & linguas, res noua, tres habuit.

Herculis Strozæ.

Quis Lycias sortes? quis Phthiæ carmina vatis?

Transmisso Deliquis neget huc Tripodas?

Quippe hic assidue Phœbus, Musæque parentant,

Et caros lachrymis sæpe lauant cineres.

Quin si Fata ve lint, tegerentur numina sub quæ

Angelus obdormit Politianus humo.

Cæsar Scaligeri.

Ante tuo quàm te nossem de pectore, non te,

Aiebam, decuit Politiane mori:

Siue mori decuit: sed non decuisse fatebor,

Ab, sic ab iuuenem Politiane mori.

At diuina semel noui dum pectora, dixi.

Nec iuuenem, nec iam Politiane mori.

Latomi.

Hoc tumulto Charites, lepor, & bona Suada, iocique,

Et Musæ, & Phœbus, pleetra, chelysque iacent.

Cuncta obire simul (neque enim sunt visa deinceps:

Nec vixit fuluis laurus, ut antè, comis)

Verus ut ille pudor Graiùm, columnenque Latinùm

Angelus arguta desijt in cithara.

Nam fuit hæc (miserum) seu culpa altera Parca,

Cantantis filum præsecuisse viri.

Ab, seuum potuit qua flectere corda ferarum,

Non potuit duram flectere voce Deam.

Io. Picus Mirandula.

IOANNES Picus Mirandula merito cognomine Phoenix appellatus est, quod in eum, Dii superi, supra familiae claritatem, omnis corporis, ac animi vel rarissima dona contulerint. Mira enim altitudine subtilis ingenij, decora facie, lectissimisque moribus, et incomparabili quum disputaret, aut scriberet facundia, omnes eius seculi sapientes in admirationem sui facile conuertit. Grauiissimo autem opere, nec dum absoluto, tanta eruditione, atque vehementia Astrologos totius diuinationis vanitate confutata persecutus est, vt subtilium disciplinarum professores a scribendo deterruisse videatur. In Heptabulo autem, dum sacrarum literarum mysteria diuino ore nobis recludit, & in Apologetico grauiissimus disciplinarum omnium rationibus proposita ad disputandum, ingenij sui decreta defendit, se ipsum doctrinae, atque memoriae felicitate supergressus

sus esse videtur. Excessit e vita dignus caelo, trium et triginta annorum iuuenis, eo die tam celebri, quam postea Italiae maxime funesto, quo Carolus Galliae rex Octauus Florentiam est ingressus, scilicet, vt tanti funeris luctus, quum sub signis ornatus in pompam externa gentis exercitus urbem intraret, vel eo inuasiato spectaculo, & in tanta receptae libertatis laetitia minime vinceretur.

Herculis Strozæ.

*Ioannes iacet hic Mirandula, cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forsan & Antipodes.*

Eiusdem.

*Hic situs est Picus, cuius si cuncta perissent,
Virtutum septem vix sat erant tumuli.*

Michaelis Marulli.

*Occidis ætatis media quod Pice iuuenta,
Vltima Socratica flenda ruina domus.
Nec vel nobilitas, vel opes, vel gratia formæ
Profuit, aut animi tot bona rara tui.
Hoc hoc, crede mihi, naturæ iniuria matris
Larga vel in primis quæ fuit vna tibi:
Sed vitæ documenta hominum, et quàm stuxa sit ollis
Forma, genus, dotes ingenij, imperia.*

Latomì.

*Ne Pici ingenium deberi quis putet astris,
Nil genere hoc artis, vanius esse docet.
Quem vitam, & mores frugi, assiduumque laborem,
Astrorum scimus percoluisse loco.
Sed tamen est aliquid (fateor) quo debeat astris,
Quod citò se nostris eripuerit malis.*

8 3

Pomponius Lætus.

LIVM Pomponium Lætum Sanseuerina illustri familia in Picentinis natum ferunt, adeoque insigni cura educatum, ut ex adultera matre, alioqui pudica, illudente ei Salernitano Principe genitus putaretur. Sed vigente demum bello, & labante Fortuna principalis domus, animum ad literarum studia convertit, tanta antiqui moris æmulatione, & naturæ temperantia optimas literas complexus, ut Romæ inter præclara eius seculi ingenia conspicuus monstraretur. Nam Vallæ præceptoris æquata eruditionis opinione, locum exceperat, sed cum mox Pauli Secundi iniuria percelebrem fecit, quum literatos quosdam, & in his Platinam, atque Callimachum, tanquam impios atque maleficos tormentis excruciasset. Nam e Venetijs Romam pertractus ad dicendam causam, perpetua vitæ innocentia tutus nihil terreri potuit, ut integro constantique animo

nimo indigna fateretur. Veterum enim ingeniorum illustria nomina sibi ipsi indiderant, quum in cœtu sodalium laureati Musas colerent. Ea nominum nouitate, Pontifex elegantiae literarum imperitus, suspiciosusque, vehementer offendebar, quasi id esset occulta coniurantium tessera ad obeundum insigne facinus. Xysto demum, Innocentioque fauentibus in gymnasio docuit incredibile nominis autoritate, auditorumque frequentia, adeo ut ante auroram profitentem, Romana iuuentus à media statim nocte præoccupandis sublellis præueniret. Descendebat e Quirinali saepe solus, Diogenis more preferens lanternam, quum opes contemneret, et iucunda frugilitate venerabilis haberetur. Simplici nanque, & penè subagresti conuictu usque adeo gaudebat, ut quum frequenti semper limine coleretur, improvisi nobiles conuiuæ, non sufficienti eius puero per iocum admoniti coquinæ manus admouerent, unde perurbani sales, multæque facetiæ sererentur. Scripsit Grammaticæ compendium, adultis pueris utile: & grauiore demum stylo seriatim Romanos Cæsares: gratissimumque libello in antiquæ Urbis ruinis, vera loca, atque vocabula demonstrauit. Sed in suggestu summam laudem promeruit: quod eo magis mirum videtur, quum in familiari sermone hæsitante lingua balbutire esset solitus, nec orantem demum, aut clara voce lectitantem, vlla omnino oris titubantia deformaret. Septuagenarius excessit e vita, quum gelidissimo vini potu ventriculi calorem oppressisset. Elatus est auditorum insignium prijs humeris, honestante funus familia purpurata Alexandri Pontificis, & laudante Marso oratore. Quum varijs autem Elegijs tumulus ornaretur, epigramma Pontani, consensu publico locum obtinuit.

Pontani.

Pomponi tibi pro tumulo sit laurea sylua:
Ossa, maris rores, myrteaque vmbra tegant:
Teque tegant, artusque tuos, violæque, rosæque,
Ver habeat, Zephyros spiriet, & ipse cinis.
Stillet & ipse cinis, quas & Parnassus, & antra
Thespia, & ipsa suas Ascræ ministret aquas.

Domitij Palladij.

Hic iacet exigua Lætus Pomponius vrna,
Cuius honor meritò pulsat virunque polum.
Lætus erat Romæ vates sublimis, & idem
Rhetor, nunc campus lætior Elysij.

Latomi.

Effert Pomponi dum te Romana iuuentus,
Et fouet in gremio Roma beata suo:
Fama est, inuidiam summorum adeoque Deorum
Hunc tumulum, hos gerulos conciliasse tibi.
Sed tamen hoc summi tibi debebatur honoris,
Ut tua mors superis inuidiosa foret.

Callimachus.

CALLIMACHVS antiquo nomine Philippus Geminiano Etruriæ oppido editus ingenium lectissimis literis Romæ excoluit, nec multo post indignam in fonte animo subiit calamitatē, quum Paulus Secundus illustres Academiæ sodales odio temere concepto, tanquam malignè conspirantes persequeretur, ita, ut ipse ante alios desumpti Græci nominis reus, tormentis, & carcere pœnas daret. Ab ea autem iniuria indignabundus in vltimas terras profectus, Casimiro Sarmatiæ Regi ingenij operam obtulit. Is virtute, fortunaque clarissimus, sed Pontificij nominis hostis, quatuor Regum pater fuit. In honore tum erant optimæ literæ apud externos reges, vno præ cæteris Matthia Coruino studijs ac artibus eximijs liberaliter fauente. Itaque Callimachus Alberto filio præceptor datur, a quo demum, post Casimiri patris interitum, ad summum fami-

milia-

miliaritatis, atque potentia locum euectus est, tanta Polonorum consternatione, odioque, ut eum tanquam impium, & Moldauicæ cladis authorem, tyrannidemque impotentis imperio exercendam Regi suaderet, aula extruserint. Maligno enim iudicio nobilitatem, quod imperatæ pecuniæ, & suscepto bello auersa esset, sæuo hosti obiectandam esse censuerat, ut nemo demum superesset, qui libertatis per manum tradita iura tueretur. Sed Callimachus, vel Alberto absentis desiderium vix ferente, quod inuidiam minimè sustineret, semi-exul in Vilna Sarmatica apud veterem amicum occultatus, Fato celsit: ita ut morte celata, sine funere arefactus tepore clybani in armario seruaretur. Id rescivit Albertus, & pietatis ergo, Cracouiæ in æde Trinitatis æreo sepulchro honestandum curauit. Præcipuum eius ingenij monumentum, extat Historia exactissimè conscripta de rebus gestis Ladislai Sarmatiæ, atque Pannoniæ Regis: qui ad Euxinum Varnensi acie, ab Amurathe superatus interijt. adeo enim eleganter eius grauissimi muneris leges impleuisse existimatur, ut omnes qui à Cornelio Tacito, per tot secula id scribendi genus attigerint, meo iudicio superarit.

Iani Vitalis.

*Ænea, Callimachi, quæ circumplectitur ossa,
Depositi meritis nobilis urna sui,
Ænea sit quauis, multo est precior auro,
Etrusci felix hospita Callimachi.
Ipsi etiam, Italia, tantum decus, auspice, adepti,
Ad sacra conueniunt busta Borysthenides:
Exultantque mero, & choreis, referuntque vicissim:
Dedicat hæc Crispo Sarmatis ora suo.*

Latomi.

*Exuias præter pellemque, atque ossa latini
Nil hic Callimachi Barbara terra tegit.
Illa Borysthenides rapuere, tenentque Camæna,
Quarum primus amor, gloria prima fuit.
Hoc perfecturus, si copula longa fuisset,
Venissetque suo iusta propago thoro
Sarmatide e nympha: ne Barbara terra videri
Posset, Romanæ vel minus apta togæ.
Sed mors inuidit, qua nil odiosius: atqui,
Quæ feritas tacito non caret opprobrio.
Æneus est tumulus, mors ænea: & æneus ille,
Qui legit hæc siccis tristia verba oculis.*

Hieronymus Sauonarola.

MEDICEIS Gallorum aduentu Florentia pulsus, Hieronymus Sauonarola Ferrariensis ex ordine diui Dominici cucullatus, vsque adeo austeræ vitæ disciplina, ac erudito subtilique ingenio, & in sacris concionibus admirabili facundia valuit, vt populum instaurandis religionibus deditum, & tum nouo recepte libertatis gaudio gestientem, quò vellet facile impelleret, priuatisque familiarium, ac ipsis quoque summi magistratus consilijs misceretur. Futura enim prædicere, veluti diuino adflatum numine credebant, quando nihil validius esset ad persuadendum specie ipsa pietatis, in qua etiam tuendæ libertatis studiū emineret. Sed nonnulli optimates, astutis ingenijs adeundo, consulendoque eius autoritatē in immensum adaugebant, tanta quidem insania, quò illā sibi astruerent, vt ad Carolum Regem Pisas Legatus mitteretur, & integros quatuor

quatuor annos Florētīnorum animis, ac opibus imperaret. Verū in eo Christianis hercle moribus, ac optimis literis ornatissimo, ingenium ab occulta ambitione, & nimio, exitiāque proferendæ veritatis studio inflammatum, adeo æstuanter efferbuit, vt capitale iudicium de suspectis nobilissimis septem ciuibus sæua sententia præcipitarit, moresque Alexandri summi Pontificis vana declamandi libertate, quum acerbè suggillaret, sacrosanctam potestatem in dubium deuocarit: quamobrem reus maiestatis, deposcente Pontifice, concedenteque Senatu, & concrematis quidem templi foribus, nec incruenta irruptione comprehenditur: nam inimicæ factionis ciues, damnatorumque propinqui arma ceperant: in eoque tumultu trucidatus est Franciscus Valorius partium princeps, qui maturandæ reorum necis author extiterat. Cæterum de Sauonarola tormētis excruciato, confessoque, latronum more, in medio foro, miserabile supplicium est desumptum, ita, vt strangulati corpus extemplo cremaretur, diuerso quidem animorum habitu, quum alij ardentes odio, iure execratum, atque punitum succlamarent: alij vero lugentes, tanquam indigna morte perempti e rogo cineres religiosè colligerent. Eius autem ingenij operum præcipua cum laude legitur gloriosus Crucis triumphus aduersus eius seculi sapientes, garrulosque sophistas, Latine perscriptus. Vtramque autem pijs, atque impijs nominis famam cumulatè promeruit, si duobus contrarijs cœnota phijs credendum esse censeremus. Sed alterum quod liuidus effudit, honestus supprime pudor, ne supra miserabilis supplicij dolorem, insontis fortasse viri manes hac etiam æterni carminis inurente nota crucientur.

Marci Antonij Flaminijs.

*Dum fera flamma tuos Hieronyme pascitur artus,
Religio sanctas dilaniata comas
Fleuit, & o dixit, crudeles parcite flammæ,
Parcite, sunt isto viscera nostra rogo.*

Latomī.

*Dicere me prohibet pietas Hieronyme quicquam,
Tuo quod olim nomini
Officiat: vetat ast eadem me dicere, passum
Te præter æquum talia.
Illud nemo negat, vel Momo durior, esse
Quæ scripseris, pijsima,
Quæ dum compono, tibi, nescio, num ne dolere,
Vel gratulari debeam.*

Marfilius Ficinus.

QUOD V V M clarissimi Græcorum Theodorus, Argyropylus, & Trapezuntius, veluti ex condito inter se distributis operibus in traducendo Aristotele ad non obscuram æmulationem versarētur, vnus Latinorum Marfilius Ficinus diuinæ philosophiæ amore incensus, transferendi Platonis negotium suscepit, atque pertecit, vsque adeo festinata felicitis ingenij fecunditate, vt plerique in pusillo eius corpore, quod vix semihominem æquaret, tantam vim inultati spiritus, & tantas viriusque linguae facultates vigere mirarentur. Nam eundem quoque insatiabilis studij tenorem secutus, Plotinum, Iamblicum, Synesium, & Psellū Platonice sectæ nobiles authores Latinos effecerat, hortante quidem Cosmo Medice, & mox tradita per manus summæ virtutis hæreditate, Petro filio, & Laurentio nepote suffragantibus, Ex ea siquidem ornatissimæ domus liberali discipli-

disciplina Ficinus honestis ædibus, per amœna villa, sacerdotio, annuisque stipendijs, atque muneribus sese adauctum, & cumulatè perornatum sensit. Contemnebat enim maiores opes, vir minimè ambiciosus, & nitidæ iucundæque vitæ ad bonam frugem percupidus, quum vnā studiorum laudem spectaret, nec vllis vnquam contentionibus misceretur, quod rerum omnium, præterquam vini subdulcis voluptates abdicasset, nulla quidem animi tristitia, quum esset omnino lætissimus: sed exactissima ratione ad tuendam valetudinem, sicuti deprehendere licet ex libris de triplici Vita editis. Adeo enim morosè sibi ad spem vitæ blandiebatur, vt sæpe eadem die, quum aer incalesceret: aut aliquo spiritu moueretur, capitis tegumenta permutaret. Sed quum sodalium suorum acerba funera luxisset, Laurentij, Hermolai, Politiani, Mirandulæ, qui vno anno perierunt: Landiniq; item, & Sauonarolæ, in Caregiana ipsius villa, septuagenario prouectior febricula interijt, diro quidem omine, quum eodem die punctoque temporis, duo clarissima Italiæ lumina Ficinum ipsum, & Paulum Vitellium summæ inuictæque virtutis Florentinorum Imperatorem, aliquanto certiore inimicorum rabie, quàm noxa capitali supplicio damnatum, vis ipsa fatalis extinxerit: & cum esset in alpibus Ludouicus rex Gallorum, armatus irrumpens, vt singulas illustres domos, & ad ad vnum ferè omnes Italiæ principatus euerteret.

Incerti.

Mores, ingenium, Musæ, sphiæque sepulta est.

Laus hic, cum magni corpore Marfilij.

Incerti.

En hospes hic est Marfilius sphiæ pater,

Platonicum qui dogma, culpa temporum

Situ obrutum, illustrans, & Atticum decus

Seruans Latio dedit: fores primus sacras

Diuinæ aperiens mentis actus numine.

Vixit beatus antè Cosmi munere,

Laurique Medicis, nunc reuixit publico.

Politiani.

Mores, ingenium, Musas, sphiæque supremam,

Vis vno dicam nomine? Marfilius.

Andreæ Dactij.

Hic situs est magni sacrum qui dogma Platonis,

Marfilius patriæ tradidit & Latio.

Exunias tellus, cælestes spiritus oras,

Dina sed & terram fama polumque tenet.

Latomi.

Hic, hic Marfilius notissimus ille Ficinus,

Totius Ausoniæ luxque, decusq; iacet.

In paruo ingenteis qui clausit corpore dotes:

Immo non clausit, sed magis exeruit.

Quare etiam hac parua fama est angustior vna:

Nitamen hæc potius, quem replet orbis erit.

h

Galeottus Martius.

GALEOTTVM Martium Narnia genuit, robusto ingenio disciplinas omnes complectentem. Is Matthiae Coruino Pannoniae regi praeceptor, epistolarumque magister, & in castris miles: & in palæstra multarum palmarum athleta fortissimus operam praestitit, adeo feliciter, ut omnium horarum amicus & comes haberetur. Scripsit librum de Homine, varia eruditione potius, quam eloquentia mirabilem, in quem non multo post inuectus est Georgius Merula grammaticorum exactissimus. Sed ea vehementia Galeottus sese defendit, ut Apologeticus priore libro varietate eruditionis multo vberior censeretur. Scripsit etiam, & malo quidem infortunio, quaedam in sacra, morali que Philosophia: nam ex ea lectione, quum omnibus gentibus integrè, & puriter veluti ex iusta naturae lege viventibus, aeternos coelestis auræ fructus paratos diceret, a cucullatis sacerdotibus accusatus, damnatusque est. Sed eum periculo celeriter exemit Xystus pontifex, qui in minori Fortuna eius fuerat auditor, non sine graui tamen contumelia. Nam in foro Veneto ad geminas columnas ad tribunal perductus est, ut impetrata venia se falsa scripsisse fateretur. Sed accidit, ut id iudicium exortus in turbaris euerteret, falso ac repentino Galeotti dictorio excitatus. Nam quum forte non ignobilis Venetus, è turba proximus strigosa proceritate, & impudicæ vxoris probro insignis, traductum ludibrio prae pinguem porcum appellasset, extemplo Galeottus renidentique ore, pinguis, ait, porcus, quàm macer hircus esse malo. Erat enim Galeottus vsque adeo tumentum abdomine, ut quum sub vasto obesi corporis pondere, vel prægrandia iumenta fatiscerent, rheda curuli veheretur: ac demum senex ad montem Anianum circa Ateste, aruina suffocatus interiret.

Iani Vitalis.

*Hanc galeam, hunc posuit Galeottus Martius ensẽ,
Mars tibi, et hanc citbaram docto cum pectine Musis,
Militia functus, decantataque poesi.*

Latomi.

*Et galeæ & Martis tibi fecit nomina mater,
Illa nouis facibus trita, dolisque Venus,
Ne si te Maiores rescisset Apolline cretum,
Vim tibi, vel matri, saeuus, ut est, faceret.
Proinde nec est mirum, si vincis vtraque palæstra,
Estque tibi inuei copia tanta salis.
Quem voluit mater tinctum sua olente salua,
Et pater ornatum munere vterque suo.*

E L L

Elisius Calentius.

HIVS ex Amphracta oppido semiAppuli Musa, regnantibus Aragonijs Neapoli, insignis fuit, vel illustrium poetarum æmulatione proposita. Tum enim Pontanus, Altilius, Grauius, & Actius, immortalis ingenio præditi vates, diuina carmina factitabant. Sed Calentio amatoriae vanitatis incendijs iuueniliter vstulato, æquo torrentior vena ut subitis impulsu calibus nequaquam liquidiſſimè profluebat: in varios alioqui carminum modos repentina largitate mirabilis. Adamauit eum vnicè a puero contubernalem Pontanus, suspexit Altilius, Actius verò Syncerus meritis laudibus exornauit. Extant eius Elegiæ teneris affectibus peramoenæ, & Ranarum cum Muribus prælia Homericò spiritu Latine decantata. Dicauit eas vigilias Angelo Colorio ab eruditi ingenij candore viro lectissimo: quem hodie viuido ingenio senem, & sacrata infula clarum salubris eloquentiæ præcepta in hortis ingenuè tradentem Romana iuuentus colit. Moriens Calentius Lucium filium reliquit, ad quem legitur epistola Pontani, ad paternos mores, studiaque eadem adolescentem accendentis. Porro Calentius ipse quum amore perditus, oblitusque rei, elegis inanibus diu hæſſet, Fortunam sibi ad parandas opes defuisse serò sensit, ut hoc suo carmine fatetur:

*Talia post cineres de me toto orbe legantur,
Scripta que sunt tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, Fortuna poetæ
Defuit, atque inopem viuere fecit Amor.*

Moriens autem, hoc carmen inscribendum Lucio filio mandauit.

Elisius de se pso, Viatori.

*Sit tibi, sit felix, & faustum iter,
Qui sim discito paucis, fides:
Hic ego vates iaceo Calentius,
Somno sapiens graui,
Donec me tubicen ætheris excitet,
Vocans ad pias Superum sedes.
Legisti? amabo dic abiens, Vale.*

Latomi.

*Elisius tenerè teneros dum scribit amores,
Durare ad senium tam tener haud potuit.
Sed nec erat diues, nec mirum in vate negatas
Spernit is: ancillas aut facit artis opes.*

Pandulphus Collenucius.

PANDULPHVS Collenucius Pisarenfis ingenio peracri, & studiorum rerumque omnium erudita notitia perornato, nobilissimarum Italiae urbium præturas gessit: functusque grauissimis legationum muneribus illustri facundia, & gestu per nobili Latini oratoris nomen impleuit. Cæterum tanto ingenio temperantia deerat, ut nulla in arte summum laudis fastigium teneret. Infatiabili etenim cupiditate semper vagus in omnes disciplinas ferebatur, quum esset ex professo iureconsultus: ut facile reliquarum facultatum principes, disputatione, scriptisque lacefferet: quod nihil, nisi valde excellens, probare esset solitus, & quæque mediocria fastidiret. Indignatione siquidem superba, & ostentatione præcipiti, Plinium aduersus calumniatorem Leonicensem disertissime defendit. Scripsit & libellum de Vipera: ac item facetissimum capitis & pilei

pilei Dialogum: postremo etiam Neapolitanorum regum res gestas Etrusco quidem sermone in gratiam Herculis Atestini, qui Latinas literas minime didicerat. Multa autem lectu iucunda, eleganter inchoata absoluere nequiuir, quum apud Ioannem Sfortiam Pisarenfium Tyrannum, quem deprehensis literis offenderat, supra veterum officiorum memoriam, dissimulata recentis odij libido valuisset. Vir enim incaute Tyranno fidens, ea nece indignus, in carcere strangulatus interiit.

Ferdinandi Balamij.

*Ignoscit Collenucio Tyrannus,
Mox illum necat: ô scelus nefandum,
Vincens sæuitiam Neronianam.*

Latomij.

*Esto: Tyrannus strangulauit impia
Nimis, heu: apertum fraude Collenuccium
Illumue, ô hospes, an magis se perdidit?
Sua ille viuit claritate in litteris,
Actæque vitæ nobili præconio.
At iste tali morte viuens concidit,
Quod nunc mori ut nec viuere olim, non liceat
Illius vtrumque præstruente gloria:
Proinde verum si tacere nolumus,
Non vim Tyrannus intulit, sed passus est,
Quæ laurea illi prorsus est clarissima.*

b 3

Iouianus Pontanus.

I O V I A N V S Pontanus vir ad omne genus eloquentiæ natus, Cereto Vmbriæ oppido metu profugiens, quod ibi pater à factiosis ciuibus esset interfectus, Neapolim planè iuuenis, & inops contendit. Ibi enim liberali Alfonso Regis studio, condita celebri bibliotheca literas in honore esse didicerat. Nec defuit honestus virtuti locus, Antonio Panhormita eruditi ingenij vim admirante. Is tum erat excellentis doctrinæ nominis regij scrinij Magister. Aspirauit demum his cœptis Fortuna, usque adeo benignè, ut Ferdinandi Regis castra secutus, in demortui Panhormite locum sufficeretur. Vnde illi mox honestæ opes, sed obsequij fide ac merito, ut scripsit, inferiores, nisi ad opimi muneris prouentum Ariadnæ vxoris dotalis hæreditas accessisset. Hac parata dignitate, liberiore veluti studio, Musas per omnes numeros exercuit, tanta habilis ingenij fecunditate, ut

te, ut

te, ut neq; poetis, neq; oratoribus, qui tum maxime florerent, dignum secundæ famæ locum relinqueret. Erat austero supercilio, et toto oris habitu subagrestis: sed stylo, & sermone perurbanus, quum sapientissime vel in serijs multo cum sale iocaretur. Habitus tamen est in omni censura quamquam absolute pius, supra æquum mordax, vel eo quod non homines modo sibi notos, sed gentium, & urbium quoque omnium mores acerba scribendi libertate perstringeret, sicuti ex varijs Dialogis, Charonteq; præsertim intemperanter ostendit. Sed in pangendo carmine, quam texenda prosa cultior, atque sublimior multis videtur: quandoquidem in historia non semper integra grauissimi incessus dignitate, ab eius muneris disciplina deflexisse existimari possit, quum postea ab Hesperidum hortis citriorum suauissimis odores spirans, atque inde diuino carmine in altum euectus, ad illa ipsa excelsa ore decantata sidera propius accesserit. Vixit annos septuaginta septem. Fato autem functus eodem mense, quo Alexander Sextus Pontifex vita excesserat: tumulatus est in sacello ab se sepulchri causa extructo è regione Daualorum domus, ubi Elogium ab se compositum in maiore a tabula spectatur.

*Viuus domum hanc mihi parauit,
In qua quiescerem mortuus.
Noli obsecro iniuriam mortuo facere;
Viuens quam fecerim nemini.
Sum etenim Iouianus Pontanus,
Quem amauerunt bonæ Musæ,
Suspexerunt viri probi,
Honestauerunt reges Domini.
Scis iam quisim, vel qui potius fuerim.
Ego verò te, hospes in tenebris noscere nequeo:
Sed te ipsum ut noscas, rogo. Vale,*

Basilij Zanchij.

*Aurea Pierio textentem carmina filo
Pontanum ad doctæ Parthenopes titulum.
Ut primum Pindo, longè atque Helicone relicto,
Audijt arrecta Cynthius aure Dens:
Viciisti Pontane, inquit, mea numina, cedat
Iam tibi & Eous, cedat et Hesperius.*

Cælij Calcagnini.

*Creditus occubuisse Maro, secesserat olim,
Ut cæli motus, labentiaque astra videret,
Mox rediens ad nos Iouiani nomine, terris
Quid felix prosit, quid noxia terra minetur
Exposuit, nostrisq; oculis substravit Olympum.
Scilicet hoc deerat, pecudes, Styga, prælia, turmas,
Scripserat, extremum votis fuerat aureus axis.*

b 4

Simonis Vallamberti.

Nescio quo fingant Musas Helicōne manere.
Hoc scio, quod tecum, mi Iouiane, manent.

Marci Antonij Flamini.

Qui cecinit claro fulgentia lumina cælo
Pontani doctis versibus Vrania,
Phæbe tuis magnam lucem addidit ignibus, utque
Nunc melius niteant sidera cuncta, facit.

Pierij Valeriani.

Scriptorum venerabilis magister,
Pontanus cubat hic Viator: illum
Commentus bona verba, fortè adores
Ne fac huic mala, quin precare multa,
Omnem ut surripuit poetices vim,
Nam dum tam bene scribit, adque amussim
Æquat omnia, perpolitque ad vnguem,
Quavis arte decorèque absolutus,
Seculi terriculum fuit sequentis,
Nemo scribere ut audeat nepotum.
Quin pacem hinc, bona quin precare, libans
Thui, costum, violas, crocum sepulchro:
Qui dum tam bene scribit, adque amussim
Æquat omnia perpolitque ad vnguem
Quæ obsoleuerat ars, decorque rectè
Scribendi, auspicijs renidet huius,
Nostra ætas veteres ut æmulari
Et possit simul, et simul præire.

Myrtei.

Qui vos sidera clara, citriosque
Flores Hesperidum hortulis virentes
Versibus cecinit laboriosis,
Pontano date sidera alma lymphas:
Vos horti date ferta, quæ sepulchrum
Ornent perpetuo cadente flore,
Spargant perpetuo cadente rore.

Latomi.

Ab hoc si tumulto procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesque:
Et solis aditum darent poetis:

Huc

Huc suo Lepidina cum Macrone
Ductatum choreas, nouatum amores,
Et ad delitias nouas veniret.
Baianæ lepidæ & lenes puellæ
Hic potos calida senes lauarent:
Queis lulum ut facerent proteruiorem
Cursarent pede, brachysque nudis:
Proferrent niueas sinu papillas:
Femur negligerent fluente veste:
Darent basia pluribus figuris,
Quam suis citrios colunt in hortis
Tum pulchra Antiniana, tum Patulcis:
Sed quos aureola coma virenteis,
Et gratos triplici colore factus,
Hoc circum ordine ponerent sepulchrum.
Undas Eridanus suas rigandis,
Igneis Vrania daret fouendis.
Huius luminibus locus caleret:
Illius lachrymis solum teperet.
Et hæc omnia Gratia probarent,
Musa percolerent, Amor, Venusque.
Ab hoc si tumulto procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesque,
Et solis aditum darent poetis.
Queis nunc sancte senex tuo in sepulchro
Et nos perfruimur tuo in libello.

M. Ant. Coccius Sabellicus.

MARCUS Antonius Coccius Sabellicus ad vicum Varronis in via Valeria, iuxta Anienem fabro ferrario patre genitus, ingenium, & propè ferream vim ingenij ad perdiscendas literas attulit, tanto prouentu, ut planè imberbis apud Tyburtes ludum aperiret. Inde verò collecta mercede, & togula cœrulea excultus nobilioris doctrinæ cupiditate in Urbem ad Pomponium se contulit, à quo vberissimi ingenij merito, in collegiū sodalium solemni cœrimonia cooptatus, Sabellici cognomen tulit. mutabat enim nomen, qui in Quirinali sacra lauro coronabatur. In ea schola, quòd censura literarum acerrimis iudicium ingenij ageretur, multum sibi de incondita, & subagresti Latinæ orationis exuberantia detraxisse fertur. Nec multò post, Roma excedens, Utino in oppido, non procul ab Aquileia, nobiles regionis adolescentes docuit. Parta demum in-

insigni nominis fama, quum regionem vetustatis autoritate percelebrem lepidè descripseret, decantato etiam versibus Carnico incendio, & deplorata clade Sontriacæ: idcirco eum Vicentini celebritate nominis excitati, ambitiosè duplicato stipendio conduxerunt. nec ibi diu mansit, euocante Senatu Veneto, ea conditione, ut ciuitatis res gestas à fine Iustiniani conscriberet, & trecentis aureis in gymnasio profiteretur. In hoc munere perutilem iuuentuti operam præstitit, quum in altero adulatione parum sobria rerum veritatem adumbrasse videretur. Sed in Enneadibus omnium temporum, ab orbe condito memoriam complexus, uti necesse fuit, ingenti operis instituto festinanter indulgenti, res illustres præclara cognitione dignissimas per obscura breuitate adeo vehementer offuscavit, ut excitatam vberissimo titulo legentium cupiditatem passim eluserit, quum omnia in aceruum angustissimè coarctata, nequaquam certa effigie, sed exiguis tantum punctis, & lineis annotata designentur. Id susceptum munus gnauiter secutus, scribendo ad septuagesimum ferè annum peruenit, Gallica tæbe ex vaga Venere quesita non obscurè consumptus. De sepulchro autem, viuens & incolumis, tempestiuè sibi cauit, scilicet degeneri filio diffusus, quem ex concubina susceperat: compositumque ab se carmen lapidi insculpsit: insigne quidem, & meritum elogium, sed certè honestius, si alieni ingenij pietas inscripseret.

*Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas,
Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.*

Latom.

*Magnus in hoc tumultu iacet ille Sabellicus, orbis
Cuius ad ingenium non satis vnus erat.*

*Tempora per modicis incluserat omnia chartis,
Seruire exemplo quæ potuere aliquo.*

*In Venere incerta tamen hic contabuit: atque
Maluit Italicus Gallica Fata pati.*

*Qui iuuat humanos scire atque euoluere casus,
Si fugienda facis, & facienda fugis?*

Laurentius Laurentianus.

LAURENTIVS Laurentianus aliquandiu Florentiæ, & Pisis philosophiam medicinamque professus, ingenium elegantibus literis deditum ad traducendum Hippocratem cōuertit, quòd Theodorus Gaza alioqui diligentissimus interpres circumscripti authoris laconismis minime serio respondere videretur. Extant & eius eruditæ Lucubrationes in Galenum medicinæ principis, arcana per obscurè interpretatæ: sed in commentationum cursu planè miser, atrabile correptus est. Empturus enim domum ea pactione tertiam præcij partem numerarat, ut, nisi intra sextum mensem totius summæ pecuniæ repræsenteret, arrhabonis pecunia lucro venditoris amitteretur. Aduenante verò die, quum

multa ei aduersa spem fefellissent, diffusus amicorum liberalitati, & iacturæ dolore perculsus, animum despondit, in profundumque puteum se coniecit, sub id tempus quo Petrus Soderinus erecto populari dominatu, tãquam dictator perpetuus, summa cum moderatione Florentinæ Reipublicæ præsidebat.

Myrtei.

Spe destitutus commodum sibi domum

Parandi, & angustæ magis, quàm patria

Florentianatum ædibus mirabili

Decebat, infelicem agens vitam miser

Laurentianus se puteo in præceptis dedit

Angustiori: ne sepulchrum largius

Esset cadenti, quàm fuerat viuo domus:

Quæ nunc parata literis illi patet

Talis polo, qualem nequeat orbis dare.

Latomi.

Candida laurus erat, quondam prælata sepulti

In titulo, geminis (gloria rara) notis:

Arteis dum coluit, dum clarus Apollinis inter

Mystas: perpetuum vivere dignus erat:

Quæ super hunc tumulum fulvis modò passa capillis

Stultitiam domini deflet & ipsa sui.

Qui sibi spes subito quòd erat præcisa parandi,

Optabat quali commoditate domum,

Fortunæ impatiens, puteum se misit in altum:

Sicque miser vitam perdidit atque animam.

Hoc est versuram vitæ fecisse, domusque:

Nempe, perire malè, nunquam habitare bene.

Antiochus Tybertus.

ANTIOCHVS Tibertus Cesenas ingenuus puer, à milite in vltiorem Galliam perductus, amore literarum Lutetiæ confedit, non abnuente hero, vt docilis ingenij adolescens optimis literis imbueretur. Post aliquot autem annos inde rediens in Italiam, profiteri cœpit diuinatorias artes, Magiæ proximas. Eleganti enim libro de Chiromantia edito, tantum nouæ famæ promeruit, vt insigni concursu, à curiosis & anxijis de toto vitæ fortunæque euentu consuleretur: nam ad corroborandam eius disciplinæ autoritatem, oportuna bonarum artium præsidia contulerat: vsque adeo solerter atque feliciter, vt viri doctissimi planè conscij de vanitate incertæ artis, id asseuerarent, quod vulgi testimonio crederetur. Primus enim post Petrum Aponensem, magiæ peritiā celebrem, duobus seculis iacentem, & à cucullatis explosam artem excitarat, tribus etiam libris de Physiognomia, & Pyromantia compositis: ea tamen opinione, vt nequaquam ex arcano artis auidissimo cuique futura prænoscenti rerum abdi-

tarum

tarum euentus prædiceret, sed ex miræ prudentiæ coniectura, tanquam illustri ratione demonstrare putaretur. Prædixerat Guidoni Balneo, cui in togata Gallia propter inusitatum militaris animi vigorem, Guerræ cognomentum fuit: atque item Pandulpho Malatestæ Ariminensium Tyranno, ex volè manus lineis, futurum esse, vt hic pelleretur patria, & dominatu, exulque in extrema egestatis miseria periret: ille verò ab insigni amico perfidiæ suspitione necaretur. memorabili hercle non omnino incertæ artis argumento, nisi Antiochus imminet vitam suæ exitum ignorasset, de quo tamen, sed fatali deceptus hora, minimè dubitarat. Interfecit enim Pandulphus suo metu, vel Bentioli soceri iussu nimium sæuus, à suspecta virtute virum fortem, quanuis amicum & paritum ducem, ac ipsum Tibertum custodiæ tradidit, vt ex euentu, supplicio seruaretur. Sed quum occultam exitio Fata viam apperirent, captiuus, & compedibus nexus, custodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, et blandiendo ad misericordiam, amoremque pellexit, vt ab ea restem impetraret, & in fossam demitteretur: sed compedum sonitu prodita fuga miser retractus, & pari sorte cum puella securi perculsus, interijt. Nec in Pandulpho prædicentis fidem eadem Fata fefellerunt, quando omnium egentissimus in hospitali diuersorio desertus à liberis, sæuitiæ infamis, ac egestatē senex miser perierit.

Floridi Sabini.

Exilium domino quòd vaticinare potenti,

Dira morte insons perderis Antioche.

O miseras arteis, quæ non docuere salutis,

Cum tibi monstrarint hæ quoque mortis iter.

Latomi.

Hos ego diuinos aliquid sanè esse putassem,

Et tantum humanum non superare modum.

Si non præ reliquis illos humana viderem,

Enormi quadam cum nece, Fata pati.

Adde quod est grauius, mala quum licet antè videre,

Non æquè vt caueas antè videre licet.

Et tamen ac liceat secum, sine lumine, pugnant,

Vinque suis Fatis frustra adhibere student.

Hoc docet Antiochus, qui Fata nisi antè scisset,

Innocuus poterat, & sine cæde mori.

Hoc superest Lector (sine patiâre monentem)

Diuinus fias, si miser esse voles.

M E L I O G I A

Philippus Beroaldus.

BEROALDVM inter nobiles grammaticæ professores summi nominis celebritate, & incredibili auditorum frequentia Bononiæ docentem, externa præsertim iuuentus effusè mirabatur, quum ex multa lectione, feliciq̃ue memoria, abstrusæ doctrinæ opes venusto oris gestu proferret, & interpretando intacta ab alijs auide lectaretur. Cupiebat enim obscuris authoribus lucem dare, & rancidæ vetustatis vocabula iam planè repudiata à sanis scriptoribus, in vsum Romanæ linguæ reuocare, vt apparuit ex Commentarijs in Asinum aureum Apulei: cuius familiaritate, horridum eloquentiæ genus, peruersa quadam libidine induerat, ita vt honeste aures illud asperum impuræ nouitatis mirari primo, & mox admittere cogerentur. Sed ingenio maximè liberali & perhumano, hæc obsoleta, & ridenda doctioribus opportunè condiebat, ea fama, vt qui omnia didicisse, & sedulo docuisse videri potuit, in delectu, pinguis & supinus euaserit. Obijt non planè senex, paulò post id tempus, quo Bononia terræmotu concussa est: & tyranni Bentiuoli domum mirabili subsecutæ calamitatis prælagio, dira fulmina percusserunt. Excepit doctrinæ hæreditatem, eiusdem nominis fratris filius. Is nitidior ingenio, quum ad poeticam se contulisset, dignas æternitate Odas conscripsit, indeque à Leone pontifice in intimam familiaritatem est receptus, collata ei Vaticanæ Bibliothecæ præfectura: sed paratis honoribus, immatura mors celeriter inuidit.

Myrtei.

*Sæpe novos linguæ mirata Bononia flores
Non alios legit, quàm Beroalde tuos.
Te nunc amisso languent cum floribus horti,
Et flet delitias ad tumultum illa suas,*

Quintiani Strozæ.

*Philippus ille candor, ille & optimus
Sophos iacet, lapisque candidissimus
Tegit, tegit, Bononiæ, Bononiæ
Iubar: Viator astra & inspicere, inspicere,
Mane, mane, Philippus ille te obsecrat,
Rogat, preceris omnibus, sacrum omnibus
Qui iter dedit, dedit. Lapis quoque obsecrat,
Preceris, vt rogi leues eum opprimant.*

Latomi.

*In lingua Venerem ne quicquam quæris, Amice;
Partem aliam obsedit, corporis illa mei.*

H E R

Hercules Strozza.

HERCULES Strozza Ferrariensis, Tîto poeta genitus, patrem longo intervallo carminum nobilitate superauit. Illustri enim quodam lepore generosi & solertis ingenij in aula Principis adeò clarus eminebat, vt præter grauioris consilij munera, in quibus egregie prudens, & paratus erat, theatralium etiam ludorū, ac omnis elegantiae arbiter censeretur: nec quicquā de cultu corporis sumptuosisque munditijs, & splendore vitæ Atestinis iuuenibus concederet. Sed cum hac ciuilis magnificentiae laude florentem, amatorijsque vanitatibus intemperanter deditum, ille impotens Deorum, ac hominum dominator, vt fabulæ ferunt, Cupido sæuus in præcipitem locum arripuit. Concepti siquidem amoris insaniam, adeò perditis sensibus alebat, vt multa ac erudita largitione, tenerimisque carminibus summi nominis matronam colere aliquantò procacius

quàm liceret minimè vereretur. Qua improbitate, si nō molestus palam, grauis tamen quibusdam in arcano esse cœperat, quum tot illecebræ vna illa morum elegantilibertate malè tegerentur, ob idque ab odiosa obtrectatione timeri inciperet, quanquam luxato olim poplite claudus, nec alioqui planè formosus esset, aut iuuenis præualida scilicet apud zelotypos suspiciōe, quum ille inter iocos cum fœminis ad eleuandam cruris deformitatem, lepido exemplo diceret, non insulsam esse Venerem, quæ Vulcanum probè virum, quanquam loripedem libenter admitteret. Sed demum Taurellam illustrem forma & natalibus viduam, vsque adeo diris auspicijs adamauit, vt quum riualem haberet impotentem Tyrannum, cum ea fatales nuptias faceret, vt pudore coniugij repulsus riuallis arceretur. Sed id non tulit vir atrox, & superbus: breuique Hercules dū à cœna domum noctu mula reueheretur, interfectus est, neque cedis quisquam authorem, silente prætore nominauit.

Aldi Manutij.

Hospes, licet alio properè eundum tibi.
Rogò hoc legas carmen, scio miserebere,
Humanitas quæ est tua. Poetæ hic sunt sita
Ossa Herculis Strozze, poeta qui satus
Patre est Tito. Quòd si cupis cognoscere,
Qualis poeta vterque, quæis honoribus
Quantisq; præditus fuerit in patria,
Quamque inclytis Strozze orta gens maioribus:
Longum foret narrare: id è libris potes
Cognoscere hospes, quos pater, quos filius,
(Nam excussi habentur) fecit excultis modis.
Cantauit Anthiam, atque Phylloroden pater,
Quosque tulit heroas familia Estensium,
Inuisaque arma matribus. Lucretiæ
Hic Borgiæ laudes, decusque heroidum
Quot sunt, suère, quotque erunt. Hic & Deos
Canebat, & Gigantas, & bella horrida,
Ac multa alia, cum rapitur. Heu Fata impia
Egisset integram vel ætatem alteram,
Non sua minus gauderet hoc Ferraria,
Quàm aut Mantua Marone, aut Catullo nobilis
Verona, Venusiumue Horatio suo.
Heu ter, quater crudelia, heu fata impia,
Monimentum & ipse exegit ære perennius,
Atque altius pyramidibus regum, Iouis
Quod ira nunquam diruet, tempusue edax,
Aut Aquilo impotens, malisue ignes, virum
Nam sibi dicatum oppetere, Pierides vetant;
Sed mulierum quæ est gloria, & honos, Barbara
Taurella coniux quam pientissima, viro, &
Vna vt quiesceret ipsa, donec corporum

Erit exo

Erit excitatio, sibi hoc vna posuit.

Hoc te volebam scire, iamque abi, & vale.

Bembi.

Te ripa natum Eridani Permessus alebat:
Fecerat & vatem Marsque Venusque suum.
Iniecere manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus perficere Deæ.
Vxor honorata Maneis dum conderet vna:
Talia cum multis verba dedit lachrymis:
Non potui tecum dulcem consumere vitam:
At iam adero amplexans te cinerem ipsa cinis.

Tibaldei.

Herculis hic Strozze tumulus quem conpedit vxor,
Taurellæ merens Barbara gentis honos,
Plus dederit quamuis, non hæc Mausole, meretur
Plus tua Fortuna, hæc non pietate minor.

Latomi.

Se Venus occultans Martis damnauerat vsum,
Castè cum fabro viuere certa suo.
Non tulit ille ferox: & se querendo fatigat,
Alterutrum, vel quò tradat vtrunque neci.
Frustra at discursans cæli per compita, lustrat
Lemnum, Imbrum, Lyparam, cumq; Amathunte Paphum,
Pergit ad occiduas mundi perquirere parteis,
Maximè vbi Eridanus leta per arua fluit.
Hic videt insignem, claudo sed poplite, Strozzeam,
Quem circum semper plurimus ignis erat.
Hinc Mars non dubius Vulcanum credidit illum
(Quomodo enim vatem nosceret ille ferus?)
Non, ait, effugies: nec nox tibi sumida, nec quòd
Mula, præsidio, claude veharis, erit.
Dixit: & intorsit seuum per tempora ferrum,
Tempora puniceis sepe reumctarosis,
Ille abiit: aderat mox Cypria conscia cedis,
Efflantiq; animam sic ait illa viro:
Plus satis ad vitam cecinisti carmina: posthæc
Tu mecum, & tecum noxter Adonis erit.
Certè indignus eras: sed pro qua multa tulisti
Viuus, debebas & mihi Strozze mori.

Bartholomeus Cocles.

BARTHOLOMEVS Cocles humili genere Bononiæ natus, ingenio nec mediocribus quidem literis imbuto, sed à cœlesti quodam munere, diuino ac admirabili vaticinandi, artes curiosæ, atque feliciter exceperat, erectas nuper, ac illustratas ab Antiocho (se enim metoposcopus, & chiromantem profitebatur) magno hercle Astrologorum pudore, qui laboriosis genituræ supputationibus sæpissimè fallerentur. Publicarat enim ingenti fama codicem cum effigie linearum, characteres, & notas artis continentem, ut & hac quoque liberalitate tanquam promulgato totius doctrinæ mysterio, ignaras vitæ euentus curiosorum mētes circunduceret, valido hercle accedente patrocinio Achillini summi philosophi, qui luculento procemio aduersus calumniatores, Coclitis scripta, tanquam insigni galea munierat, usque adeo studiosè ac appositè, ut intertextis pæsim ex physica ratione quibusdam nervis, probè constituta, vallataque, vel inanis facultas vna iam, nec ignobilis liberalium artium, acclamatione publica censeretur: & eo quidem clariore authoris existimatione, quod ipsius Antiochi, & Corui Mirandulæ placita grauib argumentis, tanquam incerta conuellerentur, ita pronis ad credendum auribus, ut multi stabili alioqui prudentiæ, ab hoc adumbratæ rationis præstigio circumducti, penderent ab ore Coclitis, & de priuatis rebus statuerent: quando quidem quotidianis prædictionibus, futura tanquam præsentia sentirentur. Extat de his præclaræ, ac admirabilis fidei Catalogus, ipsius Coclitis manu perscriptus, de ijs, quibus varia violentæ mortis pericula denunciauit, exactissimo post eius interitum Fortuna obsequentis euentu comprobatus. Quo fit, ut me quoque inueteratæ exercitationis in hac luce Romana non facillè credulum senem, in sententiam adducat ipse exctæ ætatis, & integri iudicii Lucas Gauricus, quum ingenuè fateatur, se à Coclite, seuerè, amiceque admonitum, ut violenti cruciatus causas effugeret, quum id ipse, sui natalis, negligētia patris, ignarus, ex syderum scientia anteuertisse nequiuisset. A Ioanne enim Bentiuolo arreptus, & ex præalta trochlea suspensio funis quinquies quassatus, ideo pœnas dederat, quod excessu rum patria, & dominatu in eius anni prognostico pronunciaisset. Sed aliquantò acerbiorē non irritæ diuinationis pœnam Cocles promeruit, quum inuitus, & planè coactus, Hermeti Tyranni filio, dixerit, futurum esse, ut exul in acie cæderetur. Non tulit sanguinarius Hermes fatali metu percussus, vel pro uocatam oris libertatem, iussitque Copono, ut Cocles, tanquam futuris inferijs suis expiando dolori victima mactaretur. Præuiderat necis discrimen Cocles: ideoque secreta galea caput munierat, ingenti gladio, quem peritissimè ambabus manibus regebat, semper armatus: sed fatales insidias vitare non potuit, quum à personato baiuli habitu Copono, dum seræ ostij, calculo iniecto præpeditæ, clauem insereret, adacta in occipitium securi sterneretur, non aliam quoque patrati facinoris causam afferente Copono, quam quod ipse Cocles, breui, & scelestè homicidam futurum edixisset.

G V I.

DOCTORVM VIRORVM
GVIDONIS POSTHVM.

Coponus loquitur.

*Quis melior Vates? Quis Coclite verior augur?
Falsa canit, atque hæc cogit habere fidem.
Grande mihi nuper scelus, ac graue crimen inussit,
Quale vel ipsius pectus habere neges.
Puriter exegi tamen, ac sine crimine vitam
Hactenus, ille autem dicere vera solet.
Quidnam hoc Phœbe igitur? Certè illum haud multa fefellit
Linea, quam heu nostras damnat habere manus:
Namque ubi ob hoc nostra cecidit malus ille securi,
Cæpi ego, ne falsum diceret, esse nocens.*

Pontani.

*Cur caput armatum galea? latus ense reuinctum est?
Vim sati radios dixisti habere tuos?
Sed video melius Fatum est nescire: scisse
Quando nihil prodest, tela, nec arma valent.*

Ioannes Cotta.

IOANNES Cotta apud Alieniacum pontem, id est oppidum supra Athesim, humili genere ortus, præaltum in literis ingenium ostendit: in agresti enim ore, generosi spiritus indoles ita latitabat, ut in sermone, scriproque mira felicitas emineret. Hauserat enim pertinaci studio, euolutis vtriusque linguæ optimis authoribus, tantas eruditionis opes, ut à stupenda memoria clarus haberetur, & antiquæ dignitatis carmina perscriberet. Aperuerat ludum Laudi Pompeiæ, quod ibi nupta erat eius matertera. Sed demum inde Neapolim ad Pontanum se contulit, secutusque aliquandiu Sansuerinum, & Cabanilium proceres, trāsiiuit ad Liuium Venetorum ducem, qui Musarum liberalis hospes academiam in agro Taruisino ad Portum Naonem instituerat, euocatis in conubium præcellentibus poetis, in quibus longè demum clarissimi (præter Cottam) Fracastorius, Naugerius, & Hieronymus Borgius euaserunt. Ad Abduam autem ex ipsa Gallorum victoria, Liuiano fuso, captoque Corra, insigni pietate se totius calamitatis & carceris comitem obtulit. Sed Galli inhumana acerbitate non misero tantum comitem, sed libros & calamum, ac omnia denique tenebroso otij solatia denegarunt. Impleuit alterum officij munus Cotta: susceptisque à Liuiano mandatis, quum ad Iulium pontificem Viterbium peruenisset, paucos post dies oborta pestilenti febre octo & viginti annorum iuuenis interijt. Epigrammata, ac orationes eius extant, sed Chorographiæ opus nobile versibus inchoatum, & in Plinium erudita scholia, perierunt.

1 4

Actij Synceri.

*Sperabas tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duos bis viduata Deos.
Nulla animum posthac res erigat: optima quando
Prima rapit celeri Parca mimica manu.
Quæ tamen ut vidit morientis frigida Cottæ
Hora: suum fassa est crimen, & erubuit.*

Marci Antonij Flamini.

*Si fas cuique sui sensus expromere cordis,
Hoc equidem dicam pace Catulle tua.
Est tua Musa quidem dulcissima, Musa videtur
Ipsa tamen Cottæ dulcior esse mihi.*

Cæsaris Scaligeri.

*Intra in me Cottæ Genius, quem dicere conor:
Aut perijt trepida mens tremefacta fuga.
Tu Latij Siren: ita cantu interficis omnes:
Nam tua qui legit, scribere nemo potest.*

Latomi.

*Dic mihi: Pierides Venerem nescire fatemur:
Sed Venus est carmen nil nisi, Cottæ, tuum?
Fallor? an idcirco, Veneris quo gaudia Musis,
Sera licet, repares, tam citò raptus abes?*

Petrus Crinitus.

PETRVS Crinitus iucundo eruditoque ingenio iuuenis, cum à crispa patris coma Etrusco nomine Riccius vocaretur, idque nomen fastidiret, Crinitus appellari maluit. Is non iniquo iudicio habitus est inter Politiani discipulos disertissimus. Extant enim, præter non illepida poemata, libri de honesta disciplina supra viginti, peramœna & copiosa varietate delectabiles: ac item quinque de Poetis Latinis laboriosè eruditeque perscripti. Mortuo Politiano patritiorum iuuenum, qui ingenia literis excolebant, vel genere et censu impar promeruit, ut apud eos & sodalis, & magistri munus adimpleret. Nobiles enim adolescentes more Socratis adamandos pariter ac erudiendos corporis ac animi pulchritudine ductus, prædicabat. Sed tanta familiaritas nequaquam certis grauitatis atque modestiæ finibus descripta, contumeliæ, ac item exitio locum aperuit. In Scandiciana enim Petri Martellij villa post hilarem cœnam, cum petulantis conuiuæ manu inter iocosam rixam frigida cantharo perfusus obliguisset, insolentis iniuriæ dolore saucius paucis diebus interijt, eo quidem sodalium grauiore poenitentia, acerbiorque iactura, quod nondum quadragesimum ætatis annum attigisset.

Myrtei.

Myrtei.

*Priscos poetas viuere
Crinite dum doces, obis.
Ergo tibi superstites
Debent Poetæ non minus.
Ipse amplius nihil volens
Debere, dono carmine
Hoc te sepulchro conditum.*

Andræ Dactij.

*Heus, audi, properes licet Viator:
Criniti tumulo teguntur isto
Dilesti cineres sacris Camœnis.
Hoc scires volui, recede felix.*

Latomi.

*Lætent perpetuam, quod vates carmine vitam,
Hanc quoque pro arbitrio dent adamantque suo.
Mortem irritarat, veteres ut acerba poetas
Temporis æternas mergeret in tenebras:
Seque tuëbatur, donec Crinitus & illos
Temporis, & mortis tolleret è manibus.
Qualemcumq; vicem, quanuis sim victa, rependam
Mors ait: & certè tu mihi stultè lues.
Tunc magis stulta es, quæ illum euertere speras,
Per quem tam fixè de tempus, & ipsa iaces?*

Hieronymus Donatus.

ENIT VIT in Hieronymo Donato Patritio Veneto, supra oris, atque staturæ dignitatem, senatoria prudentia singularis, præcellenti doctrinæ præsidio, & multo rerum usu constituta. Attulisse siquidem videtur in omnem actionem mores longè lectissimos, & præclaris disciplinarum omnium luminibus illustris, quibus postea Iulium Secundum Veneto nomini grauius iratum, & conspirantibus externis regibus, sæuo bello maiestatis iniuriâ vindicantem, non leniuerit modo, sed impetrata pace, istoq; foedere conuerterit. Quo felicitis ingenij supremo opere, iam penè conuulsum radicibus eius Reipublicæ statum, septennio restitutum vidimus, sed industriæ suæ fructum sentire non potuit, paulo ante Romæ morbo extinctus, quàm Gallus grauis hostis Italia pellere-
tur. Verum ex ea legatione, eximia laus totius Italiæ iudicio parta, perpetuis annali-

annalibus ad posteros transmittitur, nec erit ingrata patria, quin meritum decus optimo ciui instaurata nominis memoria persoluat. Monumenta eius ingenij digna luce, quod publicis occupationibus absolui nequiuert, filij suppresserunt, edito libro aduersus Græcos, vanissimè de sacrorum principatu cū Romano pontifice contendentes. Legitur etiam libellus Alexandri Aphrodisi de Intellectu, è Græco in Latinum puriter ac appositè traductus. Extant etiam aliquot Epistolæ, multa styli grauitate conscriptæ: ex his ea præsertim, qua Gallici foederis compedes Maximiliano Cæsari exuendas persuadet: altera qua concussæ ingenti terræmotu Cretæ insulæ, cum ipsè præsideret, clades terroresque describit.

Myrtæi.

Donate, diuinum munere
Fudisti vt orbi neclaris,
Quantumque manat gratiæ
Diuino ab ore celitum:
Seruasti, & exul patriam:
Dysrestitutus denuo
Orbi quærenti deseris
Nil præter ossa & lachrymas.

Latomi.

Plus quàm Roma suo Gallis defensa Camillo;
Hostem semel quem fecerat:
Donati meritis nullo non tempore summis,
Semperque ciuis optimi,
Illaque non vnus erepta potentibus armis,
Regina debet Adriæ.
Atque illo vberius: patriæ quod commodum spectans,
Spreuit paratam gloriam,
Quàm raro ingenio multam cumularat Apollo.
Sed patriæ donatus est.

Alexander Achillinus.

ALXANDER Achillinus Bononiensis, accuratus Auerrois interpres, quum Patavij philosophiam profiteretur, solidæ constantisque doctrinæ famam obtinuit, vel ipso Pomponatio acri æmulo inlidiosa ambitione scholam eius depopulante. Erat enim à summa ingenij simplicitate ambiendi, adulandique prorsus imperitus, usque adeo, ut falsæ petulantique iuventuti, quanquam doctrinæ nomine in honore esset, ridendus videretur, & tum maximè quum deambularet undulatis passibus, coccina in toga exoleti moris, astrictas scilicet habente manicas, & nullis à tergo defluentibus rugis, lustrina pelle fimbriatas: renidentique semper fronte, & sermone pingui vel inepti, vel contemplantis ingenij vitia fateretur: sed æmulum in corona veteratorie disputantem, & risum falsa dicacitate sæpius excitantem, ipso inuictò doctrinæ robore superabat.

Edide-

Ediderat enim iam pridem ex Peripatetico dogmate singulos libros, de Elementis, de Intelligentiis, et de Orbibus, secutus opiniones Auerrois, quibus totius ingenij sui fama nitebatur. Concidente autem Patavino gymnasio inter exortu belli strepitum, Bononiam reuersus excelsit è vita, quum nondum quinquagesimum expleuisset annum. Tumulus eius cum hoc carmine in æde diui Martini conspicitur.

Iani Vitalis.

*Hospes, Achillinum tumulo qui quæris in isto,
Falleris, ille suo iunctus Aristoteli
Elysium colit, & quas rerum hic discere causas
Vix potuit, plenis nunc videt ille oculis:
Tumodo, per campos dum nobilis umbra beatos
Errat, dic longum perpetuumque vale.*

Latomi.

*Quisquis Auerroem censet habuisse cerebrum,
Falleris: haud est me passus habere meum.
Regula non fallit: Propter quod quodlibet vnum
Taliter affectum est, sed magis illud erat.*

Bernardinus Corius.

NON est cur Bernardinum Corium Mediolanensem quisquam eruditus contemnat & irrideat, quod immensum rerum gestarum volumen, incondito ac inepto sermone perscripserit. Honesto enim loco natus, & gloriolæ cupidus, quum pro ingenij captu vernacula idiotisque familiari lingua vteretur, optimam ciuibus suis attulit voluntatem, idque vnum scribendo respexit, quod curiosis aut nobiliore facundia scripturis maxime prodesset, atque inde nominis ac industriæ laus ad posteros proferretur. Nam si Cæcilij Plinij testimonio historia quouis modo scripta delectat, quod lux temporum, nuncia veritatis, et magistra vitæ censeatur, huic ciui suo plurimum profecto Insuæres debebunt: qui ingenuo labore interciscam, & planè sepultam grauissimarum rerum memoriã, diligenter inquirendo consuenendoque ad singularem vtilitatem posteris representauit. Fuit enim vir amantissimus patriæ, & nusquam factiosus: minutiarum adeo diligens indagator, ut cum historiæ studiosis perutilem, & iucundam afferat voluptatem, nihil morosis & delicatis officiat. Nam in enarrandis rebus, quibus ipse interfuit, fide & diligentia mirus agnoscitur, quando eum in aula splendide versantem, & ex secretioris archiui copia, opportunè adiutum nusquam arcana fefellerint. Perijt Gallis Mediolano potitis ante sexagesimum ætatis annum, Ludouici Principis, & Ascanij Cardinalis calamitate perturbatus. Publicauit Historiæ volumen viuus priuato sumptu, ac ob id graui rei familiaris damno, quoniam dum spectare gloriam videri vellet, refarciendi sumptus,

novique lucri inanem spem, astuta chalcographorum persuasione concepisset. In sepulchro eius tale inscriptum carmen legitur.

Incerti.

*Bernardine tibi Insuores debere fatentur,
Non minus ac magno Roma superba Tito.*

Latomi.

*Scriptisti patriæ: patria & tibi grata rependit
Ad bustum assiduas cum gemitu lachrymas.
Indoluit Phœbus, lachrymasque in flumina roris
Et gemitus Zephyros vertit in herbiferos.
Illa rigant latè terram, terra ebria florum
Gignit opes: circum laurea sylva viret.
Inquam dum Zephyri incumbunt, vox redditur ista:
Vive Coripatriæ, vivat ut illa tibi.*

M. Ant. Turrianus Veronen.

V A M vides Marci Antonij Turriani Veronensis effigiem, nullis idcirco interlitam picturæ coloribus, sed carbone tantum atque vnus umbrarum finibus deliniam, hoc loco dicauimus, quod ille diuino præditus ingenio, dum exactæ ætatis inueteratæque authoritatis medicinæ professores interpretationum subtilitate superaret, prius immitti Fato gymnasijs est ereptus, quam admiranda vtilitatis exquisitæque doctrinæ inchoata opera absoluerentur. Elaborabat is profitendo simul, atque secando damnatorum cadauera anatome volumen ex placitis Galeni, quo Mundinum rudis seculi scriptorem, & Zerbum in eodem negotio delirantem iugularat. Hic est Zerbus, qui ambitioso auaroque ingenio, quum accitus grandi pecunia penetrasset ad Triballos, ut Schenderbassam recenti & luctuosa in Euganeos irruptione clarissimum intercute morbo liberaret, nec demum quod inflatè promiserat morienti præstaret, à Barbaris seruis, ut domini manibus ea scilicet victima parentaret, trucidatus interiit: ita ut lepidè Turrianus in eum iocaretur, cum libri eius errata dispungeret, quasi iure concisus esset, quod magna discipulorum iniuriâ perperam secando cadauera, ipse viuus meritam talionis pœnam subisset. Natus est Turrianus ex ea perillustri familia, quæ ante ducentos annos Insuobribus imperarat, patre peracuto excellentique medicinæ professore, ita ut non mirum sit ab ineunte ætate in eadem educatum disciplina, multo maturius quam quisque alius ad primos suggestus honores Patauij & Ticini peruenisse. Præferebat os maxime venustum, serena quadam comitate occurrentium animos alliciens: verum docendo & disputando mirus, prolatis Græcis authoribus, pudendos errores, & vitæ quidem exitiales ostendebat, in quos medici ex herbariæ facultatis ac anatomes inscitia cecidissent. Hoc eximio præceptore in gymnasio Ticinensi studiorum nostrorum vigilias pro concione laudante, de liberalibus disciplinis, atque arte medica lauream, et annulum comprobata dignitatis ornamenta accepimus.

cepimus. Nec multos post menses quum ad ripam Benaci locus secessisset, pestifera febre triginta trium annorū iuuenis ereptus est, quum Iulius pontifex in pseudo Cardinales, fauentesque eis Gallos victricia arma in luctuosum vtriusque Rauennatis pugnae euentum expediret. Luxere Turrianum cuncta gymnasia, & diuturnis quidem lachrymis. Nemo enim eo in literis absolutæ virtutis illustrius specimen, nemo certiore consummatæ gloriæ spem dederat. Ad meritos autem titulos Veronæ nobili tumulo inscriptos, Nicolaus Archius hoc lepidum carmen apposuit.

*Ante annos sciuisse nocet, nam maxima virtus
Persuasit morti, ut crederet esse senem.*

Cæsaris Scaligeri.

*Suada, Venus, Nemesis, Charites, Sapientia, Musæ,
Amplexæ in cunis pectora Turrioli
Pro se quisque sibi trahere & contendere: verum
Cum fors, visque simul omnibus æqua foret,
Marte superueniente, Venus, committimus, inquit,
Vno assensu hominem iudiciumque tibi.
Ille ferox gladium nudans, Hoc vicinus. Aut vos
Hunc mecum: aut totus cesserit ergo mihi.*

Latomi.

*Quam cernis vnus linearum finibus
Nullo colore præter hanc fuliginem,
Has inter alias dedicatam imagines:
Ad vindicandam mortis est iniuriam,
Ab hoc locata literarum vindice.
Nam Turriani illius est Antonij,
Qui sanitati quum tuendæ incumberet,
Et proferendæ ætate mortalium
Daret salubria, amoueret noxia
Ætatis ipso, & artis, & conatum,
Morte inuidente, raptus est è carcere:
Metam tametsi iam videret vltimam.
At hæc tua est ô Turriane gloria,
Quod in theatro solus hoc pulcherrimo
Mortis pudendo cum pudore prodeas.*

k 2

Lancinus Curtius.

LANCINVS Curtius Mediolani honesta ortus familia, inter Merulæ sectatores Græcæ & Latine doctissimus euasit, sed quadam volucris, nec planè sana ingenij liberalitate, per omnes sciētias euagatus, nusquam ad integrum decus constituisse videtur, vtpote qui passim vtroque stylo, & scaber & obscurus, dissipato variè doctrinæ lumine, evoluisse cuncta volumina videri mallet, quàm puri & circumscripti poetæ nomen appetisse. Eius enim Syluæ, quæ iam pridem in publicum exiuerunt, quanquam densa illa & peragrestis arborum luxurie, vti maximè frondosæ alteque surgentes quibusdam placere possint: præpedientibus tamen vepribus horridæ inaccessæque existimantur, adeò vt vrbani lector reformidata situs nouitate, in limine hæreat. In libris porro Epigrammatum videre est in multa duricie nonnunquam molles facetias, quæ risum falsè permoueant. Sed hoc multò iucundius atque lepidius consecutus videtur, quàm præpingui Insuadum lingua scite numeros iocanter effunderet. Anguineos etiam, quos vocant, versus, miris modis & numeris conformabat, ita vt recto & conuerso quoque ordine quadrati epigrammatis introrsus exempta verba aliud carmen efficerent, quod prioris sententiæ percostas, & diametros ex obliqua serie mirabiliter arriderent, inani hercle & planè ridenda cum laude, cum tanto sudore delirantis ingenij, ab inepta et rectis literarū studijs, exitiali voluptate fama quæreretur. Cæterum contentus paruo, sibi que soli (vti sæpe dicebat) & genio suo viuens, & cælebs, & liber sine labe nominis ad senectutē peruenit, nihil obiter immutato vetere cultu, cum cæteri ciues non obscura confessione seruitutis aduentu Gallorum, peregrinam induiti vestem, & capillum ad aurem subtondentes, cum pristino more togatum, prolixèque comatum petulanter irriderent. Moriens de sepulchro sibi cavit, quod in templo diui Marci extra Beatricem portam cum vera effigie & hoc carmine spectatur.

Stephani Dulcini Cremonensis.

*En virtutem mortis insciam
Viuat Lancinus Curtius
Secula per omnia,
Tantum possunt Camænae.*

Latomi.

*Arguor vt nimium salebroso in carmine durus.
Quid facerem? vita est taliter acta mihi.
Tradere difficile est tenero molli que poetæ
Virtutis duram difficilem que viam.*

BAPTISTA

Baptista Mantuanus Carmelita.

BAPTISTA Carmelitani ordinis princeps, Mantuæ ex Hispaniola gente honesta, verum ex damniato coitu natus naturam ad carmen attulit, verum insatiabili Hebraicorum studiorum cupiditate ita occupatam, vt cum magnus & admirabilis in omnibus videri contenderet, in excolendis Musis curam ac diligentiam remittere cogeretur, quibus vnus non dubius ad æternitatem gradus parabatur, si certa laude contentus, in reliquis inane nomen tempestiue contempsisset. Sed incidit in ea tempora, quibus nullus mediocribus poetis locus erat, reperit tamen sibi æmulum incondito furore, Consalui magni res gestas decantantem, cuius explosione claresceret. Is erat Cantalicus pro bono poeta ab optimo duce mediocris etiam virtutis amantissimo liberaliter ditatus. Verum & hunc, & ipsum quoque Carmelitam desumpto eodem argumento, Grauiina

malæ partæ laudis loco strenuè deturbavit, quum inchoatum poema nobile Pontano atque Actio censoribus recitasset. Cæterum Carmelitæ satis ad laudem fuit, quod per quindecim secula neglectos à ciuibz Andinos fontes salubriter ebiberit, scilicet ut fatali monitu limpidioris eius aquæ siphones Lelio ac Hippolito Capilupis fratribz monstrarentur. Octogenario maior Mantuæ decessit non planè felix, quum in extremo vitæ actu defensionem contra Criticos scribere cogeretur, qui eius poemata obeliscis non inanibus misere confodissent. Sacratio poetæ mortuo cucullati eius ordinis sacerdotes prolixè parentarunt. Federicus autem Princeps marmoream effigiem cum laurea posuit, quæ in arcu lapideo iuxta Virgilij Maronis simulacrum, pia hercle, si non ridenda comparatione conspicitur.

Myrtei.

Alter hic iacet à Marone Vates,
Natus Mantuæ, & is quidem Poeta
Dignior titulo, nisi incidisset
In fluctus varios scientiarum,
Quo Musas coluit minore cura.
Primus hic tamen à Marone natus
Mantuæ, coluit Poeta Musas,
Andinosque bibit sacro ore fontes.

Latomi.

In ponte iuxta quos locatos cernitis,
Virtutis ergò, patriæq; gloria,
Vterque Vates, & quiden oru ciuis est.
Quos cognitos licet tamen ne nescias,
Alter Maro, alter ille Mantuanus est,
Quem nil vetabit & Maronem dicere,
Pensare venam si potest professio.

Franciscus Marius Grapaldus.

VVM Parmenses post exactos Gallos ad Iulij pontificis auctoritatem se contulissent, Marius Grapaldus à præstanti facundia, & insigni corporis proceritate legationis princeps, luculentam de laudibus inuicti optimique pontificis habuit orationem: ediditque item pari argumento carmina eximie grauitatis. Quo de munus officio appositè ac eleganter patriæ præstito, honoris causa lauream à Pontifice de manu erudito capiti impositam solenni ceremoniâ, in Vaticano consecutus est. Exinde tanto honore alacer, Musas tanquam non obscure propitias vehementius lacepsit, ut ex publicatis poematibus ostenditur. Sed multo vberius & latius ingenij famam propagauit, edito libro de Partibus ædium, quo per optimas disciplinas perornatum diligenti cultura ingenium demonstrauit. Fato functus est in patria post quinquagesimum ætatis annum,

antistum, quum interiores meatus emittendo lotio globosior calculus obstruxisset.

Georgij Anselmi.

*Emeritam hic laurum Aonides, plethrumq; lyramq;
Grata tibi ex merito turba Grapalde dicat.
Ut tumuli misera erexit leue nomen inanis,
Soluat & ad vacuos, ut suauis rogos.
Nam te, nec fas est humili cohibere sepulchro
Tam rara insignem qui struis arte domum.
Reddite vbi doctis voces, vulgoque receptæ,
Haud dubiam faciunt non obijisse fidem.*

Iani Vitalis.

*Tu Grapalde tibi magna pro mole sepulcri
Erigis ingentem perpetuamque domum:
Occupat illa suis immensum finibus orbem,
Atq; sublimis sidera tangit apex:
Et merito, neque enim tumulo tua gloria claudis,
Cum volitet mundi claustra per ampla potest.*

Latomi.

*Collustrans amplas Marius quas struxerat ædeis
Extulit artificem Mors stupefacta manum:
Quæ tamen, ut bile iusto feruentior atra,
Subridens, tumulum (dic, ait) hospes, vbi?
Iam video cæca es, nedum (intulit ille) maligna:
Pro tumulo erexi hanc inuidiosa domum.*

Thomas Linacrus.

THOMAS Linacrus ex Insula Britannia ad perdiscendas Græcas literas in Italiam profectus, Florentiæ Demetrium & Politianum audiuit, eaque enituit morum suauitate, atque modestia, ut à magno Laurentio liberis suis, familiari studiorum consuetudine, quanquam ætate maior, socius adderetur. Inde verò multis variæ doctrinæ ornamentis adauctus, quum Romana quoque ingenia certius agnoscenda, ac opulentiores bibliothecas inspiciendas existimaret, ad Urbem conuenit. In primo autem appulsu fortè accidit, ut Hermolao Barbaro amicitia iungeretur. Nam ingressò Vaticanam Bibliothecam, & Græcos codices euoluenti, superuenit Hermolaus, ad pluteumq; humaniter accedens, Non tu hercle, inquit, studiosè hospes, uti ego planè sum, Barbarus esse potes, quod lectissimum Platonis librum (is erat Phædrus) diligenter euoluas. Ad id Linacrus læto orè respondit, Nec tu sacratè heros, alius esse iam potes, quàm ille fama notus Patriarcha Italicorum Latinitissimus. Ab hac amicitia (ut casu euenit, feliciter conflata) egregijs demum voluminibus ditatus in Britanniam redijt: datusque est præceptor Arcturo Regis filio: cui dicatam Procli Sphæram legimus. Transtulit demum ex felici vigilia Galeni

leni librum de Tuenda Valetudine, quum in arte medica æquè doctus & fortunatus spectaretur. Verum ab eo munere, veluti quæstuofo potius, quàm ad paradam perennem gloriam nobili, refugit ad antiqua optimarum literarum studia, reuocatus societate Latomeri, atque Grocini, qui constituto Triumviratu, ad immortalem laudem, vertendum Aristotelem communicato labore susceperant, sed Grocinius, ad oblatum sibi sacerdotium à decreto fideque discessit, & Latomerus consilio excussus est, ita, vt Linacro egregiæ voluntatis de cus maneret apud Henricum Octauum. Sexagesimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore disruptæ herniæ vitæ excedens, honestam domum Londini Medicorum collegio dedicauit.

Iani Vitalis.

Dum Linacrus adit Morimos, patriosque Britannos,
Artibus egregijs diues ab Italia:
Ingentem molem saxorum in rupibus altis,
Congerit ad fauces alte Gebennatus.
Floribus hinc, viridiq; struem dum fronde coronat,
Et sacer Assyrias pascitur ignis opes:
Hoc tibi, ait, mater studiorum, ô sancta meorum
Templum Linacrus dedicat, Italia.
Tu modò cui docta assurgunt cum Pallade Athenæ
Hoc de me precium sedulitatis habe.

Latomi.

Dum longum Italiæ vale iuberet,
Thusque in graminea cremaret ara,
Qua tuas aperis Gabenna fauceis.
Linacrus patrios petens penateis:
Sic amore viri locuta fertur
Arnis, impatiens Etruscanympha:
Ah, sic Arnida? sic tuam puellam?
Sic linquis veteres tuos amores?
Et præ me petis Anglicas puellas?
Quid rerum hic quod ames valet deesse,
Illic quod cupias potest adesse?
Gaudes Barbarie? Hermolaon eccum: at
Quem pro delitijs habent Camæna.
Sic autem caperis nitore lingue,
Hoc nultersius est Politiano.
Sed gaudes refluxum vehi per æquor?
Ah, ysiam in lachrymis potes natare:
Et qua te huc reuehent, redito tantum.
An rupeis patrias amas videre?
Te, Linacre, aperi: nec ibis ultra.
Quid? quod Italiani miser relinquis,
Quum sis Italica eruditione,
Romano ingenio, lepore Thusco?
Totus noster homo es: sed Angla mens est.
Ille abiit: hæc soluta in undas.

ANTO:

Antonius Nebrissenis.

HISPANIA per mille amplius annos, Vandalicis, Punicisque armis occupantibus, Latinarum literarum splendore caruit, alioqui non obscura telluris, cælique temperie maximorum ingeniorum ferax, si Lucani, Senecarum, Siliij, Martialisque memoria recolatur, vt hic Auerroem in Arabica lingua, sapientiæ lumine clarissimum omittamus. Hispaniæ enim proceres, totaq; nobilitas peruersam opinionem de literis induerant: sic, vt earum studia, quum pro libertate aduersus externas gentes dimicarët publica cōspiratione damarentur, quasi aliena, importunaq; virtuti bellicæ, qua vna salus, & libertas omnium certiore laude pararetur. Sed post Punicū nomen, virtute Ferdinadi Regis Hispania pulsum, Antonij Nebrissenis ingenium emicuit, par antiquis Grammaticis,

si par Fortuna seculi, anhelanti ad veterem laudem opportunè respondisset. Hic Nebrissæ, quæ olim Veneria fuit, ad Bethim natus, scribendo & docendo iuventutem, admonitis castigatisque natu maioribus, ad antiquum decus literarum vehementer erexit. Constat enim eum, literarum amore sponte exultantem, ferè totius Italiæ gymnasia collustrasse, collegisseque dignos nobili voto, Græcæ, Latinæque linguæ thesauros: quibus terra patria ditaretur. Dicebat enim proceribus ad arma natis, serò exactæ artis, & disciplinæ exempla, vel longo usu percepturos, si literarum lumine carerent: quo vno stolidè sublato, tota bellica laus celeriter evanescit & intercidit. Paucis itaque annis effectum est, ut nemo, qui literarum studium reformidaret, satis nobilis haberetur, ipseque Antonius, non secus de restitutis postliminio literis, quàm Ferdinandus, Granata capta, Maurisque pulsus, gloriôsè triumpharet. Scripsit ingenti cursu orsus à grammaticæ præceptis omnes ferè liberales disciplinas, & sacras literas peruagatus, multa volumina quæ extant. Expectatur autem summæ utilitatis Dictionarium, quo Latine, Græcæ, ac Hebraicæ linguæ documenta continentur, ab herede filio hætenus impiè suppressum, quum & ipsa quoque penè ad exitum perducta, Bethici belli historia in lucem non prodeat. Oppressit eum repentina paralytis, quum ad septuagesimum septimum ætatis annum pervenisset, tanto quidem corporis ingenijque vigore, ut nihil de studiorum labore omnino remitteret: & ut natura mulierosus, ad supremum usque diem veneris viretur. Obijt sub id tempus, quo popularibus vltioris Hispaniæ ad arma consternatis, aduersus Belgas præsides tanquam auarè imperantes, grauitè est tumultuatum.

Myrtei.

*Me putat æternum saxo posuisse sub imo
Acerba mors, & fallitur.
Non ingrata etenim mea gens volitare per ora
Dat, & per oras omnium.
Hæc mihi pro reduci studio, Latijque Camænis
Certè trophæum non minus,
Quàm tibi pro Mauris debet Fernandæ fugatis
Et pro recepta Bætica.*

Incerti.

*Vt quondam tacuit Latiae facundia lingue,
Cum fuit Antoni cæsa manus gladijs:
Sic scelus hoc solers Antoni cur apiauit,
Quamque prior vitam sustulit, ille dedit.*

Latomî.

*Secula transferant: neq. adhuc Hispania quicquam
Ediderat, quales assolet ante viros.*

Iamque

*Iamque emarcuerat, neque erat quod gignere posset,
Semine maternos destituente locos.*

*Accessit Venerem Phæbus: quin hac tua in vrbe
Excimus, qui nos, dixit, vtrumque colat.*

*Illa sed assensa est, dignumque prioribus ammis,
Tum veteri ingenio, tum veteri arte, dedit.*

*Ipse est (iam nosti) duce quo Tartessa inuentus
Ad decus antiquum spirat, & assequitur.*

*Qui licet in patrem non paulò impensior esset,
Non tamen in matrem desidiosus erat.*

Bernardus Bibienna.

HOMO valde mirus in vtraque Fortuna exitit Bernardus Diuitius in oppido Bibienna, vnde ei cognomen ad summas Aretinorum Alpes natus. Is à pueritia inter Medicæ familiæ clientes, primum solertis industriæ locum meritis, Leoni patria pulso, atque exuli, singulari fide comes fuit, & consiliorum quidem omnium particeps. In multa enim, & varia rerum commutatione, diuturnoque usu grauissimarum actionum peracutus, efficax, & quod vnum in aula maxime conducit, iucundus veterator euaserat ita, ut eum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum. Magno siquidem adiumento fuisse constabat in comitijs ad promerendas suffragatorum voluntates, quum antea nobilissimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditam viam, astuta quadam vrbaniitate muniuisset. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetijs condire, seria iocis miscere, adulari, resque arduas dissimulanter conficere solitus, ingenium nusquam absurdum, aut ineptum, in otio pariter, atque negotio feliciter afferebat. Scripsit admirabili lepore comædiæ Calandram, quæ acta est in Vaticano ludis Lupercalibus, per nobiles comædos Romani iuuentutis, in gratiâ Isabellæ Mantuani principis vxoris, usque adeo decenti apparatu, ut nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio poeta comico, doctius atque facetiùs compositum, aut magnificentius in scena editum confiteri liceat, nisi tum cæteris patribus sacra purpura pudorem expressisset: quum tamen à minus seueris dignitatem attulisse putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, ut vernaculos sales dulcius, atque liquidius sceminarum auribus infunderet: quo multis risus hilarior voluptas excitaretur. Id enim vnum peti, quærique debere a non insulso poeta differebat, quod in Terentiana scena, verecundi salis prudentiam admirari quidem non satis possint spectatores, ridere certè nequeant, quod nullam, vel eruditæ fabulæ inesse gratiam putaret, nisi ab excitato populo, mistus cachinno plausus redderetur. Perijt non planè senex, quum è legatione Gallica in Urbem redisset, intempestiua ambitione ad pontificatum aspirans, si Leo, uti in Fatis erat, vita excederet, quod ei rex Franciscus, ex proluxa pollicitatione suffragaturus crederetur. id multo iunior, habituque viuacior Leo

in imbecillo sene adeo indignanter tulisse fertur, ut ipse Bibienna, tabifico veneno ex frixis ouis de manu in mensa porrectis, se petitum suspiciosius, quam decebat, existimaret: inani certe argumento, quod insignium medicorum, vel iterata exquisitaque remedia minime profecissent.

Boccarini Aretini.

Trunca fides, lugent Charites, perièrè lepòres
Desipuèrè sales, desipuèrè ioci,
Lurida nimirum Mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immitti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Romæ occidit, ortus
Est Bibiennæ. Hoc te scire sat hospes erat.

Latomi.

Omnia captavi, nec segniter omnia cepi:
Est mea præcipuus præda galerus honos.
Præsius at tandem captans, nec ut ante, Leonem,
Venator perij cassibus ipse meis.

IASON

Iason Mainus.

IASON Maino Mediolanensi, uti ipse in gentilitijs insignibus præscribere solebat, virtuti Fortuna comes non defuit: natus enim ex concubina, nequaquam eodem cultu, quo equales propinqui, sed eodem pedagogo sibi tantum immitti, atque aspero utebatur, ut ab eo familiariter audiuius. Ex hac schola missus Ticinum ad ius civile perdiscendum, primo anno ita ingenium ad vitia, illam-

que supra cætera pestilentem aleam deflexit, ut cum hospite decoqueret, & iuris Codicem in membranis scriptum, magno emptum precio sœneratori tradere cogeretur: ipse vero demum fordida in toga, capite tonso, quod id tinea deformis obsideret, ridiculus videbatur: sed mature & peracerebè castigatus, seipsum collegit, bonæque frugis personam nequaquam mentitus, tanta contentione in studijs disputationibusque sese exercuit, ut doctores ipsi, æqualisque iuuentus, eum adeo celeriter atque feliciter profecisse mirarentur. Exinde suggestu dignus, Institutiones enarrauit, concessitque demum Patauium. sed inde quum secunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuersus est. Ab eximia tum grauitate, atque facundia summi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, usque ad poeticum decus instructus, dicta, scriptaque lepidissime condiebat. canoram vocem, valida latera, gestum oris excellentem ad suggestum afferens explicati & perillustris, solidique doctoris nomen tuebatur. consultoribus precio grauis videri poterat, nisi pecuniam acceptam si causa decidissent: liberali pactione se continuo redditurum profiteretur. Me audiente interrogatus a Ludouico Gallorum rege, cur nunquam duxisset uxorem, ut te commendante, inquit, Iulius pontifex ad purpureum galum gestandum, me habilem sciat. Audiuerat enim honoris causa eo die aurata in toga profitemem rex ipse, quinque Cardinalibus, & centum proceribus subsellia implentibus, quum Genua subacta, de Liguribus triumphasset. Ea enim lectione dignitatem equestrem ob spectatum in acie facinus de manu regis traditam, accendenda virtutis ergo ad posteros manare diffiniuit. Mortuus est Ticini valde senex, extructa nobili domo, emptisque in Placentino latifundijs. Suburbano autem in templo diui Pauli sepulchrum cum his titulis ostenditur.

Dardani Parmensis.

Quis iacet hoc hospes tumulo? Quis? Summus Iason:

Illene Frixeæ vellere diues ouis?

Clarius hic illo longè est. Quisnam oro? Maynus,

Excellens iuris gloria Cæsarei.

Non fuit hoc quisquam iuris consultior alter,

Qui extinctum posset reddere ius melius:

Sed tamen hoc summi vetuit mens dia parentis,

Cæsaribus cupiens usque fauere suis.

Te audijt, ô nimum felix, qui iura legentem,

Damnantemque acri plurima iudicio,

Nec tamen infelix, tua qui monumenta reuoluit,

Et memori condit lecta, fouetque sinu.

Et quanquam obloqueris plebs inuida solus Iason

Hic legum nodos difficilesq; soluit.

Amborum sic fama omnem vulgata per orbem:

Ille nitens belli laude, sed iste togæ.

Iasonis Landi.

Donec erant igneis, & Phæbus lampade terras

Lustrabit, Mayni viuet in orbe decus.

Vnicus in terris soluens enigmata legum,

Is merito iuris dicitur esse Parens.

Latomi.

Latomi. *Materia vincor, & tu vis ire, Viator, Expediam: iacet hic ille Maynus: abi.*

Christophorus Longolius.

CHRISTOPHORVS Longolius Mechliniæ Belgicæ sacerdote Antistite genitus, & Lutetiæ in scholis frugaliter educatus, partis disciplinarum omnium per amplis opibus, aureo Leonis principatu Romam venit: adeo dissimulata ingenij profelsione, ut rubro pileo, & astricta penula semi Germani militis habitum mentiretur, quippe cui mens erat auidè peregrinanti priscae felicitatis monumenta spectare, scrutari ingenta, bibliothecas excutere, atq; illud demum eruditæ censuræ iudicium, quod frustra alibi, quam sub Romano celo quaeritur, certius atque liquidius adipisci. sed intranti gymnasium, & acutè disputanti, non

insulsi literarum professores, celeriter & comiter personam detraxerunt, ita, ut
mox honestissimi ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Castella-
nus alterna hospitij liberalitate intra penates receptum, triennio aluerint, eiq;
virtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verum aliquan-
to post, emerfit liber execrabilis maledicentiæ veneno delibutus, quem iuueni-
li declamatione perscripserat, Romani nominis antiquum decus barbaro liuo-
re proscindens. Infremuit Populus Romanus ea contumelia perturbatus: Cel-
so Mellino adolescente clarissimo, generosa oratione in Capitolio, tanquam
reum Maiestatis accusante. Sed Longolius totius aulæ clementia præmunitus
duabus orationib; publicatis sese eo nomine defendens, iudiciū Populi subter-
fugit, quod nequaquā malignitate animi, sed more Sophistarū, exercitationis
studio materiæ difficilis ac insolentis, ideoque damnatæ spei argumentum de-
sumpisset, scilicet, ut sodales eius temerè suscepti muneris, vel infelicem auda-
ciam mirarentur. Transiuit inde Patavium, his præsertim actionibus claritatē
consecutus: adhæsitque Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in
quorum hodie sacra purpura summam pietatem, atq; doctrinam veneramur.
In eius contubernio, cum ingentibus vigilijs libros aduersus Lutherum diser-
tē, et grauitur inchoatos elaboraret, editis iam ad imitationē Ciceronis Episto-
lis febre consumptus est. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honestauit.

Te iuuenem rapuere Dea fatalia nentes
Stamina, cum scirent moriturum tempore nullo
Longoli tibi si canos, seniumque dedissent.

Germani Brixij.

Castalides lacerate genas, diuellite crinem:
Nec lachrymæ finem, nec teneant gemitus.
Proh dolor, effertur Patavina funus in vrbe,
Ante sua extincti tempora Longolij.
Quem modò vel Gallum voluit pro dote Latina,
Roma locum ciues inter habere suos.
Roma sibi plenè mox restituenda, dedissent
Longolio plenos, si modò Fata dies.

Stephani Doleti.

Longolij ô vtinam potuisset lingua docta tantum
Apud rapacem mortem, acreisq; Parcas
Quantum olim valuit dicendo, voce dum diserta
Romæ cateruas fleceteret stupentes:
Viuere incolumis, nec funere concidisset atro,
Dignus perenni temporum recurſu.
Sed viuit, neq; morte vlla extinguetur, arce tectus
Famæ micantis, nominisq; magni.
Aere perennius exegit monumentum, ad astra latè
Laus cuius ingens & loquax volauit:
Quod non amorum series, nec flatuſ impotentis
Austri, nec imbres diruent edaces:

Sidera

Sidera dum cælo hærebunt, ac Vrſa obibit axem,

Cursuque tardo per polum meabit.

Longolio Hesperij, quiq; ortum Solis intuentur.

Omnes, vicissim gloriam vouebunt.

Hinc igitur procul, hinc procul absint naniæ sepulcri,

Luctusque turpes, quos anus refundunt.

Claudij Roseletti.

Ante hac nostra cuiquam Ciceronis inesse

Eloquium, nervos, vimque stylumque negant.

At tua Longoli auscultent sine nomine, nullum

Iurabunt alium tam Ciceronis opus.

Eiusdem.

Antistes eloquentiæ, magni nepos

Atlantis, admiratus vt Longolium est

Artificibus fandi esse priscis non modò

Parem, sed & maiorem, ait, præstantior

Vt plurimum discipulus est didascalo.

Latomi.

Illa caput regni, Phæbique Lutetia nutrix,

Longolium ciuem dixerat esse suum.

Interea attollens simileis Mechlinia cristas,

Afferuit titulo non grauiore sibi.

Roma sed indignans: meus est si Tullius, inquit,

Non hic: & ascriptis: non meus esse potest.

Profiliens tandem titulis Sconhouia veris,

Dulcibus ex hortis flore reuincta caput:

Gaudeo quòd Batauam vel nunc amplecteris aurem,

Roma, ait, at partum tu mihi redde meum:

Septem vrbes certent de stirpe insignis Homeri,

Quatuor est harum lis speciosa magis.

Aurelius Augurellus.

NON est cur miremur in pusillo corpore viuacissimi hominis Aurelij Augurelli præaltum ingenium enituisse. Fit enim plerumque natura, ut innati spiritus vis ipsa collectior, parua compaginis membra aptissime regat, & quod mentis est ad excogitandum, plenius atque validius illustret. Is Arimini natus, vitam in literis perdiscendo, docendoque ad octogesimum tertium ætatis annum feliciter extendit, Venetisq; in primis habitus est multo doctior, et purior, quam quisquam alius, qui Latinas Græcasque literas privato quodam officio, ac ob id quæstuosiore profiteretur. Extant eius Odæ plures, & pauca Elegiæ Romana simplicitate decantatæ. sed Iambico versu à paucis hæcenus prosperè tentato, visus est ad antiquæ laudis metam propius accessisse. Nouissimè ridendus ille morbus certæ egestatis, & calsi laboris comes, curiosis ingenijs familiaris, totum homunculum occupauit, metalla & succos in abditis fornacibus recoquētem, ut ex argento viuo concretum, & ductile argentum ad cudendam monetem efficeret, & admirabilem abditarum naturarum rerum massam conflando, purum inde aurum crearetur. Sed ea cura inani voto suscepta, nequaquam magno damno ei celsit, quum ingenium ab irrita spe ad faciunda carmina vertetur, ut fallacis, & irritæ artis certitudinem, carminum autoritate demonstraret, quum ipso conscientia pudore inanis artifex proderetur. Scripsit enim Chrysopceiam ad Leonem auri contemptorem, ut prodigè vtendi ad alenda ingenia, festosque & planè regios sumptus, inexhaustæ opes sine iniuria humani generis abundè suppeterent. Edidit etiam Geruntica, Petro Lipomano discipulo dicata, quem hodie Veronenses virtutis merito, antistitem venerantur. Taruisij, ubi flamen erat, quum ad forum in taberna libraria disputaret, apoplexia correptus, subito interiit. Depicta tumulo effigies, cui hoc ipse carmē subscripserat.

*Aurelij Augurelli imago est, quam vides,
Vni vacantis literarum serio
Studio & iocoso, dispari cura tamen:
Hoc, ut vegetior sic fieret ad seria:
Illo, ut iocosis vteretur firmior*

Latomi.

*Iocum vetustum refricans Aurelius,
Dum sperat aurum, luditur carbonibus:
Adbuc Leoni auri prodigo,
Iam certus artis, nempe Chrysopceiam:
Ut quod minus collegit è carbonibus,
Audi Leonis eriperet è dentibus.*

G V L

Guido Posthumus.

VIDO Posthumus Pisarenis, lepido & comi, argutoque ingenio poeta, quum Elegias, & varijs numeris carmina facitaret, in aula Leonis conspicuus fuit. Patebat enim ea liberaliter, meridianis præsertim horis quum citharædi cessarent, his omnibus eruditæ suauitatis oblectamenta ad ciendam hilaritatem intulissent. Sed benigna principis manu sæpe donatum & non insulse ad honores aspirantem, regius inuasit morbus, ex moribunda patriæ sede proculdubio conceptus. Medici suaserunt, ut Capranicum secederet Suerini agri vicum, aeris salubritate ac indulgentia Herculis Ragoni Cardinalis, cuius opibus familiariter utebatur, eo deuectus est. Verum non multo post exusto lenta febre toto viscere, vel adhuc iuuenis, vim morbi fatique sustinere non potuit. In eade diui Francisci tumulatum poeta sodales his carminibus profecuti sunt.

Tibaldei.

*Posthumus hic situs est, ne dictum hoc nomine credas
In lucem extincto quod patre prodierit.
Mortales neque enim talem genuere parentes,
Calliopeia fuit mater, Apollo pater.*

Iani Vitalis.

*Quærite nunc alium Musæ, quem semper amatis:
Qui vos semper amet, Posthumus occubuit.*

Latomi.

*Me Iouis & Veneris fausto sub sidere natum,
Phæbus adoptauit, nomen & imposuit.
Vnde (nec est alia factum ratione) sciatis
Me post defossam viuere corpus humo.*

hæc Veneris fausto sub sidere natum, Phæbus adoptauit, nomen & imposuit. Vnde (nec est alia factum ratione) sciatis Me post defossam viuere corpus humo.

Nicolaus Leonicensus.

Nemo profitentium Medicorum, Nicolao Leoniceno Vicenti no vera salutaris scientiæ dogmata purius atque nitidius explicavit. Nemo errores Sophistarum importuna garrulitate cuncta foedantium eloquentius atque validius confutavit. Nemo eo demum ad illustrem certioris peritiæ fidem longius atque salubrius vitam produxit. Primus enim Græca Galeni volumina Latine interpretando studiosis perdiscenda demonstravit, imperitorum latratibus, publicatis summa eloquentia commentarijs occurrerat, utpote qui ab ineunte ætate optimis literis deditus, ingentes opes capacis & maxime constantis ingenij, ad illustrandam medicinam contulisset. Cibi enim & vini maxime abstinens, somnique minimi, præsertim verò Veneris continentissimus, usque adeo mollioris vitæ voluptates abdicavit, ut pecunias, luxuriæ instrumenta, nec agnita quidem

quidem monetæ nota contemneret oblatum, & nulla delectum cura cibum caperet: nec unquam de fortuna quereretur, quod unam vir acutus studiorum laudem respiceret, nec opportuna mediocris vitæ subsidia, benignitate Ferrariensium principum Herculis, Alfonsique filij, sibi de futura prospiceret. Eum hercle perfectum Stoicum putasses, nisi honesto oris liberalis hilaritas affuisset. Edidit eruditum & perelegantem librum, qui Romanus medicus Antisophista inscribitur, quum ante de Ordine trium doctrinarum, & de Virtute formativa peritiles libellos publicasset. Dionis quoque Historia, & Luciani Dialogi, vernacula loquentes lingua, Herculi Latinarum literarum imperito mirè placuerunt. Peruenit ad nonagesimum annum integerrimis sensibus, vegetaque memoria, nec in curua quidem ceruice, quum esset stature celsioris & sine scipione venerabilis. Quum ego aliquando comiter ab eo peterem, ut ingenue proferret, quo nam arcano artis uteretur, ut tanto corporis atque animi vigore vitia senectutis eluderet: Viuidum, inquit, ingenium perpetua, Ioui, vitæ innocentia, salubre verò corpus hilari frugalitatis præsidio facile tuemur. Tumulus eius in atrio ædis.

Myrtei.

*Cui neque sat fuit, & terras euoluere, & undas;
Quæque arcana tenent flumina, terra, mare:
Dum rerum causas late vestigat, & ægra
Morborum renocat corpora colluie:
Nunc Leonicensus tegitur paruo aggere terræ:
Cuius utramque volat fama per Hesperiam.*

Latom.

*Quod te celestem tueretur ducere vitam
(Sic fore de Parcibus sciuerat ante suis)
Fecit ut excideret morti, tua rumpere fata,
Nec te decrepitum cerneret esse senem.*

Petrus Pomponatius.

PETRUS Pomponatius Mantuanus, in philosophia præceptor meus, inter Peripateticos illustres primum suggestus locū obtinuit. Enarrabat enim Aristotelem simul ac Auerroem suavi & præclara voce, elocutione autem emendata & leni quum proponeret, volubili & concitata quum infringeret, porro quū distiniret, atque decerneret, adeo graui sedataque, ut auditores in subsellij scriptando explicatas sententias notis exciperent. At in coronis confessuque doctorum, quum exercitatione perutili ad prætoriam porticū disputaretur, ita mirus euadebat, ut sæpe ancipiti & cornuto Achillini enthymemate circumuentus, superfluo facetiarum sale, aduersarij impetum ex illis gyris & mæandris explicatus eluderet. Erat pusilla admodum, sed quadrata corporis statura, capite nulla ex parte enormi vel insulso, utpote oculis ad omnes animi habitus aptissimè

simè paratis & intentis. Exorto bello Veneto, post Achillini mortē Bononiæ professus est, ubi cucullatos sacerdotes contra se in caput, & nominis famam vehementissimè concitauit, edito scilicet volumine, quo animas post corporis mortem interituras ex sententia Aristotelis probare nitebatur, securus Aphrodisעי placita: cuius dogmate ad corrumpendam iuuentutem, dissoluendamque Christianę vitę disciplinam, nihil pestilentius induci potuit. Scripsit etiam de Fato, & de incantationum occulta potestate. Sexagesimo autem tertio ætatis anno, stranguria oborta Bononiæ fato functus est: relatusque inde Mantuam, nobile sepulchrum Herculis Gonzagæ Cardinalis, erga ciuem & magistrum liberali pietate promeruit.

Iani Vitalis.

En animarum ingens globus, en legio omniuagantium

Quas tu perpetua luce carere negas.

Mortuus, ut discas æternam has viuere vitam,

Ad cineres vlulant Pomponiate tuos.

Latomi.

Cur, quis hic iaceam, referre cogor,

Et causę iugulo meæ admonere

Hunc ense, ut modò mortuus, cinisque

Si tecum fuero locutus, atri

Convincar placiti, reusque fiam?

Sed sunt irabidi & mali poetæ:

Qui quum plurima mentiantur ipsi,

Me verum prohibent tacere: nam sum

Pomponatius ille, qui professus

Maneis esse nihil, sed interire

Quicquid est hominis, patique Fatum:

Nunc contra experior: tacere proinde

Mallem, sed rabidi vetant poetæ,

Andreas Maro.

VLLIS omnino certioribus lineis, nulloque exactiore penicillo Andreæ Maronis ingenium depinxerim, quàm si eisdem vtar coloribus, quibus illud, dum ille viueret, diligenter expressimus in Dialogo nostro, quem in Ænaria insula, dum vrbs Roma a Cæsarianis, capto pontifice vastaretur, perscripsimus. Interrogante enim Daualo, his fermè verbis respondi, cum de viris & foeminis ætate nostra florentibus iucundissimo censuræ ordine disputaretur, & non temerè in mentionem Andreæ Maronis incidissemus. Is erat Brixianus, quam dimidiam patriam ab Euganeis, Foroque Iulio repeteret. Cupiebat enim Dux generosus cultorque Musarum, poetam inusitata virtute præditum, & funesta clade Urbis eripere: quod ex me, illum ter captum cruciatumque diu, ac omnibus fortunis expoliatum, miserabili ridendoque famescientis baiuli habitu, in Vrbe plena funeribus mendicare didicisset. Non est, inquam, Dauale, cur tantopere Etruscos vates ad expeditæ facundiæ laudem, arguta

cithara personantes admiremur: in eam enim peramicenae voluptatis consuetudinem, mos patrius illos adduxit, quod faciles ad veniam aures dicere audentibus plurimum indulgeant, ita ut neceos, vel leui sibilo notandos putent, qui haesitando, amissa celeritatis laude, vel in dissona, vel in dispari syllaba peccauerint. Verè siquidem admirari, & plaudentis clamorem attollere iuvat, si novum Maronem audiamus. Is enim cum summa eruditorum admiratione ex tempore ad quam iusseris quaestionem, Latinos versus varijs modis et numeris fundere consuevit. Audax profecto negotium, ac munus impudentiae vel temeritatis plenum, nisi id à natura impetu propè diuino, mira felicitas sequeretur. Fidibus & cantu Musas euocat, et quum semel coniectam in numeros mentem alacriore spiritu inflauerit, tanta vi in torrentis morem citatus fertur, ut fortuita, & subitarijs tractibus ducta, multum antè prouisarum & meditata carmina videantur. Canenti defixi exardent oculi, sudores manant, frontis venae contumescunt, & quod mirum est, erudita aures tanquam alienae & intentae, omnem impetum profluentium numerorum exactissima ratione moderantur. Exceptus est secundissimo plausu, ac idcirco a Leone representatæ facultatis nomine sacerdotio donatus, quum post celebre conuiuium, cui Regum legati senatoresque aderant, de suscipiendo sacro bello dicere iussus, iucunda figurarum varietate decantauit, orsus hoc nobili carmine:

*Infelix Europa, diu quassata tumultu
Bellorum, —*

Tum enim Selymus Turcarum Imperator Campsone & Tomumbeio vltimis Aegypti regibus vna atque altera acie deuictis ac interfectis, magnum Europae intestino bello deflagranti terrorem intulerat. Perijt amissis poematibus infelix Maro in vili caupona ad Scropham lapideam campi Martij ab omnibus desertus, quinquagesimo tertio ætatis anno, quum è Tybure, quò perfugerat, vagantibus etiam ibi Barbaris, in pestilentè Urbem vrgente Fato redijisset.

Myrtei.

*Postquam secundum publica abstulit clades,
Maronem & vna caruit infelix, campis
Quæsitus Elysij, nec inuentus Musis:
Phæbus furoris nam minister illius,
Quo carmen edere inclytum Maro fuerat,
Inter Sibyllas rapuit, æternum vt viuat.*

Latomi.

*Quod spectanda data est, non Musa fruenda Maronis
Phæbe tua est leuitas gloria quanta fuit.
Non volo Vergilij, qui vel meditata dolebat
Carmina, maturæ non satis esse moræ:
Eius at Andrea, solo quo Brixia alumno
Nil facere est cunas ausa Catulle tuas,
Cui fuit in subitis tam promptum ex tempore versus
Ingenium, vt quicquid pangere iussus erat,*

Aptaret

*Aptaret numeris variatq; verba ligaret,
Qualia vix longi temporis esse putes.
At periè breui breuibus cum versibus Author:
Deme quod æterno viuut in ingenio.*

Andreas Matthæus Aquavivius.

EMO ex his qui illustribus orti familijs ætate nostra claruerunt, cum peculiari bellica laude ducerentur, Andrea Matthæo Aquavivio ad Præcutinos Hadrianorum regulo, se luculentius optimis disciplinis exornavit, vt præclare constat ex eo libro nobili pariter ac erudito, qui Encyclopædia inscribitur, & de Morali virtute Plutarchi plenior liber, subtili & copioso commentario persimilis ostendit. Hic heros antiquæ virtutis, vt casus tulit, bis bello prælioque adverso, & vulneribus honestissime susceptis captus, forti animo tetri carceris calamitatem, studiorum solatio ita leniuit, vt ad eam exculti ingenij frugem, quæ ab impotenti fortuna eripi non potest, generosa meditatione pervenerit. Sed cum cum victor Consalvus cum reliquis captivis in triumpho ducendum in Hispaniam mitteret, Rex Ferdinandus prudentiæ & lenitatis nomine maxime clarus, libertati, pristinaeque fortunæ restituit. Tanto itaque vsus beneficio, perviginti quatuor annos egit iocundo in otio vitam dicatâ Musis, adeo splendide & vigilanter, vt ad idem literarum honestissimum decus Bellisarium fratrem Neretinarum regulum æmulanter invitaret, quem de Venatione, & de singularis certaminis provocatione scripsisse videmus. Cæterum vir tantus, quum Neapolitanos proceres, candore, innocentia & liberalitate facile superaret, visus est parum accuratus & diligens in tuenda rei familiaris dignitate, quum in vltimo vitæ actu præaltus animus contemptor opum iustitiae liberalitatis nervos inconditis sumptibus incidisset. Fato functus est ad Conversanū Bario finitimum, septuagesimo secundo ætatis anno, quum Lotrechij Galli infelicibus armis Apulia quateretur.

Actij Synceri.

*Cernis vt exultet patrijs Aquivivius in armis,
Duraq; spumanti frena relaxet equo.
Quis miteis illum Permessi hausisse liquores
Credat, & imbelles excoluisse lyras?
Consurgunt niveæ fulgenti in casside crista:
At clypeus torvo Gorgonis ore tu met.
Maeste animo rigidum Musas qui stringere ferrum,
Qui Martem doctos cogis amare choros,
Hæc ducis est virtus, non vni insistere palma,
Sed nomen sacris querere & ingenijs.*

Eiusdem.

*Maesta Bitundina duxerunt otia Nymphae,
Nec Faunis soli os exhibuere choros,*

Scilicet optato quicquid sine principe cernunt,
Ingratum est, tantus principis urget amor.
Nec satis est positus arcum spreuisse sagittis,
Questibus & totos continuasse dies.
Ast etiam nostris faciunt conuitia terris,
Et nos Sirenas, Lotophagosq; vocant.
Vera loquor Diue veniam date vera loquenti:
Non amor hic certe, sed magis inuidia est.

Marcelli Palonij Romani.

Non minus eternum ex Aquiniuo habet Hadria nomen
Nobilis immenso quam dedit ipsa mari.
Adde, freto suus est supero quod terminus: illi
Nec limes tellus vlla, nec vnda datur.
Nam Musis ubi honos, Martiq; togæq; manebit,
Et lucebit ubi Sol, Aquiniuus erit.

Latomi.

Dum grauis incumbit seuos Aquiniuus in hosteis,
Vincendiq; aperit dextra animoq; viam:
Contigit interea lustrantem castra Graduum,
Arma ubi penderent, non sua, ferre pedem:
Soluut, pertentat: vocis modulamine captus,
Perstitit inuitam sollicitare chelyn.
At veritus Dominum mox hostibus adfore fusis:
Ille quidem vincat, sed capiatur, ait.
Quid vesane tibi pro talibus imprecer ausis,
Ni citharam vt quantum classica semper ames?

Petrus Gravina.

ATVS est Petrus Gravina Catinae in Sicilia, sed ipse primam domus originem à Capua repetebat. Natura ei admodum indulgenter, præter excellentis ingenij vim, summam etiam proceri corpori, & venusto tribuit dignitatem, firmitate in primis & agilitate quadam singulari, quum iu ludo pilæ vsque ad admirationem, & gladiatoria arte, equestribusque armis ad militarem laudem exerceretur, nataretque sapissimè ad incredibilem vrinandi patientiam, quibus agitationibus ita firmavit corpus, vt nulla paulo feueriore tentatus valetudine, ad extremam propè senectutem, integro & planè iuuenili vigore perueniret. Vtebatur parciore mensa, sed ea semper nitida. Vinum à Veseuo Surrento quæ in honore erat, sed semper sobriè & moderatè perpotanti. Vitæ genus adamauit quietum, cunctis solum curis & litibus, hilarique in primis & tenera studiosorum adolescentium familiaritate gaudebat. ingenio enim erat aperto, liberali, perblando, cultu corporis nitido & sumptuoso, quum vndulata toga vteretur, & serico latiore villosa pileo argenteam comam morose perornaret. Quum in Aragonia aula versaretur, emanarentq; ab eo versiculi ex nobili

semper

semper occasione, argutè lepideque perscripti, Pontano charus esse cœpit, qui erat ingeniorum censor longè grauissimus: idque diuinis operibus ad immortalem amici laudem benignè testatus est. Spectatæ demum eius virtuti externus Meccenas adfulsit Magnus Consaluuus, qui ipsius victorias & trophæa Gallica heroico celebrantem, in templo maximo Neapoli sacerdotij honore nobilitauit. Sed Consaluo in Hispaniam abducto, quod Regi in suspicionem affectati regni venisset, Prospero Columnæ adhæsit. In pangendis Elegis, teneo quodam lepore sibi genium respondere fatebatur: sed in scribendo Epigrammate vni ei haud dubie palmam tribuebat Actius Syncerus, qui & parcus, & amariulentus in alieni operis censura laudator esse consueuisset. Heroica poemata perijisse tum ferunt, nisi iam pridem à nobis lectitata compareant, quum Cæsariani à Gallis Neapoli obsessi, tanquam non in socia vrbe, diuina ac humana omnia conturbarent: ita vt non miretur quispiam tam paucis quæ extant ingenij monumentis præclari poetæ famam constituisse: nam & multa ipse lugentibus amicis sponte deleuit veluti strepentibus armis seculum indignatus, aut iratus Musis, quod externi duces conceptæ spei minus liberaliter arrisissent. Sed dispari iudicij sorte id poema propè amissum querulus lugebat, quo Surrentini otij delicias elegantissimè depinxerat. Sed Scipionis Capycij pietas, dignum egregio nobilique poeta, colligendi dispersa & publicandi officium præstitit, vt penè intercepta amico poetæ vita redderetur. Non carebat quoque compositi Oratoris nomine, quanquam dum publicè oraret, vna actionis laude contentus esse videretur. Decessit septuagesimo quarto ætatis anno ad Concham oppidum Sidicini agri, quum ei in vmbra meridiani, castaneæ echinus tibie suram leuissimè pupugisset: temerè enim scalpendo enatum est vlcus, accersita lethali febricula: adeo enim subtiles mortis causas Fata inueniunt, quum ex decreto vrgenti.

Iani Vitalis.

Hanc tibi pro tumuli Ianus Vitalis honore,
Ramosam laurum magne Gravina dicat.
Hic ubi odorata manes requiescere in vmbra
Floribus in medijs, & inuict esse tuos:
Illa Notis quoties rami quatiantur, & Euris:
Perstrepet in laudes sanctæ poeta tuas.

Latomi.

Cuius hic tumultum vides, Viator,
Vatis eximij, Petri Gravina,
Tu fortasse putas obisse totum,
Et vel esse nihil, velisse ad vmbra:
Erras: non obijt, sed vsque viuut.
Non quum quæ cecinit, vel est locutus,
Vel misit teneræ preces puellæ,
Vel scripsit lepidos iocos amicis,
Quæq; illa ingenij fuere multa,
Nunc audis, legis, excipis, tenesque:
Illum viuere quo negas colore?
Viuut: teq; magis supine caudex,
Cuius post cineres nihil manebit.

Pomponius Gauricus.

ARGIVÆ Iunonis Fanum, quod est Picentinorum nobile oppidum, geminos fratres Gauricos præstanti ingenio protulit: Lucam ipsum, quem astrologiæ peritissimum, felicique sæpe eventu futura prædicentem in aula Pauli III. Pontificis admiramur: & Pomponium non incelebrem poetam, validaque in varias artes ardentis ingenij fecunditate mirabilem, nisi instabili ingenio abductus, dum feruidè transcurrit, & sectatur operum nouitatem, in cunctis nusquam accuratus & diligens firmæ prudentiæ dignitatem amisisset. Is Græcorum poetarum vitas, Petri Criniti æmulatione, qui de Latinis librum ediderat, Latine perscripsit, atque item geminos de physiognomia & de architectura libellos. Extat & eius volumen de Metallicis curiosorum insanæ turbæ gratissimum. Neq. enim desunt, qui aurum pariter & argentum, ex ignobili materia, inanibus recoctio-

recoctionum artificij procreari, atque exprimi posse arbitrentur. Exierunt etiam in publicum Epigrammata aliquot & Elegiæ, non dubia amatoriarum vanitatis indicia: nam illustrem fœminam arfisse constat, enudasseque animi egritudinem procaci Musarum lenocinio adeo incautè & flagranter, ut quum Surrentina via Stabias peteret, in eoque itinere ab obuijs salutatus fuisset, nusquam demum apparuerit, frustra eum Luca fratre per sexdecim annos expectante, quum proculdubio ab ea suspitione trucidatus, & cum seruis & iumentis, ne vllum cædis vestigium extaret, in subiectum mare præcipitatus existimeretur.

Myrtæi.

*Ibat Gauricus ad suos amores,
Sed diu haud potuit suos amores
Vti Gauricus. abstulere fata.
Verum nulla manet sepulchri imago.
Namq. (quod coluit pari labore
Musas & Venerem) vel à Camœnis
Raptus creditur inter alta montis,
Qui iacet Stabias super vetustas:
Vel pulchræ Veneri datus sacerdos
Tyrreni maris in sinum profundum.*

Latomæ.

*Mortalitatis ut neget post aleam
Nemo poetas viuere:
Nullum supersit ut rogi vestigium,
Musæ tulere Gauricum.*

Marcus Antonius Casanoua.

MARC O Antonio Casanouæ, Comense patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipsa Roma, seueræ auris iudicio superba: nec unquã in confesso pudore poetis adulatrix: quod lepida, & falsis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni casta tamen puritas, ac in numero sæpe duro lenitas defuit: qualis in Catullo prætenere poeta conspicitur, quum ingeniosè mordaci, & impuro Martiali persimilis esse mallet, & vna præsertim peracutæ circumductæque sententiæ gloria duceretur. Sed miscuisse vtrumque genus tum iuuit, quum paucorum versuum spectanda posteris Elogia priscis Romanæ virtutis heroibus, tanquam manentibus eorum statuis inscripisset. Nemo autem eo simplicitate, ac innocentia vitæ melior: nemo urbana comitate iucundior existimari potuit: nisi Columniæ familiæ alumnus in gratiam Pompeij Cardinalis, Clementis

mentis pontificis famam intemperantissimè lacerasset. Sed Clemens seipso, & toto denique desumpto nomine maior & augustior, reo maiestatis, captoque ad supplicium facile pepercit, præclara C. Cæsaris imitatione, qui Catulliani dentis æternum virus, & liuidam libertatem generosa dissimulatione contempserat. Perijt pestilenti corruptus morbo, quo cladè Urbis fortuna nec innumèris saturata funeribus adcumularat, quum obfesso captoque pontifice, Pompeius ipso diuerso ingenij habitu inimici calamitate lætaretur, & ruentis patriæ casum inani pœnitentia deploraret. Tumultus est iuxta naumachiam campi Martij Laurentiano in templo: quod olim Lucinæ dicatum fuerat, & Blossius Palladius sodalis, quod funeris honore caruisset, hoc piè inscripto carmine tumulum spectantium oculis ad lachrymas indicauit:

*Comensis Casanoua, dum priores
Et Duces canit, & canit poetas
Præcurtis Epigrammatis: perennem
Ac longam sibi gloriam parauit.*

Latomi.

*Si dare vitam
Qualiacunque
(Quod docuisti)
Carmina possunt:
Longa neceffe
Carmina, vates
Maxime, non est
Ad tibi longam
Condere vitam.*

Balthasar Castellio.

HIC est ille Balthasar Castellio Mantuæ natus, ingenij laude Maroni cui suo planè secundus, qui ad exactam principalis aulæ normam, militari ciuiliq; munere virum elegantem instituit: parique disciplina illustrem fœminam, descriptis lectissimorum morum finibus effingit. quo opere iucundissimo Græcæ, Latinaque facultatis peramœnos flores decerpisse videtur: ut in vnum volumen nobilioris vitæ præcepta, oblectamentaque honestissimi ocij conferrentur. placere siquidem magnæ Fortunæ viris, ut sæpe literarum expertibus, ipsisque præsertim fœminis magnopere cupiebat: ob idque maluit vernacula quam Latina lingua stylum Etrusca molliorem exercuisse: scilicet, ut imperiti ex antiquis arguta manu surrepta, translataque scitissimè, non agnoscentes, ea omnia tanquam noua mirarentur. Scripsit & Latinas Elegias, & grandi Heroico Cleopatram, sed paucis admodum Etruscis rhythmis, quum amatorij doloris finem superba comparatione desperaret, nobilis poetæ famam tulisse iudicatur. In sago autè togaq; pariter habili ingenio, & generoso quidem ore, pacis belliq;

muneribus interfuit, obiuitque subitarias legationes ad Reges, atque Pontifices, quum momenta grauissimarum rerum, non modò præstantis animi fidem, sed expediti corporis diligentiam, celeritatemque requirerent. Nouissimè an, nis prouectum, sed medicamentis occultata canitie, & multis cultus munditijs- iuuentæ decus affectantem, quum eruditæ artes in eo vigerent, Clemens ad Ca- rolum Quintum in Hispaniam misit: ei, non dubio honore purpuræ destinato, nisi Fortuna Romanæ vrbi immane excidium struens, vtriusque vota fefellit. Corruit enim mox Roma, Cæsarianorum ducum simulatis inducijs prodi- ta: viderique potuit Castellio in eare non satis diligentem, aut certè parum fe- licem operam præstitisse, quum delatum sibi in ea lugubri clade episcopatum Abulensem, munere Cæsaris accepisset. Verum ea dignitate diu perfrui, vel v- beriore expectare non licuit. Sublatus est enim occulta febre, quum vix quin- quagesimum sextum attigisset annum, ad Mantuam in Carpentanis. Funeri e- ius aulæ procures officium præstitere: nec eum chiromantes ariolus fefellit, qui ex dextræ volæ lineis, eum dignitate auctum Mantuæ, sed nequaquam in Hispania moriturum prædixerat.

Iani Vitalis.

*Castalioneum ad tumulum dum Hispania tota
Conuenit, & sancto iusta parat cineri:
Scipiadum Manes referunt dixisse, secundum
Hic docta amisit Mantua Virgilium.*

Marci Antonij Flamini.

*Sitruculenta ferox irrumpis in agmina, Marte
Diceris inuicto Castalione sat us:
At molli cithara si condis amabile carmen,
Castalia natus diceris esse Dea.*

Eiusdem.

*Horrida terribilis cum tractas arma, Maronis
Castalione tui carmine digna facis:
Idem cum molli vacuus requiescis in umbra
Castaliæ, æterno digna Marone canis*

Latom.

*Qui iacet hoc tumulo, magnorum munia Diuum
Immo bis impleuit, sustinuitq; trium.
Mars dextra, calamo Phæbus, Cyllenius arte,
Ore Charis, Pallas mente, lepore Venus.
Sed quas exercuit hoc scilicet ordine doteis,
Semper vt in letam desineret Venerem:
Que quum sit Phæbi: nec vt olim, Martis amica,
Vel regat hic mundum, vel magis ipsa Venus.*

ANDREAS

Andreas Naugerius.

ANDREAS Naugerius patritij ordinis, Sabellico Venetijs pro- fitente, Latinas literas, Græcas autem a Marco Musuro Creten- se Patau haurit: sed in Latinis delectu ac obseruatione præcepto- re diligentior, illum, quem superior ætas insalubri atque aspe- ra styli nouitate delectata contempserat, candorem antiquæ pu- ritatis assecutus est: vt funeribus Liuiani ducis & Principis Lauredani lauda- tionibus apparet. Proposito quidem Cicerone ad imitandum, quem Poli- tianus, & Hermolaus fastidisse videbantur, vtpote qui omnis eruditionis exun- dante copia instructi, ali quid in stylo proprium, quod peculiarem ex certa no- ta mentis effigiem referret, ex naturæ genio effinxisse nobilius putarint, quam feruili imitatione enata ad nouam frugem ingenia distorsisse. Magno tum qui- dem probro erat doctis, ridendis pares simijs videri. Eodem quoque præstanti iudicio, quum Epigrammata lepidissimè scriberet, non falsis aculeatisque fini- bus, sed tenera illa, & prædulci prisca suauitate claudebat, adeo Martiali seu- rus hostis, vt quotannis statò die Musis dicato, multa eius volumina tanquam impura cum execratione Vulcano dicarentur. Nec minore felicitate Etruscos numeros attigit: sed in Liuiani contubernio castra secutus, studiorum diligen- tiam remisit, & salubri quidem remedio, quum ingenium bilis atra, veterum lucubrationum vigilijs accersita, haud leuiter afflisset. Propterea scribendæ Venetæ historiæ munus à Senatu demandatum, acceptoque liberali stipendio, susceptum præstare non potuit: quanquam non desint, qui eum in ipso statim limine feliciter exordientem, religiosi operis grauitate deterritum existiment, quum infinita curiositate, summoque labore, & pertinaci memoria tantarum rerum notitia paranda videretur. Verum in ea cogitatione, vt Reipublicæ ope- ram præstaret, à Senatu ad Carolum Cæsarem in Hispaniam missus, infaustam legationem suscepit, quum in id tempus incidisset, quo Italiæ Principes serui- tutis metu ad arma consternati, affectanti dominatum Italiæ Cæsari restitissent. Secunda autè suscepta legatione, quum exitiali festinatione, mutatis ad celerita- tem iumentis in Galliā percurrisset, vix dum salutato rege, Blesio in oppido ad Ligerim febre correptus interijt quadragesimo septimo ætatis anno, omni- que tum funeris honore Rex Musarum amicissimus, nec sine luctu prosequutus est.

Marci Antonij Flamini.

*Naugeri, ne quis tibi certet, nèue labore
Incassum, laudes æquiparare tuas.
Siue epigrammata facis iuncto pede, siue soluto
Desles magnanimum funera acerba virum.*

Eiusdem.

*Quot bruma creat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro soluta flores,
Quot spicæ Libycis calent in agris,
Quot vindemia porrigit racemos,
Quot vastis mare fluctuat procellis,
Cum nascens pluuias reportat Hædus,
Quot Ceraunia frondibus teguntur,*

Quot cælum facibus micat serenum,
 Quot sunt millia multa bastorum.
 Quæ sibi dari postulat Catullus,
 Quotque sunt at omi Lucretianæ,
 Tot menses, bone Naugeri, tot annos
 Vivent aureoli tui libelli.

Basilij Zanchij.

Naugeri, tibi Nereides statuere sepulchrum
 Equoris Adriaci quæ leuis vnda silet.
 Quæ solitæ in numerum, numeros dum pectine ducis,
 Concinnere, & virides ducere sepe choros.
 Et Doris tumulo conchas, & lucida textit
 Coralia, & placidis marmora lambit aquis.
 Ipse etiam circum affusis pater Adria lymphis
 Ingemuit, & mæstum littora murmur habent.
 Parua loquor: te te amisso dolet Itala virtus,
 Mæret & infractis Faunus arundinibus.

Latomi

Dum lego, Naugeri, lusus, & ruris amores,
 Et mittis Domina munera quanta tuæ.
 Quam bene te niuei pecoris, pecorisque magistra,
 Et canna, & vitis rustica cura decet.
 Idem quum video regum centum ora trahentem,
 Verba graui serie dum Periclea tonas,
 Non possum studium non hoc damnare, vel illud:
 Area nam non est illa, vel illa tua.

I O A N.

Ioannes Marius Catanæus.

IOANNES Marius Catanæus Nouariensis, Merulæ, Deme-
 trijque discipulus, quum iustas ex vtraque lingua facultates cõ-
 parasset, C. Plinij Cæcilij Secundi Epistolas, erudito commen-
 tario interpretatus est: collectaq; inde non mediocris eruditio-
 nis fama Romam se contulit, in domoque Bendinelli Sauli Car-
 dinalis, cui ab epistolis operam præstabat, tres Luciani Dialogos diuersi
 characteris in Latinum vertit: prætenere scilicet, amores, vel parum pud-
 cos: iucundo, Lapithas: graui verò, illum de Legibus conscribendæ Histo-
 riæ tanquam in vsum suscepti à me eius muneris, Iouio nomini dicatum,
 ex censura quidem Scipionis Cateromachi, quum ille in Academiam no-
 men daret, magnopere laudatos. Descripsit demum carmine Genuam in
 heri gratiam, atque inde poësis amore iam planè senex correptus est: sera & pa-

rum ideo felici libidine, quum Musas nunquam tentatis numeris in iumenta la-
cessisset. Itaque Gotifredi Bolionis sacrum bellum sub titulo Solymidos, quo
potuit ore decantatum est: in quo poemate non morosus, & æquus lector, ar-
gumenti pietatem, & quædam schemata iucundę novitatis admirabitur, si car-
mina, tanquam salebrofa, & distortis numeris luxata probare noluerit. Ido-
pus author, quum alieni ingenij iudicium subiturus, ad Bembum, me præsen-
te detulisset, lecto statim titulo, Bembus hilari comitate, Nunquam Catanæ
putassem, inquit, te alioqui virum de vtraque lingua optime meritum, hac ipsa
qua nos gaudemus carminum facultate valuisse, quum nihil omnino, ad quod
Musæ dulces arrideant in severo & militari vultu tuo prorsus emineat. Quo
verbo ille perstrictus, argute respondit: Ergo necti Bembesatis peritus Phy-
siognomus videri potes, quum te Philomusi poetæ gratia tua florentis, a dedo-
latis ruditer maxillis, & repando naso, enormis vultus omnino deceperit: quo
responso omnibus exortus est plenior cachinnus: quod Phylomusus poeta, v-
tique non infavis, & lyristes Bembo sodalis, e patria Pisauo vespillonis senis
buxeam faciem referret. Nondum autem perfecto poemate rediit ad pede-
strem orationem, non obscure ipsa spe conceptæ laudis destitutus: perscripsitq;
duos exactæ eruditionis dialogos de potestate & cursu Solis ac Lunæ: & de lu-
dis Romanis: sed ingruente fatali morbo absolvi nequiverunt. Perijt in Vrbe
quum abesset Clemens, Carolo Cæsari Romani imperij insignia Bononiæ tra-
diturus, adeo celata morte, quod ita impetrandis sacerdotijs ex mora caveretur,
ut sepulchri & funeris honore caruerit, quum ab Academicis ad Vetulonias a-
quas secessisse crederetur.

Myrtei.

*Vide Viator, quanta iactura occulti
Esset sepulchri, ni ingeni sui claris
Perennioribusq; monumentis tectus
Adhuc ubique viveret Catanæus.*

Latomini.

*Penè adijisti ingens fama Catanæ periculum,
Sic inscijs sodalibus
Qui Fato eriperis: studiorum creditus illis
Partu propinquo querere
Secessum, idque satis fuerat conquesta Mæmerna:
Quam sic Apollo reppulit:
Hæcine (signabatq; libros) monumenta, vel omni
Perenniora marmore?*

IACO

Iacobus Sanazarius.

IACOBVS Sanazarius equestris ordinis poeta, Neapoli natus
atque educatus, quum præclarum secundum atque felicis ingenij
specimen daret, repudiato auito gentilitioque nomine, Actius
Syncerus appellari voluit, adhortante Pontano, qui Iouiani co-
gnomen, amicorum imitatione desumpserat. Sed origo vetustę
stirpis e sancto Nazario, Laumellini agri oppido, inter Padum & Tici-
num non ignobili: vnde maiores aduenerant, non obscure petebatur. Floruit
amicitia Federici regis, senescente Pontani gratia: qui Aragonum nomen vehe-
menter offenderat, quum veluti personæ oblitus, victorem Carolum inuidiosa
vel intempestiua oratione publice laudasset. Permanit in eabelli procella in of-
ficio Actius, redeuntique Ferdinando Iuniori, armatus inter fideles ciues ope-
ram præstitit: vnde ei conspicuus in aula gratiæ locus. Sed infestius demum vr-

gente Fortuna, quum Federicus regno pelleretur: constanti studio atque integra fide, eum exulem in vltiorem Galliam secutus est: qua gratissimi animi testificatione, singularem laudem promeruisse, vel eius inimici iudicabant. Scripsit, tanquam ambidexter, Etrusca simul atque Latina carmina, pari lepore faleque, arridentibus vtrunque Musis, quum multo felle odij subamarus præpilara iacula iambis intorqueret: aut amorum suorum dulcedine resolutus, tenerime lasciueret. Graui autem & sacro poemate, de partu Virginis viginti annorum lima perpolito, summum decus frustra expectasse videri potuit: quum ille quæ iuueni exciderant, piscatoriæ Eclogæ publico exceptæ plausu, reliquorum operum famam oppræsserint: ita vteam publici tanquam iniqui iudicij querelam aperto cum pudore, nec tamen sine tacita voluptate deuoraret. Vixit annos septuaginta duos, per amœno, virentique semper ingenio, accuratoque & planè iuuenili cultu inter amatorias oblectationes: nunquam non festiuis & hilaris. Ex dolore autem indignantis animi, supremum concepit morbum quod Philibertus Aurantius dux Cæsaris Margillinæ villæ suæ delicias, temerè excisa turre deformasset, ea ad Paulilyp i radices conspicitur. Sed Aurantio demum acie interfecto, quum hora fatalis adueniret, audito eius interitu sese in cubitum erigens: Excedam, inquit, è vita hoc meo non inani voto lætus. postquam Barbarus Musarum hostis, vltore Marte, immanis iniuriæ poenas persoluit. Sepultus est iuxta villam Margillinā in templo Deiparæ Virgini ab se dedicato. Marmoreo autem tumulo Bembi hoc carmen inscripsit:

Bembi.

Da sacro cineri flores: hic ille Maroni,
Syncerus, Musa, proximus, vt tumulo.
Marci Antonij Flaminiij.
Quantum Virgilio debet sylua Maroni,
Et pastor, donec Musa Maronis erit:
Tantum penè tibi debent piscator, & acta,
Acti, diuino proxime Virgilio.
Tibaldei.

Virginis intactæ partum, partumq; videbis,
Actia quem docto pectore Musa dedit.
Admirandi ambo: humanæ fuit ille salutis
Vtilis, humanis hic fuit ingenijs.

Petri Grauinæ.

Qui diuina legis Synceri carmina vatis,
Magnaq; Virginei sacra puerperiij:
Non hæc humano credas procedere sensu:
Auctori mentem mouit, & ora Deus.
Hunc sibi delegit, quo non cœlestia quisquam
Grandius, aut pleno cultius ore sonet.

Basilij Zanchij.

Has nassas, hæc lina tibi Syncere sepulto,
Piscator tenui dedicat arte Mycon.
Hos calamos, myrtumq; tibi, viridemq; coronam
Arcadia pastor ponit ab arte Lycon.

Hæc

Has lachrymas, vultumq; à vertice Mergillina
Cæsariem & violas spargit, & ammineum.
Parthenope patria ipsa tibi de marmore bustum
Condit, & extentis funera temporibus.

Bembi.

Quid moror? æterni te suspicit vmbra Maronis,
Et tibi vicinum donat habere locum.

N. Nicolai Grudij.

Nuper ad Oenotrias aciem quum flecteret arces
Christus, & Euboicæ mœnia Parthenopes,
Mergillina procul qua Tethyos inspicit undas,
Audit ab Aetiaca munera blanda domo:
Arrectusq; diu modulamine carminis hæsit,
Inde sacro taleis fundit ab ore sonos:
Huc ades ô genitrix, illesi virgo pudoris,
Arte pius vates dum tua facta nouat
An ne iterum arcano complere viscera motu.
Conceptumq; polo red dere cre dis onus?
Certè ego mi videor primis irrepere cunis,
Rursus & horriseræ mortis obire vicem.
Dum mea sepe tamen sic mors cantetur, & ortus,
Nec graue sit nasci, nec mihi sepe mori.

Latomi.

Dum vacat, & terras quoties petit illa Tonantis
Mater, virgineo sed nec honore carens:
Synceri ad tumulum properat visura, virescant
Candida cum rutulis lilia sparsa rosis.
Viuum dein laticem, dein altera munera flores
Fundit, & arrepta sic canit orsa lyra:
Conscie viue mei felix Syncere pudoris,
Atque idem partus conscie viue mei.
Nanque ego quo sacrum secretum teste peregi,
Hunc quoque tute stem carminis huius habes.
Esto, ventris onus fuerit sine pondere pondus,
Dum celebres, pondus sustinuisse velim.

Eiusdem.

Maior in assumpto ratio quo nomine constet,
Est vbite cupiam fellis habere minus.

Ioannes Manardus.

IOANNES Manardus Ferrariensis, in Pannonia Vladislao Rege medendi artem exercuit, eandemque demum in gymnasio Ferrariæ professus, Epistolarum librum edidit, quo magna medentibus, pharmacopolis utilitas paratur, quum terræ frugibus Indicisque præsertim in medicinæ vsum adoptatis obsoleto antiquo nomine, & incerta virium potestate per obscuris eruditam claritatem attulerit. Duxit uxorem planè senex, & articulorum dolore distortus, ab ætate, formæque florentis iuuenis toro dignam, adeo leui iudicio, & letali quidem intemperantia, ut maturando funeri suo, aliquanto prolis, quam vitæ cupidior ab amicis censeretur.

Petri Cursij.

*Dum Manarde vigil cum prole Coronidis esses,**Vidisti vitam perpetuam esse tuam.**At dum formosa cum Pallade coniuge dormis,**Sensisti mortem curuus adesse senex.**Hic nunc clare iaces, & quem Podalirion esse**Vidimus, annosum sustulit ipsa Venus.*

Latomi.

*In fouea qui te periturum dixit Aruspex,**Non est mentitus: coniugis illa fuit.*

Camillus Quernus Archipoeta.

AMILLVS Quernus è Monopoli Leonis fama excitus, quum non dubijs vnquam premijs, poetas in honore esse didicisset, in Urbem venit, lyram secum afferens, ad quam suæ Alexiados supra viginti millia versuum decantaret. Arrisere ei statim academiae sodales, quod Apulus præpingui vultu alicer, & prolixè comatus, omnino dignus festa laurea videretur. Itaque solemnem exceptum epulo in Insula Tyberis Æsculapio dicata, potantemque sæpe ingenti patera, & totius ingenij opes pulsata lyra proferentem, nouo sortigenere coronarunt, id erat ex pampino, brasiæ, & lauro eleganter intextum: sic, ut tam falsè quam lepide, eius temulentia, brasiæ remedio cohibenda notaretur, & ipse publico consensu Archipoetæ cognomine, manantibus præ gaudio lachrymis letus acciperet, salutarereturque itidem cum plausu, hoc repetito sæpe carmine:

*Salve brassicea virens corona;**Et lauro, Archipoeta, pampinoq;**Dignus Principis auribus Leonis.*

Nec multo post tanto cognomine percelebris productus ad Leonem, infinita carmina in torrentis morem, rotundo ore decantauit, fuitque diu inter instrumenta eruditæ voluptatis longè gratissimus, quum cœnante Leone porrectis de manu semesis obsonijs, stans in fenestra vinceretur, & de principis lagena perpotando, subitaria carmina factitaret, ea demum lege, ut præscripto argumento bina saltem carmina ad mensam tributi nomine soluerentur, & in pœnam sterili vel inepto longè dilutissimè foret perbibendum. Ab hac autem opulenta hilarique sagina, vehementer incidit in podagram, sic ut bellissimè ad risum euenerit, quum de se canere iussus, in hunc hexametrum erupi sset:

Archipoeta facit versus pro mille poetis,

Et demum hæsitaret, inexpectatus Princeps hoc pentametro perargute responderit:

Et pro mille alijs Archipoeta bibit.

Tum vero astantibus obortus est risus, & demum multo maximus, quum Quernus stupens & interritus, hoc tertium non ineptè carmen induxisset:

Porrige quod faciat mihi carmina docta Falernum.

Idque Leo repente mutuatus à Virgilio, subdiderit:

Hoc etiam enervat, debilitatq; pedes.

Mortuo autem Leone, profligatisque poetis, Neapolim redijt: ibique demum quum Gallica arma perstreperent, & uti ipse in miserijs perurbanè dicebat, pro vno benigno Leone, in multos feros lupos incidisset. Oppressus vtraque præduræ egestatis, & insanabilis morbi miseria, in publica hospitali domo vitæ finem inuenit, quum indignatus Fortunæ acerbicatem præ dolore, ventrem sibi a cintima viscera forfice perfoderit.

Iani Vitalis.

*Laurus, brassica, pampinus coronam
Contextæ simul, hinc pares in vnam,
Deslent interitum sui poetæ:
Quinimmo archipoetæ: & hinc lagenæ
Scyphiq; & cyathi, amphoræ, vrceiq;
Queruntur lepidum suum patronum,
Pro dulci, modò Cretico & Falerno
Exhaurire acidas Stygis lacunas,
Et sales perijsse Quernianos,
Dum vitæ sibi prodigus molesta,
Fodit viscera forfice. ô seuerum
Nostri temporis Appulum Catonem.*

Latomi.

*Quum matrem Thymelen, patrem Bathyllum
Pertot lustra tibi astruas Camille:
Argutis salibus, facetijsq;
Et primo numeris in vngue natis,
Exercens Decimi gulam Leonis,
Et summi titulum ferens poetæ:
Quid est, quòd moriens supremo in actu,
Ferro visceribus dolenter haustis
Tanquam sis rigido Catone natus,
Personam proicis, ve tasq; plaudis?*

Albertus Pius Carpenfis.

L V B E T hoc loco sub illustri scilicet imagine Alberti Pij inter exempla Fortunæ humanis consilijs malignè & petulanter illudentis, eius viri grauissimæ genus, opes, ingenium, mores, studiaque referre: ut vel hinc mortales inani rerum peritiæ persuasione subnixi, Fortunam omni prudentia superiorem intelligant. Is antiquissima stirpe ortus, à maioribus per manus traditum, quum ante ducentos annos Mutinæ imperasset, in campis Nacris, Carpum nobile oppidum possedit: optimisque literis, generosisque moribus animū pariter, & corpus excoluit.

excoluit. Erat enim à procera, decentique statura ad arma nervis, & spiritu validus achabilis, maximarum autem rerum negocijs & literis præaltum, & incomparabile ingenium attulerat. Nihil enim vel præstantis doctrinæ, vel solertis industriæ, vel reconditæ artis, ardense eius ingenium, semperque viuendum, & maximè efficax subterfugit. Erat enim celeri captu, expedita ratione, tenacique memoria stupendus: eloquentia porro tanta, ut in omni congressu & disputatione, quum de arduis consuleretur, & odio amarus, & amore prædulcis, tranquillitate lenis, atque sedatus, & vehementia concitatus, atque fulmineus, quò vellet Principum animos impelleret: & summus bello, & pace consultor, & mirabilis occasionum inuentor, & artifex censeretur. Quatuor summis Regibus, & totidem maximis Pontificibus in præclaro semper honore legationum operam præstitit, vigilantia, fide, & providentia semper illustrem. Sed uti occultæ Principum voluntates, & erumpentia ex insperato eorum odia tulerunt, coactus est alterna partium studia profiteri, quòd his omnino adhærendum iudicaret: quibus Alfonso Atestinus hostis esset, quo cum de possessione paterni agri disceptabat. Sed Atestini Fortuna præclare ipsa Pij prudentia virtuteque superior, priuatam causam publicis cladibus inuoluit, atque ita capto Clemente Pontifice, quum vrbs Roma fœdè perijisset, ex arce emissus in Galliam enauigauit, ubi se paterna ditione Cæsaris iudicio exutum audiuit. Inde ei diuturnus articularis morbus, quo miserè conuulsus cruciabatur, adauctus est: hunc diu æquo animo, & Christiana patientia fortiter tulisse frustra fuit, quum sæua pestis fatalem horam adduceret. Obijt Lutetiæ non planè senex, sub id tempus, quo Carolus Cæsar, & Solymanus, irritò vtrinque ausu ad Viennam Noricam certaturi credebantur. Rodolphus Pius fratris filius, quem aliquantò post Paulus Pontifex eximie virtutis merito legit in Senatum, condito æneo sepulchro patrui memoriam prosecutus est. Sed Albertus ipse multo perennius antea sibi struxerat, quum librū longè grauissimum aduersus Lutherum perstricto etiam Erasmo Roterodamo publicasset.

Ferdinandi Balamij.

*In signes rerum, studijsq; Minervæ
Per paucos ætas prisca recensq; dedit:
In Solem, assuetus doctos versare libellos
Quum prodit, lucem non tulit insolitam:
Laudibus hunc omnes doctrinæ, & rebus agendis
Conspexere domi, conspicuumq; foris.
Hunc Arar, hunc Rhenus toties, hunc accola magni
Eridani, hunc Tybris sensit, & obstupuit.
Fortuna inuidit, raperisq; Alberte, tuorum,
Italiæq; omnis cum gemitu, & lachrymis.*

Iulij Gonzagæ.

*Hoc decus Italiæ tegitur Pius ille sepulchro,
Solerti ingenio, consilioq; potens:
Nulli hominum vis dicendi, facundia maior,
Ille sed & studijs auxit, & arte magis.*

*Hunc Reges, hunc Pontifices sibi rebus agendis
Optarant socium, consilijsque ducem.
Felix, spem senij natum nisi fieset ademptum,
Et data in hostiles regna paterna domus.*

Stephani Doleti.

*Mersit funere Mors nimis profana,
Mors damnoſa nimis virum interemit,
Æternum decus omnium virorum.
Cui quid præripuere laudis illa,
Illa antiqua patrum superba secla
Tot belli ducibus virisq; doctis?
Aut quid nostra quidem negarit ætas?
Quod si forte stupeas, minusue credis,
Id tu plus stupeas, neq; prorsus,
Hunc & Marti operam de disse semper
Et musis studium negasse nunquam.
Vt nullum arte parem huic putet Minerva,
Nec Mars laudibus anteponat vllum.*

*Qua morum integritate vixit, omnis
Quam purus vity, ore quam modesto.
O, quo robore pertulit sinistros
Casus, quot subiit pericla vite.
Quem ne, Galle minus tuo remotum
Aspectu memores, & ipse iusto
Complectaris amore; scito causa
Neglexisse tua, quibus bearat
Fortuna hunc aliquando rebus amplis.*

*Sed quod non tibi sit graue aut molestum,
Pro tantis studijs, quibus per orbem
Gallorum cupijt decus vagari,
Morti, qua cecidit, peccare mortem,
Et votis onera polum, vt labores
Post tot, tantaq; damna, totq; curas,
Cælo tandem aliquando conquiescat.*

Latomi.

*Qui sic proſcindas causa pietatis Erasmus,
Te, mihi religio est summa negare pium.
Hoc ego cur faciam? quum nec pietatis Erasmus
Læſus personam detrahit ipse sibi?*

L V D O.

Ludouicus Ariostus.

LUDOVICVS Ariostus nobili genere Ferrariæ natus, cum paterna hæreditas inter numerosam fratrum sobolem diducta, ipsi pertenuis obuenisset, ingenium in literis vigilâter exercuit, vt certo nobilique præsidio familiæ nomen tueretur. Sed vt pari propè necessitatis, & gloriæ stimulo vehementer excitatus, teliciore certè iudicio inter primos Etruscæ linguæ poetas celebrari, quàm inter Latinos in secundis gradibus consistere maluit: quod eius industriæ labor, cū eruditis ac idiotis latissimè dispensatus, vberiore præsentis præmij, & diffusæ laudis fructum ostēderet. Adhæsit comes Hippolyto Atestino cardinali in Pannoniam profecto: quū ille erudito ac illustri comitatu apud reges Hungaros ambitiose gauderet: sed iterū euntem, quū sequi recusasset, vsq; adeo grauius offendit, vt penè implacabilis odij discrimen adierit. Receptus inde est ab

Alfonso princeps æquam horarum omnium amicus, & sodalis, cuius benigna manu urbanam domum extruxit peramœna hortorum vbertate, frugi mensæ quotidianos sumptus adæquantem. In eo autem civili ocio, extra aulæ strepitū poemata factitauit: satyras in primis mordaci sale conspersas, ac item comœdias plures theatriali voluptate sæperepetitas: inter eas autem, maximè Suppositi excellunt, inuentionis atque successus amœnitate cum Plautinis facillè contendētes, si vtriusque seculi mores non ineptè comparentur. Sed luculentissimum operum, ob idque forsitan æternum id volumen existimatur, quo Orlandi fabulosi Herois admiranda bello facinora, octonario modulo decantauit, Boiardo hercle, ipsoque Pulcio peregre regi superatis. Quandoquidem & hunc rerum, & carminum accurata grāditate deuicerit: ac illum surrepto inuentionis titulo, ac eo quidem varijs elegantioris doctrinæ luminibus illustrato penitus extinxerit. Cuncta enim euoluissè volumina videtur, ut sibi vndique collecta gratia, ex iucundissimis floribus longè pulcherrimam, ideoque perennem, quod lepidum caput ornaretur coronā intexeret. Interijt in patria scalaris ætatis anno, quum diu pectoris angustia ex pituitæ stillicidio laborasset: hoc autem carmen, viuens composuit, vt sepulchro incideretur.

*Ludouici Ariosti humantur ossa
Sub hoc marmore, seu sub hac humo: seu
Sub quicquid voluit benignus hære s:
Siue hærede benignior comes: seu
Opportunius incidens Viator,
Nam scire haud potuit futura, sed nec
Tanti erat vacuum sibi cadauer
Vt urnam cuperet parare viuens,
Viuens ista tamen sibi parauit,
Quæ scribi voluit suo sepulchro,
Olim si quod haberet is sepulchrum:
Ne cum spiritus hoc breui peracto
Præscripto spacio misellus artus,
Quos ægrè antè reliquerat, reposcet:
Hac & hac cinerem hunc & hunc reuellens:
Dum noscat proprium, diu vagetur.*

Cælij Calcagnini.

*Tu repetas cælum, & terras Arioste relinquis,
Et loca iam meritis inferiora tuis.
Nos miseri, & curis longè mortalibus æti,
Non tibi, sed nobis fundimus has lachrymas.
Gloria te niueis subducit in æthera bigis,
Nos sine te luctu perpetuo opprimimur.*

Latomi.

*Arma virumq; canens, Etruscæ carmina Musæ,
Palmam Virgilio vel tribuente refers.
Scit sua te melius patrio sermone Latina,
Quàm sese Latio Graia referre sono.*

ÆG I

Ægidius Cardinalis.

ON est cur te præteream Ægidi, humili quidem loco, verum maximè illustri Fato Viterbæ nate: Christiani scilicet oratoris in sacra pergula, primum, atque vltimum decus merite: quam egregia illa arcanis Moseos deprompta, sublimis ingenij monumenta tenebris adhuc impiè suppressantur. Præstantissimum enim præceptorem facillè superasti, Marianum scilicet Genezanensem, Pontani, & Politiani admiratione, eruditoque præconio inclytum. huius enim extat in Epistolis laudatio florentissima, illius verò nobile carmen, quod in Ægidio Dialogo tale legitur.

*Qualis Alphei liquidus ad amnes,
Siue Meandri viridante ripa,
Concinit serum moriens in ipso
Funere cygnus.*

*Talis ad plectrum ad Thyasos Deorum
Ludit in cælo Marianus, ipsa
Morte victurus Marianus, ipso
Funere felix.*

*Ipse sis felix, faueasq; nobis,
Ipse ades fessis Mariane rebus,
Tu preces audi miserorum, & iras
Siste Tonantis.*

Cæterum Marianus, Ægidij comparatione ad optimè glorioseque dicendum, nequaquam tanta ex Græcis, noui, & veteris instrumenti enarratoribus præsidia compararat: neque penetrarat ad Chaldaeos, vt admiranda nostræ legis fundamenta reuelaret: neque concionibus prædulce illud, & nobile poeticum melos instillarat: vt suspensos arrectis auribus animos, suauitate carminū ad colendam pietatem reuocaret. Sed Ægidius quum in suggestu verè admirabilis, æquo iudicio per omnes vrbes oratoriæ facultatis lauream mereretur, etiam domi lepidissimis sermonibus nouam laudem ferebat. Erat enim eius ingenium exquisito literarum omnium delectu grauitè extructum, sic, vt in omnes exemplorum casus per amplas opes, alacris, & expedita memoria suppeditaret: facundia porro tanta dissimulatis illecebris audientes semper exhilarans, atque demulcens, vt ipso concionante vel maxima templa complerentur. Ante autem id tempus, quo totius Eremitani ordinis præfecturam à Iulio consecutus est, nonnunquā accidit, vt Patauij optimis literis operam nauans, facti tata ab se lepida carmina ad lyram elegantissimè decantaret. Ei demum Leo pontifex, virtutem omnem liberaliter ornare solitus, honorem purpurei galeri detulit: quum Petruciana coniuratione, & Vmbrico bello circumuentus, Senatum aut malignè aut segniter principis iniuriam ferentem, supplere cogere tur. Exinde functus est legatione in Hispaniam, quum Selymo post debellatos Persas, & duos Memphiticos reges interfectos, nobis arma comminante Christianæ gentes ad sacrum bellum excitandæ viderentur. Sexagesimo ætatis anno subita oppressus pituita Romæ interijt, quū Clemens Carolum Cæsarem Bononiæ iterum excepisset, destinatus, opratusque à multis ad Pon-

tificatum, tanquam par summo oneri. Sed non deerant, qui prædari nominis famam verbis elearent, quod pallorem oris sumpto cumino, & suffitu vda paleæ mentiretur, variasque libidines censoria seueritate contegeret, quas demum malignus potius rumor, quam vlla certi vestigiî relicta proles detexit. Fit enim quadam naturæ minimè benigna sorte, vt nulla absolutæ virtutis præclara facies enitere possit, nisi aliquem vitij turpem næuum ad eludendam felicitatem ostendat.

Iani Vitalis.

*Ante sacrosanctos cineres bona verba Viator
Dico, diuinus hic iacet Aegidius:
Qui potuit lingua humanas inflectere mentes,
Et trahere hærentes feruidus ad se animos.
Quicquid pandit Arabs, diuinum quicquid Erebus
Diues Aramæis occulit in tabulis,
Explicuit populis: & si quid spiritus vltra
Sentit, adhuc sanctum quod meditetur habet.*

Latomî.

*Et tua debuerat summos conscendere honores
Virtus, & probitas, ingeniumq; sagax.
Sed tuus obtendit Genius, fuge protinus, inquit:
Nunc formidatos truderis in scopulos.
Non est iam merces, sed talio, summa referre:
Et tu pacem, alij belligerentur, amas.*

Ioan. Franciscus Picus Miradula:

IN Ioanne Francisco Pico Mirandulo, inter studiosos bonarum artium, scribendiq; auidos memoria verborum vehementer excelluit: sed in ipso rerum delectu illud perillustre iudicium, quod summo viro Hippocrati maximè difficile existimatur, omnino non vixit. Frustra enim ad Ioannis patrui gloriam aspiranti, ingregelloque grauissimorum studiorum penetralia, quum infatigabili lectione duceretur, nusquam Minerua satis arriserat. Extant eius sacra poemata suis quoque Commentarijs illustrata, ne legentibus minus clara viderentur: & libri de Veritate fidei Christianæ, in quibus disciplinarum omnium aceruus eninet. Sed acriter disputantem inter cucullatos, magna etiam expeditæ doctrinæ laus sequebatur, quum scribentem vel mediocriter eloquentes minimè probarêt. Neque enim, quid potissimum imitaretur, constitutum habuisse videri potest ex duobus præsertim libellis, de Optimo imitationis genere ad Bembum præscriptis. Sed quum in omnibus ingenij operibus sacras literas religiose respiceret, contempsisse Latinæ facundiæ flores, atque inde gloriam tanquam inanem existimari voluit: quanquam eius vniuersa literarum studia, tanquam illustri in homine, & in domo sanctissimis moribus perornata, quum in minus seueros iudices facile inciderent, splendidiora viderentur: & hercle vir antiqua simplicitate potius, quam nouo astu æquiora iudicia redimebat: quum libros ipsos priuato impres-

impressos sumptu, liberali largitione publicaret. Interfectus est cum Alberto filio, vir indignus adeo crudeli vitæ exitu, a Galeotto fratris filio, quum nocturnis insidijs, capta arce, Mirandulæ dominatum ex paterno iure inuadendum existimasset. Fuere qui crederent, merita fortasse pœna mulctatum, quod cudentæ monetæ, miserum artificem ipsius officinæ præpositum, ex impuri auri, & decumum subtiliter improbi, magnum sensim lucrum ipsi domino reddentem, crudeli supplicio ad deriuandam inuidiam sustulisset: quum intellecta fraus ipsius famæ vehementer officeret, palæque ea aurea monetæ, ex eius effigie spectabilis, vulgato vitij detrimento reijceretur. Sed iuuat audire quosdam, virum alioqui integra fide optimum excusantes, tanquam eius auaræ fraudis penitus ignarum, quum in uxorem, quod esset accurata & diligens mater familiæ, tanquam muliebris auiditatis probro notatam, eius flagitiij nomen nullo cum pudore referendum existiment.

Myrtei.

*Hic Picus iaceo, atque me illa, quæ iam
Ante non potuere, nunc iniquo
Me seruant obitu arma literarum.
Ægrè illud sero concidisse dextra
Fratris filij: hoc eleuor, me adeptum
Vitam pro studijs meis perennem.*

Latomî.

*Passus es immeritam (quis enim Franciscæ negare
Non minus insigni cum feritate, necem.
Sed iuuat interea sciolos inquirere quosdam,
Exitio quæ te Fata dedisse putent.
Sunt ea: laudatæ pietas sanctissima vitæ:
Verus amor recti, mens sine felle mali.*

Nicolaus Machiauellus.

QUIS non miretur in hoc Machiauello tantum valuisse naturā, ut in nullo vel certē mediocri Latinarū literarum cognitione, ad iustam rectē scribendi facultatem peruenire potuerit; habili siquidem ingenio, ac ubi solertiam intenderet, planē mirabili, cuncta quæ aggredieretur elegantissimē perficiebat, siue seria siue iocosa scriberentur. In Historia enim apprimē grauis, & astutus, ita Patriæ fauit, ut dissimulatis sectionum studijs, impellente recondita libidine, & lenis, & asper incessisse iudicetur, egregia herclē cum laude, nisi uti nos non imperiti rerum Etruscarum præclare conspiciamus, prædulcis eloquentiæ mella, occulto veneno illita, singulis operibus infudisset: & tum etiam, quum optimum principem formarēt, quum bellicis præceptis ducem instrueret, & denique traditis exactæ prudentiæ documentis, in deliberando & consulendo eximium senatorem

senatorem effingeret. Sed comiter æstimemus Etruscos sales, ad exemplar comœdiæ veteris Aristophanis, in Nicia præsertim comœdiā: in qua a deo iucundē vel in tristibus risum excitauit, ut illi ipsi ex persona scitē expressa, in scena inducti ciues, quanquam præaltē commorderentur, totā iniuriæ notæ iniuriam, ciuili lenitate pertulerint: actamque Florentiæ, ex ea miri lepōris fama Leo Pontifex, instaurato ludō, ut Vrbī ea voluptas communicaretur, cum toto scenæ cultu, ipsisque histrionibus Romani acciuerit. Constat eum, sicuti ipse nobis fatebatur, a Marcello Virgilio, cuius & notarius & assclā publici muneris fuit, Græcæ atque Latinae linguæ flores accepisse, quos scriptis suis insereret. Ipse quoque natura perargutus, & docilis, falsique iudiciū plenus, pedestrem patrij sermonis facultatem a Boccatij conditoris vetustate diffluentem, nouis, & planē Atticis vinculis astrinxerat, sic, ut ille castigator, sed non purior aut grauior otiosis ingenijs existimetur. Cæterum quod olim eiecto Soderino a Mediceis in quæstione tortus fuisset, ab his leniendo dolori, annuam scribendi Historiæ mercedem promeruit, ita tamen, ut aegrē compresso odio, quum dicendo, scribendoque Brutos, & Calsios laudaret, eius coniurationis architectus fuisse putaretur: in qua Aiactus poeta, & Alamianus ex ipsa turma prætorialē leuissimus eques, cōceptis sceleris capite poenās dede runt. Fuit inde semper inops uti irrisor, & atheos: fatoque functus est, quum accepto temerē pharmaco, quo se aduersus morbos præmuniret, vitæ suæ iocabundus illulisset, paulo antequam Florentia Cæsarianis subacta armis, Mediceos veteres dominos recipere cogeretur.

Antonij Vaccæ.

Quisquis adis, sacro flores, & ferta sepulchrō
Adde puer, cineri debita dona ferens.
Nam veteres belli, & pacis, qui reddidit arteis,
Iam pridem ignotas regibus & populis,
Etruscæ Machiauellus honos, & gloria linguæ,
Hic iacet. hoc saxum non coluisse nefas.

Latomi.

Quum sibi præteneras odio so radier aureis
Vero, vix aliquis Machiauelle ferat:
Id verò facias: laudemq; è dente pararis,
Quanta fuit linguæ visq; Venusq; tuæ?

Philippus Decius.

PARI ferè gloria & dignitate Philippus Decius in professione humani, diuiniq; præsertim iuris floruit, Mayni Iasonis & ciuis & æmulus, ac ætate simul æqualis, sed qui docendo, & scribendo in omnibus Italiæ gymnasijs multo latius ingenij famam protulerit. Enarrabat enim subtilissimè & uti sæpe vidimus, longè omnium acerrimè disputabat. Ab ipsis Pisis ubi uxorem duxerat, Ticinum à Gallo præ-

præside, opimis stipendijs euocatus, in id tempus incidit, quo Ludouicus Rex ad conuellendam Iulij Pontificis auctoritatem, concilium Pisis induxerat. Fugitiui, ideoque rebelles aliquot Cardinales, in gratiam Regis synodum postulabant: ius verò indicendi, decernendique loci Pontifex ad se reuocabat. Consultus propterea Decius super ea re, intemperanter contra maiestatem Pontificis descripto respondit, secus ac Iason, qui rogatus sententiam, vel magno munere oblato adduci non potuit, ut non clementissimè responderet. Ob eam contumeliam Matthæus Sedunensis Cardinalis, pulsus Gallis victore cum exercitu, Ticinum urbem ingressus, vnam omnium Decij domum militi diripiendam dedit. Tanto accepto incommodo in Galliam ex fuga profectus, in ciuitate Biturigum ius diuinum edocuit per duos ferme annos. Inde verò in Italiam reuersum Senenses conduxerunt: qua in vrbe, vnica eius filia Senensi patritio collocata, octogenario maior interijt, delatusque est Pisas ad sepulchrum marmoreum, magno sumptu ab se in maximi templi fronte constitutum, inscriptione adeò inepta, ut si eam supponamus, elegantibus ingenijs non sine pudore boni mortui, ridenda videatur.

Iani Vitalis.

*Dum curat Decius sibi sepulchrum
Clarum marmore ponere e leganti,
Inscripsit titulos ineruditos,
Vt risum magis excitare possint,
Quàm laudare hominem vndecunque clarum:
Quòd si non sibi cultius sepulchrum
Quàm doctos titulos, & elegantes
Curasset, modò mollius iaceret.*

Latomi.

*Quum mors ad Decij nouum sepulchrum
Legisset titulos parum Latinos:
Certè, inquit, timui hætenus lucernam
Iuris tollere: quod minus venustè
Fecisse arguerer, parumq; doctè.
Sed quum sic loquitur magister ipse,
Committam quoque & ipsa barbarismum.*

Thomas Morus.

FORTUNA impotens, & suo more instabilis, infestaque virtuti, si vnquam superbe, & truculenter iocata est, sub hoc nuper Henrico Octauo in Britannia immanissimè desēuit, prostrato ante alios Thoma Moro, quem Rex, paulò ante præclarus eximiae virtutis admirator, ad summos honores extulerat: inde eū fatali scilicet oborta insania, mutatus in feram, crudeli mox impetu præcipitem daret, quòd huius furentis Tyranni nefariae libidini, vir omnibus religionis, atque iustitiae numeris longè optimus, atque sanctissimus adulari noluisse. Dum enim ille vxorem repudiare, pellicem inducere, filiamque magno probro abdicare properaret, Morus scrinij Magister, pietatis ac innocentiae suae reus, causam ad tribunal dicere coactus, impio iudicio, nisi par metus ab irato & saevo mentes excuteret, ita damnatus est, vt latronum more, teterrimo supplicij

supplicij genere necaretur: nec fas esset dilacerata membra, propinquorum pietate sepelire. Sed Henricus, vel hoc vno facinore Phalaridis æmulus, eripere nō potuit, quin ad sempiternam inusitati sceleris memoriam, Mori nomen in Vtopia, perenni constantiae laude frueretur. In ea enim beatæ gentis regione, optimis instituta legibus, ac opulenta pace florentem Rempublicam elegantissimè descripsit, quum damnatos corrupti seculi mores fastidiret: vt ad bene beateque viuendum, commento periucundo, rectissima via monstraretur.

Iani Vitalis.

*Dum Morus immerita submittit colla securi,
Et flent occasum pignora cara suum,
Immò, ait, infandi vitam deflete Tyranni,
Non moritur, facinus qui graue morte fugit.*

Iacobi Exerichi Hispani.

*Henricus Morum gladio iugulauit iniquo,
Tam dignum vita, quam fuit ipse nece:
Mortuus ille tamen viuet per secula cuncta,
Post mortem virtus viuere sola facit.*

Ioannis Secundi Hagienfis.

*Quis iacet hic? Truncus. Cuius caput ense recisum est,
Et natat in tetro sanguine? Cavities. Hosp.
Hic est ille Thomas Morus, sic Fata rependunt. Cuius
Tristia multa bonis, & bona multa malis.
Quæ circumsistunt Diuæ lugubre cadauer? Hospes
Diua tenax Veri, sancta Fides, Nemesis, Cuius
Harum prima odij causa, & fuit altera mortis,
Vlrix iniuste tertia cædis erit.*

Latomi.

*Quid tibi cum Moro, tali indignissima ciue,
Anglia? Quid pergis dicere mepra tuum?
Tu ferro insontem, nec simplice morte, Catonem
Persequeris: tutò nec licet esse pium.
Proinde sile: nam quo maculam tibi demeret istam,
Ipse tibi patriam condidit Vtopiam.*

Roffensis Cardinalis.

PARI quoque immanitatis portento, ante paucos dies, quam Morus obruncaretur, eadem sanguinarij Regis rabies Britanniae lumen extinxit Ioannem Ficerium Antistitem Roffensem, animi pietate, candore, constantia, priscis illis, atq; sanctissimis Christiani ordinis patribus comparandum. Is quum summa sacrae eruditionis, & probitatis autoritate clarissimus spectaretur, vel atrocissimi supplicij metu expugnari non potuit, ut Regi ex impudenti repudio inauspicatas nuptias affectanti, volens pareret. Putabat enim Regem paulò ante admirabili virtutum omnium concentu, & rarissimis naturae atque Fortunae muneribus praestantissimum, atrae bilis morbo correptum insanisse, quòd iratus Romani Pontificis sententiae, qua fuerat ex diuini iuris formula damnatus, Pontificij Imperij patrimoniū inuasisset. Non subscripsit ergo nefario rebel-

lantis

lantis Regis voto, vir egregiè pius, integreque seuerus, acideo in carcerem ductus est, ut vitae periculo, & longo cruciatu, imbecilli senis constantia frangeretur. Id celebre factum ita Roffensi parauit laudem, & Henrico inuidiam cumulauit, ut eum Paulus Tertius ad exornandam virtutem natus, collato sacrae purpureae honorelegerit in Senatum. Sensit illico exprobrati odij vulnus Rex superbus & impius, sanctissimoque viro modeste ea dignitatis fama permoto, caput in foro praecidit, ne merita purpura ornaretur. Ferunt id caput lanceae prefixum, ut ludibrio, terrorique cæteris foret, publicis lachrymis laudatum, ac adoratum extitisse. Reliquit ingenij monumenta eruditum volumen, quo Lutheri opiniones grauissimè confutarat: itemque alios vtiles libros, quibus sacri sacerdotij autoritatem defendit, & de Veritate corporis, & sanguinis Christi in Eucharistia libros quinque aduersus Oecolampadium. Sed is sibi admodum exitialis fuit, quo Catharinae Reginae coniugium tuetur. Extat etiam religiosè meditationis explicatio in septem Dauidicos Psalmos: reliqua in carcere purgatissimè conscripta, quod damnatae causae nomen iugularent, Tyrannus aboleuit.

Incerti.

*T'ne viri tanti ceruicem abscindere posse?
Tene cruore pio commaculare manus?
Si vita spoliis Roffensem Barbare, quando
Vllum producet terra Britannia parem?
Sed tu sancte senex, æuo fruiture beato,
Lætus abi, in cælum te vocat ipse Deus.*

Latomi.

*Quum te, sancte senex, infami morte, Tyrannus
Perderet, æternis obijceretq; probris:
Perdere non potuit titulis cælestibus auctum,
Turpiter haud famæ consuluisse tuæ.
Quin luit æternum scelus exitiale, pudendum
Seque sibi, & populus reddidit ipse suis.
Postera, nam dicet, quæ talia legerit atas:
Anglia bina vno tempore monstra tulit.*

Leoniceus Tomæus.

L E O N I C V S Tomæus Epirota patre Venetijs genitus, sed Patauio insitus ciuis, quum Florentiæ Græcas literas sub Demetrio didicisset, primus Latinorum philosophorum Patauij Aristotelem Græcè interpretatus est. Philosophiam enim ex purissimis fontibus, non ex lutulentis riuulis salubriter hauriendam esse perdocebat, explosa penitus sophistarum disciplina, quæ tum inter imperitos, & barbaros principatum in scholis obtinebat, quum doctores excogitatis barbara subtilitate Dialecticorum figmentis, Physicas quæstiones non ad veritatis lucem, sed ad inanem disputandi garrulitatem reuocarent: & iuuentus in gymnasio Arabum, & barbarorum commentationes secuta, a recto munitione itinere in confragosas ignorantie crepidines duceretur. Scripsit eruditè & luculenter Commentarios in parua Naturalia Aristotelis: ac item pereleganter

ter aliquot quæstiones, & in his de intellectu, de Alica & de Astragalo, stultæ varietate iuuentuti gratas & utiles. Sed in libro de varia Historia, quo ingens & peramœna reconditæ lectionis copia exprimitur, omnes eius ætatis styli iucunditate superauit. Vita eius procul a contentione, ambitioneque, in studioso mollique otio versabatur ita, vt domi, quàm in schola clarior, beneuolis vera Peripateticorum, & Academicorum dogmata suauissima comitate pomeridianis horis explicaret. Peruenit veneranda barbæ canitiæ ad septuagesimum tertium ætatis annum mediocri substantia, ipsaque ciuili frugalitate, & cœlebs, & felix, quod nemo vel innocentia & doctrinæ conscientia, vel munditia corporis vel animi nitore beator ætate nostra fuerit. Aluerat domi gruem, de manu ipsius senili oblectamento cibaria capientem per quadraginta annos. Is senio tabefactus quum petisset, ex eius desiderio triste omen concepit, prædixitque nullo lacessitus morbo, se nō multo post adamati gruis fatum maturo vitæ exitu secuturum. Patauini, externaque gymnasijs cultrix iuuentus funus ornauere. Sepulchrum autem Bembo faciundum curauit, & carmine nobilitauit.

*Naturæ si quid rerum te fortè latebat,
Hoc legis in magno nunc Leonice Deo.*

Latomi.

*Precare sacra verba, Viator,
Nam Tomæus hic sepultus est:*

Dulci fruitur memoria

Integritatis illibata,

Partaque literarum gloria.

Funde puer dulce merum:

Odoros sparge flosculos:

Spiret vt bustum, madeatq; tellus:

Illaq; sancta & candida animula

Se totam nostra gratitudine inebriet.

Addemus titulum sepulchro & istum,

Barbarus vt ne quis violet:

Hic iacet vir vnus omnium

Doctissimus, pijsissimus.

Augustinus Niphus.

A U G V S T I N O Nipho Sueffiæ ad Auruntam nato, sed ab vrbe Trophea in Brutijs oriundo, inter Aristotelicæ sectæ professores eximia laus contigit, quum in omnibus ferè Italiae gymnasijs, Achillino & Ponponatio florentibus opima stipendia meruisset. Erat ingenio fertili, adaperto, liberali, sermone autem Campanum pingue quoddam resonanti maximè libero, & ad ferendas fabulas in suggestu corona que, ad voluptatem aurium periucundo: sed vel toto ore subagresti, & penitus infaceto ita se ad vrbanos iocos componebat, vt valde mirarè-

tur, qui mox tacentis supercilium aucteraque labra, & lineamenta conspicerent. Scripsit in omnes Aristotelis libros perampla commentaria, sed rudi & incondita quadam vbertate, ut tum mos erat, crassus & plane barbaris auribus accommodata, quod Latine, recteque scribendi facultatem, tanquam inimicam optimis disciplinis, ab ipsa praesertim philosophia segregabant. Luculentius eius operum existimatur id, quod pro Auerroae aduersus Algazellem disputante tum publicauit, quum florente aetate a multo vigore ingenij neruolior haberetur, quamquam ipse in opinione decretoque parum constans, euariatoque saepe iudicio commentationes in Analytica priora, & in libros de Anima tenerius adamasse videamus. Parto demum otio, obrepenteque podagra, scripsit aduersus Astrologos, Moralesque libellos: & de Tyranno & rege, & de Augurijs, varietate tituli vel parum curiosis expetendos, & longiore quidem dignos vita, si plenior Latini sermonis spiritus accessisset. Susceptis liberis, & senescente vxore septuagenarius senex, puellae citra libidinem impotenti amore correptus est usque ad infaniam: ita ut plerique philosophum senem, atque podagricum ad tibiae modos saltantem, miserabili cum pudore conspexerint, unde illi maturam vitam exitum constat. Perijt in patria nocturno itinere refrigeratus, quum sero e Sinuessa redisset, obortis scilicet tonsillis, quae fauces obsederant, ea ipsa nocte Etruriae admodum funesta, qua Alexander Medices, in lecto turpissimè confossus interijt. Galeacius Florimontius quum praecceptori vnam poneret, hoc carmen incidi iussit.

Incerti.

*Dum lapidi titulum marens Galeacius addit,
Et tristi curat funera cum gemitu:
Si quis honos tumuli: non hoc tibi, Niphe, supremum,
Sed patriae, & misero stat mihi munus, ait.
Na vis meliore tui tu parte: leuamen
Luctus nos medijs quærimus in lachrymis.
Marci Antonij Flaminij.
Qui docuit rerum Niphus cognoscere causas,
Non rerum oblitus hoc iacet in tumulo:
Sed caelo meliore sui cum parte receptus,
Nunc gaudet melius discere quam docuit.*

Latomi.

*Apagete vos, Philosophiam qui tetricam
Putatis: & boni indigam
Leporis, ebriae horridamq; Cypridis.
Quid? Niphus an non melleus,
Perplexus suetus inter entymemata,
Et syllogismos frigidos
Narrare suaues, Atticasq; fabulas:
Multumq; risum spargere?
At quam venustum hoc septuagenarium
Quod undularis passibus,
Et curioso, flexuosoque capite
Saltare coram cerneret,*

Modò

Modò Dorium, modò Phrygium, vel Lydium:

Amore saucium graui?

Tractare sic philosophiam inuisam, arbutor

Summi fuisse philosophi.

Ioannes Ruellius.

VELLIVS in vrbe Suefionum natus, quum susceptis liberis vxorem extulisset, abdicata medendi arte, sacerdotium in templo Deiparae Virginis Lutetiae Parisiorum, Poncherij antistitis liberalitate promeruit, totumque id otium optimis literis, ut fortunis auctum decebat, impendit: non ignobili quidem gloriae prouentu, quum eruditionis autoritate Budæo proximus esset, & Latini sermonis nitida puritate superior haberetur, ut praeclare indicat Dioscorides in Latinum e Græco emendatè traductus. Leguntur libri aliquot probe, fideliterque translati de Mulomedicina, & Actuarius medici volumen de Vrinis: sed proprio vsus ingenio libros tres de natura stirpium perscripsit, Theophrastum in multis, & Plinium eleganter æmulatus. Extant quoque singulari diligentia translati e Græco quinque libri de Agricultura, ex viginti qui nomine Constantini circumferuntur: reliquos Coroneus Gallus vertisse dicitur: sed Cornarius Germanus expedita facundia celebrer, vniuersos viginti Latinitate donatos nuper publicauit. Erat Ruellius naturam modestus & lenis, vultu multo rubore suffuso, & resimis naribus, statura verò mediocri. Sexagesimo ætatis anno vita functus est, paulo antequam rex Franciscus niuofas Alpes trañceret, ut copijs suis Cesarianorum impetu perculsis fortiter opem ferens, Subalpina oppida summotis hostibus in fide confirmaret: ut inde in spem inauspicatae pacis induciæ pararentur.

Dionysij Carronij.

*Hic situs est, in quo vixit medicina, Ruellus
In quo naturæ notitia, atque poli:
In quo prima fuit dos, Graium vertere scripta
In Latium, ac Latio scribere digna loue.
Olim erat affinis, nunc est coniuua Deorum,
Præmiaq; illa sui grata laboris habet.*

Latomi.

*Hic vester ille est, Galle, Ruellius:
Mentis tam acuto lumine præditus,
Perinde vultum nosset ut ætheris,
Seu leta nobis, seu mala plurima
Cordis recessu conderet intimo:
Ac si fuisset sensibus omnibus
Coniunctus astris: & reor hercule.
Nam quæ reliquit scripta sat arguunt,
Nostris bonis tam commodum & utilem,
Aut esse Diuum, aut munere proximum.*

P

Antonius Tibaldeus.

IC primus ferè post Petrarcam supra æmulantes Seraphinum atque Manutium, planè extinctum Etrusci carminis decus excitauit, vsque adeò grata auribus alternantium numerorum suauitate, vt quum expeditis vbique eius iucundæ facultatis illecebris, in amatorios lusus Principum aulas perambulasset, edita, vel surrepta eius carmina à viris pariter & fœminis ad citharam cantarentur. Sed tantam mox famam feliciore orti sidere Bembus, & Syncerus æternis carminibus oppresserunt. Agnouit ille tanto perstrictus fulgore, ingenij sui Fortunam, atque ideo ad Latina carmina se cōuertit, quum in his ad genium non infusa vena responderet. Sed factus grandæuus senex, ridente vrbe Roma carminum suorum Etruscorum exequijs interfuit: ita hercle vt euanescentis antiquæ laudis magnam partem redimeret, quum Epigrammata multo Latino sale, lepore que conspersa inexpectatus edidisset. Perijt in via lata octogenarius senex, firmissimo corpore & celsa proceritate semper erecto, stranguria cruciatus adeo grauiter, vt ex atra demum bile seipso factus amarior, sæpe nec insulse delirare videretur, quum ianua fenestrisque penitus occlusis, Carolum Cæsarem ex Africa relato insigni triumpho, ad eius limen transeuntem spectare noluerit: quod eum minimè iustum Imperatorem putaret, qui sub fide publica captæ deletæque Urbis scelus, quo maiestas eius vel extra culpam suggillari potuit: decumatis legionibus minimè vindicasset: quasi non satis fuerit, in tantæ cladis solatio Borbonium, Dorbinum, Moncatam, & Aurantium, quatuor summos Duces, & patrati facinoris authores, singulis ictos fulminibus, vltorem magno numine spectauisse.

Colæ Bruni Messanensis.

*Quæ ripis te sæpe suis stupuere canentem
Eridanus, Tyberisque: parens ille, hic tuus hospes,
Credibile est, vates Antoni, nunc quoque campis
Te canere Elysij, turba admirante piorum.*

Latomi.

*Certè non modicam merère laudem
A rara ingenij tui æquitate,
Antoni numeris poeta Thuscis.
Qui palmam tribuens, tuaque arena
Cedens posterioribus poetis:
Viuus, ac hilaris tuis dediisti
Musis inferias, quasi exoletis.
Sed quem ob ingenij tui leporem,
Festiuumque animum, bonæ Camænæ
Scribendis Epigrammatis Latinis
Immortale tibi dedere nomen:
Vt iam si numeris vtrisque felix,
Vni candidus, alteris venustus.*

ERAS.

Erasmus Roterodamus.

RASMVS Roterodamus ex Insula Batauorum, perpetuis eruditæ laudis honoribus extollendus videtur, postquam ætatis nostræ scriptorum propè omnium decus, ingenij fertilitate superauit. Is ab adolescentia, pio religiosi animi decreto, ad cucullatos sacerdotes se contulit, tanquam humana despiceret. Sed non multo post pertæsus intempestiuæ seruitutis, vti que temerè susceptæ, ea sacrati ordinis septa transiit, vt ad excolendum ingenium planè liber, per omnia Europæ gymnasia vagaretur. Contendebat enim cura ingenti ad summæ gloriæ fastigium, ad quod literarum omnium cognitione perueniri posse intelligebat, quum iam ad arcana cuiusque doctrinæ, infinita lectione, inusitataque memoria penetrasset. Edidit Moriam, atque inde primam nominis famam longissimè protulit, imitatione Luciani satyræ pungentes aculeos passim relinquens, omnium scilicet sectarum actionibus ad insaniam reuocatis. Opus quidem falsa aspergine periucundum, vel grauibus, & occupatis: sed sacrato viro prorsus indecorum, quum diuinis quoque rebus illuisse videretur. Sed maturè demum, quod eius intemperantiæ malè audiendo pœnas daret, sanctiores literas complexus est, tanta robustissimi ingenij contentione, vt vertendo Græca & commentarios excudendo, plura quam quisquam alius volumina publicauit. Verum se ipso haud dubiè cunctis admirabilius futurus, si Latinæ linguæ conditores grauiter imitari, quam feruido properantique ingenio indulgere maluisset. quærebat enim peculiarem laudem ex elocutionis atque structuræ nouitate, quæ nulla certa veterum æmulatione pararetur, vt in Ciceroniano non occultu liuoris plenus ostendit. Tanta enim erat naturæ fœcunditas, vt plena semper acideo superfoetante aluo, varia & festinata luxuriantis ingenij prole delectatus, nouum aliquid quod statim ederetur, Calcographis tanquam intentis obstetricibus parturirer. Obijt apud Heluetios Basileæ, septuagesimum excedens ætatis annum, quum Carolus Cæsar in Prouinciâ irrumpens, ad aquas Sextias, Francisco Galliarum Regi graue bellum intulisset.

Incerti.

*Theutona terra suum quum miraretur Erasmus,
Hoc maius protulit dicere, Nil genui.
Ioannis Secundi Hagienlis.
Defunctus vitæ, longiq; laboribus æui,
Hac situs est tandem doctus Erasmus humo.
Quem licet in sera rapuerunt Fata senectæ,
Et vitæ saturum sopijt alta quies.
Nos tamen hunc velut immaturo funere raptum,
Flemus, & effusus diffuimus lachrymis.
Ille igitur perijt, & quondam illa illa diserta,
Et dulci manans nectare lingua tacet.
Ingeniumq; sagax, & amans virtutis, & æqui,
Omnia sub paruo condita sunt tumulo.*

p 2

*Illum igitur canos virtus lacerata capillos,
Et Charites lugent, luget & ipsa Fides.
Collectasq; rosas Permessi ad lumina Nymphæ
Inspargunt sacro Pierides tumulo.*

Iani Vitalis.

*Lubrica si tibi mens fuit, & spinosior equo,
Ingenium certè nobile Erasme fuit.
Felix si mistas labruscas dulcibus vuis,
Prodiga defisset vinea ferre tua.
Barbarie è media præclarum sidus haberent,
Et te Varronem tempora nostra suum:
Hanc tamen inscriptâ his titulis posuere columnam,
Laetura hîc laudum publica facta fuit.*

Gilberti Cognati.

*Magnus Roterodamus ille noster,
Hæc quo secula neminem tulerunt
Maiores, neque prisca clariorem
Norunt tempora, nec cui futura
Parem posteritas habebit: ecce
Sub hoc marmore mortuus quiescit.*

Viti Coppi Selestadiensis.

*Lachrymarum, te rogo, iam siste riuulos
Viator, & dulcem quietem floribus
Orna, tumultum Sabæo thure confouens,
Vixi satis, Fati peregi tempora:
Non ocio, sed duris me laboribus
Vnus, quò plurimis prodessem subdidi.
Sic docta primum bella gessi Palladis,
Vt me ducem mirata sit Germania,
Suum me sæpius Ciceronem dictitans:
Tandem sacris literis sum immortalus.
Hæc Fata lege subire, an non est viuere?
Rure donari, nisi forsitan mori putas.*

Simonis Vallamberti.

*Hoc quanquam tumulo mortale cadaver Erasmi
Mors claudis, id ferè est nihil.*

Non

*Non huius virtus, spes, fama, scientia, possunt
Claudi. quid, ô Mors hic habes?*

Ioannis Morelli.

*Corpus humo, superis animam, dat nomen in ævum
Lex, pietas, virtus Roterodame tua.*

Latomi.

*Theutona terra suum quum miraretur Erasnum,
Hoc maius potuit, dicere, Nil genui.
Quippe Deos inter, cælo ridente, relatum
Ipse suum dixit Iuppiter esse genus.*

Eiusdem.

*Qui paucos habeas pares, Erasme,
Multorum inuidiam feras necesse est.
Istos quod loquodædalos ab Vrbe
Vnos præ reliquis, in immerentis
Manes sic videam styli cruentam
Stringentes aciem, perinde tanquam
Stuprasses Charitum nouem sorores.
Indignum patria eruditione, &
Asserto titulo elegantiarum.
Causam scire velim, quid vrat illos,
Et quid tantopere tumultuentur.
Sed quid dissimulo? sat æstus illam
Prodit feruidus & malignus. ille est,
Ille inquam est Ciceronianus, ille
Vno qui Cicerone stare, rectè
Latinam negat elocutionem:
Et damnat stolidi laboris omneis,
Qui superstitionem non ferenda
Vno non nisi Tullio loquuntur.
Hæc illa est Helene, viri elegantes
Armis quæ Latium per vniuersum
Vindicanda videtur in Batauiam:
Vmbra scilicet, atque inane nomen:
Tanquam quo genito Allemanis ora est
Vano ridiculè soluta partu.
At si tam modicas ob has labruscas
Perit vinea tota, ô vrbs Quirini,
Scribemus titulo hoc tibi columnam:
Quæ quondam meritos suo fouebas,
Ornabasque viros honore, laudum
Laetura es modò facta publicarum.*

Rutilius.

RUTILIUS ē Colonia oppido Vicentini agri, quum erudito diligentique eius ingenio Nicolaus Ridulphus Cardinalis familiariter vteretur, ex umbratili iure consulto flamen euasit, quod nunquam in forum prodixisset. Edidit enim volumen ab industria atque facundia commendatum, de his qui florente Romano imperio iuris intelligentia prastiterunt: quo laborioso elegantique opere, Ciceronem obiter à multa mendorum labe repurgauit. Maiora porro editurus videri potuit, nisi immatura mors lucubrantem Venetijs oppressisset. Amici autem poetæ de eo tanquam conspicui sepulchri honore, ex humili fortuna facile carituro, hæc carmina decantarunt.

Petri Cursij.

*Vt mors Rutilium sensit tot reddere vitæ,
Styx vale, ait, vitæ iam patefacta via est.*

Croti.

*Exciri vt Legum latores sensit ab Orco
Inuida Mors, fufis protulit hæc lachrymis:
Quàm verè eiusdem est inferre, auferreque leges,
Lege horum cum lex penè refixa mea est.*

Iani Vitalis.

*Viuitur in chartis Rutili felicius ipsis,
Cum videant mortem marmora & æra suum:
Absumpsit priscos legum Libitina peritos,
Tufacis in scriptis viuere & esse tuis.
Quàm meritò illi igitur dicent, æternior ære
Est tua, & æternis pagina marmoribus.*

Latom.

*Qui tot Rutilium vitæ afferuisse videret,
Quos antè in libro cederet ipse suo:
Huic temerè, Ridulphus ait patronus, honorem
Marmoris, & longos contulero titulos.
Ille quidem rectè, nec nos non rectius, illa
Sarcinus gratis qui tibi carminibus.*

GVLIELM

Gulielmus Budæus.

NVLLI mortalium ætate nostra perpetuis lucubrationibus aspirante fortuna, cum Græcæ tum Latinæ eruditionis maiores opes contigerunt, quàm Gulielmo Budæo, non Galliæ modò, sed totius etiam Europæ longè doctissimo. Natus Lutetiæ præcellentium disciplinarum celebri domicilio, dum perennem spectaret laudem, & rei familiaris fortunas honoresque ingenio suo, & sperata gloria viliores arbitraretur, sexaginta amplius ætatis annos in studijs consumpsit: ita vt summæ eruditionis libro de Assè, alteroque in Pandectas edito, ac infinita demum lectione confectis Commentarijs, quibus Græcæ & Latinæ facultatis ornamenta comparantur, nulli communicata laude, æquales omnes doctrinæ auctoritate superarit. Sed qui in memoriæ thesauris tantas diuitias miro digestas ordine continebat, veluti occupatus in apparatu, candidioris

eloquentiæ cultum neglexisse existimatur. Id enim in toto studiorum negotio longè grauiusimum, nemo nisi irrita spe senectuti vnquam referuauit. Adaugebant nominis famam in perspicuo animi sanctissimi mores, quibus aliquantò vberiora rei familiaris incrementa, quàm pertinaci diligentia, vel honoris ambitione, educatis feliciter liberis reliquit, quum rex Franciscus subita liberalitate inclutus, optimi viri otium foueret, & ipse supplicibus libellis præpositus, honestissimo prouentu ditaretur. Sed vir alioqui incorrupta mente compositus, Erasmiianæ obrectationis spicula ferre non potuit, quum facillè indignabundus, bile Gallica redundaret: ille autem contumaci odio incensus, tela veneno Barauo delibuta iacularetur. Septuagesimum tertium agentem annum oppressit febris, longinquo & æstuoso ad Armoricum Oceanum itinere concepta. Piè autem tranquilleque vita excedens, condito testamento, omnes honores funeris & tumuli penitus abdicauit, ita vt quum numerosa proles eum lugeret, noctu tumularetur. Fato functus est, non multo post celebres illos hospitaless triumphos, quum Cæsar ab Hispania per mediam Galliam in Belgas profectus, gentem bello fessam, festa passim hilaritate in spem pacis crexisset.

Iani Vitalis.

*Qui sanctum simul, & simul disertum
Exquiris sapientiæ magistrum,
Vltra quid petis? hic iacet Budæus.*

Salmonij Macrini.

*Budæus voluit media de nocte sepulchro
Inferri, & nullas prorsus adesse faces:
Non factum ratione caret, clarissima quando
Ipse sibi lampas, luxq; corusca fuit.*

Theodori Bezæ.

*Vnus Budæus terramq; polosq; hominesq;
Deiinxit magna prouidus arte sibi:
Cælo animum, terræ corpus donauit habendum:
At cerebri nobis dona superba dedit.
Sic decessit inops, nam nil sibi reliquerat ipse,
Verum hæc paupertas vnica vincit opes.*

Eiusdem.

*Budæum fleuere homines, plorauit & aer,
Budæus gelidis est quoque fletus aquis:
Sic fleuere homines, vt plena volumina mæstis
Carminibus quibus bibliopola terat.
Sic aer luxit, consumptis vndique nimbis,
Vt etiam quas plueret non reperiret aquas.
Flumina sic fletunt, vt quæ modò nauis abibat,
Currat inoffensis sicca quadriga rotis.
Restabant cælum & tellus, communis vt omni
Quamlibet immenso mæror in orbe foret:
Sed quum cælum animam Budæi, terra cadauer
Possideat, quæso qua ratione fleant?*

Simonis

Simonis Vallamberti.

*Extinctum luxit Budæum mæstus Apollo.
Nomen in extinctum non meruisse putes?*

Latomi.

*Budæus columen, decusq; Graiūm:
Budæus Latine corona linguae:
Budæus dubij lucerna iuris:
Budæus pater elegantiarum,
Et fons totius eruditionis:
Budæus patriæ iubar coruscum,
Regis delictum sui, suæq;
Tempestatis honos, lepor, voluptas,
Hic terræ exuuias reliquit, orbi
Famam, astris animam. Viator ito.*

Hieronimus Aleander.

ET VR hoc incomparabili inusitatae memoriæ felicitati, quæ in Hieronymo Aleandro supra cuiusque vel antiqui seculi caput admiranter excelluit, vt eius ex vero depicta facies, vel in pudenda ingenij sterilitate inter fecundissimas imagines conspicitur, quando nihil eum cuncta volumina cupide perlegendum, vel rerum vel verborum omnino subterfugerit, quin singula memoriter, vel à multis annis longo sepulta silentio recitaret. Latine enim Græcæque literæ, quum sæpe alacriter iactabundo, pro vernaculis haberentur, Hebraicas admirantibus ludæis, & suæ stirpis cum facillè credentibus solertissimè didicit. His ingenij dotibus insignis, quum Lucretiæ Parisiorum Græcè docendo honorem præfecturæ gymnasiij concordii studiosæ iuuentutis acclamatione esset consecutus, venissetque in Urbem, Leo Pontifex grauius ingeniorum æstimator, eum extulit, misitque legatum in Germaniam, vt Lutheranae doctrinæ initia disputatione tollerentur. exinde Clemens Brundusinum casu potius quàm animi iudicio Antistitem fecit. Paulus autem veræ virtutis eruditus exornator, legit in Senatum. Lætatus est ea purpura per annos quinque, peruasurus haud dubiè ad exactam ætatem, nisi nimia tuendæ valetudinis sollicitudine intempestiuis medicamentis sibi hercle insanus & infelix medicus viscera corrupisset. In toto autem vitæ cursu, extemporanea facundia delectatus, sero ingenij labem sensit, quum ad meditatam scriptionem purior eloquentiæ vena, vt externo & præcipiti quodam luto perturbata minimè proflueret, ita spe melioris styli miserè destitutus, quum vastum opus vasta illa memoria aduersus singulos disciplinarum professores agitarer, Romæ interijt fato suo vehementer indignatus, quum se præreptum anno vno ante climactericum inter anxiam supremamque suspiria quereretur. Tumultus est in æde Transyberina diuo Chrysogono dedicata, ea testamenti lege, vt sepulchrum Græco carmine à se composito, quum reliquis titulis inscriberetur, quo nouas clades imminere nobis ominatur in hanc sententiam:

*Excessit è vitæ ærumnis facilisq; lubensq;
Ne peiora ipsa morte debinc videam.*

Iani Vitalis.

*Non tibi literulis ornare Aleandre sepulchrum
Fas erat, at vastam ponere Pyramidem:
Stesichorosq; inter celebres, sanctosq; Platones
Ex auro solidam stare tibi statuam:
Vidimus in te vno diuinæ insignia mentis,
Et plus quàm humani par decus ingenij.
Nunc perijt tecum, quantum vix secula mille,
Quantum vix præstent millia mille hominum.*

Cælij Calcagnini.

*Incertum est Aleander vtrum te dicere malim,
Quum Græcum atque Italum te tua lingua velit.
Septem vrbes Græcas natalem ingentis Homeri
Immensis studijs asseruisse ferunt.
De te lis maior, quum iam te vendicet omnis
Attica terra sibi, Romula terra sibi.*

Latomi.

*Non tibi pro tumulo hoc, quantumuis nobile, marmor
Ponimus: hoc cineres, aridaq; ossa tegat:
Non longos titulos: subiectos casibus ipsos,
Et quibus erasis ipse superstes eris:
Sed totam Europam, quam docto in nomine oberras,
Quæq; tuas laudes vix Aleandre capit.*

Lampridius.

LAMPRIDIUS Poeta Cremonensis, quum in colle Quirinali schola Græcorum adolescentium instituentem Lascare coalesceret, docendi munus suscepit exercitatione perutili, quod argumēta proposita vtriusque linguæ verbis & figuris ad mutuam ingeniorum æmulationem verterentur. Sed erepto Leone, & subinde euerfis optimarum literarum studijs, Patauium se contulit, vbi per aliquot annos domi ex collaticia mercede delectorū iuuenum Græcas & Latinas literas maiore quæstu, quàm gloria professus est. Nunquam enim (vti erat) elato contumaciq; ingenio adduci potuit, vt publicum suggestum conscenderet, ne cum eloquentioribus, vel minus eruditis, ambigua existimationis aleam subiret. Nouissimè Federicus Gonzaga, vt filio præceptor esset, Mantuam acciuit. In eo munere, septennè discipulo, & vix degustata principis liberalitate minime senex lateris dolore surreptus est. Scripsit odas æmulatione Pindarica eruditas & graues, sed ob id plerisque minus iucundas, quod prisci, imitationeque difficilis poetæ cursum, tanquam inflati & tortuosi fluminis, secutus insolentior & durior Latinis auribus euaserit. Fit enim monente Flacco, vt quæ optima

optima & excellenter Græcè ornata intelliguntur, vel paribus numeris tractata ad genium Latinæ suauitatis minimè respondeant.

Myrtei.

*Ergo ego nobilium ò genitrix atque hospita vatum
Mantua, quod nimium vicina Cremona Maroni
Obfuerit, solus pœnas abs te ipse reposcor?
Ille soli tantum damnum tulit: ast ego de te,
Mantua, deq; tuo meritis bene principe, cara
Pro patria & vitam, & cineres tibi reddere cogor.*

Aspasix amicæ sepulcro inscriptum in templo sancti Andreae.

Lampridium carum Musis hic Mantua seruat.

Marci Antonij Flaminij.

*Perdideras Varium, nostro sed tempore laudes
Lampridius renouat docta Cremona tuas.
Ille Sophocleo cantabat digna cothurno,
Iste canit lyricos Pindarico ore modos.*

Latomi.

*Mantua vicinæ propè liuida honore Cremonæ
Vt quæ Lampridio vate superba foret:
Ad se pellectum, & properata in Fata vocatum,
Hac visa est querulum voce leuare virum:
Munus erat nostrum simileis genuisse Maroni:
Nasci hic debueras, sue Poeta mori.*

Gaspar Contarenus Cardin.

GASPAR Contarenus patritij ordinis Venetus, ab insigni memoria illustrique doctrina, & corporis ac ingenij castitate mirabilis, ad Rempub. ita accessit, ut grauitate iudicij consummatae prudentiae Senatoribus aequaretur: atque inde maturata maximarum legationum munera capesseret, non ætatis quidem, sed vna virtutis prerogatiua commendatus. Iuuenis enim tanquam perfectus Peripateticus Aristotelem à calumnia defenderat, quāquam modestiæ causa suppresso nomine, aduersus Pomponatium præceptorem, quum ille, si non infano, impio tamē conatu animas nostras interire cum corpore, ex Aristotelis sententia persuadere libro edito contendisset. Appulit exinde ingenium ad sacras literas adeo diligenter, ut ad normam Christianæ disciplinæ librum, de optimi Antistitis officio publicaret. In ipso autem ciuiliū honorum cursu, honestum deco-

decorumque sibi & patriæ, de Republica Venetorum volumen edidit, ut instituta leges ex antiquo more ciuitatis in mandandis honoribus ad memoriam posteritati traderentur. Nouissimè Paulus pontifex augusta illa generosi iudicij maturitate facile superiores principes antecedens, nihil tale expectantem in senatum legit, purpuraque ornatum in Germaniam legatum misit, ut quorundam animi concepta Lutheri sententia salubri adducto dogmate sanarentur. Sed post eam rem casso labore semper actitatum, quum in urbem redisset, Legatus Bononiæ creatus est, in eoque munere, paucos post menses, nondum sexagenarius, rapida febre interijt. Sepulchrum eius lateritij operis, in æde diui Proculi ad læuam, cum hoc carmine conspicitur.

Marci Antonij Flaminij.

Contarene tuo docuisti Magne libello,
Extinctis animas viuere corporibus:
Ergo iure tui viuunt monimenta libelli,
Et viuunt seclis innumerabilibus.

Eiusdem.

Descripsit ille maximus quondam Plato
Longis subrum ambagibus voluminum,
Quis ciuitatis optimus foret status:
Sed hunc ab ipsa seculorum origine
Nec vlla vidit, nec videbit ciuitas.
At Contarenus optimam Rempublicam
Parui libelli disputationibus
Illam probauit esse, quam millesima
Iam cernit æstas Hadriaticò in mari
Florere pace, literis, pecunia.

Iani Vitalis.

Contarene tibi pietas dum dia parentat,
Et queritur longo amissum Respublica luctu,
Ite, ait, illustres animæ vitalia secla
Heroum, & vestro athleta exornata sepulchrum
Floribus: hic veris docuit rationibus esse
Immortalem animam summa de mente creatam.

Latomi.

Lectus es in Venetum, Romanum deinde Senatum,
Firmior ingenio qui stat vierque tuo.
At nunc caelesti fulges trabatus in ostro,
Sceptra magistratus ætherei geris.
Nam cur non capias defensi præmia cæli,
Quum non ingratos senseris hic homines?

Henricus Cornelius Agrippa.

QUIS in Henrici Cornelij Agrippæ sedato vultu portentosum ingenium latuisse crediderit? Hic enim immenso captu, vastaque memoria, scientiarum artiumque omnium rationes, arcanaque intima & summos apices complexus disciplinas conuellit, religiones in dubium reuocat, studiorumque omnium labores festiua declamatione deridet: eoque vehementius atque validius, quod tantæ nouitatis argumenta sacrarum literarum auctoritate confirmantur, quasi feliciore opere illudētis ingenij tantas opes ostentare nequiuērit, nisi vir educatus in literis, & à Cæsare eruditionis ergo equestri ordinis dignitate honestatus, importunos arietes inanis eloquentiæ æternis optimarū literarum arcibus admo- uisset. Sed adhuc cum plausu à multis exceptum volumen de vanitate scientiarum, aliū addidit librū de Occulta philosophia, curiosis admodum pestilentem, quod

quod opus ex censura Christiana, edicto vetitum apud vnos impios reperitur. Sed in vtroque serio, pariter & ioco grauior atque lepidior, ac ideo forsitan æternus appareret, nisi puriorem eloquentiam non secus ac reliquas facultates infelici vel inepto iudicio contempsisset. Excessit ē vita nondum senex apud Lugdunum ignobili & tenebroso in diuersorio, multis eum tanquam Necromantiæ suspitione infamem execrantibus, quod Cacodæmonem nigri canis specie circumduceret, ita vt quum propinqua morte ad pœnitentiam vrgeretur, cani collare loreum magicis per clauorum emblemata inscriptum notis exoluerit, in hæc suprema verba iratè prorumpens, Abi perdita bestia, quæ me totum perdidisti: nec vsquam familiaris ille canis, ac assiduius itinerum omnium comes, & tum morientis domini desertor, postea conspectus est, quum præcipiti fugæ saltu in Ararim se immeris- se, nec enata- se, ab his qui id vidisse asser- ebant, existimetur.

Ioannis Baptistæ Possuini.

*Vuens quem cernis, ne te fortasse moretur
Os placidum, Stygi rex fuit iste lacus.
Quare etiam custodem habuit dum viueret Orci,
Cui nunc in tenebris præda daret comitem.
Ast hic si ingenium moderari scisset, ad auras
Tantum isset, quantum Tartara nigra subit.*

Latom.

*Hunc tumulum haud Charites seruant, sed Erymies atra:
Non Musæ, at sparsis anguibz Eumenides.
Colligit Aleæto cineres, miscetq. aconito,
Grataq. dat Stygio liba voranda cani.
Qui quoderat viuum comitatus, atrociter Orci
Nunc quoque per cunctas raptat agitq. vias:
Insultatq. adeo, & Furias quia nouerat omnes,
Salutat, iniungit nomine quamque suo.
O miseras arteis, quæ solæ ea commoda præstant,
Accedat Stygiæ notus vt hospes aquas.*

Baptista Pius.

NON erit vlllo seculo, agrestibus præsertim grammaticis in gra- tum Pij nomen, vrbani autem & elegantibus viris nunquam iniucundum. robusto enim ingenio, tenacique memoria præua- lidus, doctissimi famam meruit, quum obscuros authores inter- pretandos suscepisset, inepta quidem Beroaldi præceptoris æ- mulatione, cuius in Asinum Apuleij commentationes exierant. in ijs fuere Ful- rius, Sidonius, & e poetis Plautus, Lucretius, & Valerius Flaccus. Exoleta

enim rancidæ vetustatis vocabula delectu infano sectabatur, admirante quidem discipulorum infcia turba, quum planè a non insulsissimis rideretur. Siquidem eius sermo stylusque, Oscorum & Aborigenum linguam pingui atque aspera nouitate referebant, quam nonnulli lasciuè ludentes discere percuperent, nisi contagiosi vitij periculo terrerentur. factum autem breui est, vt ea obsoletæ & ridendæ passim elocutionis verba, tanquam portenta in scena transierint, confecta scilicet à lepidis ingenijs mirabili fabula: hæc enim impressa extat, qua suo habitu suoque idiomate blaterantis Pij persona inducitur, ab obiurgante reprehendenteq; Prisciano meritis flagello plagas, puerorum malè discantium more, clunibus nudatis excipiens. Tum enim Phœdrus ad antiquæ pronunciationis decus Romanam iuuentutem glorioso studio reuocabat, quum ludis Capitolinis stupendo apparatu, miraq; felicitate Plauti Penulum per ingenuos nobilesque comædos repræsentatis florentis quondam Urbis fortuna edidisset. id expetente Leone, quod tum frater Iulianus à populo Romano ciuitate donaretur. Cæterum Pius quadrato ingenio eos nasutorum rumores contempsit, sua conscientia profecto felix, quod neminem se videre diceret, eruditi nomine dignum, qui de vi & tota facultate vel abstrusæ lectionis interrogatus, præclare & constanter prolato præsentis doctrinæ thesauro minimè responderet. Idem ipse vegeta rerum omnium, & in sene quidem admirabili recordatione, tam probè quàm superbè præstare erat solitus. Sed vel serò ita explosi styli vitium agnouit, vt se totum ad Ciceronem reciperet, & multa in eo elucidando commentaretur. Eum postremò quum Bononiæ, Mediolani, & Lucæ per quin quaginta annos docuisset, Paulus pontifex tanquam veterem suum familiarem in Urbem acciuit: publicoque in munere defunctus est octogenarius summa temperaturæ firmitate aduersus morbos inuictus. Contigit ei subitæ ac in expectatæ mortis leuissimum genus, quo diuinus Plato felix fuisse iudicatur: pransus enim hilariter, & remota mensæ mappa subinde lectitans Galeni librum, in quo de signis propinquæ mortis agitur, deprehendit fatales in vnguibus maculas, & dixit: Ergo sæua Parca instans, vitæ meæ filum commordet: nec multo post nullo acri, clementis vtique mortis, impetu concussus, in complexu Probi Priuernatis poetæ leniter expirauit. Tumulatus est in templo diui Eustachij, his carminibus honestatus.

Leonardi Marfi.

*Ingenio tentasse Pius sese omnia cernens,
Nunc repeto, dixit, Sidera: Terra vale.*

Antonij Vaccæ.

*Felsina quem genuit, studijs consumptus & annis
Ille poeta Pius bibliotheca loquens,
Hic situs est, qui cum priscæ omnis gratia linguae,
Et Plauti veteres interièreat sales.*

Latomi.

*Qui nunc verborum botulos, & rancida ferta
Mensæ infers, structor non adeò bonus es.*

Ignor.

*Ignorasse tui seculi Baptista palatum
Argueris, docta lauitiasq; gule.
Qui velit has Oscas tecum deglutiat escas:
Dulcibus assuetos mellea liba iuuant.*

Franciscus Arfillus.

FRANCISCVS Arfillus è Senogallia per triginta annos alternante ingenij libidine, Æsculapio filio patrique Apollini sacra fecit, quum medicinam vti popularis & pedestris ordinis medicus, ad alimentâ vitæ passim exerceret, & quotidiana ferè carminum foetura lætaretur. Natura enim frugi, & aureæ libertatis cultos, Vaticanam aulam, & Potentium limina, contumaci quadam superbia deuotabat. Scripsit apposito carmine ad præscriptum, Proloquia Hippocratis, & lepidum item libellum de Poetis vrbis, mihi tanquam veteri sodali dedicatum, quum Leone ingenijs liberaliter arridente, multi vndique poetæ illustres, nequaquam ad inanes spes in Urbem confluxissent, & pulcherrimo quodam certamine à singulis in vna tantum statuæ materia scriberetur, qua carminum farragine Coritius homo Treuir, humani iuris libellis præpositus, vt per humanus poetarum hospes, ac admirator inclaruit, ea scilicet statua insigni mar morea, Aureliano in templo dedicata, inuitatisq; vatibus, vt tria numina Christi Dei, & Matris, ac Auæ vno in signo celebrarent. Sed Arfillus qui sese artis præsidio aduersus morborum contumeliam præmuniens vitam satis extenderrat, intercute morbo oppressus, septuagessimū ætatis annum superare non potuit.

Iani Vitalis.

*Carminibus nostros celebrasti Arsille poetæ,
Qualia dictarunt Phæbus & Aonides:
Nos memores grati officij tibi certa dicamus:
Myrtea Pyrmille munera grata tuæ:
Optamusq; tibi sedes, vbi sancta piorum
Elisios inter dicitur esse cohors.*

Honorati Fasitelij.

*Ergo videmus lumine hoc spirabili
Cassum iacere te quoque,
Vt plebe quiuus vnus è vili iacet,
Arsille, magno Apollini,
Nouemq; Musis care, siue poculis
Præsentibus morbi graues
Essent leuandi, siue dulci carmine
Dicenda mater aurea.*

Cupidinum, lususq; furtorum leues.
 O vota nostra inania:
 Quid dura Fati non potest necessitas?
 I, da lyram mihi puer,
 Manuq; funde proniore Cæcubum:
 Nunc sunt Lyæi munera,
 Nunc pleetra cordi, nunc iuuat lætissimo
 Cinxisse flore tempora:
 Sicci tenebris obfusi tristi in Styge
 Fortasse cras filebimus.

Latomi.

Siccine plebeios inter Franciscæ iacebis,
 Tanquam haud sis alio dignior umbra loco?
 Immo iaces aliò, nec enim pateretur Apollo,
 Cuius te viuum constat obisse vicem.
 Vnde vel Alcinoi te cultos credimus hortos
 Incolere, Hesperidum flauicomumue nemus,
 Vel certè Aonio memoras in vertice fastum,
 Nunc etiam Domina, nequitiæq; tuæ.
 Quæ quia delectat gracileis audire Camænæ,
 Te socium Ascrei constituere chori.

MARIUS

Marius Molfa.

MARIUS Molfa Mutinensis, eximium atque habile ad poeticam ingenium à natura consecutus, Latinis Elegis, & Etruscis rhythmis pari gratia ludendo Musas exercuit: tanta quidem omnium commendatione, ut per triginta annos, qui Romæ Meccenatis nomen tulere, insigni liberalitate, studioque adiutum adipiscendis honoribus efferre contenderint: prægrauante semper eius Genio, quum re diuuis toties amoribus occupatus, par ingenio studium subtraheret, neque habitu, vel incessu ullòue nobili commertio carminum famam tueretur: sædè prodigus, honestique nescius pudoris, neglectum rerum omnium ad innoxia libertatis nomen reuocabat usque adeo supinè, ut summæ laudis, & clarioris Fortunæ certissimam spem facile corruerit. His moribus, quum Venerem, quàm Mineruam impensius coleret, ab illa meritum pudendo contactu

miserabilis morbi, quo periret venenum hausit. Ab hac verò sempiternam ingenij laudem retulit, non à iucundo tantum carmine, quo lasciuisse videtur, sed pedestri etiam, grauique facundia, qua Laurentium Medicem, nefaria libidine antiquis statuis noctu illustria capita detrahentem, apud Romanos ab ea iniuria dolore percitos accusauit. Ea enim perscripta oratione, Laurentium vsque adeo pudore, & metu perennis probri consternatum ferunt, vt atroci animo, quò inustam ignominia notam nouitate facinoris obscuraret, interficiendi Principis, amicique singularis immane consilium suscepit: scilicet vt dijs inuitis patriæ libertas pararetur, vel si cuncta humanæ & fraternæ simul amicitia, hospitalisque cubiculi sanctissima iura tollerentur, nec Regum omnium salutis interesset, quum eo vno exemplo, omnis vel in arcano vitæ securitas expiarit, dum ille altè stertenti, tanquam Tyranno parum nobili, si non scelesti manu, vitam eriperet.

Tryphonis.

*Qui lepido veteres æquauit carmine Molsa,
Hic iacet, ætatis maximus huius bonos.*

Franchini Cossentini.

*Molsa iaces, tua fama viget, tua scripta leguntur,
Felix qui potuit viuere postobitum.*

Marci Antonij Flamini.

*Postera dum numeros dulces mirabitur ætas,
Sive Tibulle tuos, sive Petrarca tuos.
Tu quoque Molsa pari semper celebrare fama,
Vel potius titulo duplice maior eris:
Quicquid enim laudis dedit inclita Musa duobus
Vatibus, hoc vni donat habere tibi.*

Latomi.

*Molsa tuos quicumque legit cordatior igneis,
Nec locuples, inquit, nec probus iste fuit.*

Albertus Pighius.

MAGNA hercle naturæ illudentis inuerecundia excellentem doctrinam cum illustri eloquentia coniunctam, si Christiani scriptoris decus spectetur, multa infaceti oris truculentia opertam, in Alberto Pighio conspeximus. Is Campo Batavorum vico editus, secutusque Adriani pontificis Fortunam, quæ ex disciplinis peregrè didicerat, Latini sermonis elegantia feliciter exornauit: ita vt subtilissimarum scientiarum placita, & si quid durum, atque difficile ex sacris literis nouitate rerum ac nominum scribentibus offertur, prudenter ac molliter explicaret. Sed in disserendo vultus Scythico more contusus & enormis, & aspero gutture vox educta, & grauius resonantis nasi tumultus, totam ferè sapientiæ gloriam deformabant. Admirabili quoque cum ingenij, tum manuum argutia excelluit, vtpote qui ærea instrumenta deprehendendis siderum cursibus, exactissime

ctissime fabricaret. Verum in libro de Hierarchia quo veluti acutissimo gladio Lutheri causam iugulauit, ferè nemini concessam pietatis & doctrinæ laudem adeptus est. Quum id volumen commeteretur, vt direptam ab impijs sacrosanctæ potestatis hæreditatem Romano pontifici assereret, eum è summo vitæ periculo certissimum Dei maximi numen eripuit. Bononiæ enim in celeberrima pompa, quum transeunte coronato Cæsare Carolo Quinto, pars lignei pontis iuxta Cæsarem turbæ pondere corruisset, Albertus tignorum, atque hominum ruina ita oppressus est, vt probitatis, ac instituti operis merito seruarietur. Obijt nondum senex in patrio solo, sacerdotijs à Clemente, & Paulo liberaliter honestatus.

Myrtei.

*Qui extrema Batavum profectus ora
Non bello ore, animo sed omniumque
Præclarus studio scientiarum
Pro Republica, & optima Quiritum
Sede, acer stetit hostis in Lutherum,
Albertus iacet hic. Sacrum sepulchro
Da thus maxime Pontifex & vnam.*

Latomi.

*Ne turba tumultum, Viator istum:
Sed asta reuerenetr, & saluta
Sacratum cinerem viri sacrati.
Ille est Pighius hoc loco sepultus,
Aureis qui Batavas ita expoliuit,
Vt dicas sapere Atticos lepores.
Quare tam benè dormiat, precare,
Quàm docte nitideque, & eleganter
Defendit Latia decus tiaræ,
Et morem statuit pium sacrorum:
Vtro vt nomine debeant Latini
Plus illi addubitent: vtroque certè
Ingens promeritum viri fatentur.*

Benedictus Iouis Nouocom.

QUO iusto nomine te appellem, Benedicte Ioui: qua satis digna cum laude te prosequar vix scio: amore siquidem naturaque germanus frater, summo charitatis officio pater optimus, moderatus educator, & diligens in literis magister extitisti, ut erga me orbatum patre, nec adhuc pubescentem, omne munus perfectæ virutis adimpleres. Sed hæc alij fratrib. fortasse plenius præstiterunt: tu certe quod ad spem immortalitatis pertinet, quum patriam historiam atq; item res gestas & mores Heluetiorum eleganter perscriberes, ingenium meum, veri gloriosiq; itineris monstrator, æmulatione domestica succendisti. Scilicet ut nostrorum temporum historiam, cogniti orbis res gestas complectentem, exordiri atq; perficere posse, te demum admirante, feliciter auderemus. Verum hæc vna erit tua peculiaris Christianæ modestiæ laus, quod frugi contentus vita, ex nobili coniugio

iugio Iouiam familiam vetustate quàm fortunis clariorem, præclara sobole amplificasti. Supra id etiam felix, quod ambitiosè patria nunquam pedem extuleris, nisi ut Mediolani Demetrium Græcè profitentem pronūciationis causa audires, qui iam linguam nullo præeunte magistro didiceras. Inde q; perpetua vitæ innocentia ac animi tranquillitate æquatus summis Philosophis, ad tertium & septuagesimum ætatis annum peruenieris, nihil morbis corpore affecto, vegetaq; semper illa incredibili rerum & nominum memoria, & integro intentoq; ardentis ingenij vigore, quo dudum centum Epistolas grauissimæ eruditionis posteris dedicasti. Sed hæc & Græcæ translationis non ignobilia opera, cum lepidis poematibus, eruditorum liberorum diligentia publicabit. Ego vero te, quanquam ex merita pietate haud dubiè cœlesti felicitate beatum, frustra singulis horis cum fletu requiram, & eo quidem grauius atq; molestius, quo instantis senectutis sperata solatia Fato tuo mihi erepta satis dolere non possim, nisi tibi malorum finem, & perennis boni vel serò paratam possessionem, impiè aut imprudenter inuideam. Elatus est nobilium iuuenum humeris, tumulatusq; in templo maximo, qui honos nemini adhuc, nisi sacro viro, Comi contigit.

Ioannis Baptistæ Posseuini.

Claudere Musæum iam Paulus cœperat, atq;
Extremam chartis imposuisse manum,
Quum subito exclamat Benedictus muneris huius
Siccine me expertem frater abire sinis?
Non datur hoc, Iouius, viuenti, dixit, at ille
Perpetuum sperans viuere, letus obit.

Antonij Seronis.

Quod sis vltima pars Ioui libelli,
Id fratris pietate, & arte factum est,
Ne vel carior aptiorue imago
Olim quàm tua iactet vlla sese
Signasse hunc lepidissimum libellum.

Latomi.

Quum tibi deferret fratris sententia primum,
Ætatis medium posceret ordo locum:
Maluit extremum Phœbus consultus haberes:
Nec tibi non certa lege supremus erit,
Dixit honoratum quod frater ducit agmen,
Claudere quis melius debuit, aut potuit?

DESIDERANTVR autem à nobis multorum imagines, qui præclara, quum iam pridè obierint, scriptorum testificatione, ingeniorum suorum effigies fama consecrarūt. Frustra enim eas, vel diligentissima vestigatione perquisuimus: sic tamen ut minimè desperemus viros elegantes huic honesto voto humaniter suffragaturos. Alij enim aut statuas, aut picturas publicis aut priuatis in locis ostendent, aut turpiter apud propinquos neglectas, aut occultatas indicabunt. Quid enim in toto nobilis officij genere honestius esse poterit, quàm in Musæum, quo publicus virtutis honos ad exemplum & voluptatem cortinetur, exoptatas imagines liberali pietate contulisse?

Maphei Vegij Laudensis.

QVI Heroico spiritu Maronem feli citer æmulatus, quum Aeneidem addito libro suppleuisset, omnes ferè à mille annis illustres poetas, nec excepto quidem Petrarca laureato, præclara cum laude superauit. Sed grauioris quoque doctrinæ, & summæ prudentiæ opinionè, Martini pontificis amicitiam consecutus, in conferendis sacerdotijs supplicum libellorum officio præfuit: ita, vt mox Eugenio, & Nicolao carissimus fuerit. Extat & eius iucundus nobilisque Dialogus de Præstantia disceptantium, Terræ, Solis & Auri: & ne quid ad cumulatam eruditionem vero Christiano deesset, quædam etiam in sacris literis synceræ interpretationis glossæ reliquit, aureumque præsertim libellum de rebus antiquis memorabilibus Basilicæ sancti Petri, in quo donaria, sepulchraque pontificum referuntur.

Iacobi Guidij.

*Felix, dum studet addito libello
Aeneam Vegius referre ad astra,
Illustres alios it ante vates
Asserta sibi gloria Maronis.*

Latomi.

*Quam laudem Vegius petebat, aufert,
Vt summo similis foret Maroni.
Tabellæ Veneris manum supremam
Tanto haud indecorem ferens Apelli.*

Ioannis Tortelij.

QVI Aretij natus ingenium omnibus ferè disciplinis excultum Romam attulit, meruitque inde, vt ab optimo pontifice Nicolao intra cubiculum curarum, & consiliorum particeps, & sacrorum studiorum adminiculator ascisceretur. Suauitate enim sermonis, hilarique modestia æquales antecessit, inter quos pudenda simul et infans altercationibus excitata, omnem literarum dignitatis existimationem fœdisimè conuellebat. Sed Tortelius exacti grammatici laude contentus fuit, edito nobili æternoque volumine de Potestate literarum, quo maximum renascenti eloquentiæ lumen adfuisse videmus. Diui quoque Athanasij vitam Eugenio expetenti Latinam fecit. Sed quid maius Tortelio in toto genere laudem tribui non ineptè potest, quando eum Valla disertissimus omnium grammaticus, tanquam summum censorem sibi delegerit.

Latomi.

*Nomen grammatici petens, tuorum
Votorum poteras tulisse summam*

Videri:

Videri: nisi plenior Valla

(Certè candidus, & benignus in te)

Integræ titulo eruditionis

Ornatum voluisset: experire

Dum te iudice se obtulit paratum

De facto vitio Latinitati:

Vnus quo reliquos agebat omnis,

Cui te præ omnibus eximebat vnum.

Bartholemæi Facij.

HVNC Spedia intimum Lunensi in portu Liguriæ oppidum protulit, vtriusque linguæ peritia insignem, sed certè clariorem, si Genuensium victorias de Veneto hoste naualibus præliis paratas, in corrupto iudicio perscripisset: nam Valla, quanquam suspectus hostis, & irrisor, nihil eum æqua prudentia, nihil ex lege contrahendæ historiæ, dum illa conderet, perpendisse testatur. Sed Alfonso rex veræ gloriæ cupidus, eum ideo liberali stipendio conduxerat, vt res sue bello gestæ, quæ erant absoluto scriptore dignissimæ, posterorum memoriæ mandarentur. Eo nomine quanquam in diuersa materia Vallæ æmulus factus, ob trectatione laudis peracrem virum ita pupugit, vt talionis immortalis vulnere facile suscepto clarior euaserit: alioqui secundam famam meritis, quum Arrianum de rebus Alexandro Magno gestis, è Græco Latine loquentem edidisset. Subsecutus est prope hostem Vallam pari, ac importuna Factorum iniuria elegantioribus studiis ereptum, ita vt non infacetè hoc carmen epitaphio subscribendum ederetur:

Ne velin Elysij sine vindice Valla susurret,

Facis haud multos post obit ipse dies.

Latomi.

Qui Vallam nequijt vinum superare, petendum

Duxit ad infernas isset vt umbra domos.

Copiosas nostras ait, vt qui leserit omnis,

Coniungam doctis manibus, & moritur.

Guarini Veronensis.

A hoc insigni viro, Græcæ, Latinæque literæ obscuris illis temporibus, antiqui seculi normam, quadratæque structuræ ordinem, & diu quæsitum decus receperunt. Huius quoque immortalis beneficio, Strabonem ferme totum legimus, atque item aliquot Plutarchi Vitas in Latinum accuratè cōuersas. Hæc parta laus manauit ad filium qui tali hæreditate peculiariter honestatus, æmulatione patris, quum isdem studiis operam dedisset, rem vtiq; & familiæ & nominis dignitatē diligenter adauxit.

Vespasiani Strozzi.

Hunc tibi consensu tumulum Ferraria magno
 Pro meritis posuit clare Guarini tuis.
 Tu pater eloqui, gemina tu gloria linguae,
 Praecipuus iuuenum moderator eras.
 Te duce nostra vigens studiis florentibus aetas,
 Pierio priscis certat honore viris.
 Nec Verona minus tali se iactat alumno,
 Quam celebres veteri nomine tollit auos.
 Primus & extremus te nouerat orbis, & ultra
 Humanum virtus se tulit ista gradum.
 At nos hic senio resolutos condimus artus,
 Candida sidereas incolit umbra domos.

Eiusdem.

Hic veneranda tegit magni lapis ossa Guarini,
 Vtraque lingua suo mareat orba patre,
 Hoc Verona decus terris dedit, abstulit aetas
 Longior, ad Superos mens pia fecit iter.

Latom.

Famam qui celebrem, nomenq; reliquit honestum,
 Guarinus, vixi, dicere iure potest.
 Qui latuit viuens vel habet per crimina nomen,
 Ille nihil moriens perdidit: ast abijt.

Petri Pauli Vergerij.

Si Iustinopoli in Histria natus, Chrysologusque discipulus, Graecas literas ex purissimo fonte hausas, illustribus discipulis humanissime refudit, vt inductis passim eius linguae riuulis, Italiam plane sitientem irrigaret. Latine autem scribendi, singularis eo seculo facultas enituit, vt appareat ex eo libello, qui de educandis Liberis ad exactam disciplinam, per amorem atque prudenter scriptus me puero in scholis legebatur.

Latom.

Hic sunt Vergerij sepulchra docti
 Non fama, & pietas, nec eruditi
 Fætus ingenij: sed ossa tantum,
 Et quicquid tumulo solet recondi,
 Terrenum, breue, lubricum, caducum.
 Viuunt illa, manentq; & vsq; & vsque:
 Et vel Elysij recepta campis,
 Viri manibus, vt pie ministræ,
 Adsunt: & meritum astruunt honorem:
 Vel per ora hominum volant, cauentq;

Nemor.

Ne mortis rabidum tulisse dentem,
 Vel totus tumulo perisse, seclis
 Illis Vergerius queat videri.

Iacobi Bracellij Liguris.

RAE CLARO huius exemplo liquidissime constat, non esse vltimam adeo dura atque aspera Ligurum ingenia, quum à quibusdam damnatae eius terrae glabris cautibus assimulentur, vt non facile Musarum cultura molliantur. Scripsit enim Alfonso Regis res bello gestas, omnium scriptorum collatione, qui nuper ante ecesserint, longè grauius, si eius seculi nondum perpolitam eloquentiam cum ea conferamus, quæ demum inducta subtiliore antiquorum imitatione candidior euaserit.

Latom.

Asseris Alfonso meritos virtute triumphos,
 Opes, duces, & oppida.
 Asserit Alfonso studi tibi premia, nomen
 Inter que doctos nobile.
 Adde quod alterius quæ est vita, est mutua: neuter
 Cadente stabit altero.
 Hoc reor esse, quod olim non insulsa vetustas
 Iunxit Camænas Gratijs.

Georgij Vallæ Placentini.

VI disciplinas, literasq; omnes, vno ingenti volumine complexum, multa potius didicisse, quàm in eo celeri transcurso perdiscenda posteris reliquisse videtur: quandoquidem coaceruantis omnia, indefesseque scribentis, requisitus ille Romanae elocutionis spiritus omnino defuerit, quo vno voluminum vita præclare alitur, longissimeq; producit.

Latom.

Et tibi, Vallæ, tui stat opinio magna laboris,
 Futura semper posteris honestior.
 Quid tum? si pulchri curam, speciemq; negante
 Tum seculo, deesse Momus dixerit?
 Et viuunt multi, facie vel tubere turpes,
 Tamen Sybillæ quos statim haud censent libri
 In mare portandos. tibi stat tua fama, Georgi,
 Vt cumq; forsan altero pede claudicet.

Ioannes Simoneta.

HIC Francisci Sfortiae res gestas, elocutione, texturaque operis C. Cesarem alludendo imitatus, Latine perscripsit: is demum liber, ut diffusius, in castrisque praesertim a militibus legeretur, a Landino in Etruscum sermonem conuersus est. Erat Ioanni germanus frater Cichus: ille in Brutijs natus, qui Galeacio a coniuratis interfecto, quum pupilli incorrupta fide tutelam suscepisset, nefaria ambitione Ludouici patruu captus, damnatusque fatalis constantiae suae abscissis ceruicibus poenam subiit, mitiore aliquanto Fortuna erga Ioannem, quum in eadem questionis acerbitate diu tortus euaserit, valido scilicet apud Tyrannum pudore, ne videretur ingratus sublati, qui patrem summe virtutis principem, ne vnquam interiret, beneficio literarum immortalem effecisset.

Latomi.

Quid, Simoneta? negas relatam gratiam,
Qui de Tyranni non ita es meritis patre?
At dira fratrem quaestio iam absorbit.
Et tu perieras: sed datum hoc est gratiae,
T tormenta quod post multa non occideris:
Nam ut innocentem te probes, nil egeris.
Immo, inquis, est relata: sed tyrannica.

Bernardus Iustinianus Venet.

HIC a prima patriae nascentis origine Historiam scribere orsus, quod suscepit graue munus elegantissime perfecit: ita, ut eum nobili gloria dignum existimemus, quum patritius, eruditoque patre genitus, quod patriae debebat egregie, cumulateque persoluerit.

Latomi.

Quaerere debueras aliquem toto orbe Latino,
O Imperatrix Hadria.
Qui quae gestisti praeclara domiq, forisq,
Inde vsque ab incunabulis,
Ore, animoq, pari, nullo corruptus amore,
Ad posteros transmitteret
Quaesiisti multis, quadam praemortua seclis
Iam parte: nec reperiuntur.
Ergone desperas? poteras: sed respice, cuius
Qui praestet hic Bernardus est.
Quare age, grata suo quantum Verona Catullo,
Persolue: ni plus debeas.

CHRI.

Christophori Personae Romani.

S inter diuae Balbinae flamines, in Auentini montis cenobio Prior appellatus, Procopium Latine loquentem fecit, non dubia in Leonardum Aretinum conflata inuidia, qui suppresso Graeci authoris nomine, Gothicam historiam, tanquam e varijs scriptoribus decerptam pro sua Iuliano Caesarino Cardinali, qui ad Varnam ab Amurathe caesus perijt, nullo pudore nuncuparat.

Latomi.

Forfan erit, Gothicos qui te celebrare triumphos
Non ferat: & dignum te patriaq, neget.
Immo nemo suos non inculcare labores
Gaudet, sublati quae tulit ante malis.
Eximium praestas patriae officiumq, fidemq:
Prociderit: firmo est nunc iterum illa gradu.

Gregorij Tiphernatis.

VIVS doctissimi viri munere reliquam Strabonis partem quam Guarinus non attigerat, in Latinum splendide traductam legimus. Fama quoque fertur Herodiani Historias eius ingenio, laboreque fuisse translata, quasi eas morienti subtraxerit Politianus, vir in literario negotio saepe conuictus furti: sed vix credibile videtur, ut vir in omni dicendi facultate opulentissimus, idem atque promptissimus, ex alieni ingenij labore famam probro, & calumnia redundantem quaesivisse voluerit.

Pontani.

Gregorio sit terra levis, ver adsit & urna:
Terra ferat flores, urna liquore fluat.
Plaudat & huic Latium tumulo, plaudatq, iuventus
Itala, Gregorio & Umbria plaude tuo.

Latomi.

Gregorius toti quo sese proderet orbi,
Pergit Strabonem vertere:
Cum quo nunc peragrat Latiali in veste togato,
Quam latus ipse orbis est.
Ingens quod merito pro praeno munus, Apollo
Tamen libenter contulit:
Vel quod eum sciret longe grauioribus aptum,
Vel quod fidem cognosceret.

3

Raphael Volateranus.

HVIT hic vir infinitæ propè lectionis, quippe qui disciplinas omnes in acervum coniecerit, vtili potius in aliena desidia, quàm ad explicatæ doctrinæ decus nobili opere: non multo enim cum sale, & sine ornamento Latinæ orationis, cuncta astricto ordine ita digessit, vt alibi quærenda legentibus indicare videatur. Ea vero quæ de Principibus ætatis suæ scripsit, tanquam timido ore carptim enarrata, rerum superiorum haud dubiè fidem eleuant: ostenduntque ea omnino certa veritatis luce carere, quæ inter adulationem & metum nec præsentis nec futuræ spe laudis, intempestiuè publicantur. Sed multum hercle debemus ingenuo gratuitoq; labori, quo hic integritate vitæ vir optimus, delicatis rerum notandarum compendia demonstravit, & Procopium de Persico, atque Vandalico bello, syncerè potius quàm splendide conuertit.

Latomi.

*Lo, inquam, ito, nec obstrepas, Viator,
Qui vertigini tam graui laboro,
Quòd nullam capio hætenus quietem,
Lustra hic cum iaceam nouena, & ultra,
Sic me excarnificat sua imbibenda
Phrasi Tullius: absque qua tueri
Vitam posse meos negant labores.
Sed qui nuper adest Erasmus istinc,
Dicit non opus, & monet quiescam.
Illas proinde molestias molestas
Longum omneis iubeo valere. sed tu
Nunc o summe veni, veni, veterne.
Venit: tu ito, nec obstrepas, Viator.*

Antonius Galatheus.

HIC è Salentino extremo Italiæ angulo perillustis medicus atque Philosophus, studia quæ sectabatur, optimis literis expoliuit, extenditque ingenium vsq; ad poeticam laudem, ob id à Pontano Hermolaoq; grauissimè celebratus. Eius extant præter Etrusca carmina & Physicæ quæstionis subtiles libellos, Iapygia chorographice descripta: quæ meo iudicio cum antiquis comparanda videtur. Sed tum cum lepore doctus & vrbane apparuit, quum in curatione podagræ lenièdo dolori, eius insanabilis morbi encomium festiuissimè cecinisset.

Latomi.

*Quam laudas, Podagramq; vocas, Galathee, puellam
Quamuis prostituas, interea ipse premis.*

Anelli

*Anelli sed posse negas. ergo potes idem
Publicus & mango, mæchus & esse domi.*

Ludouicus Cælius Rhodogin.

HVIVS multa volumina lectionum Antiquarum, quum ingentes vigiliarum opes ostentent, pleriq; admirantur: sed ea farrago, tãquam ex vetere horreo laboriosè affectateque prolata, delicatis lectoribus quoddam subrancidum olere videtur. Nullus enim compositi ac illustri styli neruus, tanta in compage conspicitur. Sed eum tamen Patauî & Mediolani cum laude, vel ob id, quòd egregium totius habitus dignitatem attulisset, è suggestu docentem audiuius.

Cælij Calcagnini.

*Ludouicus ille Cælius, domi & foris
Græcè, Latineque omnium doctissimus,
Viuere perennis, quodq; paucis contigit,
Vixit: suæq; eternitati interfuit.*

Cæsaris Scaligeri.

*Descripsit Varro, coràm quæ sæpe videbat:
Aut facile è patrijs prompserat hausta libris:
Varronem extinctum magni sit reddere: maius
Illum maiorem condere: vtrunque dedi.*

Latomi.

*Cælius ingentem rerum conuectat acervum,
Et tantum plenos curat habere lacus.
Vel sine delectu dedit horrea ditia multum:
Quem tu si facias, lauta palato etiam.
Absuit vsque adeò nihil, hoc in Cælio haberent
Tempora Varronem quò minus ista suum.*

Iacobus Faber Stapulensis.

AB hoc homunculo, genere staturaque perhumili, sed ab ardenti ingenio cum optimatibus haud dubiè conferendo, totius Galiliæ iuuentus ad cultarum literarum studia alacriter excitata est. Faber enim ingeniorum appellari volebat: quum in omni ferè doctrinæ genere ad docendum aptissimus haberetur. Defuit in eo, dum scriberet, illa Latini sermonis puritas, quæ diu, aut neglecta apud externos, aut parum accuratè quæsitæ, non magnoperè feruida ingenia delectabat. Scripsit Commentarios in Astronomicis, iuuentuti perutiles, & Scholia in Moralem philosophiam, perdiscantibus opportunà: ætate autem conse-

Etus, quum sacras literas attigisset, à Lutherana doctrina non procul abfuit, ita ut in ea suspitione senex moreretur.

Cæsaris Scaligeri.

*Inuidiosa vtriusque sui sapientia mundi,
Mortalis, Stapule quem genuere, Faber.
Iacta alios, qui egeant laudis mea Gallia vestra:
Nanque mea potius Gallia laudis eges.*

Simonis Vallamberti.

*Hac quicumque urna Fabrum putat esse sepultum
Errat, celestem non tegit urna virum.*

Latomi.

*Hic Stagyræa recubat doctissimus artis,
Notus formandis ingenysq; Faber:
Gallia cui meritos, si est grata, refundet honores,
Et tumulo flores, thusq; merumq; dabit.*

*Hoc magis, extremo quod tempore penè catastam
Inuidiæ manibus fecerat ipse sibi.*

Sed sic Socraticæ decuit decedere vitæ:

Scilicet inuidiæ non sine dente, senem.

Antonij Tilefij Consentini.

HIC varia tenuique materia, & minuto semper lemmate delectatus, non ignobilis poetæ nomen tulit, quum in parvis singularis & planè conspicuus esse mallet, quàm in grandi charactère, veluti vnus de populo in turba tot vatum trita, & centies repetita canentium, mediocris & obscurus. Descripsit enim lepidè & diligenter nonnulla curta poemata, inexpectati, ac ideo festiui semper argumti, & in his Zonarium reticulum, quo sacerdotum serica crumena suspenditur: fictilemque lucernam: tantum sibi olei, dum Musas coleret, exorbentem: & luculentem noctu volucrem cicindelam, puerorum lusibus opportunam. Reliquit & Tragœdiam, in qua Danaem sub aurei imbris nomine, cum multo sententiarum verborumque splendore expressisse iudicatur: ac item breues libellos de Coronis atque Coloribus grammaticis, rei nouitate gratissimos. At Romæ in gymnasio Horatium comiter & tenerè professus, sacerdotium à Giberto promeruit, effugitque cladem Urbis, ut in patria non planè senex interiret.

Latomi.

Pauca millia versuum Thilefi

Te, nec fallimur, edidisse constat:

Vives millia multa seculorum:

Et gratas neget esse quis Camænas?

PETRI

Petrus Alcyonius.

S quum duarum urbium suppresso nomine se Hybridam fateatur, diu in chalcographorum officinis corrigendis erroribus menstrua mercede operam nauasset, multa obseruatione ad precellentem scribendi facultatem peruenit. Sed hic partus honos non erat in conspectu, quum nulla ex parte ingenuis, sed planè plebeis & sordidis moribus fœdaretur. Erat enim impudens gulae mancipium: ita, ut eodem sepe die bis & ter, aliena tamen quadra, cœnaret. nec in ea fœditate malus omnino medicus: quod domi demum in lecti limine per vomitum ipso crapulae onere leuaretur. Quum aliqua ex Aristotele perperam insolenterque vertisset, in eum Sepulveda vir Hispanus, egregiè de literis meritis, edito volumine peracuta iacula contorsit, non hercle indigna tanti philosophi vulneribus, si vindictæ nomine merita pœna mulcicaretur, tanto quidem eruditorum applausu, ut Alcyonius signominia dolore miserè consternatus, Hispani hostis libros in tabernis, ut concremaret, graui precio coemere cogeretur. Sed luculento opere de toleranda exilij Fortuna, ita eruditionis ac eloquentiæ famâ sustentauit, ut ex libro de gloria Ciceronis, quæ nefariâ malignitate aboleuerat, multorum iudicio confectum crederetur. In eo enim, tanquam vario centone, præclara excellens purpuræ fila, languentibus cæteris coloribus intertexta notabantur. Verum non multo post confirmatæ suspitionis inuidiam duabus splendidissimis orationibus peregregiè mitigauit, quum in clade Urbis vehementissimè inuectus in Cæsarem, populi Romani iniurias, & Barbarorum immanitatem, summa perfecti oratoris eloquentia deplorasset.

Latomi.

Charybdis illa, & gurgis Alcyonius,

Hic, viuere, immo bibere, postquam desijt,

Exhalat altam exæstuando crapulam,

Vt quam bibens, viuens volo, haud concoxerat,

Bustum frequenteis obsidère vultures,

Miluos, & vpupas, noctuasq; conspicias:

Innata queis est fœda vel voracitas,

Vel lucis odium, vel cupido sordium:

Fuere in illo cuncta quæ domestica.

Vt illa oletum olens anima spurcissima

Nunc iure talem sortiatur hospitem,

Phæbo scelestam vindicante iniuriam,

Qualem ipse sacris præbuit se literis.

M E L O G I A

Petri Martyris Angleriae.

Pest, qui apud Verbanum Cisalpinæ Galliae lacum natus, Oceaneas decades rerum Indicarum conscripsit, quum in Hispania ascitus in regiam, Ferdinando Regi ingenij ac industriae suae operam obtulisset. Nactus enim materiam luculento scriptore dignissimam, id ingenuè fideliterque præstitit, quod mediocris ingenij vires tulerunt, sic ut ingentis & peramcenæ occasionis argumentum, his præbuisse videatur, quibus liberales Musæ, ad ornate copioseque scribendum, facultates amplissimas contulerunt. Extat eius legatio ad Campsonem Gaurum Memphiticum regem suscepta, viriliter integerrimeque descripta, quo vel breui opere, sublata demum Sultanorum tyrannidis, & Mamaluchorum equitum, quorum nomen nobis erat obscurius, memoria relinquitur. Sed tum importunè decessit, quum Ferdinandi Cortesij in altero ad Occidentem orbe inuento subactoque, inusitatae felicitatis victorias scripturus esse videretur.

Latomi.

*Quid Petrum veteri hic in orbe queris?
Iuit res superis nouas relatum.*

Gabrielis Altilij.

GABRIEL Altilius in Lucania natus iunioris Ferdinandi regis præceptor, usque adeo molliter, ac admirandè in elegis, & heroico carmine excelluit, sicuti ex Epithalamio Isabellæ Aragoniæ perspicui potest, ut Pontani atque Actij testimonio, antiquis vatis æquaretur. Is virtutis merito, Policastri (ea vrbs olim Buxentum fuit) antistes factus, à Musis per quas profecerat, celeriter impudenterque discessit, magno hercle ingrati animi piaculo, nisi ad spem non iniustæ veniæ ob id culpa tegetur, quod ad sacras literas nequaquam ordinis oblitus tempestiue confugisset. Mortuus est in sacra sacerdotij sede, sexaginta annis maior, tulitque Pontani pietate, supremi officij nobile carmen, quod pro titulo vrnae marmoreæ incideretur.

Pontani.

*Et tibi dant tumulos Musæ, meritumq; sepulchrum,
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Charis.
Altili o venerandè iaces hic? hac iacet vrna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite o Nymphæ Sebethides, ergo age virgo
Parthenope: ad tumulum spargite Veris opes:
Sparge tuos flores, florum fecunda Patulci:
Et tu sparge tuas Antimiana rosas.*

Attilio

Attilio requiem dic, o Chari, dic age, Clio:

Luceat Attilio lux sine fine meo.

Quisquis adest, pia verba sonet, madeatq; sepulchrū

De lacrymis: madeat Pieri rore tuo.

Basilij Zanchij.

Minciade in ripa veteris prope mœnia Mantus

Errat in Thysco concutit vmbra lacu:

Dum canit, argutos cantus imitatur oloris,

Dulcibus extremum dum canit ante diem.

Scilicet Altilij post funera dulcis imago,

Nunc repetit patriæ lumina cara suæ:

Nunc tumulum inuisit magni prope busta Maronis

Sebethus placidis quæ fluit amnis aquis.

Talis Persephone, talis Ledeæ propago,

Alteris superas idq; reditq; vias.

Latomi.

Audite Altilius desertis transfuga Musis:

In quarum tabulis nobile nomen erat.

Sed quid peccauit, si demereatur, ut olim

Carnum Phœbum, nunc pietate Deum?

Marcellus Virgilius Florent.

EXIMIA huius fuit in blando vultu, cultoque sermone suauitas, et quum è suggestu iuuentutem doceret, aut in corona loqueretur, doctrina multiplex, ipsaq; varietate mirabilis. Ex eo autem officij munere, quod antea Aretini, Pognique fuerat ab epistolis Reipublicæ operam præstabat: quum suppeteret orium tertio muneri vacare erat solitus. Susceperat enim Dioscoridem omnino traducendum expetentibus medicis, petebat enim ex eo labore non obscuram laudem, quod in perdifficili herbario negotio ab ineunte ætate accuratissime desudasset. Sed edito opere statim in publicum exierunt duæ omnino diuersæ interpretationes: altera Hermolai, quæ extincta putabatur, altera Ioannis Ruellij Galli à Latini styli mundicijs multò maxime laudata. Extat etiam nobilis oratio in concione habita, quum Laurentio Medici iuniori militaris Imperij insignia traderentur.

Latomi.

Et tibi Vergilium dederunt, Florentia, Dini,

Quo nomen instar Mantuæ

Nobile sustineas: illa aurea quatenus ætas

Permittit isti ferreæ.

Iani Parrhasij

IR hic honesta familia Consentia, quum e suggestu summa facundia maiestate Latinas literas Mediolani profiteretur, cunctos nostri seculi doctores, eruditorum omnium quæ explicaret apparatu, ac vna præsertim rotundæ pronuntiationis gloria superauit. Duxerat uxorem Demetrii Chalcondylis filiam, quæ felici cognatione, & focer, & gener, mutui suffragatores in scholis vtriusq; linguæ imperium tenuerunt, tanta Parrhasij fama, ut Triuultius summæ dignitatis sexagenarius Imperator, inter iuuenes auditores conspiceretur. Edidit commentarios in Claudianum, et Nasonis Ibin, recôdita eruditione refertissimos. Nouissimè autem in manibus erat penè absolutum volumen de Rebus abstrusis per epistolam quæsitis. Sed Mediolano excedere coactus est, quum ludimagistri regionum sæpe ab eo reprehensi redargutique, ac ob id inscitæ pudore decoquentes in eum conspirassent, ita ut lasciuia fabula Infubrum auribus grauis excitaretur, tanquam auditores parum pudicè dilectos corrumpere. Verum ab ea futili calumnia, tanquam literarum nomine clarissimus conducente Leone cum Basilio uxoris fratre in Urbem venit, sed tãti suggestus honore diu perfrui non potuit, articulari morbo membra omnia sæuissimè deformante, vnde ei maturatus in patriam reditus cum vitæ exitu contigit.

Pierij Valeriani.

Parrhasius quantum picturæ contulit olim,

Parrhasius noster contulit eloquio.

Ille fuit celebri deductus origine Phæbi:

Hic genus vnde trahat, scripta diserta monent.

Ille suos velat tenebris ex arte labores,

Hic aperit clausum quicquid erat in tenebris.

Latomi.

Ianum, respiceret quod tempus vtrunque Latinum

Prisca etas gemina fronte fuisse refert:

At nunc Parrhasio, doctrinæ nomine, Iano

Cor geminum, & pectus nemo fuisse neget.

Georgij Sauromani Germani.

IC in Italia, quum Iuris ciuilibus studio operam dedisset, eamque facultatem sine forensi agitatione parum nobilem, nec fructuosam esse fateretur, ad humaniores literas ingeniū traduxit, adeo feliciter, ut duabus orationibus in laudem Caroli Cæsaris publicatis, totius Academiæ iudicio, Longolio plenior atque torosior censeretur. Ob id ciuitate Romana donatus est, egitque tenerum sodalem apud Acade-

Acade-

Academicos exuta quidem omni vocis, moris, atque habitus asperitate per aliquot annos, dum minuta Cæsaris negotia procuraret, Leoni, Hadrianoque & demum Clementi eloquentiæ nomine non ingratus. Sed in tumultu captæ vrbis ab Hispanis, omnibus fortunis exutus, ne in tormentis expiraret, à Germanis ita seruatus est, ut non multo post grassante pestilentia, cum filio concubina aque perierit.

Latomi.

Ille hic Germanæ non vltima gloria terræ,

Despecto in tumulo, at nobili in Vrbe iacet.

Hanc dedit externoræ facundia lingua,

Illum gentilis miles, & atra lues.

Ipse tamen viuit, sed quomodo mortuus? inquis:

Laudati æternis Cæsaris in titulis.

Cælius Calcagninus Ferrar.

IC diu in patria iuuentutem docuit, honestissimo patre, sed incerta matre genitus, ab Atestino Principe sacerdotio donatus est, quum fecundum, miteque ingenium, & elegantes mores ad literas attulisset. Pronior erat ad Elegos, quandoquidem in pedestri oratione ieiunus, & scaber, & sine dulcedine numerorum affectatus haberetur. Dum enim multa legisse videri vellet, & plurima docere percuperet, in Epistolicis quæstionibus, & titulo in epto, & toties vsurpata ab alijs materia nasutos offendit, & bilem mouet nobilibus ingenijs, quum in libros Ciceronis de Officijs, inuerecundè prorsus inuehitur, quæ in re a festinante Fato beneficium tulisse iudicari potest, quod luculentam Ciceronis defensionem à Maioragio in publicum prodeuntem, & viuum proculdubio iugulaturam, morte effugerit.

Lilij Gyraldi

Asta, Viator, non est moræ dispendium,

Mortalitatis hoc memor nuperrime

Tibi sepulchrum Cælius construxerat,

Quo doctiorem neminem Sol lampade

Quacunque spargit lumen orbi viderat,

Eheu, repente raptus hic est conditus,

Cui sunt parem visura nulla secula,

Hic gloria, dum vixit, inuidit suæ,

Tor splendida eruditionis lumina,

Quæ maximo, Alcida iubente principe,

Vulgata, densas different caligines,

Quæ passim oberrant sensibus legentium.

Iam abi, Viator, & memento sedulo

Præclara tantum facta Fata vincere.

Cynthj Gyraldi.

Quisquis Castalidum colit vireta,
Mente vel vigi lipetit serenas
Domus cœlicolũ, vicesq; rerum,
Naturæ & penetrat vias latentes,
Vel putat faciles Deos habere,
Virtutis propriæ fauore fretus
Te Cœli aspiciat, tuumq; Fatum,
Quo nil deterius dedere terris
Crudeles nimium tibi Sorores.
Tu quid pulueris (heu modum) Sibyllæ
(Æquo lumine, heu Fata si viderent)
Explere, aut Pylæ dies senectæ,
Debebas, Lachesi iubente dira
Prò scelus, raperis gradu citato.
Exemplo hoc igitur docemur omnes,
Quàm constent fragili loco perenne,
Quæ nos credidimus manere in æuum.

Latom.

Nempe, vulgo etiam, innubæ puellæ
Zonam proyiciunt, moræq; mulcant
Casu præcipiti Thalassionem.
Et tu tam veteris tenax pudoris,
Te pro virgine adhuc geris? tuumq;
Times dicere Cœlium, Minerva?
Sed, stulta, vt dubites: quis oris illam,
Quis illam ingenij, quis artiumq;
Illam tam vberè copiam fluore
Ex te matre Dea neget profectam?
Quare si sapias, asseras Minerva:
Ne cœlo genitum parente, Nymphæ
Terrestres sibi vindicent libenter.
Non est, crede mihi, tibi pudendus.

Augustinus Iustinianus Genuen.

HIC è secta diui Dominici linguarum varietate delectatus, Instru-
menti veteris, nouique textus Hebraico, Græco, & Chaldæo sermo-
ne perscriptos curiosis repræsentauit, graui quidem sumptu, & te-
nui cum laude, quum impressa domi præalta volumina emptores
rarissimos inuenirent, sic vt temerè conceptam spem lucri inanes initæ ratio-
nes eluserint. Sed factus inde Nebiensis Antistes, scribendæ patriæ Historiæ
negocium suscepit, adeo ineptis ad id ingenij viribus, vt præcipitata editionis,
malè audiendo, pœnas daret. Nec multo post, quum è Genua in Corsicam in-
certa adhuc tempestate traicere vellet, in cursu fluctibus obrutus, aut à Poenis
prædoni-

prædonibus interceptus creditur, quum nullum vsquam naufragij, aut pirata-
rum prædæ vestigium apparuerit.

Latom.

Iustinianus quò abierit ne quærito:
Idcirco Olympi quando te Rex noluit:
Sacro trilingui quem edito volumine,
Ad alta cœli transtulit palatia,
Exemplo humanum clanculum Mosaico:
Ne fortè busto lachrymas si impenderes,
Ne quicquam ocellos, lachrymasq; perderes.

Robertus Valturius.

S Sigismundo Malatestæ Ariminensium Principi, militaris di-
sciplina præcepta, è Græcorum & Latinorum Historijs collecta
perscripti: eo luculentiore vtilioreque volumine, quò explica-
tis veterum machinarum artificijs, totius bellici apparatus instru-
menta secundum picturæ imagines legentium oculis subiecerit.

Latom.

Quis diruendis turribus,
Et edomandis vrbibus,
Vsa est vetustas machinis:
Dum restituitis denuò
Se munij Valturius,
Morti, Charonti, & Æaco
Formidolosus factus est.

Matthæus Palmerius Florent.

VIVS ingenio, & industria Eusebij libro de Temporibus addita
est coronis. Scripsit etiam Historiam Pisanam: atque item poemata La-
tinis, ac Etruscis versibus, quodam etiam opere Danthis comœdiam
æmulatus. Sed id nequaquam prosperè successit, quum de diuinis perperam,
incauteque locutus, libro ex Theologorum sententia damnato, crematoque in
hæresis Arrianæ suspicionem inciderit.

Latom.

Tempora iam multis postquam fugientia seclis,
Et velut in tabula gesta priora refers,
Palmeri, insignem præclaro hoc munere palmam,
Morte vel inuidia penè crepante, meres.

Jacobus Angelus Florent.

PTOLOMÆI hic Cosmographiam ex Græcis codicibus, & tabulis diligentissimè lineis ex picturæ dimensione expressam, Alexandro Quinto dedicauit: quo munere gentium omnium Historiæ ingentem requisitæ lucis splendorem accepisse videntur, quum narratio maximarum rerum ferè omnis tanquam lumine orbata & manca sordescat, nisi positis sub aspectum regionum tabulis, ex vero situ locorum totius rei gestæ notitia, quod est miræ voluptatis, illustretur.

Latomi.

*Et tibi stat meriti è tabulis laus, Angele, summi,
Cum mundo æqualeis sanè habitura dies.
Hinc te perpetuum comitem Ptolomæus habebit,
Pes, oculusq; alter cuius, & orbis eris.*

Hector Boethus.

QVI à prima origine Scotorum regum historiam Latine diligenter perscripsit, passim veteris chorographiæ memor, & moderatæ libertatis nusquam oblitus, ita vt magnopere miremur extare de remotis ab orbe nostro Hebridum, & Orcadum insulis, mille amplius annorum memoriam, quum in Italia altrice ingeniorum tot seculis post eiectiones Gothos scriptores omnino defuerint, tanto quidem publicæ dignitatis detrimento, vt non dispudeat maioribus nostris indignari: nisi satius fuerit amissæ libertatis obliuisci, quàm cum infami quodam pudore, calamitatis, ac ignauitæ nostræ vulnera refricasse.

Latomi.

*Quisquis ad tumultum obstupescis istum,
Tædæ perpetua mirare luce,
Lucem perpetuis adesse tædis:
Et quis sic statuit, cupis doceri:
Fiat. Hic recubat Boethus Hector:
Ille qui patriæ suæ tenebras,
Atque illas patrias, nitore linguae
Inuecto Latine fugauit ultra
Thylen, & vitrei rigoris Arcton.
Persoluunt Scotides proin Camænæ,
Quum passim incipiant, que antq; haberi
Romanae meritis suo parenti
Grateis. & tumultum volunt ad istum
Tædæ perpetua micare luce,
Lucem perpetuis adesse tædis.*

POLYDO-

Polydorus Virgilius.

HIC Urbini natus, ubi adoleuit optimis instructus literis in Britanniam transiit, quum antea lepidò argumento Prouerbia, excepta demum ab Erasmo, & eruditissimè amplificada publicasset. Is ab hoc Henrico rege fortunis ad auctus, flamenque Londini creatus, conscripsit Historias rerum Britannicarum, ea fide vt Scotis, & Gallis sapere reclamantibus, alieno potius arbitrio, quàm suo intexuisse multa in gratiam gentis existimetur, quod in recensendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ auidis plurimum indulserit.

Latomi.

*Urbini caro, quod abest, transmittit alumno
Cum gemitu lachrymas, cumq; rosis violas.
Nam didicit senos non iam lachrymare Britamos,
Nec gemere ad doctum busta sacrata virum.
Ah, inquit, gemitus quicumque impendere parcit,
Cum violis vernas non dabit ille rosas.
Transmittitq; merum: si forte quis abluat ossa:
Tergendisq; crocum, cum casiaq; thymum.
Atque ait: heu, parteis ego quas ardentè obirem,
Pro me, si qua hic est mater, obire rogem.*

Gaguinus Gallus.

machentur.

ALIA huic plurimum debet: sed de fide illi viderint, quorum interest incorruptam rerum memoriam ad posteros transmitti: nam in his quæ ad Italiam pertinent huius tempestatis, vsque adeo insolenter, & pingui stylo cæcutire solet, vt qui nulla orationis ornamenta in eo conspiciunt, passim eius imprudentiam sto-

Latomi.

*Condere quum voluit, iam non condire Gaguinus,
Acrius vt saperet, debuit historiam.
Hoc magis insipida est, quo plus sale tinxeris isto:
Natiuam rerum nam decet esse fidem.*

Barinus Becichemus Scodren.

A hoc Dalmata non infulsè Latino Georgij Castrioti Scander-
bechi admirabiles res bello gestas quanquam inusitatis excessi-
bus perscriptas legimus. Æquauit enim hic vir amore patriæ, &
Barbarorum odio à fide procul abductus, Epirotæ reguli virtu-
tem antiquis heroibus, ita vt iustam egregiæ factorum gloriam,
dum iupra æquum in laudes prorumpit, suspicione mendaciæ eleuasse censeatur.

Latomi.

*Gesta ab Aloidis trepidanti prælia cælo,
Nec dum sat promptis ad fera bella Deis:
Robora quum licuit pro paruo mittere telo,
Et capite excelsum perterebrare polum,
Nempe etiam longas ne opus esset iungere scalas,
Thessalus impositum Pelion ossa tulit:
Ausus quum nemo Diuûm se fidere cælo,
Mutauit fœdis corpora quisque feris:
Donec in Æthnæo fabricatis Lemnius antro
Fulminibus, leto contulit arma Ioui:
Per quæ porrectos per iugera mille Gigantes
Disiecit, summis oculuitq; iugis.
Scribere dobueras, hominem celebrasse, Marine,
Est modus, ingenio subsit vt ille tuo.*

Iacobus Zieglerus.

QVIS eò Latinas literas, quo Romana arma penetrare nequie-
rint, peruenisse non miretur: Hic enim in terra Gothica natus ac
educatus, adeo exactè, puriter & facundè, Christiæ Daniæ, at-
que Noruegiæ Regis immanitatem, neque ipsi sanguinario Ty-
ranno diu lætam, neque demum Dîs vltoribus neglectam per-
scripsit, vt eruditis gentibus pudori esse possit: quod Latinæ facundiæ fruges,
sub Cimerio cælo penè felicius ac vberius, quàm sub hac benigniore, ac tempe-
ratiore plaga proueniant.

Latomi.

*Quem liçtore stylo disertus orbis
In scenam rabidum trahis Neronem, &
Cedendum pueris palam propinas?
Respondisse ferunt: Quid hoc inepte?
Si me constituis tuum Neronem,
Te oportet Senecam fuisse nostrum.*

PAVLVS

Paulus Aemylius.

HVNC protulit Verona, Gallia aluit, Ludouicus duodecimûs
sacerdotio in æde Deiparæ Virginis Lutetiæ Parisiorum exorna-
uit, quod orsus à primis Galliæ regibus mille amplius annorum
Gallicam Historiam, Laconica tamen breuitate perscripti sset.
Sed in sacri belli enarratione quum Gothifredi Bolionis virtute
Hierosolymæ caperentur, aliquanto luculentius ita sese diffudit, vt medium iter,
non interitura cum laude tenuisse existimetur.

Latomi.

*Quæ semel absoluit lambendo simia factum,
Plus te (sis fas est dicere) Paule, sapit.
Quum natura duas tantum concessit habere,
Miror te extremam non reperire manum.*

Germanus Brixius.

S ad Altiſſiodorum Galliæ oppidum natus, in poesi lauream
meruit, Latino carmine edito, de trium ingentium nauium mi-
serabili conflagratione, quum dug Britannicæ Gallicam cogno-
mento Chordigeram (hæc erat inusitata magnitudinis) harpa-
gonibus comprehensam expugnare niterentur. Sed demum e-
mendatiora poemata vario titulo publicauit. Inde vero pedestri orationi dedi-
tus, transtulit e Græco, vti Lascaris alumnum decebat, ex Chrysostomo Baby-
læ vitam, & libros septem de Sacerdotio, puritate sermonis minime contemnen-
dos. Senescentem, sed adhuc planè robustum inuasit atræ bilis morbus, ob id
paulatim sæuior, atque lætior effectus, quum ex accumulato multo auro dimi-
diam ferè partem furto sibi subtractam miser sensisset, vt credi par est, a domesti-
cis, quibus nec vitam quidem postea credidit, sic vt in itinere iuxta Ligerim apud
Carnutes expirarit.

Latomi.

*Nunc sacra cum trahes, quum nunc bona carmina pangas,
Quis, Brixii, vatem te neget esse sacrum?*

Nicolaus Tegrinus.

S Lucae natus, professione Iuriconsultus, post magistratus honestis-
simos in Italia gestos, patriam Historiam egregia fide perscripsit: & in ea
præcipuè vitæ Castrucci, qui Lucæ, Pisarû, & Pistorij dominatû tenuit:
& magnas Florentinis intulit clades. Cuius viri, si tyrannidis inuidio-
sum nomen facessat, inusitata bello virtus, singulari laude celebranda iudicatur.

Sed Machiauellus Florentinus Historicus, patrij veteris odij memor, petulantia malignitate, nō interituram memorabilis Ducis famam fabulis inuoluit, quū vitam acerrimi hostis Etrusco sermone scribere orsus tam impudenti, quā a-stuto illudendi genere, sacrosanctam rerum gestarum fidem corruerit.

Latomi.

Exoluis patriæ supremum Tegrime munus,

Illi dum veram conficis historiam.

Tam non est illi verè omnia scribere turpe,

Quam tibi venalem non habuisse fidem.

Camillus Ghilinus Mediol.

VIVS extat liber Exemplorum, florida per omnes ætates varietate periucundus, ac ipso penè Valerio Maximo argumenti hilaritate festiuor. Ea rerum exempla diligenti, grauique studio collegerat Baptista Fulgosius, gentilium suorum perfidia Genuæ principatu deiectus: sed quoniam Latine orationis facultas minimè suppeteret, ea materno sermone perscripserat, vt aliquanto post ab hoc Ghilino Latine verterentur. Fuere qui existimarent à Iacobo patre id opus longo vigiliarum labore compositum, vt quotam hæreditatis partem obuenisse filio adolescenti, studioso quæ liberali quidem indulgentia beneuolentissimi patris, quum in eo eruditi ingenij certa indoles emineret, qua vel alieni operis oborta suspicio præclare discuti posse videretur. Erat enim Camillus in grauiis legationum muneribus, ob industriam cum summa fide, prudentiaque coniunctam, diu versatus: ita vt excitatæ fabulæ famam ridendo dilueret, & per vrbane se ab hoc furti genere non ahorrere fateretur, quando iure damnari non possit amore incensus adolescens, si quid opulento patri arguta manu surripiat. Perijt in Sicilia apud Carolum Cæsarem Francisci Sfortiæ Legatus, quum debellatis ad Tunetum Barbaris, Augustus Victor ad triumphum in Italiam reuerteretur.

Latomi.

Argueris factum tibi supposuisse paternum:

Dicit Momorum quin tibi turba diem.

Nam quum patris eras hæres ex asse futurus,

Vsum etiam fructum præripuisse potes?

Nempe, ais, hoc gratū est: nec parua est gratia Momis,

Scripta quod alterius credi vtriusque queant.

104N.

Ioannes Reuclinus Germanus.

IC est ille Capnionis cognomento, è patria lingua in Græcam verso, ne Latine fumeus euaderet, Germanorum ætatē nostra clarissimus, qui inusitato fretus ingenio, Græcas ac Hebraicas, atque item Latinas literas in Germania pari felicitate propagauit, quum arcana Hebræorum confirmandis Christianæ legis prædictis in lucem proferret, effectricemque mirabilium operum Cabalæ disciplinam apud valida, atque expedita ad perdiscendum eius gentis ingenia profiteretur. Extat eius liber de Verbo mirifico, & de Cabalæ scientiæ placitis, eloquentia illustri ad Leonem Decimum perscriptus. Circumferuntur etiam præter grauiore libros, quanquam suppresso nomine, ex eius officina obscurorum virorum epistolæ, admirabili facietiarum lepore cōditæ, quibus ad excitandum risum, cucullatorum Theologorum ineptissimè, atque ideo ridiculè Latina lingua scribentium stylus exprimitur. Vlciscebatur enim infestam nomini suo turbam, iucundissimo satyræ illudentis genere, quum maligna cucullatorum conspiratione tanquam Iudæis parum equus hostis: ac ex animo planè recutitus impietatis accusaretur. Hic liber auidè coemptus, & euulgatus, adeo grauius calumniatores eius ordinis percussit, vt coniurationis princeps Hostratus lætali dolore sauciatus interierit: & reliqui æstuantes à Leone suppliciter impetrarint, vt edicto diuendi, atque imprimi vetaretur: sed edicti maiestatem Reuclinus falso ingenio ludificatus, secundum epistolarum volumen, tanquam ex titulo minimè vetitum, altero quidem aculeatius impressoribus tradidit, ita vt cucullati miserè cum Hydra luctantes, animos in ea lite desponderint. Hostrati autem tumulto hoc nobile carmen, Capnionis puer affixit.

Hic iacet Hostratus, viuente ferre patique

Quem potuere mali, non potuere boni.

Crescite ab hoc taxi, crescant aconita sepulchro,

Ausus erat sub eo, qui iacet, omne nefas.

Latomi.

Esset quod patrio cognomine fumeus, hosteis

Reddidit audenteis Capnio, credo, tuos:

Dum tibi deberi Fatis incendia credunt:

Illi non segnes quæ properata struunt.

Quum potius ratio cognominis arguat istud,

Flamma quod ipsorum nil nisi fumus erat.

IOAN. DE MONTE REGIO GERM.

VNC enim vnum admirabili solertia diuini ingenij, Astronomorum omnium qui haecenus floruerunt praestantissimum veneramur: quum decimam sphaeram totius coelestis globi supremam, inclusasque diurna rotatione rapientem, certissima supputatione sibi & posteris inuenerit: hac ipsa aedepol gloriosa sapientiae palma, Thalete, Eudoxo, Calipo, Ptolemaeoque ipso, tantae scientiae conditore, ac Alfragano, nobilior. Extant eius subtilissima Commentaria in Almagestum Ptolomaei & Mathematicae ratiocinationis exactus atque perutilis liber de Triangulis. Ab hac commendatione eruditi nominis creatus est a Xisto Quarto Ratissponensis Episcopus, accitusque Roman, ut annum ex vetusta intercalatione fastis minimè respondentem, ad statas ex cursu lunae Paschales cerimonias reuocaret. Quod confici posse videbatur, subductis semel aliquot diebus Martio mensi, qua vnaratione mille & quingentorum annorum excessus, in cursu sideris non planè sensilis, toto demum cumulo deprehensus, emendatissimè tolleretur. Sed grassante in Vrbe pestilentia Fato surreptus, quod maximè cupiebat, praestare non potuit.

Brunonis Seleri.

Inferior nullo doctrinae laude priorum,
Doctus in astrorum cognitione fui.
Itala me tellus, & me Germania nouit,
Pannonis & Studium praedicat ora meum.
Duxit in has celebris primum Purbacchius artes
Ingenium magna dexteritate meum.

Latomi.

Extimuit, penitus nudatas Iuppiter aedis,
Quum decima sphaera cerneret esse suas.
Hoc homines, inquit, submouimus haecenus orbe:
Ab, propè nunc nostris prodimur in thalamis.
Et nemo ijs obstat conatibus? intulit Hermes:
Authorem Parca sed vetuere mori.
Heu, ait, heu miseros, qui sic vlciscimur hostem:
Vt cesset, Diuum protinus esse iube.

LUDOUICUS VIUES VALENTINUS.

VANQVAM hic ducta vxore apud Belgas liberis operam daret, sacrarum tamen literarum studia egregio digna sacerdotie complexus, adeo profecit, ut diui Augustini librum de Ciuitate Dei luculenta Commentatione adiecta, religiosè admodum illustrarit, quum publicè auctus stipendio liberales artes profiteretur, legendaque posteris multa volumina perscriberet. Nondum senex Fato functus

ctus est Brugis, quod est emporium Gessoriaci litoris, prosequentibus magno luctu amissi praceptoris memoriam Belgis omnibus, sed maximè ciuibus Hispanis: quod eo doctiorem in Hispania superesse neminem faterentur.

Conradi Lycosthenis.

Hoc tegitur Vives tumulo, subsiste Viator,
Et presso pacis verba precare gradu.
Quin etiam costum, violas, & thuris honores,
Vini da prompta debita dona manu.
Qui dum sic verbis, rebusq; exornat ad vnguè,
Per non tentatas maxima quaeque vias:
Nostra etas vincit veteres, atque omnibus illis
Viuem, quem contra ponere possit, habet.

Eiusdem.

Doctrinae columen, decusq; vitae
Viuem ne tumulo hoc puta Viator
Condi, sed tenues soli fauillas.
Nam non mors violenta, non edaces
Ignes, non series vetusta secli,
Non vires chalybis, licet potentis,
Non fluctus pelagi, licet ferocis,
De vita poterunt tulisse Viuem,
Doctrinae columen, decusq; vitae.

Latomi.

Quò syngrammata, dic amice Vives
Tam multa accumulas? an ut perennem
Hoc tibi redimas labore vitam?
Quantum ergo placitis Deum, Stygiq;
Iurat a tribus? perennitati
Nam reponere te ac tuos labores,
Teste agnominis hoc tui vocablo
Omnes fulmine sanciere taeto.
An non id tribui cupis Deorum
Decreto, at merito tuo labori?
Quod quum non potuit Deos latere,
Credo gratuitum hoc inisse pactum,
Vt nolint siquidem, crepentq; viues
Nullo munere, sed tuo labore.

Cosmus Pactius.

COSMVS Pactius ex amita Leonis Decimi genitus, nobili vir ingenio, elegantique doctrina praeditus, quum esset Florentinus Archiepiscopus, Maximum Tyrium Platonicae sectae philosophum e Graeco in Latinum scitissime vertit. Nec in eius ingenui muneris labore cessaturus videri poterat, tanquam virtutis & pietatis amore flagrantissimus, nisi importuna mors, vix dum Leone auunculo ad Pontificatum prouecto, & optimorum consiliorum studia, & paratae purpurae honorem intercepisset. Haec subinde studia Alexander germanus frater, diuerso, nec utique multum felici itinere secutus est. Ad scribendas enim tragedias ingenium appulit, eruditum hercle, sed aliquanto quam cothurnatum poetam deceret aridius, quod etiam & gracilitas ipsa totius habitus, & angustae vocis exilitas ex viuientis fronte promitterent. Poeticam autem Aristotelis, non inepte, uti difficilem, in Latinum verterat. Ob id tanquam ex concepta artis ratione tragedijs incumbere, verum adeo intemperanter, ut Graecas & ex his praefertim Iphigeniam in Latinum pariter, & Etruscum carmen vertendo, propriisque inuentionis alias effundendo, quae in theatris agerentur inter libidini vix modum imponeret: quanquam ab Etruscis histrionibus repudiarentur: qui exibilantis populi iudicium maximi instar periculi omnino fugiendum existimabant, quod ea poemata versibus constarent pede vno longioribus: ex noua scilicet, ac ob id insolenti nostris auribus Graecorum imitatione, quae numero & modo prorsus infaceto tanquam enormis, nusquam nisi Graecis tantibus arrideret. Iure itaque nouae inuentionis exemplar, nemine imitante, apud ipsum auctorem stetit atque consenuit: vsque adeo difficile est, obsoletis nitorem, & nouis auctoritatem feliciter attulisse.

Latomi.

*Pactius effugit perituros Cosmus honores,
Ut sempiternos sumeret. Quid perdidit?*

VBE postremo desiderare quorundam externorum imagines, Germanorumque praefertim, quum literae non Latinae modo cum pudore nostro, sed Graecae & Hebraicae in eorum terras fatali commigratione transierint: ita ut eorum qui iam fato functi ceteris clariores euaserunt, veras imagines a viuis, & pari laude florentibus, efflagitare non dubitem, quando id ab humanissimis, nisi violato Musarum sacramento, frustra expectari minime possit. Quis enim nisi plane barbarus & impius, vel exiguae laudem sine piaculo defunctis inuiderit, quam ex peculiari sua ingenij fecunditate nullo aeuo perituris? Pertinet hercle in quota parte exoptatae laudis ad producendam vitam, in albo atque ordine praecellentium hominum recenseri, agnosci que item ex vera oris effigie, ostendi que posteris in perstricta nec inuiti editorum operum censura, unde nouam nobilitatem veluti liberali, nec sperata quadam adoptione ad cumulatum decus

decus induerint. Emicuit dudum perillustis eruditio in Ioanne Oecolampadio, sed profecto clarius & luminosius illuxisset, nisi Christianae hostiae sacramentum repudiasset. Eadem fere nouae sectae libido Zvinglium in sacris literis apud Helueticos clarum incensit. Contigit & honestissima laus ex studio nobilium literarum Bilibaldo Nurimbergensi, cuius extant nonnulla opera ex Gregorio Nazianzeno pie translata, & Cosmographiae liber ex Ptolemaeo accuratius quam antea traductus, & totius Germaniae urbium descriptiones, eruditam lucem obscuris regionibus afferentes. Quis Vadiano ex sancto Gallo Helueticorum insigni pago, nouae atque vetustae Cosmographiae curiosus, gratias non agat, quum libellum Pomponij Mele perutili commentatione ex breui & obscuro, magnum illustremque reddiderit? Miramur quoque diligentiam laboremque viro regia in aula conspicuo longe honestissimum, Cuspiniani Vienneis, a quo ciuili quadam facundia Germanorum & Byzantium Caesarum Imperia, propinquitates, stemmata, mores, atque exitus referuntur. Viget apud nos eruditi nominis auctoritate Copus Basiliensis, ab exacta doctrina, felicique artis industria medicus, Francisco Galliae regi magnopere repetita saepe memoria, desideratus. Suspiciamus etiam ingenium Conradi Goclenij, vertendi Graeca docendique facultate, apud Belgas magnopere celebratum. Venerantur Iureconsulti nostri Zasium ex Harudum Constantia, humani iuris intelligentia, cum exactissimis scriptoribus conferendum. Floret adhuc apud nos praedulcis & grata memoria Beati Rhenani: ex eius enim ingenij liberalitate officinaque libraria, optimarum literarum magnas opes ad nos peruenisse conspicimus. Sunt etiam in celeberrima Camerarius, Graecae atque Latinae linguae ita peritus, ut scribendo pernobilis Ciceronis imitator euaserit: & Copernicus absolutae subtilitatis mathematicus: atque item Albertus Grantzius, qui Danorum & Sueuorum regna ad extremum borealem Oceanum, nostris obscura, facundissime descripsit. Sed qua demum veteri sodalicio digna pietate imaginem tuam, ut Elogio nostro coronetur expectauerim, Vrsine Gaspar Vindelice, paucis ante annis morte prepropera nobis ereptus: nobiles enim poetas leto carmine, historicos vero styli grauitate superabas: sed in cumulo honestissimae laudis, ut integer vitae scelerisque purus, tranquillum animi probitate periculosi officij munus feliciter adimplebas, quum Maximilianum summe indolis adolescentem, Ferdinandi Caesaris designati filium, patruum fortuna dignissimum, perfectis moribus ac literis erudires. Sed cur reliquos enumerare non desino, postquam inanis spei votum, infinitus eruditorum numerus interrumpit: offertur enim latissima seges ab ipsa mirabili Germanici coeli fecunditate. Occulta hercle siderum commutatione euenisse arbitramur, ut illud coelum, molestis Boreae flatibus, frigore geluque damnatum, horrida dudum torpentiaque ingenia mollierit ac excitaret. Neque enim contenti sua veterem militiae laude, qua Martium decus Romanis gentium victoribus ereptum, stabili disciplinae seueritate feliciter tuerentur: ipsa etiam pacis ornamenta, literas, optimasque artes decoquenti Graeciae, ac Italiae dormitanti (quod pudeat) abstulerunt. Patrum siquidem nostrorum memoria, architecti in primis, ac exinde pictores, statuarij, sculptores, mathematici, & peragut manus artifices, ac item aquileges, septempedarijque mensores, e Germania petebantur. Nec mirum quum antea inusitatae & portentosae inuentionis aereas formas excudendis li-

bris, & formidanda bello aenea tormenta nobis attulerint. Sed hæc infestis seculi fortuna, non vsq; adeo illis benigna mater, & nobis immitis exitit nouerca, vt nihil omnino ex pristina hæreditate reliquerit. Tenemus enim adhuc (si fas est vel modestè gloriari, tota penè libertatis possessione spoliatis) syncere & constantis eloquæ munitam arcem, qua (si castis Musis placet) ingenuus Romanicandoris pudor, aduersus externos inexpugnabilis conseruatur atq; defenditur. In hac enim statione ad perenne decus, optimo cuiq; cui intentè vigilandum erit, vt Bembo, Sadoletq; signiferis, quod reliquum est è tanta maiorum substantia, generose tueamur: quâquam inani miseriarum nostrarum solatio, postquam non iniquo iure apud nos conuulsa libertas interijt: qua vna proculdubio altrice studiorum, bonas artes excitari, propagariq; conspiciamus.

QVVM iam confecto priore volumine, quo fato functorum imagines continentur, ad secundum non inuita Minerua peruenerim (id enim de viuis erit) censuræ periculo grauius quidem, sed ingeniorum illustrium religiosa commendatione iucundius, operæ precium existimaui, eorum nomina profiteri, quo tabulæ pictæ in nostro conclauis immortalibus dicato spectantur. Sit hæc enim delectæ sedis, & instituti operis certa nuncupatio, vt vel hinc viri elegantes, tãquam aridentis augurij læto nomine accepto suorum ingeniorum monumenta ad posteritatem æterna prospiciant, nec ideo grauatè morè gerere velint, honesta mihi pariter ac ipsis & deniq; grata omnibus experienti. Appello enim eos, qui literarum amore voluptates abdicarunt, & bona spe diuturnæ laudis aluntur, num laudari vel à mediocribus poetis ineptum putent? Superbè quidem insaniunt, si aliæ liberalitatis munera fastidiant. Idcirco mihi satis fuerit, Italos blandè ac humaniter admonuisse: neq; enim eos adeo austeros, & illiberales fore crediderim, quin imagines scite pictas ad Musæum minimè transmittant. Quid enim inuerecundius, ne dicam agrestius admitti poterit, quàm ab exemplo tot insignium virorum omnino discelsisse, qui hoc eruditæ benignitatis officiū letissimè præstiterunt? Quamobrè annotata nomina subdidimus, vt qui absunt, certam se de benignè sibi relictam intelligant: si in hac florida ac immortalis corona, conspici decorum existimarint. His equidem ingenuis lusibus nostris primus vigiliarum suarum fructus prædulci libatione degustabunt. Quid enim viuenti, ac utique de ingenij virtute benemerito beatius accidere potest, quàm representata alieni iudicij testificatione, gloriam præsentire? Quid porro lætius atque iucundius, quàm interesse posteritati suæ, & denique Fatidis inuitis mortē nō timere? quam nemo nisi anxius ante ipsum inuidiæ laceffentis euentum non timuit. Nomina eorum qui adhuc viuunt & præclara secundi ingenij gloria perfuuntur, hæc sunt. Imagines autem eo seriatim ordine sedem obtinent, vt dignitatem omnem, vel fortunæ vel generis, ipse vnus ætatis honos antecedit.

NOMI.

DOCTORVM VIRORVM.

NOMINA EORVM QUI IN TABULIS HABENTUR.

PETRVS BEMBVVS CARDINALIS.
BAPTISTA ÆGNATIVS.
IACOBVS SADOLETVS CARDINALIS.
GEORGIVS TRISSINVS.
HIERONYMVVS FRACASTORIVS.
HIERONYMVVS VIDA EPISCOPVS ALBANVS.
IOANNES PIERIVS VALERIANVS.
ROMVLVS AMASÆVS.
ANDREAS ALCIATVS.
MARCVS ANTONIVS FLAMINIVS.
PHILIPPVS MELANTHON.
IANVS VITALIS.
REGINALDVVS POLVS CARDINALIS.
DANIEL BARBARVS.
ANTONIVS MIRANDVLA.
PHILANDER GALLVS.
HONORATVS FASITELLVS.
BASILIVS ZANCHIVS.

Sed qua spe alienæ benignitatis munus expectauerim, quum hæc nostra cupiditas ad externorum imagines extendatur, nisi viri nobiles adiutent, honestis que votis arrideant. Nulla enim res est, vel non planè ardua, quæ illustri patrocinio non indigeat, vt rectè matureque perfici ac impetrari possit. Rogabo itaque veteres patronos, in prouincijs dignitate atque opibus præcellentes, sic vt eos etiam pie obtester per communia Musarum sacra, vt hoc officium expedite ac liberaliter præstare velint. Quid enim non præstabunt sacrati Proceres, qui se alumnos amatoresque Musarum professi, nunquam veræ gloriæ nomen contempserunt: ita vt vel ab vltima Sarmatia, qua Latinæ linguæ septa, Roxolano Varmiensem Episcopum, qui multis legationum functus honoribus, & poetica lauro coronatus, suæ gentis nobilitatem ad eandem laudem accendit, ad quæ præclare aspirant Philippus Padneuius, Martinusque Cromerus? Nec in hoc ædepol erudito munere collocando, suspensè cunctabitur generosus ille Musarum hospes Ortho Truchses, Germaniæ decus, & sacri Senatus ornamentum: quum eius explorata liberalitas neque vsu confenescat, neq; præterita existimatione fatietur, nec aliud quicquam nisi extra inuidiam positum perenneq; respiciat. Nec id hercle mirum, postquam ille alioqui multis importunus maturatæ purpuræ splendor, nec perstrinxerit oculos, nec memoriæ neruos eliserit, nec quicquam de sincero nobiliq; pudore vel leuiter inumbrarit. Patefecit enim innatæ virtutis studia, in hoc dudum apud Vangiones conuentu longè grauissimò, quum summa autoritate præses, ideoq; Reipub. causa vehementer occupatus, omnes numeros perfectæ virtutis expresserit: ita vt ab eo iam non paucos quidem, sed ex feraci ingeniorum Germania, integram per imagines lectissimo

rum virorum cohortem expectem, in qua inter tantos Græcorum authorum interpretes, diuinarumque rerum scriptores inclytum poetam Georgium Logum sodalem meum, si ita fas est, cum laurea signiferum exoptarim. Nec Thomam quoque Nadastrum, qui vnus in Pannonia, pari studio Martis & Palladis antiquum decus tuetur, quenquam omnino prætermisurum ex his arbitror, quos intestini ac externi belli calamitas reliquos fecit. Iam pridem enim amissimus sacri ordinis Antistites literarum, atque virtutis studio præcellentes Ioannem Pannonium æterno poemate edito stabili fama commendatum, & Philippum Moræum Strigoniensem Mugaciana acie à Barbaris interfectum: & quos nuper non sera dies nobis eripuit veteres amicos, pietate ac altitudine animi, Latinaque facundia illustres, dum tota Europa maximas legationes obirent: Stephanum, inquam, Brodericum Vacciensem, Francapanem Agriensem, & Statilium Albæ Iuliæ Dacorum sacerdotio insignem. Sed florentissimi paulò antè Regni profectò miseret, tanquam subacti, ac in fœda seruitute planè morientis, cum in eo egregia illa, ideoque non temerè formidata Barbaris, veterum militum soboles interierit, extincto nimirum Mathia rege, cuius summæ virtutis nusquam fortuna defuit, pudore ingentis animi uicta, scilicet vt mox indignata imbelles firmissimi regni dominos, vt suo more instabilis non iniquo iure rebellaret. Hæc eadem pari incurfu Dalmatas afflixit, apud quos valida ad capeffendam ex literarum studijs laudem, hac ætate ingenia floruerunt: sed ab assiduis Barbarorū incursionibus exturbati vetere agro, ac in extremas patrij litoris margines compulsi, tanquam de retinenda libertate desperantes, armis literas commutasse videri possunt: sic vt nemo dignus Elogio compareat, nisi in lucem studiosè producat ciues suos Tranquillus Andronicus præclarus Ciceronis æmulator, dum grauissimarum actionum ac Ottomanicæ legationis, obscurorumque nobis itinerum Commentaria perscribit. Belgarum porro ingenia mihi hercle diligenter excudet, & bona fide recensabit, oraque delectorum, ni fallor eruditè picta benignè largietur Antonius Perrenotus Atrebatensium Antistes, modò ei adeo grauius maximis officijs occupato, hæc ardens conficiendæ publicæ pacis cura, excolendis Musis otium relinquat, quod certè necessario somno subtracturum crediderim, quum iam pondera consiliorum ingentium ex sinu Cæsaris, nimia planè vel importuna fatiscientis senis patris humeris piè subeundo gnauius excipiat. Sed valebit opinor Brasmi viri summi præceptorisque memoria, quum discipulorum eius insignis globus passim occurreret Petro Nannio duce, quo optimarum literarum professore, Louanensium academia gloriatur. Qua in re se monitorem occupato Perrenoto, facile præstabit Cornelius Sceperus eruditi iudicij pondere, & in tantis legationibus ac illustri totius Europæ peregrinatione celebratus. At non hæc quoque sperauerim ex opulenta Gallia, quæ variæ & inconditæ doctrinæ acervos aliquandiu mirata, nunc primum quid sit illud eximium in literis, & perillustre decus intelligit, repudiataque barbarie, ita Latinæ orationis puritate delectatur, vt si quid Manes omnino sentiunt, Budæum pariter, ac Erasmum miserè pudeat, adeo agresti & senticosæ via laudem vigilijs parem omnino quæsiuisse. Aspirabit utique nobili voto luculenter Ioannes Bellaius, præclaro vetustæ familiæ, ac insitæ virtutis nomine Parisiorum Antistes, & bis merita purpura Senator amplissimus.

Quid

Quid enim amico veteri, erudita præsertim, ideoque minimi sumptus munera cupienti non tribuet? qui perenni studio Græcis atque Latinis Musis sacra facit: qui ingenia fouet, productaque in regiam eruditi principis liberalitate, protinus exornanda in luce constituit? Huic igitur non immerito viri doctissimi morem gerent, benigneque docta ora pictoribus præbebunt, ipseque ante alios Perionius, vel religionis amore sacratis inclusus septis, qui Aristotelem Ciceronis oreloquentem fecit, dum Strebæum pari æmulatione conspicuum, gloriofo certamine superare contendit. Quid non tribuet sodali Danesius, qui Budæi præceptoris imaginem huc vsque transmisit, vir hercle summa eruditione Romanoque iudicio insignis, a quo propediem absolutæ felicitatis partum expectamus? Nec puto Lazarum Baiphium, libris de re Vestiaria Nauali que percelebrem, & Gulielmum Pellicerium explicato totius rei herbariæ negocio, publicæ utilitati consulenti, quicquam vetere amicitia indignum admissuros. Nec desiderio meo prorsus illudet ipse Castellanus, præcellentis doctrinæ merito perpetuus comes ascitus regi, vt inter mollissima cœnæ tempora rerum omnium origines, & euentus infinitæ regis memoriæ recondenda repræsentet. Consequentur & hos Tufanus, in rei literariæ substantia Budæi præceptoris astutus hæres, quum id tantum adierit, quod certum & salubre videbatur, totam autem parum comptæ elocutionis intemperiem effugerit. Nec ab his vestigijs longe aberunt poetæ duo planè suaues & teneri, Salmionius Macrinus, Nicolausque Borbonius, & Reginus, qui pedestri oratione poetarum honoribus æquatur. Postremo & ipse Vatablus, quanquam in celeberrimo gymnasio plenis subellijs superbus, suam vel Hebraica duritie non planè faceti oris effigiem denegabit. Sed ad quem modò confugiam, qui in Hispania præcellentium ingeniorum delectum habeat, ac eleganti viro dignum huius non indecore liberalitatis officium præstet? Inter multos hercle, qui seuerioribus diuinarum rerum ac humanarum studijs dediti, tanquam Reipublicæ, priuatæque maxime utiles iudicantur, rari occurrunt elegantium literarum ornamentis insignes: quod hic omnis Latine scribendi lepore parum grauib inani ambitione quæsitus, nulla omnino subsidia serijs facultatibus, sed impedimenta nonnunquam afferre videatur. Qua de causa quum vigente adhuc seniorum opinione, ipsi etiam totius Hispaniæ proceres, hæc studia tanquam importuna militiæ penitus abdicarent: hic excellens cultus, quo disciplinæ omnes exornantur, aliquantò serius quam alias in terras, in Hispaniam peruenerit: ita vt hæc terra alioqui rerum omnium ferax, acerrimorumque in primis, & sublimium ingeniorum alitrix, quæ tot nobiles æternosque poetas ac oratores Romanæ ciuitati quondam inseruit, hoc toto, quod suspicimus illustris eloquentiæ honore, penitus orbata censi possit. Agnouere tamen nonnulli maiorum incuriam, Nebrissa monitorem, ingeniaque sua ad hanc laudem feliciter extulerunt, in quibus nuper emicuit Garcias Lassus, Horatiana suauitate odas scribere solitus: sed generosè ad fastigium euadentem, dum alteram militiæ laudem ardentè appetit, mors acerba elusit: & casu quidem ignobili, quum ad aquas Sextias exturricula ab agrestibus lapide caput ictus, spectante Cæsare concidisset. Sed hodie procul dubio Ioannes Sepulueda Cordubensis, ipsam eximie laudis arcem obtinet, qui Græcæ peritus linguæ, & scientiarum propè omnium validis instructus præstigijs, dum assidue, atque ideo feliciter stylum exercet, eloquentissimus euadit.

Huic autem proximum accedere audimus Martinum Silicæum Carthaginensem Episcopum, qui lectissimis moribus ac literis, virilique ingenio & casta facundia, dum Philippum Cæsaris filium persanctè & solerter edocet, optimum Principem ad paternum decus, & ad regni felicitatem instituit. Reliqua porro ingenia quæ fecunditatis egregiæ aut maturæ frugis specimen præbent, indicaturum scitè atque fideliter crediderim Franciscum Mendocium Cardinalem, quem accipiendis de manu summi Pontificis solemnibus Senatoriæ dignitatis ornamentis propediem expectamus. Hic enim supra generis antiquum decus, amplissimam ex optimis literis laudem spectat, potiturque iam parta ex his studiis insigni gloria, quæ nixa veræ virtutis radicibus nunquam deflorescet. Ea porro ingenia, quæ vltima terrarum Lusitania ad Oceanum nobis abscondit, à Michaelè Syluio Cardinale non diu quidem expectabimus. is enim à varia doctrina poeta cultissimus, ac omnis elegantiae iucundus arbiter, studia nostra vehementer amat & laudat, patrij decoris planè cupidus, supra reliquos animosæ gentis honores, hoc literatæ laudis nomen, tanquam non postremæ, si nō summa gloriæ minimè contemnit. At quid postremo ab vltima Britannia expectauerim? nisi lugubres fortasse imagines? quum ibi optimi paulo ante Regis importuna crudelitas, æternæ laudis procures excisa planè virtute sustulerit.

F I N I S.

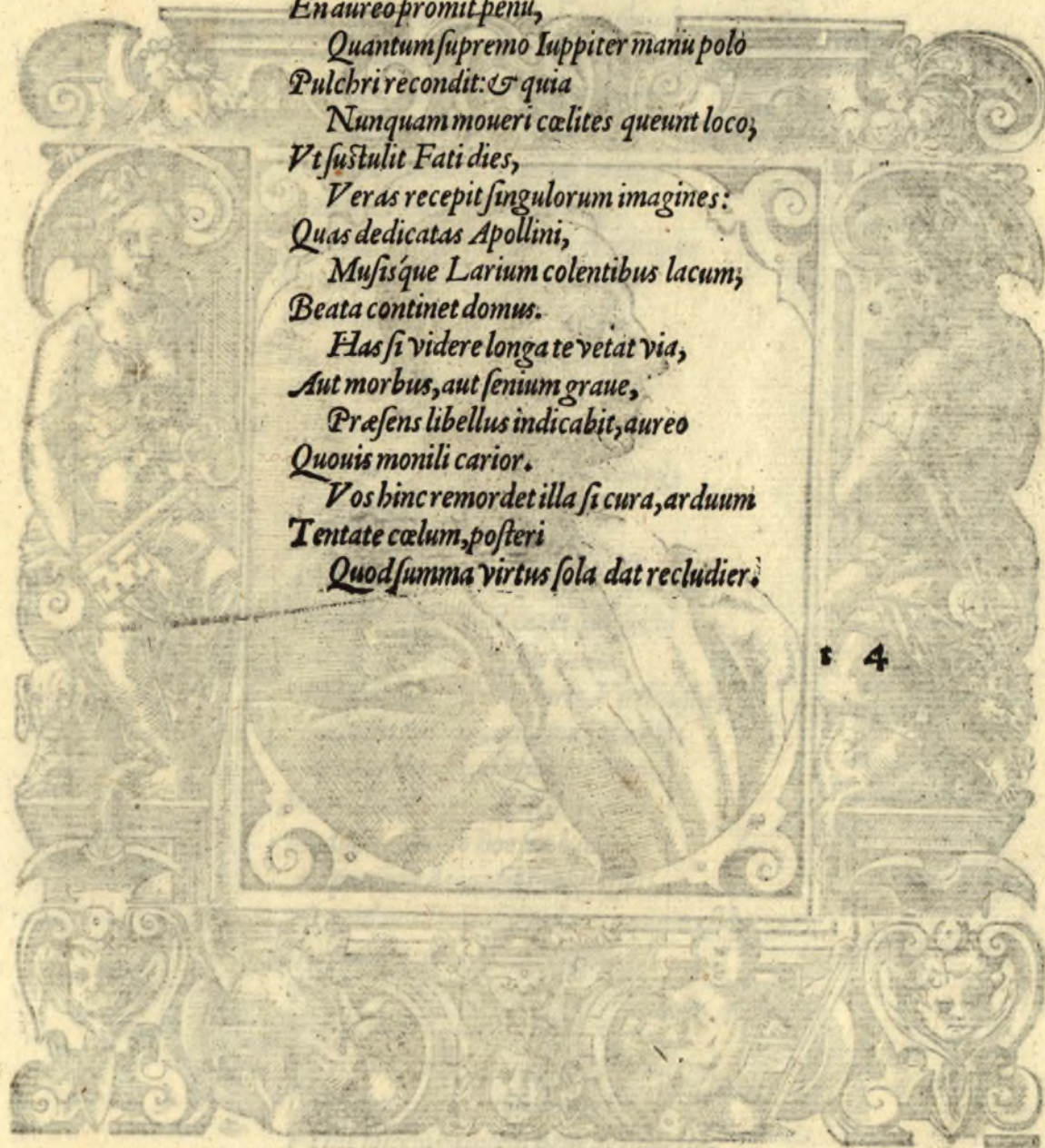
IN IOVIVM.

Postquam relegit omnium
Prouinciarum Iouius intimos lares,
Nec instituta substitit
Via, vel alto territus montis iugo,
Hinc diuidentis Italos,
Illinc Iberos bellicosa Gallia,
Vel æstuosis Adriæ
Illinc procellis, hinc profundis fluctibus
Turbatus Inferi maris:
Sed inter acreis euagatus milites
Interq; rauca cornua,
Et fusa victorum hinc, & hinc cadauera
Non otiosa indagine
Tot inde retulit libros annalium:
Mox vtriusque littoris
Ora remensa, diligens felicibus
Piscator inde retibus,
Auara quicquid ante Neptuni manus
Calauerat nobis, tulit.
Nunc inquietus patre deductus Ione,

Animusq;

Animusque terrestribus
Non rebus explendus, velut celeri Noto,
Elatus vbi cælestibus
Explere sese latius potest:
En aureo promit penu,
Quantum supremo Iuppiter manu polo
Pulchri recondit: & quia
Nunquam moueri cælites queunt loco,
Vt sustulit Fati dies,
Veras recepit singulorum imagines:
Quas dedicatas Apollini,
Musis que Larium colentibus lacum,
Beata continet domus.
Has si videre longa te vetat via,
Aut morbus, aut senium graue,
Præfens libellus indicabit, aureo
Quouis monili carior.
Vos hinc remordet illa si cura, arduum
Tentate cælum, poster
Quod summa virtus sola dat recludier.

t 4

Quod summa virtus sola dat recludier.
Vos hinc remordet illa si cura, arduum
Tentate cælum, poster
Quod summa virtus sola dat recludier.

PAVLO IOVIO EPISCOPO

NV CERINO, MVSARVM CVPIDINI

Ioannes Latomus.

SED quid, Paule Ioui, tibi rependam?
Doctus non ego: nec tuorepostus,
Vt hoc nomine debeam, in theatro:
Quod neque ambio, nec tamen recusem:
Quod nemo faceret, quis hoc videri

Non loco, nisi rusticus, præoptet?
Grateis, Paule, tamen tibi rependo,
Communis meriti, ac honoris ergo:
Quod doctos habeam loco parentum,
Scriptores venerer libenter omneis

Candore

Candore ingenuo fideq; summa,
Et quanto ingenio licet, nisi illi,
Aut sint planè athei, aut palàm nefanda,
Quæ non scribere præstitisset, edant.
Horum nomine, Maximo, optimoq;
Huic Paulo Iouio, hospiti benigno
Mvsarum, & Charitum pio parenti,
Doctorumq; probissimo patrono,
Tantas accumulo, aggeroq; grateis
Tantas & toties manu, styloq;
Quantas & quoties pro agris receptis
Et caris pro ouibus Deo refudit
Suo Vergilius: vel ipse Naso
Laeto pectore reddidisset, idem
Si de Tartareis locis Getarum
Ad caram patriam redisset exul.
Nam quod pulchrius, hospitaliusq;
Adde splendidius benigniusq;
Vllis in regionibus, vel annis,
Aut villo abs homine, vtilibet potente
Factum legimus? at caret profecto
Exemplo Ioui profusus ardor.

Quid? Si quis Phalaris, Vitelliusue,
Aut latro impius, aut rapax danista
Conatus simile huic fuisset? an non
Vita ille maculam eluisset omnem?
Et doctos studio hoc suo benigno
Ad perenne decus sibi obligasset?
At quid nos Iouio rependere, æquum est?
Qui vir optimus, integerrimusq;
Perque omneis adeo politus artes,
Quiq; arteis adeo poluit omneis,
Vt vix inuenias parem, aut secundum:
Non parcit sibi, sumptibusq; tantum,
Vt hic saltem habitent benè ac honestè,
Quotquot non nisi commodè hospitari
(Sed quò deueniant, quis approbabit?)
Censura Ioui pia merentur,
Ob illa ingenij beata dona.
Non illi titulos perenniores?
An non carmina perpolitiora?
Non encomia, debitosq; honores?
Non grateis referemus auctiores?
Non laudes cumulatiùs canemus?
Laus est, Magne Ioui, tua hæc perennis,
Et tua est pietas peculiaris

e 5

Hec, quod non modò vindices diseri eos
 Afferasq; viros, ita ut palam ausint
 Morti oppedere, nec timere morte
 Blattas ac tineas voraciores:
 Sed quod insuper id, quod est caducum
 Et mutabile maxime, puta oris
 Dices effigiem perennitati:
 Et quales fuerint velis videri,
 Quos iam vix meminit fuisse quisquam.
 Laus hæc est Ioui peculiaris.

In mortem hætenus expeditus omnes
 Os, denteis, calamus, manus, et ungues,
 Nos sua quoties rapacitate,
 Tollenda optima quæque prima, ledit:
 Quid? vel vnus æstimauit assis,
 Tum conuitia, tum malos lambos,
 Verborumq; malorum onusta plaustra?
 Quin & reddimus proteruiorem
 Nunc, sed nunc fremit, ingemit, doletq;
 Quod ne corporibus quidem necandis
 Sit satis semel expeditisse telum.
 Sic Ioui bone, sic iò triumphæ.
 Huic mortui inuideamus vsque, & vsque,
 Magno quisque animo, inuidenter omnes:
 De qua nunc retulit nouum triumphum
 Hic noster Iouius. Qui & ipse quamuis
 Quasdam illi exuias suas reliquit,
 Quæ Deum comitem minus decerent,
 Et cæli nimis hospitem grauarent,
 Vespillone quidem est abusus illa,
 Quod si quis Iouium velit videre,
 Museumpetat, eccum, in hac corona
 Cum Phæbo & socijs vides Camænis
 Scribentem simul, loquentem
 Quod non vlla satis stupebit ætas,
 Quod tum afficiet stupore cælum,
 Quum cursum remorabitur dierum,
 Et iam præteritos vehet recenteis,
 Quid tandem illius, obsecro peremut?
 Sed ut te iubeam, Ioui, valere,
 Quo te nomine (sinouum necesse est)
 Appellem, dubito. Iouis? nec illud
 Augustum satis est, licet propinquum.
 Phæbi, aut Mercurij? meres vtrumque.
 Es iuncto simul ast vtroque maior,
 Sed quid te vocitem? Patrem deorum?

Sed

Sed iam Iuppiter hoc præoccupauit.
 Musarum Venerem? sat istud aptum,
 Et quod prætulero: at nihil virile est.
 Sed cur non puerum marem locamus,
 Musarumq; Cupidinem vocemus?
 Euge, illud lepide, bene ac venuste:
 Musarumq; Cupidinem vocemus.
 Nam quis aptius, efficaciusq;
 Tardas exacuet, trahetq; menteis,
 Ut credant lepidas, amentq; Musas,
 Et sic depereant furore multo?
 Ut vel de media subinde nocte
 Confessum veniant suos amores,
 Ad fores vigilent licet repulsi,
 Ab ijs non abeant nisi intromissi?
 Atque ipsum furere arbitrentur esse
 Sat magnum sibi præmium laboris?
 Qui flammæ melius propaget istas,
 Quam (Musæ inuitis) Cupido vester?
 Atqui id quod facies, rogas, veneno?
 Non villo iaculoque, proculque:
 At quodam ingenioso honoris æstro.
 Quo quisque immodico feretur æstu
 Ad illa optima, Literas & Arteis?
 Locum scilicet ut decentiorem in
 Museo referat: quod est laboris,
 Honor perpetuus, supremæ metæ.
 At tu Magne Ioui vale perenne,
 Musarumq; vale, vale Cupido,
 Qui nobis aperis nouam hanc arenam.

INDEX POETARVM

NOSTRAE AETATIS ILLVSTRIVM
QVORVM EPIGRAMMATA, PRÆTER NOVA

Ioannis Latomi Bergami in singula doctorum viro-
rum Elogia, hoc in opere variè di-
spersa continentur.

ACTII SYNCERI.

D E Andrea Matt. Aquavio duo. pag. 137	Cælij Calcagnini.	203
Ioanne Costa.	108 De Calio Rhodigio.	182
Baptista Platina.	35 Hieronymo Aleandro	95
Pogio Florentino.	22 Iouiano Pontano.	158
Aldi Manutij.	Ludouico Ariosto.	104
De Hercule Strozza.	Colæ Bruni.	174
Andræ Dactij.	De Antonio Tibaldeo.	89
De Marsilio Ficino.	Conradi Lycosthenis.	53
Michaele Marulo duo.	De Ludouico Vine duo.	109
Petro Crinito.	Croti.	58
Antonij Amitermini.	De Rutilio.	24
De Marco Musuro Cretense.	Cynthij Gyraldi.	195
Antonij Panormitæ.	De Calio Calcagnino.	188
De seipso.	Danthis Aldigerij.	163
Antonij Scronis.	De seipso.	130
De Benedicto Iouio.	Dardani Parmensis.	150
Antonij Vaccæ.	De Iasone Mayno.	146
De Baptista Pio.	Dionysij Caronij.	207
Nicolao Machiavello.	De Ioanne Ruellio.	95
Aurelij Augurelli.	Domitij Palladij.	11
De se ipso.	De Pomponio Lato.	143
Basilij Zanchij.	Elisij Calentij.	124
De Actio Syncero.	De Antonio Panhormita.	218
Andrea Naugerio.	De seipso duo.	75
Gabriele Altilio.	Ferdinandi Balamij.	230
Iouiano Pontano.	De Alberto Magno.	204
Bernardi Bembi.	Alberto Pio Carporum principe.	108
De Danthe Aldigerio.	Pandulpho Collenucio.	208
Blosij Palladij.	Flamini.	115
De Marco Antonio Casanova.	De Actio Syncero.	20
Boccarini Arcini.	Ardea Naugerio duo.	129
De Bernardo Bibienna.	Augustino Nipho.	
Brunonis Seileri.	Balthassare Castellione duo.	
De Ioanne Regiomontano.	Gaspere Contareno duo.	
Cæsar Scaligeri.	Hieronymo Sauonarola.	
De Angelo Politiano.	Ioanne Costa.	
Calio Rodigio.	Iouiano Pontano.	
Iacobo Fabro Stapulense.	Lampridio Cremonense.	
Ioanne Costa.	Mario Molsa.	
Marco Antonio Turriano.	Floridi Sabini.	
Caroli Aretini.	De Antiocho Tiberio.	
De Leonardo Aretino.	Franchini Consentini.	
Claudij Roseletti.	De Laurentio Valla.	
De Christophoro Longolio duo.	Mario Molsa.	

Fran

POETARVM.

Francisci Petrarce.	De seipso.	13	Ioannis Morelli.	177
Georgij Anselmi.	De Erasmo Roterodamo.	119	Ioannis Secundi Hagienfis.	175
De Mario Grapaldo.	Germani Brixij.	128	De Erasmo Roterodamo.	167
De Christophoro Longolio.	Gilberti Cognati.	176	Thoma Moro.	91
De Erasmo Roterodamo.	Guidonis Posthumij.	107	Iulij Gonzagæ.	155
De Bartholomæo Cocliste.	Herculis Strozza.	75	De Alberto Pio Carporum Principe.	188
De Angelo Politiano.	Ioanne Pico Mirandulano duo.	77	Lancinij Curtij.	188
De Rodulpho Agricola.	Hermolai Barbari.	82	Leonardi Marfil.	188
Hieronymi Aleandri.	De seipso.	182	Lilij Gyraldi.	209
Honorati Fasitelli.	De seipso.	179	De Calio Calcagnino.	158
De Francisco Arfillo.	Paulo Iouio.	227	Ludouici Ariosti.	44
Iacobi Cardinal. Papicij.	Iacobi Exerichi.	167	De Bessarione Niceno Cardinali.	60
Iacobi Guidij.	De Thoma Moro.	196	Ioanne Argyropylo. 51.	138
Iani Vitalis.	De Mapheo Vegio.	160	Marcelli Pallonij.	56
De Aegidio Cardinali.	Alberto Magno.	8	De Andrea Matthæo Aquavio.	77
Alexandro Achillino.	Antonio Panhormita.	113	De Demetrio Chalcondyle.	49
Balthassare Castellione.	Bessarione Niceno.	45	Ioanne Pico Mirandula.	193
Callimacho Philippo.	Camillo Querno Archipoeta.	154	Ambrosio Monacho Camaldulense.	23
Erasmo Roterodamo.	Flauio Blondo. 28.	176	Andrea Marone.	136
Galeotto Martio.	Gaspere Contareno.	90	Antonio Nebriffense.	122
Guidone Posthumo.	Guilmo Budeo.	131	Aurelio Augurello.	122
Hieronymo Aleandro.	Ioanne Scoto.	182	Baptista Mantuano. 118.	10
Laurentio Medice.	Leone Baptista Alberto.	60	Francisco Philelpho.	31
Mario Grapaldo. 119.	Mario Grapaldo. 119.	139	Francisco Mirandula.	161
Petro Pomponatio.	Petro Leonio.	135	Hieronymo Donato.	111
Philippo Decio. 165.	Philippo Decio. 165.	178	Ioanne Boccacio.	41
Thoma Linacro. 120.	Thoma Moro. 167.	178	Ioanne Mario Catanao.	148
Iasonis Landi.	Iasonis Landi.	126	Iouiano Pontano.	96
De Iasone Mayno.	Ioannis Baptista Possuini.	126	Lampridio Cremonense.	183
De Actio Syncero.	Angelo Politiano.	195	Laurentio Laurentiano.	100
De Benedicito Iouio.	Henrico Cornelio Agrippa.	187	Laurentio Medice.	66
De Paulo Iouio Musarum Cupidine.	De seipso.	228	Nicolao Perotto. 33.	133
	De seipso.	228	Petro Crinito. 109.	102
	De seipso.	228	Philippo Beroaldo.	22
	De seipso.	228	Pogio Florentino.	22
	De seipso.	228	Pomponio Gaurico. 141.	183
	De seipso.	228	Nicolai Grudij.	151
	De seipso.	228	De Actio Syncero.	151
	De seipso.	228	Nicolai Archij.	115
	De seipso.	228	De M. Antonio Turriano.	115
	De seipso.	228	Petri Bembi.	115
	De seipso.	228	De actio Syncero. 151.	150
	De seipso.	228	Iacobo Sanazario. 150.	75
	De seipso.	228	Angelo Politiano.	75
	De seipso.	228	Christophoro Longolio.	128
	De seipso.	228	Hercule Strozza. 105.	171
	De seipso.	228	Leonico Tomao. 171	
	De seipso.	228	Petri Criniti.	
	De seipso.	228	De Angelo Politiano duo.	74
	De seipso.	228	Petri Curij.	
	De seipso.	228	De Ioanne Manardo. 156.	178
	De seipso.	228	Rutilio.	178

Petri Grauius.	De Philippo Herald.	202
De Actio Syncero.	Sabellici.	99
Picrii Valeriani.	De seipso.	180
De Hermolao Barbaro.	Salmonij Macrini.	276
Iano Parrasio.	De Gulielmo Budeo.	181
Iouiano Pontano.	Simonis Vallamberti.	104
Michaelis Marullo.	De Erasmo Roterodamo.	96
Theodoro Gaza.	Gulielmo Budeo.	33
Platina.	Iacobo Fabro, Stapulense.	42
De Antonio Campano.	Iouiano Pontano.	206
De seipso.	Spinelli.	201
Pogij Florentini.	De Ambrosio Monacho Camaldulense.	79
De Emanuele Chrysolora.	Stephani Doletii.	207
Politiani.	De Alberto Pio Carpenso.	46
De Antonio Campano.	Christophoro Longolio.	53
Domitio Chalderino duo.	Stephani Dulcini.	29
Donato Acciatolo.	De Lancino Curtio.	49
Marfilio Ficino.	Theodori Beza.	24
Theodoro Gaza duo.	De Gulielmo Budeo duo.	206
Pontani.	Tibaldai.	201
De Antonio Panormita.	De Actio Syncero.	79
Gabriele Altilio.	Guidone Sosthumoi.	207
Gregorio Tiphernate.	Hercule Strozza.	53
Michaelis Marullo.	Ioanne Lascare.	79
Pomponio Lato.	Michaelis Marullo.	207
Bartholomaeo Coclise.	Tryphonis.	53
Marullo Tarchaniota.	De Mario Molsa.	46
Theodoro Gaza.	Vespasiani Strozza.	35
Sprosperi Spiritel.	De Guarino Veronensi duo.	206
De Platina.	Viti Coppi Selestadien.	206
Quintiani Stroz.	De Erasmo Roterodamo.	206

INDEX

117

BASILEÆ

Industria & opera Petri Pernæ
Sumptibus verò commu-
nibus cum Domino
Henrico Petri

ANNO DOMINI CIOICLXXVII

